

ΤΕΙ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ : ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΟΝΑΔΩΝ
ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

*" Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ Τ.Α. ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΡΙΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ
ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΝΗΣΟΥ ΛΕΣΒΟΥ "*

Λ
Ε
Σ
Β
Ο
Σ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ : ΜΠΙΤΣΑΝΗ ΕΥΓΕΝΙΑ

**ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ : ΜΠΕΡΤΣΑ ΜΑΡΙΑ
ΠΑΠΑΔΕΛΛΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ**

Αφιερώνεται στους γονείς μας

και στις αναμνήσεις των Φοιτητικών μας Χρόνων

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Τ Ε Ι Κ Α Λ Α Μ Α Τ Α Σ
Τ Μ Η Μ Α
Ε Κ Δ Ο Σ Ε Ω Ν & Β Ι Β Λ Ι Ο Θ Η Κ Η Σ

1. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ
2. ΠΙΝΑΚΕΣ
3. ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ - ΧΑΡΤΕΣ
4. ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ
5. ΠΡΟΛΟΓΟΣ
6. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΜΕΡΟΣ Α' Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ Β.ΑΙΓΑΙΟΥ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

- 1.1 Λαϊκός πολιτισμός
- 1.2 Ολοκληρωμένη ενδογενής τοπική ανάπτυξη
- 1.3 Πολιτιστική Πολιτική από την Τ.Α.
- 1.4 Δυνατοτητες και προοπτικές της Τ.Α. στον πολιτισμό
- 1.5 Πλαίσιο αρχών και γενικών Κατευθύνσεων στην άσκηση πολιτιστικής πολιτικής
- 1.6 ΥΠ.ΠΟ και Τοπική Αυτοδιοίκηση

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ, ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

- 2.1 Περιγραφή της Περιφέρειας
- 2.2 Δημογραφικά στοιχεία
- 2.3 Ακαθάριστο Περιφερειακό Προϊόν
- 2.4 Αποτελέσματα Β' Κ.Π.Σ.
- 2.5 Κατά τομέα
 - Α. Ανθρώπινο Δυναμικό
 - Β. Βασικές Υποδομές
 - Γ. Δευτερογενής Τομέας
- 2.6 Πολιτιστική ανάπτυξη
 - 2.6.1 Τουρισμός - Πολιτισμός
 - 2.6.2 Τομέας έρευνας και τεχνολογίας
 - 2.6.3 Βελτίωση ποιότητας ζωής

Α. Πολιτική γη

Β. Περιβάλλον

2.7 ΕΧ - ΑΝΤΕ Αξιολόγηση

2.7.1 Τα συγκριτικά πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της περιφέρειας.

2.7.2 Συνέπεια Στρατηγικής και Στόχων

2.8 Συμπεράσματα

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΝΗΣΟΥ ΛΕΣΒΟΥ-ΕΠΙΠΕΔΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

3.1 Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του νησιού

3.2 Ιστορία της Νήσου Λέσβου

3.2.1 Μυθολογία και Προϊστορία

3.2.2 Αρχαϊκά - Κλασικά χρόνια (1100 - 88 π.χ)

3.2.3 Ρωμαϊκή Περίοδος (88 π.χ - 324 μ.χ)

3.2.4 Βυζαντινά Χρόνια (324 - 1453)

3.2.5 Ηγεμονία Γατελουζών (1354 - 1462)

3.2.6 Τουρκοκρατία (1462 - 1817)

3.2.7 Επαναστατικά Κινήματα (1817 - 1912)

3.2.8 Απελευθέρωση, Β' Παγκόσμιος Πόλεμος (1912 - 1944)

3.3 Οικονομική - Κοινωνική και Δημογραφική Περιγραφή του νησιού

α. Οικονομική: Πρωτογενής Τομέας
Δευτερογενής Τομέας
Τριτογενής Τομέας

β. Κοινωνική : Ανθρώπινο Δυναμικό
Ποιότητα Ζωής

γ. Δημογραφική

3.4 Οι υπάρχοντες Δήμοι του Νησιού

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΜΕΤΡΑ ΚΑΙ ΜΕΣΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ Ν.Α. ΛΕΣΒΟΥ

4.1 Προγράμματα

α) Εθνικά και κοινοτικά προγράμματα

β) Save

ν) Κοινοτική πρωτοβουλία Leader

δ) ΕΠΤΑ

ε) ΕΑΠΤΑ

4.2 Ε.ΚΕ.ΒΑ (Ενεργειακό Κέντρο Βορείου Αιγαίου)

4.2.1 Δραστηριότητες Ε.ΚΕ.Β.Α.

4.2.2 Εκπαιδευτικές πρωτοβουλίες Ε.ΚΕ.Β.Α.

4.2.3 Ημερίδες και συνέδρια στο εσωτερικό και στο εξωτερικό

4.2.4 Τι υπηρεσίες προσφέρει

4.2.5 Προτάσεις που υποβλήθηκαν από το Ε.ΚΕ.Β.Α.

4.3 Χρηματοδοτήσεις του πολιτιστικού τομέα

4.3.1 Γενικός Κανονισμός Χρηματοδοτήσεων από το ΥΠ.ΠΟ.

4.3.2 Αιτιολογία

4.3.3 Πεδίο Εφαρμογής

4.3.4 Κανόνες υποβολής και αξιολόγησης των προτάσεων

ΜΕΡΟΣ Β'

ΤΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΛΕΣΒΟΥ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΔΟΜΕΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ

5.1 Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της πόλης

5.2 Ιστορία της πόλης

5.3 Πληθυσμιακή σύνθεση της πόλης

5.4 Δομή - Οργάνωση - Λειτουργία δημοτικής επιχείρησης πολιτιστικής ανάπτυξης Μυτιλήνης (Δ.Ε.Π.Α.Μ).

5.4.1 Θεσμικό πλαίσιο

5.4.2 Κανονισμοί Λειτουργίας της Δ.Ε.Π.Α.Μ.

5.4.2.1 Κανονισμοί υπηρεσιών εσωτερικού

5.4.2.2 Κανονισμός προσωπικού

5.4.2.3 Κανονισμός Διαχείρισης

5.4.3 Διευθυντές Τομέων

5.4.3.1 Προσόντα

5.4.3.2 Αρμοδιότητες

5.4.4 Όργανα Διοίκησης

5.4.5 Δραστηριότητες

5.4.5.1 Τομέας Θεάτρου

5.4.5.2 Τομέας Μουσικής

5.4.5.3 Τομέας Χορού

5.4.5.4 Τομέας Κινηματογράφου

5.4.5.5 Τομέας Φωτογραφίας

- ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ - (Λεσβιακό Καλοκαίρι - Αποκοιτάτικο Καλοκαίρι)
 - ΔΑΠΑΝΕΣ - ΕΞΟΔΑ
 - 5.4.6 Κτιριακή υποδομή - εξοπλισμός της Δ.Ε.Π.Α.Μ.
 - 5.4.7 Οικονομικά Στοιχεία
 - 5.4.7.1 Πόροι - Χρήματα
 - 5.4.7.2 Η Οικονομική Κατάσταση της Δ.Ε.Π.Α.Μ.
 - 5.4.8 Δ.Ε.Π.Α.Μ. και ερασιτεχνικού πολιτισμού - Φορείς
 - 5.4.9 Συμπεράσματα
 - 5.4.10 Δημοτική Πινακοθήκη
 - 5.4.10.1 Κατάλογος Έργων - Πίνακες
 - 5.4.10.2 Κατάλογος βιβλίων εκδόσεων και αξία αυτών.
 - 5.4.11 Λαϊκή Βιβλιοθήκη
 - 5.4.12 Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη
 - 5.4.13 Τοπική Δημοσιότητα
 - 5.4.14 Συνέντευξη με το Δήμαρχο
 - 5.5 Προστασία Πολιτιστικής Κληρονομιάς - Αναπλάσεις διατηρητέων κτιρίων από το Δήμο Μυτιλήνης.
 - 5.5.1 Τα διατηρητέα κτίρια στοιχεία πολιτιστικής ανάπτυξης της πόλης
 - 5.5.2 8η Εφορεία (Νεοκλασικών Νεοτέρων Μνημείων ή κτιρίων)
 - α) Μουσείο - Βιβλιοθήκη Τεριανι
 - β) Μουσείο Λαϊκής Τέχνης
 - γ) Μουσείο Θεοφίλου
 - 5.5.3 9η Εφορεία (Προϊστορία Κλασσικών Αρχαιοτήτων)
 - α) Αρχαιολογικό Μουσείο
 - β) Παλιό Λεσβιακό Σπίτι
 - γ) Λεσβιακή Αρχιτεκτονική
 - 5.5.4 14' Εφορεία (Παλαιών Χριστιανικών Μνημείων)
 - α) Βυζαντινό Εκκλησιαστικό Μουσείο
 - 5.6 Παραδείγματα:
 - Αναπλάσεις διατηρητέων κτιρίων - μνημείων από την Νήσο Λέσβο
 - 5.6.1 Άγιος Θεράποντας - Οικία Μεαυδρού
 - 5.7 Ο ρόλος των Αδελφοποιήσεων

τουρισμό στην Λέσβο

5.8 Συμπεράσματα

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΔΟΜΕΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΤΩΝ ΥΠΟΛΟΙΠΩΝ
ΔΗΜΩΝ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΛΕΣΒΟΥ

- 6.1 Δήμος Καλλονής
 - α) Ιδιαίτερα Χαρακτηριστικά
 - β) Ιστορία της πόλης
 - γ) Πληθυσμιακή Σύθεση
 - δ) Συνέντευξη με τον Δήμαρχο
- 6.2 Δήμος Αγίας Παρασκευής
 - α) Ιδιαίτερα Χαρακτηριστικά
 - β) Ιστορία της πόλης
 - γ) Πληθυσμιακή Σύθεση
 - δ) Συνέντευξη με τον Δήμαρχο
- 6.3 Δήμος Σιγρι
 - α) Ιδιαίτερα Χαρακτηριστικά
 - β) Ιστορία της πόλης
 - γ) Πληθυσμιακή Σύθεση
 - δ) Συνέντευξη με τον Δήμαρχο
- 6.4 Δήμος Μάλυβου
 - α) Ιδιαίτερα Χαρακτηριστικά
 - β) Ιστορία της Πόλης
 - γ) Πληθυσμιακή Σύθεση
 - δ) Συνέντευξη με τον Δήμαρχο
- 6.5 Δήμος Αγιάσου
 - α) Ιδιαίτερα Χαρακτηριστικά
 - β) Ιστορία της πόλης
 - γ) Πληθυσμιακή Σύθεση
 - δ) Συνέντευξη με τον Δήμαρχο

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΝΑ. ΛΕΣΒΟΥ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΝΗΣΙΟΥ

- 7.1 Γενικά
- 7.2 Ν.Ε.Λ.Ε
 - 7.2.1 Δομή
 - 7.2.2 Λειτουργία
 - 7.2.3 Αρμοδιότητες
 - 7.2.4 Δραστηριότητες Ν.Ε.Λ.Ε Λέσβου
- 7.3 Οικονομικά Στοιχεία
- 7.4 Συμπεράσματα

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

ΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ ΤΗΣ Γ.Α. ΛΕΣΒΟΥ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ

- 8.1 Οικονομικοί Πόροι των Δήμων για τον πολιτισμό
- 8.2 Χορηγίες
- 8.3 Συμπεράσματα

ΜΕΡΟΣ Γ'

ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΝΗΣΙΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

ΕΡΕΥΝΑ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΡΑΣΜΕΤΕΧΝΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ

- 9.1 Εισαγωγή
- 9.2 Η αξιοποίηση των πολιτιστικών και Φυσικών Πόρων για την αναβάθμιση του μαζικού τουρισμού και τη δημιουργία νέων τουριστικών προϊόντων
- 9.3 Ερασιτεχνικοί Φορείς Πολιτιστικής Δημιουργίας της πόλης Μυτιλήνης
 - 9.3.1 Εισαγωγή
 - 9.3.2 Αποτελέσματα Έρευνας
 - 9.3.2.1 Γενικά Στοιχεία
 - 9.3.2.2 Οργανωτική Δομή
 - 9.3.2.3 Υλικοτεχνική Υποδομή
 - 9.3.2.4 Συσχετιστικό Δυναμικό
 - 9.3.2.5 Στόχοι Φορέων
 - 9.3.2.6 Δραστηριότητες
 - 9.3.2.7 Συνεργασίες
 - 9.3.2.8 Οικονομικά
- 9.4 Δημοτική Επιχείρηση Πολιτιστικής Ανάπτυξης Μυτιλήνης
 - 9.4.1 Γενικά Στοιχεία
 - 9.4.2 Οργανωτική Δομή
 - 9.4.3 Στόχοι
 - 9.4.4 Δραστηριότητες
 - 9.4.5 Συνεργασίες
 - 9.4.6 Οικονομικά

9.5 Ερασιτέχνικοί Φορείς Πολιτιστικής δημιουργίας υπολοίπων Δήμων της Νήσου Λέσβου (Μόλυβος, Σιγρί, Αγιάσο, Αγία Παρασκευή, Καλλονής)

9.5.1 Αποτελέσματα έρευνας

9.5.1.1 Γενικά Στοιχεία

9.5.1.2 Οργανωτική Δομή

9.5.1.3 Υλικοτεχνική Υποδομή

9.5.1.4 Στελεχιακό Δυναμικό

9.5.1.5 Στόχοι Φορέων

9.5.1.6 Δραστηριότητες

9.5.1.7 Συνεργασίες

9.5.1.8 Οικονομικά

9.6 Συνολικά αποτελέσματα έρευνας - συμπεράσματα

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

10.1 Συμμετοχή των πολιτών - κατοίκων στην πολιτιστική ανάπτυξη

10.2 Μελλοντικές προοπτικές πολιτιστικής ανάπτυξης του Νησιού

10.3 Αξιοποίηση των Φυσικών & Πολιτιστικών πόρων. Για την αναβάθμιση του μαζικού τουρισμού και τη δημιουργία νέων τουριστικών προϊόντων.

10.4 Η πολιτιστική ανάπτυξη του νησιού απαραίτητη για την γενικότερη ανάπτυξή του (οικονομία ποιότητα ζωής).

10.5 Προτάσεις - Σχέδιο πολιτιστικής παρέμβασης στο σχεδιασμό συνολικής ανάπτυξης του Νησιού.

10.6 Συμπεράσματα - Μελέτη

- Βιβλιογραφία
- Παράρτημα

ΠΙΝΑΚΕΣ

ΜΕΡΟΣ Α'

2.1.2 Δημογραφικά στοιχεία Περιφέρειας (1991 - 1996)

A) ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ

- 2.1.5(α) Εκτιμήσεις Ενεργού Πληθυσμού Περιφ. Β.Αιγαίου (1992 - 1996)
- 2.1.5(β) Εκτιμήσεις Εργατικού Δυναμικού Πληθυσμού Περιφ. Β.Αιγαίου (1992-1996)
- 2.1.5(γ) Ποσοστιαία Κατανομή Εκπαιδευτικού επιπέδου ενεργού πληθυσμού ηλικίας 14 και άνω Περιφ. Β.Αιγαίου (1991)
- 2.1.5(δ) Εκπαιδευτικό Επίπεδο κατά είδος εκπαίδευσης και Δείκτες Συμμετοχής στο Εργατικό Δυναμικό Περιφ. Β.Αιγαίου (1991)
- 2.1.5(ε) Εκπαιδευτικό Επίπεδο κατά είδος εκπαίδευσης και δείκτες απασχόλησης Περιφ. Β.Αιγαίου (1988 - 1991)
- 2.1.5(στ) Μεταβολές της απασχόλησης κατά ηλικία Περιφ. Β.Αιγαίου (1988 - 1991)
- 2.1.5(ζ) Μεταβολές της απασχόλησης κατά ηλικία και φύλο της Περιφ. Β.Αιγαίου (1988 - 1991)
- 2.1.5(η) Απασχολούμενοι κατά φύλο και τομέα οραστηριότητας Περιφ. Β.Αιγαίου (1988 - 1991)
- 2.1.5(θ) Συντελεστές Συμμετοχής Περιφ. Β.Αιγαίου
- 2.1.5(ι) Ανεργία και συμμετοχή στο Εργατικό Δυναμικό Περιφ. Β.Αιγαίου 1998
- 2.1.5(κ) Ανεργία και συμμετοχή στο εργατικό δυναμικό Περιφ. Β.Αιγαίου 1991
- 2.1.5(λ) Στοιχεία Α/θμιας, Β/θμιας και Γ/θμιας Εκπαίδευσης

B) ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

- 2.1.5 (1) Οδικό Δίκτυο
- 2.1.5 (2) Ενέργεια

ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ

- 2.1.5 (1) Μεταποιητικά καταστήματα και η μέση απασχόληση
- 3.4 (1) Ο πληθυσμός της Λέσβου κατά της τελευταίες δεκαετίες (1951 -1991)
- 3.4 (2) Ο πληθυσμός της Λέσβου σύμφωνα με την απογραφή του 1991
- 5.4.7.2 (1) Για έξοδα - έσοδα τις Δ.Ε.Π.Α.Μ
- 5.4.7.2 (2) Έξοδα - Έσοδα - Ζημιές - Κέρδη της Δ.Ε.Π.Α.Μ
- 5.4.7.2 (3) Συγκριτικός πίνακας, αναλυτικός εκμετάλλευσης τμήματα ετών 1997
- 5.4.7.2 (4) ΕΣΟΔΑ Δ.Ε.Π.Α.Μ.
- 5.4.7.2 (5) ΕΞΟΔΑ Δ.Ε.Π.Α.Μ.

ΜΕΡΟΣ Γ'

- 9.4.2.1 Γενικά στοιχεία Πολιτιστικών Φορέων
- 9.4.2.2 (1) Νομικό καθεστώς Φορέων
- 9.4.2.2 (2) Υπευθυνες θέσεις Φορέων
- 9.4.2.3 Υλικοτεχνική υποδομή Φορέων
- 9.4.2.4 Στελεχιακό Δυναμικό Φορέων
- 9.4.2.5 Στόχοι Φορέων
- 9.4.2.5 Εσωτερικές και εξωτερικές Εμφανίσεις
- 9.4.2.7 (1) Συνεργασίες Φορέων με Τ.Α.
- 9.4.2.7 (2) Αξιολόγηση Συνεργασιών Φορέων με Τ.Α.
- 9.4.2.7 (3) Συνεργασίες Φορέων με κρατικούς Φορείς
- 9.4.2.7 (4) Αξιολόγηση συνεργασιών Φορέων με κρατικούς Φορείς
- 9.4.2.8 (1) Καταμερισμός ποσού 100 δρχ
- 9.4.2.8 (2) Καταμερισμός ποσού 100 δρχ
- 9.4.2.8 (3) Προέλευση εσόδων ερασιτεχνικών Φορέων
- 9.4.2.8 (4) Προέλευση εσόδων ερασιτεχνικών Φορέων
- 9.4.5.2 Στελεχιακό Δυναμικό Δ.Ε.Π.Α.Μ.
- 9.4.5.5 (1) Καταμερισμός ποσού 100 δρχ
- 9.4.5.5 (2) Καταμερισμός ποσού 100 δρχ
- 9.4.5.5 (3) Προέλευση εσόδων Δ.Ε.Π.Α.Μ.
- 9.4.5.6 Καταμερισμός ποσού 100 δρχ ανά δραστηριότητα
- 9.5.2.1 Γενικά στοιχεία πολιτιστικών Φορέων
- 9.5.2.2 (1) Νομικό καθεστώς Φορέων
- 9.5.2.2 (2) Υπεύθυνες θέσεις Φορέων
- 9.5.2.3 Υλικοτεχνική υποδομή Φορέων
- 9.5.2.4 Στελεχιακό Δυναμικό Φορέων
- 9.5.2.5 Στόχοι Φορέων
- 9.5.2.6 Εμφανίσεις στο εξωτερικό των Φορέων
- 9.5.2.7 (1) Συνεργασίες Φορέων με την Τ.Α.
- 9.5.2.7 (2) Αξιολόγηση συνεργασιών Φορέων με την Τ.Α.
- 9.5.2.7 (3) Συνεργασίες Φορέων με κρατικούς Φορείς
- 9.5.2.7 (4) Αξιολόγηση συνεργασιών Φορέων με κρατικούς Φορείς
- 9.5.2.8 (1) Καταμερισμός ποσού 100 δρχ
- 9.5.2.8 (2) Καταμερισμός ποσού 100 δρχ

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΜΕΡΟΣ Α'

- 3.4 (1) Ο πληθυσμός της Λέσβου κατά τις τελευταίες δεκαετίες

ΜΕΡΟΣ Β'

- 7.1 Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Λέσβου

ΜΕΡΟΣ Γ'

- 9.4.2.2 Νομικό καθεστώς Φορέων
- 9.4.5.2 Στελεχιακό Δυναμικό Δ.Ε.Π.Α.Μ.
- 9.4.5.6 (1) Καταμερισμός ποσού 100 δρχ ανά δραστηριότητα
- 9.4.5.6 (2) Προέλευση εσόδων Δ.Ε.Π.Α.Μ. 1980
- 9.4.5.6 (3) Προέλευση εσόδων Δ.Ε.Π.Α.Μ. 1985
- 9.4.5.6 (4) Προέλευση εσόδων Δ.Ε.Π.Α.Μ. 1990
- 9.4.5.6 (5) Προέλευση εσόδων Δ.Ε.Π.Α.Μ. 1995
- 9.5.2.2 Νομικό καθεστώς Φορέων

ΧΑΡΤΕΣ

- 3.4 (α) Δομή παραγωγικού συστήματος
Τομέας αγροτικών Δραστηριοτήτων
- 3.4 (β) Τομέας αγροτικών Δραστηριοτήτων
τομέας αγροτικών δραστηριοτήτων
- 3.4 (γ) Τεχνική Υποδομή
Δίκτυο Συγκοινωνιών και Μεταφορών

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

- 1. Ν.Α = Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση
- 2. Τ.Α = Τοπική Αυτοδιοίκηση
- 3. π.χ = προ Χριστού
- 4. μ.χ = μετά Χριστόν
- 5. χιλμ = χιλιόμετρα
- 6. τ.χιλι = τετραγωνικά χιλιόμετρα
- 7. μ = μέτρα
- 8. κ.α. = και άλλα
- 9. Μωάμεθ Β' = Ο Μωάμεθ ο δεύτερος
- 10. Κωνσταντίνος Θ' = Ο Κωνσταντίνος ο Δέκατος
- 11. χιλ = χιλιάδες
- 12. % = επί τις εκατό
- 13. εκατ = εκατομμύρια
- 14. δρχ = δραχμές
- 15. κ.λ.π. = και τα λοιπά
- 16. ΥΠ.ΠΟ = Υπουργείο Πολιτισμού
- 17. ΥΠ. ΑΙΓΑΙΟΥ = Υπουργείο ΑΙΓΑΙΟΥ
- 18. Β' Κ.Π.Σ. = Δεύτερο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης
- 19. Η/Υ = Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές
- 20. ΦΕΚ = Φύλλο ή Εφημερίδα της Ελληνικής Κυβέρνησης
- 21. DELOR - INERET = ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

22. RAHEL = ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
23. Σ.Λ.Ε = Συμβούλειου Λαϊκής Επιμόρφωσης
24. Κ.Ε. = Κεντρικής Επιτροπής
25. Ν.Ε.Λ.Ε = Νομαρχιακή Επιτροπή Λαϊκής Επιμόρφωσης
26. Γ.Γ.Λ.Ε. = Γενική Γραμματεία Λαϊκής Επιμόρφωσης
27. Δ.Σ. = Διοικητικό Συμβούλιο
28. Δ.Ε.Π.Α.Μ. = Δημοτική Επιχείρηση Πολιτιστικής Ανάπτυξης
Μυτιλήνης
29. Δ.Ε.Π.Τ.Α.Μ. = Δημοτική Επιχείρηση Πολιτιστικής
Τουριστικής Ανάπτυξης Μυτιλήνης
30. Ε.Ε. = Ευρωπαϊκή Ένωση
31. ΑΕΠ = Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν
32. Π.Ε.Π. = Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
33. ΟΝΕ = Οργανισμός Νομισματικής Ένωσης
34. ΕΥΡΩ = Το Ευρωπαϊκό Νόμισμα
35. Γ.Κ.Π.Σ. = Τρίτο Κοινωνικό Πλαίσιο Στήριξης
36. Α.Π.Π. = Ακαθάριστο Περιφερειακό Προϊόν
37. Μ.Ο. = Μέσος Όρος
38. ΕΣΥΕ = Έρευνα Εργατικού Δυναμικού
39. ΑΕΙ = Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα
40. ΤΕΙ = Τεχνικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα
41. Km = Κυβικά χιλιόμετρα
42. ΚΑΠ = Κοινή Αγροτική Παραγωγή
43. Ε Γ Τ Π Ε = Ερωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού
και Εγγυήσεων
44. ΕΟΚ = Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα
45. ΚΝΑ = Κωδικός Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης
46. ΟΠΕ = Οικονομικές και Πολιτικές Επιστήμες
47. ΟΠΑΠ = Οργανισμός Προγνωστικών Αγώνων Ποδοσφαίρου
48. Φ.Π.Α. = Φόρος Προστιθέμενης Αξίας
49. ΜΜ.Ε. = Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις
50. Caretta = Η χελώνα caretta caretta
51. ΧΥΤΑ = Χώρος Υγειονομικής Ταφής Απορριμάτων
52. Γ.Γ.Ε.Τ. = Γενική Γραμματεία Ευρωπαϊκού Ταμείου
53. ΕΠΕΤ 1,2 = Πρόγραμμα του τομέα έρευνας & τεχνολογίας
54. ΠΑΒΕ = Πρόγραμμα του τομέα έρευνας & τεχνολογίας
55. ΕΚΒΑΝ = Πρόγραμμα του τομέα έρευνας & τεχνολογίας
56. Indernet = Πρόγραμμα Υπολογιστή
57. Tour Operators = Περιήγηση Χειριστή
58. ΥΠΕΧΩΔΕ = Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας &
Δημοσίων Έργων
59. Ε.Χ.Μ = Ειδικές Χωροταξικές Μελέτες
60. Ζ.Ο.Ε = Ζώνες Οικιστικού Ελέγχου
61. Ε.Λ.Α = Επιχείρηση Πολεοδομικής Ανασυγκρότησης
62. Γ.Π.Σ = Γενικών Πολεοδομικών Σχεδίων

22. RAFEL = ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
23. Σ.Λ.Ε = Συμβούλειου Λαϊκής Επιμόρφωσης
24. Κ.Ε. = Κεντρικής Επιτροπής
25. Ν.Ε.Λ.Ε = Νομαρχιακή Επιτροπή Λαϊκής Επιμόρφωσης
26. Γ.Γ.Λ.Ε. = Γενική Γραμματεία Λαϊκής Επιμόρφωσης
27. Δ.Σ. = Διοικητικό Συμβούλιο
28. Δ.Ε.Π.Α.Μ. = Δημοτική Επιχείρηση Πολιτιστικής Ανάπτυξης
Μυτιλήνης
29. Δ.Ε.Π.Τ.Α.Μ. = Δημοτική Επιχείρηση Πολιτιστικής
Τουριστικής Ανάπτυξης Μυτιλήνης
30. Ε.Ε. = Ευρωπαϊκή Ένωση
31. ΑΕΠ = Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν
32. Π.Ε.Π. = Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
33. ΟΝΕ = Οργανισμός Νομισματικής Ένωσης
34. ΕΥΡΩ = Το Ευρωπαϊκό Νόμισμα
35. Γ' Κ.Π.Σ. = Τρίτο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης
36. Α.Π.Π. = Ακαθάριστο Περιφερειακό Προϊόν
37. Μ.Ο. = Μέσος Όρος
38. ΕΣΥΕ = Έρευνα Εργατικού Δυναμικού
39. ΑΕΙ = Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα
40. ΤΕΙ = Τεχνικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα
41. Km = Κυβικά χιλιόμετρα
42. ΚΑΠ = Κοινή Αγροτική Παραγωγή
43. Ε Γ Τ Π Ε = Ερωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού
και Εγγυήσεων
44. ΕΟΚ = Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα
45. ΚΝΑ = Κωδικός Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης
46. ΟΠΕ = Οικονομικές και Πολιτικές Επιστήμες
47. ΟΠΑΠ = Οργανισμός Προγνωστικών Αγώνων Ποδοσφαίρου
48. Φ.Π.Α. = Φόρος Προστιθέμενης Αξίας
49. ΜΜ.Ε. = Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις
50. Caretta = Η χελώνα caretta caretta
51. ΧΥΤΑ = Χώρος Υγειονομικής Ταφής Απορριμάτων
52. Γ.Γ.Ε.Τ. = Γενική Γραμματεία Ευρωπαϊκού Ταμείου
53. ΕΠΕΤ 1,2 = Πρόγραμμα του τομέα έρευνας & τεχνολογίας
54. ΠΑΒΕ = Πρόγραμμα του τομέα έρευνας & τεχνολογίας
55. ΕΚΒΑΝ = Πρόγραμμα του τομέα έρευνας & τεχνολογίας
56. Indernet = Πρόγραμμα Υπολογιστή
57. Tour Operators = Περιήγηση Χειριστή
58. ΥΠΕΧΩΔΕ = Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας &
Δημοσίων Έργων
59. Ε.Χ.Μ = Ειδικές Χωροταξικές Μελέτες
60. Ζ.Ο.Ε = Ζώνες Οικιστικού Ελέγχου
61. Ε.Λ.Α = Επιχείρηση Πολεοδομικής Ανασυγκρότησης .
62. Γ.Π.Σ = Γενικών Πολεοδομικών Σχεδίων

63. Natura = Φυσικός
64. Ε.Κ.Β.Υ = Ειδικός Κατάλογος για τους Υδροβιότοπους
65. Δ.Ε.Κ.Ο = Δημόσιες Επιχειρήσεις Κοινής Ωφέλειας
66. ΕΟΤ = Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού
67. ΣΠΙΑ = Σχέδιο Περιφερειακής Αναπτυξης
68. ΠΟΕ = Παγκόσμια Οργάνωση Εμπορίου
69. ΠΓΕ = Βιολογικά Προϊόντα (υπηρεσία)
70. Ι S Ο = Σήμα ποιότητας
71. Ε & ΤΑ = Η έρευνα - τεχνολογική ανάπτυξη και τεχνολογία
72. ΕΧ - ΑΝΤΕ = Αξιολόγηση
73. ΜΕΚ = Μικτή Επιτροπή Καθοδήγησης
74. ΕΣΠΕΛ = Εξειδικευμένο Συμβούλιο Ποιοτικού Ελέγχου
75. ΒΙΠΕ = Χωροταξικές Οργανώσεις - Βιομηχανικές Περιφέρειες
76. ΒΙΟΠΑ = Χωροταξικές Οργανώσεις
77. ΚΑΠΕ = Ειδικό Τμήμα Συνδρομής Χρημάτων
78. ΕΕΠ = Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων
79. ΙΟΚ = Ινστιτούτο Οικονομίας των Κατασκευών
80. ΔΟΣΧ = Διαδικασίες Κατάρτισης Σχεδίου Ανάπτυξης
81. Μάστερ Πλαν - Κυρίως Σχέδιο
82. ΕΠΤΑ = Ερωπαϊκό Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης
83. Save = Αποθήκευση (Πρόγραμμα)
84. Leader = Ηγέτης, Αρχηγός
85. Soft = Μαλακός
86. ΕΚΤ = Ερωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
87. ΤΔΕ = Ταμείο Δανείων & Εγγυήσεων
88. Super market = Μεγάλα καταστήματα με προϊόντα
89. ΔΕΗ = Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού
90. ΠΟΠ = Υπηρεσία για Βιολογικά Προϊόντα - σήμα κατατεθέν

5. ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η παρούσα εργασία με τίτλο, "Ο Ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Πολιτιστική Ανάπτυξη Ακριτικών Περιοχών Περίπτωση Νήσου Λέσβου", έχει ως κύριο σκοπό να ασχοληθεί με την Πολιτιστική δραστηριότητα του Νησιού και το ρόλο της με την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Η εργασία χωρίζεται σε τρία μέρη:

Το πρώτο αναφέρει τον ρόλο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην πολιτιστική ανάπτυξη, την φυσιογνωμία της περιφέρειας, δυνατοότητες και περιορισμοί ανάπτυξης, στη συνέχεια τις δομές πολιτιστικής ανάπτυξης της Νήσου Λέσβου και τα μέτρα, μέσα περιφερειακής, πολιτιστικής, πολιτικής της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Λέσβου.

Το δεύτερο μέρος ξεκινά με τις δομές της πολιτιστικής πολιτικής του Δήμου Μυτιλήνης, καθώς επίσης την Δομή - Οργάνωση - Λειτουργία Δημοτικής Επιχείρησης Πολιτιστικής Ανάπτυξης της Δ.Ε.Π.Α.Μ, ακόμη την προστασία πολιτιστικής κληρονομιάς, τις αναπλάσεις διατηρητέων κτιρίων και τις δομές ολόκληρου του Νησιού, επίσης στον θεσμό των αδελφοποιήσεων καθώς επίσης αναφερόμαστε στον ρόλο της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Λέσβου στην πολιτιστική ανάπτυξη του Νησιού. Κάνουμε και μια μικρή αναφορά στους Οικονομικούς πόρους της Τοπικής Αυτοδιοίκησης Λέσβου για τον πολιτισμό.

Τελειώνοντας το τρίτο μέρος ξεκινάμε την έρευνα δημοτικών και των ερασιτεχνικών φορέων πολιτιστικής δημιουργίας και της πόλης Μυτιλήνης και ολόκληρου του Νησιού, καθώς επίσης και την ανάλυση αυτών. Σκοπός της έρευνας αυτής είναι να δείξει την πολυπλοκότητα της τοπικής κοινωνίας στην πολιτιστική άνθηση της πόλης, καθώς επίσης τα συμπεράσματα και τις προτάσεις για την εξέλιξη του Νησιού.

Για την συγκέντρωση όλων των στοιχείων, συντάχθηκε ερωτηματολόγιο, το οποίο διακινήθηκε στους πολιτιστικούς φορείς, συλλογούς και συμπληρώθηκαν με προσωπική επικοινωνία, καθώς επίσης από συνεντεύξεις ανθρώπων με γνώση εμπειρία του πολιτισμού, από ενημερωτικά φυλλάδια που εκδίδει το Νησί κατά καιρούς, από εφημερίδες και απο βιβλία του Νησιού. Στο τέλος της εργασίας υπάρχει μια μικρή βιβλιογραφία και ένα παράρτημα.

6. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Θεωρήσαμε σκόπιμη την αναφορά στο εισαγωγικό αυτό μέρος, των παρακάτω επισημάνσεων από τη μελέτη του Υφυπουργείου Νέας Γενιάς και Αθλητισμού "Μια πολιτική για την ανάπτυξη του ιστού των πολιτιστικών Φορέων", γιατί πραγματικά αποτελούν και διαπιστώσεις της Δημοτικής Αρχής όλων των Πολιτιστικών Φορέων, των επιτροπών και των κατοίκων της πόλης, που δουλεύουν για την πολιτιστική ανάπτυξη της.

Η μεταπολεμική οικονομική ανάπτυξη της χώρας μας καθώς και η προοπτική μιας κοινωνίας "αφθονίας" και κατανάλωσης, αναδεικνυε σταδιακά και διαμορφωνε παράλληλα έναν επικερδη τομέα τη λεγομενη "αγορά του πολιτισμού". Η αγορά αυτή καλύφθηκε από τη μαζική είσοδο Ελληνικών και ξένων επιχειρήσεων, που μέσα από νέες τεχνολογικές μεθόδους επικοινωνίας και παραγωγής ανέτρεψαν την παραδοσιακή πολιτιστική αναφορά της Ελληνικής Κοινωνίας. Συγκροτήθηκαν έτσι ισχυρά οικονομικά συμφέροντα, που ανέλαβαν την παραγωγή, την εμπορία και την διακίνηση των πολιτιστικών αγαθών, θεμάτων και γεγονότων. Ο κινηματογράφος, το ραδιόφωνο, οι εταιρείες παραγωγής δίσκων, οι εκδόσεις, πιο πρόσφατα η τηλεόραση, εισέβαλαν στους ιστούς της Ελληνικής κοινωνίας αποδιαρθρώνοντας τις κοινωνικές σχέσεις και τις δομές του λαϊκού πολιτισμού. που ως σημειωθεί παρέμεινε ουσιαστικά σε μεγάλο βαθμό προφορικός.

Έτσι μορφές του λαϊκού πολιτισμού όπως η μουσική και το τραγούδι, η δημοτική ποίηση, η προφορική αφηγηματική παράδοση, οι εικαστικές τέχνες, η λαϊκή αισθητική, το πανηγύρι, το καφενείο, καθώς και οι ανάγκες και συμπεριφορές, αλλοιώθηκαν σταδιακά.

Μια από τις πιο σοβαρές επιπτώσεις της εμπορευματοποίησης του πολιτισμού, κι αυτή που επιδιώκει άμεσα να ανατρέψει η σημερινή πολιτική της αποκέντρωσης, είναι η καταστροφή των παραδοσιακών δικτύων διακίνησης των πολιτιστικών αγαθών και συνακολουθεί παράλληλα η αποπύκνωση του κέντρου και της επαρχιακής πόλης από την εγχώρια πολιτιστική αναφορά και δημιουργία, καθώς και από την απαραίτητη υλικοτεχνική υποδομή. Η διαμόρφωση της μεγάλης αγοράς και η συγκέντρωση του παραλαβού επιβάλει όρους ομοιομορφίας, συντρίβοντας κάθε ανάταση, αντίσταση και συσπείρωση κοινωνικών φορέων. Κι αυτό γιατί επιζητεί μια άνιση αντίθεση ανάμεσα στο κέντρο και την υπανάπτυκτη περιφέρεια.

Απ' αυτή την οπτική αναδεικνύεται με σαφήνεια το γεγονός πως οι ηθικές καταδίκες της μαζικής κουλτούρας ή οι απόψεις για την πολιτιστική κρίση που μαστίζει τη χώρα μας, και ιδιαίτερα τη νέα γενιά, θεμελιώνονται σ' αυτήν ακριβώς την πραγματικότητα¹.

1. Υφυπουργείο Ν. Γενιάς & Αθλητισμού "Μια πολιτική για την ανάπτυξη του ιστού των πολιτιστικών φορέων" 1998

Παρ' όλα αυτά, το κρίσιμο ζήτημα εδώ δεν είναι μόνον τα πολιτιστικά πρότυπα που υλοποιούνται στην πράξη, όσον ότι αυτοι οι οργανισμοί με την λειτουργία και την αδιάκοπη επέκτασή τους αποτελούν τον πολιτιστικό εξοπλισμό, δηλαδή το μοναδικό κοινωνικό ιστό ο οποίος και ελέγχεται κυρίως από ιδιώτες επιχειρηματίες, που επιτρέπει την επεξεργασία και την εφαρμογή μιας μαζικής πολιτιστικής πολιτικής.

Κατά συνέπεια οποιαδήποτε συζήτηση για μια ουσιαστική παρέμβαση στον πολιτισμό προϋποθέτει τη συγκρότηση ενός ευρύτερου εναλλακτικού πλέγματος φορέων, που μέσα από τις λειτουργίες του μπορεί να αναδείξει και να καθιερώσει διαφορετικές μορφές οργάνωσης και χρήσης του ελεύθερου χρόνου και παράλληλα να επιτρέψει την συνύπαρξη διαφορετικών προτύπων αλλοιώνοντας ενδεχομένως τις σχέσεις κυριαρχίας τους.

Σ' αυτή την κατεύθυνση και την πραγματική εφαρμογή της πολιτιστικής αποκέντρωσης η συμβολή της Τ.Α έχει αποφασιστική σημασία. Είναι ο θεσμός της πολιτείας που εξ ορισμού έχει την ικανότητα να συγκεντρώνει όλες τις ζωντανές πολιτιστικές δυνάμεις του χωριού και να τις εντάσσει σε μια συγκεκριμένη προοπτική αποκέντρωσης πολιτιστικής ανάπτυξης.

Η δημιουργία του Δημοτικού Φορέα Πολιτιστικής Ανάπτυξης θα εξασφαλίσει τον συντονισμό των πολιτιστικών δραστηριοτήτων της πόλης και της ευρύτερης περιοχής, την υποδομή σε εγκαταστάσεις, εξοπλισμό και διδακτικό προσωπικό υψηλού καλλιτεχνικού επιπέδου και την υψηλή ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης, ώστε να καλλιεργηθεί σε βάθος η καλλιτεχνική συνείδηση και η αγάπη για τις τέχνες.

Οι βασικές αρχές που βοηθούν στην ανάπτυξη του Νησιού²:

1. Η ένταξη όλων των καλλιτεχνικών και γενικά πολιτιστικών δραστηριοτήτων του κάθε δημοτικού φορέα ή επιχείρησης.
2. Ο σχεδιασμός της αυτοτελούς πολιτιστικής δημιουργίας και της ιδιαίτερης συμβολής του κάθε φορέα της πόλης.
3. Η εξασφάλιση του πλουραλισμού και η ολόπλευρη παρουσίαση τόσο διαφορετικών τεχνών π.χ. μουσική, χορός, θέατρο, κινηματογράφος, λογοτεχνία, εικαστικά κ.α. όσο και των διαφορετικών καλλιτεχνικών ρευμάτων.
4. Η οργάνωση και η ανάπτυξη του ντόπιου καλλιτεχνικού δυναμικού και η σύνθεσή του με τους επώνυμους και γνωστούς δημιουργούς με στόχο να αποκτήσει ο Δήμος Μυτιλήνης και όλο το Νησί τη δική του αυτόνομη πολιτιστική και καλλιτεχνική ζωή και ο αυθεντικός λαϊκός καλλιτέχνης και ο νέος ερασιτέχνης να βρει το δικό του κοινό και το δικό του χώρο.
5. Η ανάδειξη και η ενίσχυση της ερασιτεχνικής δημιουργίας και της δράσης των πολιτιστικών συλλόγων.

2: Τις αρχές μας τις έδωσε ο Δήμαρχος Μυτιλήνης κ. Αθανάσιος Γιακαλής, κατά τη διάρκεια προφορικής συνέντευξης.

Με τις πιο πάνω κατευθύνσεις εξασφαλίζεται ένα κανάλι επικοινωνίας, με τους ανθρώπους του Νησιού, ο Δήμος και η Δημοτική Επιχείρηση αποκτούν ένα πεδίο διαλόγου και σύνδεσης με τους νέους και γενικά με τους κατοίκους της πόλης, ενώ διευρύνεται η παρέμβασή τους και διαμορφώνονται νέοι όροι για την οργάνωση και την ανάδειξη των νέων και γενικά των κατοίκων σε ζωντανή δύναμη της κοινωνικής αλλαγής. Από την άλλη πλευρά αναγνωρίζεται πως η πόλη και οι θεσμοί της λειτουργούν και ως υποδοχές των δικών της πρωτοβουλιών και δημιουργιών.

ΜΕΡΟΣ Α'
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΛΕΣΒΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

**Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ
ΑΝΑΠΤΥΞΗ**

1.1 Λαϊκός Πολιτισμός

Ο ρόλος των οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης στη διάσωση και αξιολόγηση του λαϊκού πολιτισμού είναι πολύ σημαντικός, καθώς σε κάθε γωνία της Ελληνικής γης εξακολουθεί να υπάρχει, λειτουργικά, η παράδοση ενός κλάδου λαϊκής τέχνης. Η αγγειοπλαστική, η μεταλλουργική, η ξυλογλυπτική, τα υφαντά, τα κεντήματα και άλλα ακόμα βρίσκονται σε μια λανθάνουσα κατάσταση. Όλα αυτά μπορούν με την δραστηριοποίηση και την πρωτοβουλία των δήμων και κοινοτήτων να περάσουν το στάδιο της καταγραφής και διάσωσης, όχι όμως μόνο για να υπαίτητο το μνημείο, αλλά και για να γίνουν αφετηρίες για περαιτέρω εξελίξεις.

Όταν οι ντόπιοι βιοτέχνες των έργων λαϊκής τέχνης θα δουν να περιβάλλει το έργο τους η δημοτική και κοινοτική αρχή με στοργή, αυτό θα τους ευωχώσει να συνεχίσουν το έργο τους δημιουργικότερα, πραγματώνοντας μορφές τέχνης ανάλογες με αυτές που μας κληροδότησε η λαϊκή μας παράδοση.

Οι δήμοι μπορούν ακόμα να οργανώσουν εκθέσεις έργων λαϊκής τέχνης και να δημιουργήσουν παράλληλα μια μόνιμη συλλογή, ένα δημοτικό μουσείο λαϊκής τέχνης, να οργανώσουν ομιλίες, προβολές, επιδείξεις του τρόπου κατασκευής τους κάθε λογής ανάλογη ενέργεια που θα εξυπηρετούσε αυτό το σκοπό.

Άλλη παράλληλη δραστηριότητα της Τ.Α. θα είχε σαν στόχο να περισωθούν και τα έθιμα, οι θρύλοι, και οι τοπικές παραδόσεις, που αποτελούν την ίδια την ψυχή του λαού μας, υλικό πολύτιμο για κάθε λογής μελέτη, καλλιτεχνική και επιστημονική.

Κάθε δήμος και κάθε κοινότητα μπορεί να κάνει πολλά σ' αυτόν τον ευαίσθητο τομέα της περιφερειακής πολιτιστικής μας ανάπτυξης χρησιμοποιώντας τοπικές πηγές αφετηρίας και εξέλιξης. Μια καλοστημένη τέτοια προσπάθεια θα φέρει στο μέλλον και σημαντικά έσοδα που όχι μόνο θα υπερκαλύψουν τα έξοδα που θα χρειαστούν για το ξεκίνημά του, αλλά θα δημιουργήσουν μια νέα πηγή οικονομικών πόρων και για τους βιοτέχνες και για τους δήμους.

Άλλωστε αυτός είναι ο λόγος που γίνεται ιδιαίτερη αναφορά στη σύνδεση λαϊκού πολιτισμού και Τ.Α. Επίσης, ο λαϊκός πολιτισμός και η λαϊκή παράδοση αποτελούν τα πλέον πρόσφορα πεδία για την αφύπνιση και ενεργοποίηση των δημοτών³.

1.2 Ολοκληρωμένη ενδογενής τοπική ανάπτυξη.

Εμείς οι Έλληνες έχουμε πολύ μεγάλη κληρονομιά, έχουμε την αρχαία ελληνική πόλη, που νομίζουμε ότι είναι ένα πρότυπο το οποίο ούτε μέχρι σήμερα έχει εξαντληθεί ιστορικά σε ότι αφορά τα θέματα της Πολιτιστικής Πολιτικής. Όταν βγήκαν οι αρχαίοι τραγικοί και το θέατρο δεν βγήκαν τυχαία αυτά τα έργα. Υπήρχε ο θεσμός των αγώνων. Οποιοσδήποτε ποιητής να να έχει δικαιώματα να συμμετάσχει πρέπει να παρουσιάσει μια νέα τριλογία, ένα σατυρικό έργο και μια κωμωδία. Σε κάθε γιορτή, και πόσες γιορτές γινόταν και πόσοι αγώνες στην Ελλάδα; Φανταστείτε τι παραγωγή καινούρια θα γινόταν, μέσα από αυτήν την παραγωγή ξεπήδησε ο Αισχύλος, ο Ευριπίδης και ο Σοφοκλής.

Αυτή είναι μια πολιτική, την οποία μπορεί να ακολουθήσει η Τοπική Αυτοδιοίκηση με το θεσμό των αγώνων.

Αυτό που πρέπει να ειπωθεί είναι ότι ο ρόλος της Τ.Α. είναι πραγματικά και δική μας ευθύνη, όχι στο μέτρο της καθαρής πολιτικής της Τ.Α. για το λαό, αλλά σε αυτό που λέμε προσφορά. Είναι να δημιουργήσουμε το έδαφος που θα εδραστεί, θα δουλέψει και θα εργαστεί η πολιτιστική δράση του ιδίου του λαού.

Δηλαδή θα δημιουργήσουμε εκείνες τις συνθήκες που θα μπορέσει να δράσει ο λαός. Αυτό με μια πράξη λέγεται δημιουργία ερασιτεχνικού κινήματος, ώστε και η λέξη ερασιτέχνης να πάρει την αξία που της πρέπει και σήμερα. Όπως και ετυμολογικά ορίζεται και να μην αποτελεί ύβρη η αντιδιαστολή ή πλαστό δίλημμα σε αυτό που λέμε επαγγελματική παραγωγή πολιτισμού και και ερασιτεχνική παραγωγή πολιτισμού. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση δεν πρέπει να μπει σε αυτό το πλαστό δίλημμα που λέει έτοιμη πολιτιστική εκδήλωση από ερασιτέχνες γιατί καταδικάζουμε την ίδια προσπάθεια για πολιτιστική παραγωγή.

Δεύτερον τις ευθύνες των 'Κομματικών' σχηματισμών, με τον όρο κόμμα, εμείς δεν έχουμε τίποτα την πιο δοξασμένη λέξη από την αρχαία Ελλάδα. Το θέμα είναι ότι οι ίδιοι οι σχηματισμοί αναιρούν και ακυρώνουν αυτοί την ένδοξη καταγωγή και αφετηρία της λέξης κόμμα σήμερα, δεν πρέπει, τον όρο θα του δανειστώ από ένα έμπειρο άνθρωπο, να είμαστε κομπλεξικοί στις επιταγές αυτών των σχηματισμών, πρέπει η Τ.Α. , οι άνθρωποι τις Τ.Α. να δουν τα λάθη με καλή διάθεση. Να μην παίζουν με συσχετισμούς στις τοποθετήσεις ή στους ορισμούς στα όργανα Διοίκησης, ορισμούς που είναι συνέπεια και αποτέλεσμα μιας διαδικασίας δημοκρατικού ολοκληρωτισμού υπάρχει και αυτός ο όρος σήμερα. Όταν ο συγκεντρωτισμός είναι δοσμένος και περιγραμμένος από τα πριν, όταν οι διαδικασίες είναι νομιμοφανείς, ο όρος είναι χειρότερος σήμερα, είναι χειρότερος σήμερα αυτός ο ολοκληρωτισμός από οποιαδήποτε άλλη διαδικασία καταδικαστέα στη διαδρομή και στην εξέλιξη.

Δεν είναι αλήθεια ότι ο χώρος του πολιτισμού ο οποίος ανευρέθηκε ή εφευρέθηκε τελευταία από μερικούς, έχει γίνει ένας χώρος ανάπτυξης δημοσίων σχέσεων. Δεν υπάρχουν σήμερα στελέχη που θεωρούν ότι ο πολιτισμός είναι ένα κομμάτι του ελεύθερου χρόνου, ότι είναι μια πολυτέλεια σοβαρής μας ουλειας. Ενώ όλα τα άλλα θέματα έχουν μια

σοβαρότητα στη διοίκηση κ.λ.π. Πότε είδαν στη καθημερινή πράξη τα ζητήματα του πολιτισμού με τη σοβαρότητα που αντιμετωπίζουμε τα άλλα προβλήματα;

Βλέπουμε ότι οι θεατές έχουν αυξηθεί και έχει μειωθεί η ποιότητα της πολιτιστικής παραγωγής. Η Τ.Α. μπορεί να αντιμετωπίσει τη λαίλαπα της ιδιωτικής πρωτοβουλίας. Που αυτοί έχουν τα κεφάλαια, αυτοί έχουν τα χρήματα, η Τ.Α. δεν έχει τίποτα μπροστά σε αυτούς. Επομένως η μόνη λύση είναι η αύξηση της ποιοτικής πολιτιστικής παραγωγής και η μείωση αυτού που λέγεται θεατής. Όσο αυξάνεται η πολιτιστική διαδικασία τόσο θα μειώνεται αυτό που λέμε θεατής και θα δημιουργούμε συμμετόχους και συμπέντες που πολιτιστική διαδικασία

Τελειώνοντας με την εξής έννοια, πρέπει να δούμε όλα αυτά τα ζητήματα και όσο αφορά τους τομείς και της μουσικής και της εικαστικής τέχνης με μια απλή προοπτική. Πολιτιστική υποδομή δε σημαίνει δημιουργία πολιτιστικών εκδηλώσεων, αλλά έδαφος δράσης για μια πολιτιστική παραγωγή από τον ίδιο το λαό⁴.

1.3 Πολιτιστική Πολιτική από την Τ.Α.

Οι αρμοδιότητες κάθε Δήμου είναι αποκλειστικές και συντρέχουσες και πράγματι κάθε Δήμος και Κοινότητα ανέπτυξε μια σημαντική δραστηριότητα από πλευράς ποσότητας. Θα πρέπει να τονίσουμε ότι οι υπηρεσίες που παρέχονται από την Τ.Α. συχνά χαρακτηρίζονται από αποσπασματικά, είναι ευκαιριακές, εξαντλούνται σε κάποιες ενέργειες άμεσης απόδοσης δεν απαντούν στο τεράστιο πρόβλημα της δημιουργίας υποδομής, που να μπορεί να εξασφαλίζει τη συνεχή πολιτιστική ανανέωση.

Διαπιστώνουμε ότι μόνο ένας μικρός αριθμός οργανισμών Τ.Α. έχει να παρουσιάσει ολοκληρωμένα προγράμματα τοπικής πολιτιστικής ανάπτυξης, τα οποία στηρίζονται σε έναν καλό σχεδιασμό, σε ένα μακροπρόθεσμο προγραμματισμό. Όλοι ξέρουμε αυτά τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι ΟΤΑ τα οποία ευθύνονται ένα μεγάλο μέρος και για την κατάσταση της πολιτιστικής δραστηριότητας.

4: Πολιτισμός και Τοπική Αυτοδιοίκηση.
Τ.Ε.Δ.Κ.Δ.Α. Σελ. 95-96 Πρακτικά Συνεδρίου
Κ. Γ. Πρωτοπαπιάς και κ. Ν. Νεάρχου.

Οικονομικά, θεσμικά, προβλήματα μεγέθους, στελέχωσης των υπηρεσιών. Όλα αυτά. Αλλά σε όλα αυτά τα προβλήματα θα πρέπει να προστεθεί η έλλειψη από πλευράς Τ.Α., η αδυναμία μάλλον, να αξιοποιήσει κάποιες υπάρχουσες δυνατότητες για διαδημοτικές συνεργασίες στον τομέα του πολιτισμού. Είναι πάρα πολύ χαρακτηριστικό ότι ανάμεσα σε αμιγείς δημοτικές και κοινοτικές επιχειρήσεις πολιτιστικής ανάπτυξης δεν παρουσιάζεται καμιά περίπτωση διαδημοτικών ή διακοινοτικών τέτοιων πολιτιστικών επιχειρήσεων. Το ζήτημα της πολιτιστικής ανάπτυξης και του ρόλου της Τ.Α έχει βέβαια να κάνει και με το επίπεδο ανάπτυξης του θεσμού, με την μη εφαρμογή του δεύτερου Βαθμού Τ.Α την εξάρτησή της την οικονομική και τη διοικητική, με τον κατακερματισμό σε 6000 ΟΤΑ.

Πέρα από αυτά τα θεσμικά και τα οικονομικά ζητήματα ανακύπτουν κάποια βασικά προβλήματα που αφορούν την έλλειψη, απουσία, την έλλειψη εκδοχής πολιτιστικής ανάπτυξης που εκφράζεται κυρίως στο είδος, στο χαρακτήρα των πολιτιστικών δραστηριοτήτων που αναπτύσσει η Τ.Α. Βλέπουμε όλοι ένα είδος δραστηριοτήτων που εξαντλήται σε μια σειρά εκδηλώσεων που είναι τα Φεστιβάλ, οι οποίες συνήθως δεν έχουν καμιά συνέχεια μεταξύ τους. Οι οποίες δεν έχουν καμιά φυσιογνωμία, συνεπάγονται τεράστιο κόστος και παράλληλα δεν αφήνουν τίποτα στο συγκεκριμένο χώρο. Αυτή είναι μια πραγματικότητα που όντως νομίζω ότι αυτό το δίλημμα ανάμεσα στον εφήμερο χαρακτήρα του Φεστιβάλ και στην ανάγκη να δημιουργηθούν κάποιες σταθερές προϋποθέσεις ανάπτυξης, μπορεί σήμερα να αντιμετωπισθεί όχι με όρους με κάποιες επιμορφωτικές και εκπαιδευτικές δραστηριότητες, μέσα σε μια συνολική διαδικασία καλλιτεχνικής παιδείας και αισθητικής αγωγής, νομίζω ότι θα μπορέσουμε και το καλλιτεχνικό δυναμικό της περιοχής να ενταξουμε μέσα σε αυτές τις εκδηλώσεις, στην προετοιμασία αυτών των εκδηλώσεων, αλλά και να διαμορφώσουμε ένα ενημερωμένο, ένα ενεργητικό και απαιτητικό κοινό. Έτσι όταν αυτές οι εκδηλώσεις αποτελούν το επιστέγασμα μιας συνολικής διαδικασίας, η εμπειρία τουλάχιστον αρκετών δήμων έδειξε, ότι μέσα από την περιοδικότητά τους μπορούν να αναχθούν σε θεσμούς ευρύτερης εμβέλειας και να υποκινήσουν διαδικασίες και να διαμορφώσουν σταθερούς όρους πολιτιστικής ανάπτυξης.

Ένα δεύτερο σημαντικό πρόβλημα που επιλεκτικά και πολύ αναφέρουμε, είναι ότι δεν αξιοποιούνται ορθολογικά οι ούτως ή άλλως περιορισμένοι πόροι που έχει η Τ.Α για τα πολιτιστικά. Συχνά οι φορείς Αυτοδιοίκησης πολυπραγμανούν, κατακερματίζουν δυνάμεις και πόρους με μεγάλο αριθμό δραστηριοτήτων, με αποτέλεσμα να υποβαθμίζεται και η ποιότητα υπηρεσιών που παρέχουν.

Αυτό το πρόβλημα κατά τη γνώμη μου οφείλεται στην απουσία σχεδιασμού τοπικών πολιτιστικών, πολιτικών που θα καθόριζαν προτεραιότητες, θα έφτιαχναν δικούς κυριαρχούς και θα ειδικεύαν την επιλεκτική ανάπτυξη εκείνων των πολιτιστικών τομέων που καθορίζονται κάθε φορά από την πολιτιστική φυσιογνωμία της περιοχής. Το πρόβλημα αυτό επιτείνεται, από την έλλειψη συντονισμού μεταξύ των ΟΤΑ, που θα συνέβαλε στη συγκέντρωση των δυνάμεων και πόρων σε λίγες και καλές πολιτιστικές δραστηριότητες που θα λειτουργούσαν σε ένα πλαίσιο

ανταλλαγών και συνεργασιών μεταξύ των ΟΤΑ, ευρύτερων τοπικών συνόλων και θα επέτρεπαν οικονομίες κλίμακας και συγχρόνως παροχή πολιτιστικών υπηρεσιών καλύτερων, υψηλότερων απαιτήσεων⁵.

1.4 Δυνατότητες και προοπτικές της Τ.Α στον Πολιτισμό

Ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης δεν είναι μονάχα καθοριστικός αλλά είναι και αναντικατάστατος. Δεν μπορεί να αντικατασταθεί από κανέναν άλλον κοινωνικό φορέα. Πως όμως οι ΟΤΑ θα σηκώσουν το βάρος αυτού του ρόλου που το βάρος του είναι τεράστιο. Το άκουσμα χθες, ξέρουμε πάρα πολύ καλά όλοι ότι Πολιτισμός σημαίνει τα πάντα. Είναι η ίδια μας η ζωή. Πως λοιπόν η Τ.Α θα μπορέσει να ανταποκριθεί σε αυτή την ανάγκη όταν έχει στη διάθεσή της τόσα περιορισμένα και ανεπαρκή μέσα.

Αυτό λοιπόν είναι ένα πελώριο πρόβλημα, που νομίζω παρά τις δυσκολίες που υπάρχουν η Τ.Α πρέπει να επωμισθεί το βάρος του και να το αντιμετωπίσει. Και μάλιστα να το αντιμετωπίσει με ανοικτά κατά την άποψή μου δύο μέτωπα. Το ένα μέτωπο είναι οι δομές του συγκεντρωτικού κράτους, που θεωρεί τον πολιτισμό περικαρκαωμένο σε κατεστημένα ιδεολογικά πλαίσια με κυρίαρχη αντίληψη όχι τον ερεθισμό για αναζήτηση, έρευνα, εμπλουτισμό και υψηλούς στόχους πολιτιστικών ιδανικών, αλλά στην αντίληψη της συντήρησης. Αφήνοντας πολλές φορές υπαλόγως τις ανάγκες του Ελληνικού Πολιτισμού στην εύκολη εμπορευματοποίηση στα Ελληνικά και στα ξένα κερδοσκοπικά ρεύματα. Κραυγαλέα κατά τη γνώμη μου απόδειξη αυτής της αντίληψης, έχει ειπωθεί πάρα πολλές φορές, το λέω κι εγώ, είναι τα οικονομικά μεγέθη που διατίθενται για τον πολιτισμό, από τον επίσημο κρατικό φορέα το ΥΠ.ΠΟ που αυτά δεν ξεπερνούν τη μισή εκατοστιαία μονάδα των εσόδων του Εθνικού Προϋπολογισμού.

Αυτό λέει πάρα πολλά πράγματα και πιστεύω ότι και στην Κοινότητα πριν από λίγα χρόνια δεν υπήρχε ειδικό κονδύλι για τον Πολιτισμό. Αυτό είναι πολύ ανήσυχο, γιατί η γνώση πρέπει να κρατηθεί στο περιθώριο. Θέλουμε πολίτες που δεν έχουν γνώση. Η χθεσινή παρασάση της αληθινής απολογίας του Σωκράτη μας έδωσε αρκετά πράγματα γύρω απ' αυτή την αντίληψη.

Στην συνέχεια θα αναφέρουμε λίγους στρατηγικούς στόχους όπως αυτοί καθορίζονται από την ανάγκη επίλυσης των χρόνιων προβλημάτων της πολιτιστικής δραστηριότητας των ΟΤΑ, α) εξεύρεσης πόρων, β) την της έλλειψης συντονισμού και συνεργασιών με τους αρμόδιους δημόσιους φορείς. Στρατηγικοί στόχοι που καθορίζονται από την ανάγκη επίλυσης αυτών των προβλημάτων και καθορίζονται επίσης και από τις ευκαιρίες, από τις νέες συνθήκες που διαμορφώνονται σε Εθνικό και Ευρωπαϊκό επίπεδο.

Ένας τέτοιος στόχος είναι η περαιτέρω διευκόλυνση της πρόσβασης στον πολιτισμό όσο των δυνατών ευρύτερων ομάδων του πληθυσμού της χώρας. Να αμβλυνθούν με την συμβολή της Τ.Α, όσο γίνεται οι ανισότητες που υπάρχουν από γεωγραφικές, κοινωνικές, οικονομικές και εκπαιδευτικές παραμέτρους. Δεύτερος στόχος, ισόμορφη χωροστατική κατανομή της πολιτιστικής υποδομής. Τρίτος ενεργοποίηση του τοπικού πληθυσμού στον προγραμματισμό της Πολιτιστικής δράσης. Τέταρτος ανάπτυξη καλλιτεχνικής παιδείας. Πέμπτος, δημιουργία θετικής εικόνας των πόλεων μέσα από πολιτιστικές παρεμβάσεις και βελτίωση της ελκυστικότητάς τους. Έκτος βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων από την Τ.Α πολιτιστικών υπηρεσιών και έβδομο, ενίσχυση της ενδογενούς πολιτιστικής παραγωγής και προβολή της σε Ευρωπαϊκό επίπεδο.

Κάνω πιο πολύ μια επιγραμματική αναφορά σε αυτούς τους στόχους, πιστεύοντας ότι μετά θα έχουμε την ευκαιρία να το συζητήσουμε αναλυτικότερα⁶. Ποιές είναι οι κυριότερες πολιτικές λοιπόν οι οποίες θα μπορούσαν να προταθούν για να υλοποιηθούν αυτοί οι στόχοι. Πρώτα απ' όλα είναι η ανάγκη συνεργασιών της Τ.Α με το δημόσιο, τον ιδιωτικό τομέα και τον εθελοντικό τομέα. Ειδικότερα όσο αφορά τη συνεργασία στο δημόσιο τομέα, θα πρέπει να ειπωθεί ότι η πολιτιστική αποκέντρωση δεν είναι μόνο δουλειά της Τ.Α, αποτελεί κοινή ευθύνη της δημόσιας διοίκησης και της Τ.Α. Άρα απαιτείται η λήψη κοινών μέτρων και σε επίπεδο θεσμικό και σε επίπεδο οριζοντικό και σε επίπεδο χρηματοδότησης. Στο θεσμικό επίπεδο απαιτείται η αποκέντρωση επιπέδους των αρμοδιοτήτων και η μεταφορά πόρων στην περιφέρεια, ενώ παράλληλα προτείνεται η ανάπτυξη ιδίου μηχανισμού της Τ.Α που θα υποστηρίζει τις πολιτιστικές δραστηριότητες των ΟΤΑ. Απαραίτητη σε αυτή τη διαδικασία, την ανάπτυξη αυτών των μηχανισμών είναι η διαπλοκή, να δημιουργηθούν κόμβοι διαπλοκής ανάμεσα στις υπηρεσίες του ΥΠ.ΠΟ και στις υπηρεσίες της Τ.Α. Μια δεύτερη πολιτική για την υλοποίηση αυτών των στόχων είναι να προωθηθούν διαδημοτικές συνεργασίες και ανταλλαγές στον τομέα του πολιτισμού. Μια τρίτη πολιτική, να συνδιαστούν οι τοπικές πολιτιστικές πολιτικές και άλλες δράσεις του κοινωνικού και του οικονομικού τομέα. Όπως είναι ο τουρισμός, όπως είναι η ποιότητα ζωής, η κατάρτιση, το περιβάλλον, ο

ελεύθερος χρόνος. Μια τέταρτη πολιτική, να προωθηθεί περαιτέρω η συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Κοινότητα και να αναπτυχθούν συνεργασίες και με άλλους διεθνείς πολιτιστικούς οργανισμούς. Καμιά δουλειά δεν έχει γίνει μέχρι τώρα από φορείς της Τ.Α στο Συμβούλιο της Ευρώπης, καμιά δουλειά δεν έχει γίνει σε συνεργασία με την UNESCO. Κι όμως υπάρχουν σημαντικές δυνατότητες αξιοποίησης και αυτών των Οργανισμών. Το πρόβλημα είναι η έλλειψη πληροφόρησης που έχουμε.

Να ενισχυθεί τέλος το ανθρώπινο δυναμικό της Αυτοδιοίκησης, προγράμματα κατάρτισης, τα οποία θα είναι τελικής σημασίας και θα αφορούν κυρίως τον Πολιτιστικό προγραμματισμό και τη διοίκηση και τη διαχείριση των πολιτιστικών φορέων. Ένα τελευταίο αλλά πολύ σημαντικό κατά τη γνώμη μου είναι η ανάπτυξη Ευρωπαϊκών συνεργασιών μέσα από τη συμμετοχή των Ελληνικών ΟΤΑ σε Ευρωπαϊκά δίκτυα πόλεων. Μια ευκαιρία που δεν πρέπει με τίποτα να τη χάσουμε. Με σκοπό λοιπόν να ανταλλάγουν εμπειρίες, να αναπτυχθούν πολιτιστικές συνεργασίες. Στο τελευταίο αυτό σημείο θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση, ως προς την εμπειρία κυρίως που έχει αποκτηθεί από την ανάπτυξη πολιτιστικών πολιτικών σε διάφορες Δυτικοευρωπαϊκές πόλεις,

και από τα αποτελέσματα που είναι η ανάπτυξη και ανάπτυξη και η αναγέννηση του αστικού χώρου, χωρίς να υπάρχει καμιά πρόθεση για μηχανιστικές μεταφορές, οι ανταλλαγές αυτές εμπειριών και η πληροφόρηση των Ελληνικών Δήμων μέσα από την συμμετοχή τους σε αυτά τα δίκτυα, μπορούν να συμβάλλουν στο να διαμορφώσουμε και να προσαρμόσουμε τα πορίσματα της Ευρωπαϊκής αυτής εμπειρίας στις σύγχρονες ανάγκες του τοπικού προγραμματισμού της χώρας⁷.

1.5 Πλαίσιο αρχών και γενικών Κατευθύνσεων στην άσκηση πολιτιστικής πολιτικής

Καλό θα είναι να αναφερθούμε, από την πλευρά των ανθρώπων που ασκούν διοίκηση σε οργανισμούς Τ.Α και στα πνευματικά κέντρα. Ο θεσμός της Τ.Α έκανε αναμφίβολα στις μέρες μας βήματα δυναμικής προόδου, στον τόπο μας, και αυτό κυρίως χάρη στις ζωντανές ανθρώπινες παρουσίες εκείνων που την υπηρετούν. Τελευταία βάλλεται και κατορθώνεται ιδιαίτερα, ευρισκόμενη σε ασφυκτικό κλοιό από την κεντρική εξουσία.

7: κ. Κ. Πόγκας Σελ : 85-86

Οι περισσότερες πολιτικές δυνάμεις έχουν επανειλημμένα τονίσει με ανούσιους τρόπους την ανάγκη ουσιαστικής απουανάμωσης της κεντρικής εξουσίας από άχρηστες, σχεδόν περιττές, πολλές εξουσίες και αρμοδιότητες, και την ενδυνάμωση του δημοκρατικότερου και πλέον καταξιωμένου θεσμού της κοινωνίας μας, του θεσμού της Τ.Α. κάτι το οποίο άλλωστε είναι και συνταγματική επιταγή.

Οι οργανισμοί Τ.Α. με πενιχρά οικονομικά μέσα για τα πολιτιστικά οι περισσότεροι, αφού οι επιχορηγήσεις όταν υπάρχουν δεν ακολουθούν καν τα πληθυσμιακά κριτήρια των όλων οικονομικών κατανομών, αλλά καθαρά προσωπικών γνωριμιών και δημοσίων σχέσεων, πέρα βέβαια από κείνα τα κομματικά, δημιουργούν ακούραστα, πολιτιστικά κύτταρα με πλάτη του πολιτιστικού υποδομής που θα πάει πιο κοντά τους δημότες μας αποσπώντας τους από την εξάρτηση της τηλεόρασης, την κοινωνική απομόνωση και μοναξιά, θα κεντρίσει το ενδιαφέρον των νέων για την ανάγκη να διατηρηθεί κάποια πολιτιστική ταυτότητα στη σημερινή δύσκολη εποχή που διανύουμε και να διαφυλαχθεί η πολιτιστική μας κληρονομιά κυρίως τώρα που βρισκόμαστε στο κωνευτήριο της ενωμένης Ευρώπης. Αναπτύσσοντας στους Δήμους μας μορφές πολιτιστικής αντίστασης στο παμφάγο κέντρο της πρωτεύουσας, που αποδυναμώνει συστηματικά την περιφέρεια, αξιοποιώντας τότε την ιδιωτική προσφορά, σχεδόν αποκλεισμένη μόνιμα από τα μαζικά μέσα ενημέρωσης, προωθούμε μορφές λαϊκού πολιτισμού, όπως τη μουσική, το τραγούδι, τα εικαστικά, τη θεατρική δραστηριότητα, λαϊκά πανηγύρια, δηλαδή λαϊκή αισθητική που αλλοιώνεται σταδιακά όλο και περισσότερο στις μέρες μας και επιχειρούμε να την αναδείξουμε συνιστώσα της αποκεντρωμένης πολιτιστικής μας ζωής. Αποδίδοντας ιδιαίτερη σημασία στον ελεύθερο χρόνο των νέων, διοργανώνουμε εκδηλώσεις που στηρίζονται σε πρώτο πρόσωπο, αφού πολλές φορές "επικρίθηκαν" από τους ειδικούς, για τη χρησιμότητά τους όμως έγιναν σίγουρα πάντα με σεβασμό στη νοημοσύνη και στην αισθητική αγωγή και ορθώθηκαν σε νέα εναλλακτική πρόταση στα εμποροποιημένα σχήματα των μίντια που αλλοιώνουν τον ψυχισμό και την ασιότητα της προσωπικότητας του πολιτιστικού καταναλωτή. δεκτη κάθε ηλικίας.

Μοντέλο πολιτιστικό με σύγχρονη δυναμική και μελούμενη φυσιογνωμία. Αλλά ταυτόχρονα ανοιχτό και κριτικό στις επιδράσεις των διεθνών ρευμάτων και αισθητικών αναζητήσεων ώστε η καθημερινή ζωή να γίνεται πιο πλούσια, πιο ελεύθερη, πιο γόνιμη. Επιθυμούμε να ενθαρρύνουμε την παραγωγή πολιτιστικών γεγονότων από τους ΟΤΑ, αναπτύσσοντας τη λαϊκή αισθητική και βρίσκοντας νέους τρόπους έκφρασης, προσφέροντας στον πολίτη τη δυνατότητα να κρίνει ελεύθερα τι να επιλέγει και τι να απορρίπτει. Στόχος η καθιέρωση ενός καναλιού αμφίδρομης επικοινωνίας, από τη μια μεριά ο Δήμος να αποκτήσει ένα πεδίο διαλόγου και σύνδεσης με το δημότη ενώ παράλληλα να διευρύνει την παρέμβαση του και να διαμορφώσει νέους όρους οργάνωσης. Από την άλλη ο δημότης να πιστέψει και να αναγνωρίσει πως ο δήμος και οι θεσμοι λειτουργουν ως υποδοχές της δικής του πρωτοβουλίας και δημιουργίας. Το χάσμα τότε ανάμεσα στο κοινωνικό σύνολο και τους θεσμούς σε αυτό το σημείο θα μπορέσει να γεφυρωθεί. Μέσα από μια τέτοια διαδικασία η ιστορική μνήμη, οι τοπικές ιδιαιτερότητες, οι

πολιτιστικές ρίζες θα γίνουν ζωγόνα στοιχεία μιας φυσιογνωμίας που θα μπολιάσει θετικά την τοπική πολιτιστική ζωή. Την ανάπτυξη των θεσμών της Τ.Α δεν αρκεί να τη βλέπουμε μέσα από το στενό πρίσμα της δικής μας εθνικής εμπειρίας, αλλά μέσα από την ανταλλαγή πολιτιστικών πρωτοβουλιών, τη συνεργασία και ανάπτυξη της Αυτοδιοίκησης σε διεθνή κλίμακα. Θεωρούμε πως οι Δήμοι πρέπει να αναλάβουν τις αρμοδιότητες και την πολιτική ευθύνη για να παρακολουθούν, να αναλύουν και να παρεμβαίνουν στην διαδικασία προώθησης της πολιτιστικής συνεργασίας στα πλαίσια της ενωμένης Ευρώπης. Είναι ακόμη πεποίθηση κοινή ότι χωρίς πρώτο βαθμό Αυτοδιοίκησης, χωρίς δεύτερο και τρίτο βαθμό, χωρίς θεσμοθετημένους επαρκής πόρους και αρμοδιότητες δεν μπορούμε να μιλάμε για ουσιαστική πολιτική ανάπτυξη, δεν μπορούμε να μιλάμε και για Αυτοδιοίκηση.

Η λειτουργία του δεύτερου και του τρίτου βαθμού, θα συμβάλλει σ' ένα πολιτιστικό σχεδιασμό με ευouότητα και αποτελεσματικότητα και θα ισχυροποιήσει ποιοτικά πολιτιστικά όρωμενα στην περιφέρεια απεγκλωβίζοντάς τα από τον πιθανό τοπικό επαρχιωτισμό τους, προσδίδοντάς τους καλλιτεχνική συνοχή και αξία με άμεσο αποτέλεσμα. Δεν αρκεί οι Δήμοι μας να είναι θεσμικές μονάδες οικονομικά εύρωστες και πολιτιστικά αυτάρκες. Πρέπει να είναι οι πρωταγωνιστές και να παλεύουν καθημερινά για διαρκή αισθητική των πόλεων, ολοένα μεγαλύτερη συμμετοχή των πολιτών μας στις πολιτιστικές επιλογές και κατευθύνσεις, για ποιότητα ζωής, για διεύρυνση δηλαδή ποσοτική και ποιοτική της δημοκρατίας μας.

Βέβαια να λέμε ότι έχουμε ανάγκη μόνο περισσότερων πόρων και αρμοδιοτήτων δε φθάνει. Θα πρέπει να έχουμε και μια ολοκληρωμένη εικόνα των σχέσεων της Αυτοδιοίκησης με ότι αυτή επηρεάζει και αντίστοιχα επηρεάζεται. Δηλαδή την κεντρική εξουσία, τα πολιτικά κόμματα, την τοπική κοινωνία, τη διεθνή κοινότητα και τέλος την ίδια την Αυτοδιοίκηση. Ξεκινάμε συχνά το ποσοστό της ενσωμάτωσής μας από την καθημερινότητα και τις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας. Από τον κίνδυνο να μετατραπούμε σε διαχειριστές της καθημερινότητας και διαιτητές ανάμεσα στις δυνάμεις των αντιφρονούντων συμφερόντων χάνοντας έτσι τη δυνατότητα να εκφράσουμε το μέλλον και την προοπτική της πόλης μας που είναι και το κύριο καθήκον μας.

Είναι ανάγκη να γίνουμε φορείς που ασκούν υπεύθυνη τοπική εξουσία με όλες τις ευθύνες που αυτή συνεπάγεται που θα νιώθει υπερήφανα όχι μόνο για τους πόρους και τις αρμοδιότητες, αλλά κυρίως γιατί εκφράζει το πραγματικό, μακροπρόθεσμα, όραμα των κατοίκων και δεν διαχειρίζεται την καθημερινότητα. Γιατί καταντά ημέρα με την ημέρα τη χειραφέτησή της. Γιατί είναι έτοιμη να ανταποκριθεί στις σύγχρονες απαιτήσεις και ανάγκες όχι μόνο σε εθνική αλλά και σε διεθνή κλίμακα. Γιατί είναι πραγματικά αυθεντική τοπική εξουσία που συμμετέχει αποφασιστικά στον προγραμματισμό και την πολιτιστική ανάπτυξη.

Απευθύνοντας τέλος στους πολιτιστικούς φορείς, θα ζητούσα να πλαισιώσουν να αγκαλιάσουν την αγωνιάδη προσπάθειά μας για πολιτική επιβίωση. Και οι δημιουργοί, ιδιαίτερα τώρα, σε εποχές αγοραίες ως προσφέρουν κάτι. Από την απλή τους συμμετοχή, την πολύτιμη πείρα

τους και αισθητική τους ως την πιο σύνθετη λογοτεχνική και καλλιτεχνική τους πρωτοβουλία⁸.

1.6 ΥΠ.ΠΟ και Τοπική Αυτοδιοίκηση

Είναι αναγκαίο να αναφερθούμε στον κεντρικό φορέα άσκησης της πολιτιστικής πολιτικής στη χώρα μας, δηλαδή του Υπουργείου Πολιτισμού, που καθόρισε το πλαίσιο μέσα στο οποίο ανέπτυξε η Τ.Α τη δραστηριότητά της. Υποστηρίζω ότι ο ρόλος της Κεντρικής Διοίκησης πρέπει να είναι συντονιστικός, για να εξασφαλίζονται οι γενικές κατευθύνσεις της πολιτιστικής πολιτικής της χώρας και να προάγεται η ωσόρουπη πολιτιστική ανάπτυξη σε ολοκληρω τον εθνικό χώρο. Κανενας άλλος τέτοιου τύπου συντονισμός δεν υπάρχει ανάμεσα στους αρμόδιους φορείς της δημόσιας διοίκησης και τους φορείς της Τ.Α. που θα συνέβαλλε στην άμβλυνση κάποιων διαπεριφερειακών αλλά και ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων ανάμεσα στις ΟΤΑ, που καθορίζονται κυρίως από κάποιες αντικειμενικού τύπου διαφοροποιήσεις ανάμεσα στους δήμους και στις κοινότητες, διαφοροποιήσεις ανάμεσα σε δήμους μικρού και μεγάλου μεγέθους. Διαφορετικών οικονομικών δυνατοτήτων, ή ένταξης χωροταξικής σε περιφέρειες ή νομούς με διαφορετικό επίπεδο ανάπτυξης.

Όσο αφορά λοιπόν το ΥΠ.ΠΟ, για να μην επεκταθούμε περισσότερο σε αυτό, διαπιστώνουμε κατ' αρχήν την απουσία μιας στρατηγικής πολιτικής αποκέντρωσης και σχεδιασμού αντίστοιχων πολιτιστικών προγραμμάτων δράσης. Επίσης το ΥΠ.ΠΟ πλήτταιται από σοβαρά προβλήματα τα οποία αντιμετωπίζουν σχεδόν όλοι οι φορείς της δημόσιας διοίκησης στη χώρα μας, τη γραφειοκρατική λειτουργία, προβλήματα οργάνωσης και στελέχωσης, συγκεντρωτικής δομής, αφού το ΥΠ.ΠΟ έχει αποκεντρώσει αρμοδιότητες μόνο όσον αφορά τον αρχαιολογικό τομέα, ενώ ο πολιτιστικός τομέας δεν έχει καμιά αποκεντρωμένη υπηρεσία. Παρόλο που είχαμε κατά καιρούς διάφορες εξαγγελίες, το κράτος δεν κάλυψε μέχρι τώρα να προχωρήσει σε αναδιοργάνωση του οργανισμού του ΥΠ.ΠΟ και να μεταφέρει αρμοδιότητες και πόρους στα περιφερειακά. Ένα διστακτικό βήμα είχε γίνει το '86 με το Προεδρικό Διάταγμα που αφορούσε τη μεταβίβαση αρμοδιοτήτων στους Νομάρχες και Περιφερειάρχες κυρίως επιχορηγήσεων σε Πολιτιστικά Σωματεία, που όμως κι αυτό δεν μπόρεσε να λειτουργήσει αποτελεσματικά, γιατί η κατανομή των επιχορηγήσεων αυτών δε γινόταν με κριτήρια συγκεκριμένα και με κάποιες διαδικασίες συγκεκριμένες ώστε αυτή η κατανομή να γίνεται με ένα σχεδόν αυθαίρετο τρόπο και πάλι.

8: Σελ: 82-83 κ. Ν.Παπαμικρούλης
Πολιτισμός και Τοπική Αυτοδιοίκηση
Τ.Ε.Δ.Κ.Ν.Α

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

2. ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ, ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

2.1 Περιγραφή της περιφέρειας

Η περιφέρεια του Βορείου Αιγαίου αποτελείται από τους Νομούς Λέσβου, Λήμνου, Χίου και Σάμου με συνολική έκταση 3.836 τ.χλμ.

Ο Νομός Λέσβου έκτασης 2.154 τ.χλμ. με κυριότερα νησιά την Λέσβο, Λήμνο και Αγ. Ευστράτιο, περιλαμβάνει δέκα επτά (17) Δήμους και μια κοινότητα με τέσσερις Επαρχίες.

2.2 Δημογραφικά στοιχεία

Ο πληθυσμός της Περιφέρειας σύμφωνα με την απογραφή του 1991 ήταν 199.231 κάτοικοι, με γεωγραφική κατανομή 105.082 στο ηπειρωτικό τμήμα και 94.149 στα νησιά. Ο πληθυσμός της Περιφέρειας αποτελεί το 1,9% του συνολικού πληθυσμού της χώρας.

Οι δημογραφικές συνθήκες στα νησιά του Βορείου Αιγαίου, παρουσιάζονται ιδιαίτερα δυσμενής λόγω υπογεννητικότητας και δημογραφικής εξόδου που είναι μακροχρόνια και έντονο με μόνο ανασχετικό παράγοντα την πολύ μικρή εισροή πληθυσμού στην περίοδο 1981-1991. Σύμφωνα όμως με τα στοιχεία που αναφέρονται στους δείκτες εξέλιξης του πληθυσμού η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου κατέχει προνομιούχο θέση και πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη στην νέα προγραμματική περίοδο 2000-2006 με συγκεκριμένες παρεμβάσεις για την συνκράτηση του πληθυσμού τόσο των παραγωγικών ηλικιών όσο και των δυνάμει παραγωγικών ηλικιών διαφορετικά σε λίγα χρόνια ο πληθυσμός της Περιφέρειας και ειδικότερα της υπαίθρου θα αποτελείται από γέροντες. Όλα τα παραπάνω αποτυπώνονται στη φυσική κίνηση του πληθυσμού που έχει ως εξής:

Π Ι Ν Α Κ Α Σ 1

	1991	1992	1993	1994	1995	1996
Γεννήσεις	1.786	1.845	1.728	1.870	1.737	1.827
Θάνατοι	2.691	2.761	2.697	2.634	2.675	2.714

2.3 Ακαθάριστο Περιφερειακό Προϊόν

Σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα επικαιροποιημένα στοιχεία της ΕΣΥΓΕ, η Περιφέρεια Β.Αιγαίου παράγει το 1,50 του ΑΕΠ της Χώρας σε τρέχουσες τιμές από το οποίο το 0,76% η Λέσβος.

Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ στην Περιφέρεια είναι μόλις το 70,64% της μέσης Ε.Ε. Το 1996 ο μέσος όρος με αποτέλεσμα η Περιφέρεια να βρίσκεται σε σύνολο 179 Περιφερειών της Ε.Ε στη θέση μεταξύ 170 και 179. Με στοιχεία έτους

1995 το ΑΕΠ της Περιφέρειας είναι το 74% του μέσου όρου της χώρας και ανήρκετο σε 226 δις δρχ. από το οποίο το 55% παράγεται στη Λέσβο.

Η σύνθεση του Ακαθάριστου Περιφερειακού Προϊόντος σε τρέχουσες τιμές έχει ως εξής για το έτος 1991:

- = Πρωτογενής Τομέας : 21,09% έναντι 16,26% της χώρας
- = Δευτερογενής Τομέας : 20,73% έναντι 27,40% της χώρας
- = Τριτογενής Τομέας : 58,19% έναντι 56,31% της χώρας

2.4 Αποτελέσματα Β' Κ.Π.Σ.

Οι βασικοί άξονες παρέμβασης του ΠΕΠ Βορείου Αιγαίου κατά την περίοδο 1994-99 και οι κύριες δράσεις που θα απορροφήσουν τους πόρους των 350 εκατομμυρίων περίπου ΕΥΡΩ του ΠΕΠ μέχρι το 2001 είναι:

- = Δράσεις για τον πολιτισμό
- = Δράσεις υψισομών υποδοχής και εξυπηρέτησης
- = Δράσεις για την Αγροτική Ανάπτυξη
- = Δράσεις για την στήριξη των Μ.Μ.Ε. του δευτερογενούς τομέα
- = Δράσεις χειρσαίων συγκοινωνιακών υποδομών
- = Δράσεις κοινωνικών υποδομών
- = Δράσεις υποδομών για το περιβάλλον

Επίσης από το Εθνικό Σκέλος του Β' Κ.Π.Σ. έχουν διατεθεί ελάχιστοι πόροι στην Περιφέρειά μας για έργα υποδομής όπως το λιμάνι Μυτιλήνης, λιμνοδεξαμενές κ.λ.π.

Είναι σαφές ότι και στο σχεδιασμό των τομεακών παρεμβάσεων 2000-2006 δικαιούται και πρέπει για την Περιφέρειά μας να συμπεριληφθούν οι αναγκαίοι και απαραίτητοι πόροι πέραν του ΠΕΠ ώστε να υλοποιηθούν όλα εκείνα τα έργα και οι ενέργειες που θα βοηθήσουν την Περιφέρειά μας να αντιμετωπίσει τις νέες προκλήσεις που αναφέρθηκαν παραπάνω.

Από τις παρεμβάσεις του Β' Κ.Π.Σ. και ιδιαίτερα αυτές του ΠΕΠ 94-99 προβλέπεται μέχρι το 2001 να καλυφθούν ικανοποιητικά οι ποσοτικοί στόχοι του προγράμματος, όχι όμως και οι πραγματικές ανάγκες σε κάθε νησί της Περιφέρειας στο σύνολό τους και ειδικότερα σε δράσεις που αφορούν τις υποδομές σε όλους τους τομείς ανάπτυξης και κατά συνέπεια οι δράσεις αυτές για το Γ' Κ.Π.Σ. παραμένουν επίκαιρες αλλά με σημαντικό βαθμό επιδιόρθωσης και ολοκλήρωσης.

Για την υλοποίηση των παραπάνω δράσεων προβλέπεται να εκτελεσθούν στα πλαίσια του ΠΕΠ μέχρι το έτος 2001 719 έργα και ενέργειες συνολικού προϋπολογισμού 106 δις δρχ. Κατά την υλοποίηση των έργων αυτών εκτιμάται ότι θα δημιουργηθούν μόνιμες θέσεις εργασίας για τη λειτουργία των έργων.

Επίσης :

Η απασχόληση κατά την εκτέλεση των έργων και ενεργειών θα είναι συνολικά 5.000 ανθρωποέτη.

- Το ΑΕΠ θα έχει μια ετήσια αύξηση της τάξεως του 7% με έτος βάση το 1993.
- Θα πραγματοποιηθούν νέες παράξεις και βελτιώσεις για χιλιόμετρα Επαρχιακού και Εθνικού Οδικού Δικτύου.
- Θα γίνουν παρεμβάσεις σε συνολικές σε αγωγούς δικτύου ύδρευσης και αποχεύτευσης που αφορούν επεκτάσεις ή αντικαταστάσεις δικτύων.
- = Θα καταρτηστούν άνεργοι σε διάφορες ειδικότητες και κλάδους σε όλους τους τομείς της Οικονομίας.
- Θα κατασκευαστούν νέες κλίνες στα Νομαρχιακά Νοσοκομεία της Περιφέρειας καθώς και Κ.Π.Σ. συνολικής δυναμικότητας 320 παιδιών.
- = Θα δημιουργηθούν από την υλοποίηση των τριών (3) Μαρινών και η μια θα είναι της Μυτιλήνης, καθώς και θέσεις ελλιμενισμού σκαφών αναψυχής.
- = Θα δημιουργηθούν σχολικές αίθουσες Β' θμιας εκπαίδευσης, ειδικές αίθουσες (π.χ. εργαστήρια, βιβλιοθήκες κ.λ.π.) καθώς και παρεμβάσεις σε κτίρια για την κάλυψη των στεγαστικών αναγκών του Πανεπιστημίου Αιγαίου σε όλους τους Νομούς της Περιφέρειας.

2.5 ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ

Παρούσα Κατάσταση

1. Κατάρτιση - Απασχόληση

Η δημογραφική κατάσταση και οι προοπτικές της, σε συνδυασμό με το συγκριτικά χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης-επαγγελματικής κατάρτισης του πληθυσμού, στερούν την Περιφέρεια από το απαραίτητο και εξειδικευμένο εργατικό δυναμικό και γενικότερα δεν συμβάλλουν στον κοινωνικό και οικονομικό δυναμισμό και την προώθηση μιας, κυρίως ενδογενούς χαρακτήρα, αναπτυξιακής διαδικασίας.

Τα τελευταία χρόνια η Περιφέρεια έχει στερηθεί ένα σημαντικό αριθμό εργαζομένων, φαινόμενο που υπογραμμίζει το μέγεθος της εγκατάλειψης των νησιών, από νέους κυρίως.

Το εργατικό δυναμικό εμφανίζει πτωτική τάση κατά την περίοδο 1981-1991 κα το ποσοστό συμμετοχής του στον πληθυσμό εργάσιμης ηλικίας φθάνει το 36%.

Τα ποσοστά ανέργων (επί του εργατικού δυναμικού) μέχρι το 1981 εμφανίζονται σχετικά μικρότερα στην Περιφέρεια σε σχέση με τα ποσοστά ανέργων σε επίπεδο χώρας (2,7% έναντι 3,1% το 1971, 2,8% έναντι 4,4% για το 1981). Στη δεκαετία του '80 η ανεργία παρουσίασε κατακόρυφη αύξηση, φθάνοντας το 1991 στο 8,4% ποσοστό που απέχει ελάχιστα πλέον από το Μ.Ο. της χώρας. Αυτή η εξέλιξη, σε συνδυασμό με την παράλληλη μείωση του ενεργού πληθυσμού, την αντίστοιχη χρονική περίοδο, αποκαλύπτει τη διάσταση του προβλήματος ανεργίας και έλλειψης θέσεων εργασίας στη Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου. Οι μεγαλύτερες απώλειες θέσεων απασχόλησης στο σύνολο της Περιφέρειας κατά την περίοδο 1981-1994, εμφανίζονται στον πρωτογενή τομέα, πολύ μικρές στο δευτερογενή, ενώ στο τριτογενή παρατηρείται αύξηση. Η

συρρίκνωση του πρωτογενούς τομέα σε όρους απασχόλησης, ο οποίος κατά το 1981 ήταν αρκετά διογκωμένος, επηρεάζει σημαντικά τη συνολική απασχόληση της Περιφέρειας, αφού ο δευτερογενής τομέας παρουσιάζει επίσης τάσεις συρρίκνωσης, ενώ ο τριτογενής αυξάνεται μεν, χωρίς να μπορεί να απορροφήσει τη συνολική μείωση της απασχόλησης των άλλων τομέων.

Ενεργός Πληθυσμός - Εργατικό Δυναμικό

Η εξέλιξη του ενεργού πληθυσμού και του εργατικού δυναμικού της Περιφέρειας κατά την περίοδο 1985-1991 καθώς και οι εκτιμήσεις για την περίοδο 1992-1996 απεικονίζονται στους παρακάτω πίνακες :

Εκτιμήσεις Ενεργού Πληθυσμού (1992-1996) :

Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

ΠΙΝΑΚΑΣ Α

ετία	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996
19	13.627	13.102	12.795	11.499	13.023	11.058	12.064	11.231	10.926	10.621	10.315	10.010
24	10.899	10.644	10.890	10.682	9.975	8.592	11.561	10.030	9.922	9.813	9.705	9.597
29	10.765	11.463	10.957	11.499	11.222	9.931	11.059	10.711	10.643	10.574	10.506	10.437
44	38.017	40.398	38.792	39.123	37.059	37.539	37.628	37.134	36.826	36.518	36.211	35.903
54	48.168	46.472	48.934	48.853	44.887	46.906	48.544	47.245	47.171	47.098	47.025	46.952
λο	121.476	122.079	122.656	121.656	116.166	114.026	120.856	116.351	115.488	114.625	113.762	112.899

ΠΗΓΗ : ΕΣΥΕ (Έρευνα Εργατικού Δυναμικού)

Εκτιμήσεις Εργατικού Δυναμικού (1992-1996) :

Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

ΠΙΝΑΚΑΣ Β

ετία	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996
	409	409	136	68		211	287	153	129	105	81	57
9	3.816	3.207	3.198	2.381	2.355	2.817	2.872	2.313	2.154	1.995	1.836	1.677
4	6.880	6.618	6.807	6.600	6.304	5.705	7.971	6.833	6.866	6.900	6.934	6.968
9	7.563	7.983	7.554	7.484	7.897	7.254	7.755	7.564	7.545	7.526	7.507	7.487
4	25.481	27.364	26.133	26.059	25.491	25.073	24.415	24.513	24.213	23.912	23.611	23.310
4	25.753	24.362	24.161	25.311	21.751	22.819	21.471	21.041	20.386	19.731	19.076	18.421
	2.726	2.320	3.673	3.606	2.355	2.042	2.442	2.348	2.251	2.154	2.056	1.959
λο	72.628	72.263	71.662	71.510	66.153	65.922	67.214	64.766	63.544	62.322	64.420	63.108

ΠΗΓΗ : ΕΣΥΕ (Έρευνα Εργατικού Δυναμικού)

Η ποσοστιαία κατανομή του ενεργού πληθυσμού της Περιφέρειας κατά επίπεδο εκπαίδευσης και η συμμετοχή του στο Εργατικό Δυναμικό και στην Απασχόληση κατά είδος εκπαίδευσης αποτυπώνονται στους παρακάτω πίνακες: (Στοιχεία έτους 1991)

Ποσοστιαία Κατανομή Εκπαιδευτικού επιπέδου ενεργού πληθυσμού ηλικίας 14 και άνω: Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου 1991 (Σύνολο)

ΠΙΝΑΚΑΣ Γ

ΣΥΝΟΛΟ	Σύνολο	14	15-19	20-24	25-29	30-44	45-64	65 >
Σύνολο	100,0	---	---	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Εχουν μεταπτυχιακό τίτλο	0,2	---	---	---	---	0,4	0,4	---
Πτυχιούχοι Ανωτάτων Σχολών	5,1	---	---	4,4	12,3	12,2	2,8	1,6
Είτησαν ή φοιτούν σε Ανώτατες Σχολές	0,9	---	1,2	8,7	1,9	0,4	---	---
Πτυχιούχοι Αν. Τεχν. Επαγ. Σχολών	3,2	---	---	5,0	7,1	7,6	1,3	1,0
Εχουν απολυτήριο Μέσης Παιδείας	14,9	---	20,2	35,4	31,2	19,3	11,5	4,2
Εχουν ενδεικτικό Γ Τάξης Σχολ. Μέσης Εκπαίδευσης	10,5	32,4	51,8	13,7	10,4	9,5	6,2	2,1
Απολυτήριο Δημοτικού	43,3	67,5	26,8	29,8	33,8	45,4	49,6	43,5
Ενδεικτικό μιας τάξης Δημοτικού	18,0	---	---	1,9	1,9	4,2	24,4	38,3
Δεν πήγε καθόλου σχολείο	3,8	---	---	1,2	1,3	1,0	3,7	9,4

ΠΗΓΗ : ΕΣΥΕ (Έρευνα Εργατικού Δυναμικού)

Εκπαιδευτικό Επίπεδο κατά είδος Εκπαίδευσης και Δείκτες Συμμετοχής στο Εργατικό Δυναμικό: Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου 1991

ΠΙΝΑΚΑΣ Δ

Επίπεδο Εκπαίδευσης	Δείκτες Συμμετοχής στο Εργατικό Δυναμικό		
	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες
Εχουν μεταπτυχιακό τίτλο	100,0	100,0	---
Πτυχιούχοι Ανωτάτων Σχολών	85,6	90,9	78,8
Φοίτησαν ή φοιτούν σε Ανώτατες Σχολές	19,0	22,3	16,7
Πτυχιούχοι Αν. Τεχν. Επαγ. Σχολών	85,1	89,5	70,6
Εχουν απολυτήριο Μέσης Εκπαίδευσης	60,8	77,5	43,8
Εχουν ενδεικτικό Γ Τάξης Σχολ. Μέσης Εκπαίδευσης	38,2	59,2	15,5
Απολυτήριο Δημοτικού	36,4	58,8	15,1
Ενδεικτικό μιας τάξης Δημοτικού	21,0	40,4	7,0
Δεν πήγε καθόλου σχολείο	15,9	40,0	3,5

ΠΗΓΗ : ΕΣΥΕ (Έρευνα Εργατικού Δυναμικού)

Εκπαιδευτικό Επίπεδο κατά είδος Εκπαίδευσης και Δείκτες Απασχόλησης: Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου 1991

ΠΙΝΑΚΑΣ Ε

Επίπεδο Εκπαίδευσης	Δείκτες Συμμετοχής στο Εργατικό Δυναμικό		
	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες
Εχουν μεταπτυχιακό τίτλο	100,0	100,0	---
Πτυχιούχοι Ανωτάτων Σχολών	83,9	90,9	75,0

Φοίτησαν ή φοιτούν σε Ανώτατες Σχολές	9,5	11,1	8,4
Επίσης φοιτούν σε Σχολών	79,7	86,0	58,8
Έχουν απολυτήριο Μέσης Εκπαίδευσης	51,2	69,9	32,0
Έχουν ενδεικτικό Γ Τάξης Σχολ. Μέσης Εκπαίδευσης	34,4	53,6	13,8
Απολυτήριο Δημοτικού	33,5	55,3	12,8
Ενδεικτικό μιας τάξης Δημοτικού	20,3	40,5	7,8
Δεν πήγε καθόλου σχολείο	15,9	40,0	3,5

ΠΗΓΗ : ΕΣΥΕ (Έρευνα Εργατικού Δυναμικού)

Απασχόληση

Από την ανάλυση των μεγεθών απασχόλησης της Περιφέρειας κατά την περίοδο 1988-1991 όπως απεικονίζονται στους πίνακες προκύπτει:

- = Σημαντική μείωση της συνολικής απασχόλησης κατά 10,24%.
- = Μείωση των απασχολουμένων σε όλες τις κατηγορίες ηλικιών, εκτός από τις νέες ηλικίες 20-30 ετών.
- = Αρνητική εξέλιξη της απασχόλησης στις ηλικίες που αποτελούν το ώριμο εργατικό δυναμικό.
- = Ότι η πτώση της απασχόλησης των γυναικών είναι μεγαλύτερη από αυτή των ανδρών. Η αναλογία γυναικών απασχολουμένων μειώνεται αισθητά και σε ώριμες ηλικίες αναλογούν 23 γυναίκες στους 100 απασχολούμενους.
- = Στον πρωτογενή τομέα συγκεντρώνεται το 20,73% των εργαζομένων, στο δευτερογενή το 18,62% και στον τριτογενή το 60,65%.
- = Η Περιφέρεια συμμετέχει μόνο στον τριτογενή τομέα σε ποσοστό απασχόλησης μεγαλύτερο από το αντίστοιχο στο σύνολο της Χώρας.
- = Μεταβολή της απασχόλησης με μετακίνηση απασχολουμένων κυρίως από τον πρωτογενή και λιγότερο από τον δευτερογενή προς τον τριτογενή τομέα.
- = Μείωση της απασχόλησης στα γεωργικά επαγγέλματα και στους τεχνίτες - εργάτες, ενώ αύξηση παρουσιάζουν οι επιστήμονες - ελεύθεροι επαγγελματίες, οι εμποροι - πωλητές και οι αυτοαπασχολούμενοι.

Μεταβολές της απασχόλησης κατά ηλικία Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου: 1988-1991 ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΤ

ΗΛΙΚΙΑ	ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ		ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ
	1988	1991		
14	---	216	---	---
15-19	2.041	1.798	-243	-13,51%
20-24	5.305	6.102	797	13,1%
25-29	6.666	6.749	83	1,23%

**ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ
ΠΙΝΑΚΑΣ Θ**

	1988			1991		
	ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ	ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ	ΤΡΙΤΟΓΕΝΗΣ	ΠΡΩΤΟ ΓΕΝΗΣ	ΔΕΥΤΕΙ ΟΓΕΝΗΣ	ΤΡΙΤΟΓΕΝΗΣ
ΣΥΝΟΛΟ	1,47	0,78	1,08	0,93	0,72	1,16
ΑΝΔΡΕΣ	1,16	0,83	1,02	1,16	0,30	0,85
ΓΥΝΑΙΚΕΣ	0,98	0,35	1,22	0,45	0,12	2,17

Ανεργία

Συγκρίνοντας τους πίνακες ανεργίας και συμμετοχής στο Εργατικό Δυναμικό των ετών 1988 και 1991 :

**Ανεργία και Συμμετοχή στο Εργατικό Δυναμικό:
Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου 1988
ΠΙΝΑΚΑΣ Ι**

	Δείκτες Συμμετοχής στο Εργ. Δυναμικό			Δείκτες Ανεργίας		
	1988			1988		
	Σύνολο	Ανδρες	Γυναίκες	Σύνολο	Ανδρες	Γυναίκες
Σύνολο	43,6	65,7	23,5	5,4	4,2	8,4
14	1,8	0	3,2	100,0	---	100,0
15-19	20,7	26,7	13,9	14,3	4,2	36,4
20-24	61,8	85,7	42,5	19,6	10,0	35,2
25-29	65,1	98,7	36,9	10,9	9,0	14,7
30-44	66,6	98,3	34,2	2,3	2,8	1,0
45-64	51,8	79,0	26,4	3,0	3,6	1,0
65 >	6,2	14,0	5,8	0,0	0,0	0,0

ΠΗΓΗ : ΕΣΥΕ (Έρευνα Εργατικού Δυναμικού)

**Ανεργία και Συμμετοχή στο Εργατικό Δυναμικό :
Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου 1991**

ΠΙΝΑΚΑΣ Κ

Δείκτες Συμμετοχής στο Εργ. Δυναμικό			Δείκτες Ανεργίας			
	1991			1991		
	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες
Σύνολο	40,7	62,3	20,7	8,8	6,2	15,9
14	10,8	20,0	0	25,1	25,1	—
15-19	23,8	30,0	18,2	37,5	25,0	56,2
20-24	68,9	91,6	44,9	23,4	13,2	45,7
25-29	70,1	95,0	42,5	13,0	10,4	19,4
30-44	64,9	95,5	33,8	4,4	3,2	8,0
45-64	44,2	71,2	18,5	3,7	4,3	1,6
65 >	5,9	8,8	3,7	0,0	0,0	0,0

ΠΗΓΗ : ΕΣΥΕ (Έρευνα Εργατικού Δυναμικού)

Παρατηρούμε ότι σαν ποσοστό η ανεργία αυξάνεται (από 5,4% το 1988 στο 8,8% το 1991), ενώ ο δείκτης συμμετοχής του εργατικού δυναμικού στο συνολικό ενεργό πληθυσμό μειώνεται (από 43,6% το 1988 σε 40,7% το 1991). Από την εξέλιξη αυτή μπορούμε να συμπεράνουμε ότι οι χαμηλότεροι ρυθμοί συμμετοχής στο εργατικό δυναμικό που παρουσιάζονται δεν οδηγούν σε μείωση του ποσοστού ανεργίας και κατά συνέπεια καθίσταται φανερό ότι στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου υπάρχουν προβλήματα απασχόλησης.

Αυτή η διαπίστωση εγείρει αμέσως θέμα εφαρμογής προγράμματος αύξησης των θέσεων εργασίας, προκειμένου να συγκρατηθεί στην Περιφέρεια το πλεονάζον εργατικό δυναμικό που δεν βρίσκει εργασία. Η αναζήτηση εργασίας εκτός Περιφέρειας θα έχει σαν αποτέλεσμα να συνεχιστεί η ιδιαίτερα δυσμενής δημογραφική κατάσταση των τελευταίων ετών.

Τα μεγαλύτερα ποσοστά εμφανίζονται στους νέους και τους πρωτοεισερχόμενους στην αγορά εργασίας. Ειδικότερα στο Δευτερογενή (λόγω ύφεσης της βιομηχανίας-βιοτεχνίας) και Πρωτογενή Τομέα εξαιτίας της εγκατάλειψης της γεωργικής της και της μείωσης της απασχόλησης των συμβοηθούτων μελών, κυρίως γυναικών.

Κύρια μορφή ανεργίας είναι η ανεργία μακράς διάρκειας όπου πλήττει τους νέους και τις γυναίκες. Κορεσμένες ειδικότητες χαρακτηρίζονται οι πτυχιούχοι ΑΕΙ - ΤΕΙ, οι διοικητικοί υπάλληλοι, τα μεσαία στελέχη γραφείων καθώς και οι απασχολούμενοι στα οικοδομικά επαγγέλματα.

Η εποχική ανεργία καθοριστικό χαρακτηριστικό της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου στον τομέα του τουρισμού λόγω της σχετικά μικρής τουριστικής περιόδου και στον τομέα της γεωργίας εξαιτίας των μονοκαλλιεργειών που εφαρμόζουν οι αγροτικές εκμεταλλεύσεις.

Οι αιτιολογίες για την εξέλιξη της ανεργίας περιλαμβάνουν την μελλοντική άνοδο και κυρίως στις πληθυσμιακές ομάδες των νέων και των νεοεισερχομένων στην αγορά εργασίας.

Επαγγελματική Κατάρτιση

Το Εκπαιδευτικό επίπεδο της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και κατάρτισης χαρακτηρίζεται γενικά χαμηλό. Τα υλοποιηθέντα προγράμματα χαρακτηρίζονται, όσον αφορά το επίπεδο κατάρτισης, από χαμηλής έως μέτριας αποδοτικότητας και μηδαμινής έως χαμηλής αναφορικά με την απορρόφηση των καταρτισθέντων από την τοπική αγορά εργασίας.

Το βασικό πρόβλημα δεν είναι η ανεπαρκής χρηματοδότηση αλλά η έλλειψη σύγκλισης του προγραμματισμού με τις πραγματικές ανάγκες της αγοράς εργασίας και συντονισμού των φορέων εκτέλεσης των προγραμμάτων.

2. Εκπαίδευση

Στο χώρο της παιδείας σημειώθηκε τα τελευταία χρόνια σαφής βελτίωση των τυπικών δεικτών, που χαρακτηρίζουν την κατάσταση από άποψη υποδομών και επάρκειας διδακτικού δυναμικού.

Ο αριθμός των Εκπαιδευτηρίων αυξήθηκε παρά τη συνέχιση της μείωσης του μαθητικού πληθυσμού, ο οποίος παρουσιάζει διαρκή τάση συσσώρευσης στα αστικά και ημιαστικά κέντρα των νησιών, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται σοβαρές ελλείψεις (κτιρίων, εξοπλισμού, χώρων άθλησης) σ' αυτές τις περιοχές, ενώ αντίθετα στις αγροτικές περιοχές υπάρχει μεγάλος αριθμός μη χρησιμοποιούμενων σχολικών κτιρίων και αυθόρμητο καθός και σημαντικό πρόβλημα βελτίωσης και συντήρησης των υφιστάμενων χώρων διδασκαλίας.

Επίσης, σημαντικό πρόβλημα, που δεν απεικονίζεται όμως από την προσέγγιση με ποσοτικούς δείκτες, είναι αυτό της ποιοτικής υποβάθμισης της παρεχόμενης εκπαίδευσης που οφείλεται στην υπερσυγκέντρωση του μαθητικού πληθυσμού σε ορισμένα σχολεία και την αποδυνάμωση άλλων κυρίως του αγροτικού χώρου.

Στην Α' θμια και Β' θμια εκπαίδευση ιδιαίτερα σοβαρό πρόβλημα είναι αυτό της αναγκαστικής μετακίνησης των μαθητών από τους μικρούς οικισμούς προς τις έδρες τω σχολείων, πράγμα που επιβάλλει τη λήψη άμεσων μέτρων ασφαλούς μεταφοράς όλων των ενδιαφερομένων από τους τόπους διαμονής προς τις εκπαιδευτικές μονάδες.

Λόγω της σχετικά περιορισμένης δυνατότητας μεταλυκειακής Εκπαίδευσης παρατηρείται σημαντική διαρροή αποφοίτων γυμνασίων και λυκείων προς τα αστικά κέντρα της Ηπειρωτικής χώρας.

Στην Περιφέρεια δεν υπάρχουν Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΤΕΙ) ή άλλες ανώτερες σχολές, με ιδιαίτερα εμφανή την έλλειψη κάποιας σχολής Τουριστικών Επαγγελμάτων, πράγμα που επηρεάζει αρνητικά τις παραγωγικές δραστηριότητες.

Στην Γ' Θμια Εκπαίδευση η ύπαρξη του Πανεπιστημίου Αιγαίου λειτούργησε θετικά για όλο το χώρο της Πρωτοβάθμιας παρότι τις δυσκολίες που προέρχονται από την διασπορά των τμημάτων και τις ελλείψεις στην κτιριακή υποδομή και τον εξοπλισμό.

Τα τμήματα του Πανεπιστημίου Αιγαίου που λειτουργούν στην Περιφέρεια είναι:

Στην Μυτιλήνη: Περιβάλλοντος, Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Ανθρωπογεωγραφίας και Επιστημών της Θάλασσας (θα λειτουργήσει κατά το 1999).

Στοιχεία Α' θμιας, Β' θμιας και Γ' θμιας Εκπαίδευσης των περιόδων 92/93 - 93/94 και της Β' θμιας Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης της περιόδου 91/92 καταδεικνύουν την υφισταμένη κατάσταση στην Περιφέρεια :

ΠΙΝΑΚΑΣ Α

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ		ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ		ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ		ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ		ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΙ	
	92/93	93/94	92/93	93/94	92/93	93/94	92/93	93/94	92/93	93/94
Νηπιαγωγεία	2.765	2.668	142	144	172	186				
Δημοτικά	13.997	14.490	224	251	926	1012				
Γυμνάσια	7.510	7.533	46	48	651	702				
Λύκεια	3.591	3.439	36	35	364	343				
Πανεπ. Αιγ.							756	847	86	136
	91/92		91/92							
Τ.Ε.Λ.	1.933		10							
Τ.Ε.Σ.	723		9							
Αδιαβάθμ. Τ.Ε.Σ.	36		1							

ΠΗΓΗ : ΕΣΥΕ

Νέες προκλήσεις - Στόχοι

Οι νέες κατευθύνσεις εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης στη νέα προγραμματική περίοδο 2000-2006 συνοψίζονται ως ακολούθως:

1. Παροχή εναλλακτικών δυνατοτήτων στους νέους, κυρίως μετά το γυμνάσιο και λύκειο, πρόσβασης σε αναγνωρισμένη μορφή εκπαίδευσης.
2. Προσαρμογή των εκπαιδευτικών προγραμμάτων στην αγορά εργασίας σύμφωνα με τις νέες προκλήσεις της εποχής.

3. Στήριξη της βελτίωσης των υποδομών και του εξοπλισμού όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης, με παράλληλη ποιοτική αναβάθμισή της.
4. Επιμόρφωση - εξειδίκευση των εκπαιδευτικών και προσαρμογή στις νέες απαιτήσεις.
5. Απόκτηση μεταφορικών μέσων από τους νέους Δήμους για την μετακίνηση μαθητών.
6. Ενίσχυση της υλικοτεχνικής υποδομής της Προσχολικής και Α' θμιας Εκπαίδευσης από το Γ' Κ.Π.Σ. (πολλά, αν όχι τα περισσότερα, νηπιαγωγεία στεγάζονται σε ενοικιασμένους χώρους, παραδοσιακά Δημοτικά Σχολεία κρήζουν κτιριακής επισκευής - συντήρησης και εξοπλισμού).
7. Περιορισμός της κατάτμησης και διασποράς του μαθητικού δυναμικού της Β' θμιας Εκπαίδευσης.
8. Εγκατάσταση των σχολών του Πανεπιστημίου Αιγαίου σε ενιαίο χώρο.
9. Δημιουργία θεσμικοποιημένων και αποτελεσματικών δομών παροχής επαγγελματικής κατάρτισης σε επίπεδο νησιών που θα εξασφαλίζουν την ποιοτική αναβάθμιση και την προσαρμογή της στις οικονομικές αλλαγές.
10. Ανάπτυξη επαρκών και κατάλληλων υπηρεσιών απασχόλησης που δεν συνδυάζουν αποτελεσματικά τα συστήματα εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης με την αγορά εργασίας.
11. Χρηματοδότηση προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης ανέργων και εργαζομένων άρρηκτα συνδεδεμένων με τις πραγματικές ανάγκες της αγοράς εργασίας και τις νέες προκλήσεις.
12. Χρηματοδότηση της απασχόλησης των ανέργων σε νέες θέσεις εργασίας ή αυτοαπασχολούμενων για τη δημιουργία ατομικών επιχειρήσεων.
13. Κατάρτιση ατόμων με ειδικές ανάγκες σε κατάλληλες ειδικότητες και ένταξη στην αγορά εργασίας ατόμων κοινωνικά αποκλεισμένων.
14. Ενθάρρυνση της δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας, μέσω των αναπτυξιακών νόμων σε όλους τους τομείς της παραγωγικής δραστηριότητας.
15. Διεύρυνση του εργατικού δυναμικού με συμμετοχή κυρίως νέων και γυναικών, με παράλληλη παροχή υπηρεσιών στήριξης, εμπύκωσης και επαγγελματικού προσανατολισμού.
16. Δημιουργία δικτύου κοινωνικών υπηρεσιών υποστήριξης της οικογένειας (βρεφονηπιακοί σταθμοί, κέντρα ανοικτής περιθάλψης και δημιουργικής απασχόλησης ΑΜΕΑ, κατ' οίκον φροντίδα των ηλικιωμένων) που αποτελεί προϋπόθεση για την παροχή ίσων ευκαιριών απασχόλησης και κοινωνικής συνοχής.
17. Αναφορικά με τη γεωργία στροφή σε τεχνολογικές μεθόδους καλλιέργειας, οργάνωσης και αποδοτικότητας νέων καλλιεργειών, όπως βιοκαλλιέργειες, ιχθυοκαλλιέργειες αλλά και σε θέματα αγροτικού μάρκετινγκ. Ιδιαίτερη επίσης προσοχή πρέπει να δοθεί και στην κτηνοτροφία, η οποία παραμελείται τα τελευταία χρόνια παρ' ότι έχει μεγάλες προοπτικές ανάπτυξης.
18. Σε σχέση με τις τουριστικές δραστηριότητες, οι ανάγκες επικεντρώνονται σε εξειδικευμένα θέματα οργάνωσης, ξενάγησης και εκμάθησης ξένων γλωσσών.

19. Στη μεταποίηση οι κατευθύνσεις εστιάζονται στην ενίσχυση των δραστηριοτήτων των τοπικών και παραδοσιακών προϊόντων, τόσο όσον αφορά την τεχνολογική εξειδίκευση όσο και το μάρκετινγκ, με παράλληλη αναβάθμιση της τεχνικής κατάρτισης του εργατικού δυναμικού του συνολικού κλάδου βιομηχανίας - βιοτεχνίας.

B. ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

1. ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ - ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

Περιγραφή της παρούσας κατάστασης

Κατά την υλοποίηση των προηγούμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων σημαντικό μέρος των διατιθέμενων πόρων αναλώθηκε στον τομέα των μεταφορών, σε έργα υποδομών οδικού δικτύου, λιμένων και αεροδρομίων. Η κατάσταση έχει βεβαίως βελτιωθεί, χωρίς να είναι όμως ικανοποιητική λόγω των αυξημένων αναγκών που υπήρχαν.

Μεγάλα έργα υποδομών αναμένεται μεν να ολοκληρωθούν ως προς την ενταγμένη στο Β' ΚΠΣ φάση, αλλά δεν ολοκληρώνονται οσοδομικά. Αυτό ισχύει κυρίως ως προς τους κεντρικούς - κύριους άξονες, των οποίων η βατότητα παραμένει μέτρια έως και κακή σε πολλά τμήματα, ως προς τις απαραίτητες οδικές παρακάμψεις των μεγάλων αστικών κέντρων, ως προς τις προσπελάσεις στις κύριες λιμενικές εγκαταστάσεις. Παράλληλα ενώ υλοποιήθηκαν σημαντικές λιμενικές υποδομές, παραμένουν ακόμη προβλήματα που αφορούν στην προσπελασιμότητα προς αυτές καθώς και στην οργάνωση και λειτουργία του ευρύτερου λιμενικού χώρου.

Οδικό Δίκτυο

Το Εθνικό Οδικό Δίκτυο στα νησιά του Β. Αιγαίου έχει συνολικό μήκος

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

ΝΟΜΟΣ	ΟΔΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ	ΜΗΚΟΣ (ΚΜ)
ΛΕΣΒΟΥ	Μυτιλήνης-Καλλονής	33,3
>>	Κράτηγος-Μυτιλήνη-Θερμή	15
ΣΥΝΟΛΟ		124,3

Το Επαρχιακό Οδικό Δίκτυο έχει συνολικό μήκος 1.126,3 km (Λεσβος 447 km σε 30 οδούς),

Τέλος το Δημοτικό και Κοινοτικό Δίκτυο είναι επίσης εκτεταμένο και έχει σημαντικά προβλήματα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το νησί της Ικαρίας όπου το μεγαλύτερο μέρος είναι χωματόδρομοι.

Στις οδικές υποδομές απαιτείται να ολοκληρωθούν οι άξονες που είχαν επαχθεί στο Β' ΚΠΣ οσοδομικά και όχι μόνο καποιες φάσεις (λειτουργικές και μη). Αυτό σημαίνει συνολική και όχι αποσπασματική αντιμετώπιση των έργων, ολοκληρωμένες μελέτες και ορθή ιεράρχηση.

Λιμάνια

Η σημασία των λιμένων για το νησιωτικό χώρο είναι καθοριστική γιατί μαζί με τα αεροδρόμια αποτελούν τους κόμβους διασύνδεσης με την Ηπειρωτική χώρα και τα άλλα νησιά.

Στην Περιφέρεια Βορ. Αιγαίου λειτουργούν 9 λιμάνια: Στο νησί της Λέσβου 2 (Μυτιλήνης, Σιγρίου).

Όλα τα λιμάνια λειτουργούν ως μικτά δηλαδή επιβατικά και εμπορευματικά. Τα περισσότερα δεν είναι κωροθετημένα σε αστικές περιοχές με αποτέλεσμα να μην έχουν δυνατότητες επέκτασης. Έτσι, κύρια τους καλοκαιρινούς μήνες, δημιουργούνται έντονα προβλήματα στην λειτουργία των πόλεων.

Στα σημαντικότερα λιμάνια της Περιφέρειας πρέπει να προβλεφθούν παρεμβάσεις βελτίωσης όσον αφορά την καλύτερη εξυπηρέτηση κυρίως επιβατών και εμπορευμάτων καθώς και πλοίων. Στις περιπτώσεις που η λειτουργία του λιμανιού δημιουργεί έντονα προβλήματα στην αστική ζώνη πρέπει να εξεταστεί η μεταφορά ολόκληρου ή τμήματος (π.χ. του εμπορευματικού λιμένα) σε άλλη περιοχή.

Αεροδρόμια

Στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου υπάρχουν 5 αεροδρόμια (Μυτιλήνης) και 5 ελικοδρόμια (Ερεσός).

Στα περισσότερα αεροδρόμια διαπιστώνεται ανεπάρκεια της χωρητικότητάς τους κυρίως τους θερινούς μήνες με την αυξημένη τουριστική κίνηση.

Νέες προκλήσεις - Στόχοι

Η αντιμετώπιση του προβλήματος της "προσπελασιμότητας" στον νησιωτικό χώρο είναι πρωτεύουσας σημασίας, τόσο για την συγκράτηση του πληθυσμού, όσο και για την ανάπτυξη κάθε οικονομικής δραστηριότητας. Η εύκολη πρόσβαση στα νησιά μαζί με τις κοινωνίες αίρει την αίσθηση "εγκατάλειψης" και "απομόνωσης". Η "προσπελασιμότητα" στο νησιωτικό χώρο εμφανίζεται σε τρεις όψεις:

- = Την σύνδεση (θαλάσσια και εναέρια) με τα αστικά κέντρα της Χώρας (Αθήνα, Θεσσαλονίκη).
- = Την σύνδεση (θαλάσσια και εναέρια) μεταξύ των νησιών.
- = Την σύνδεση (οδική) των αστικών κέντρων κάθε νησιού με άλλους οικισμούς.

Κατά την νέα προγραμματική περίοδο πρέπει να ληφθούν υπόψη εξελίξεις που αφορούν:

- = Την απελευθέρωση της αγοράς των μεταφορών (εναέριας και θαλάσσιας).
- = Την τεχνολογία των μεταφορικών μέσων. Μεγαλύτερα και ταχύτερα πλοία και αεροσκάφη μεγαλύτερης χωρητικότητας.

= Την αναμενόμενη αύξηση της κίνησης της κίνησης στην "θαλάσσια οδό" Εύξεινου Πόντου - Μεσογείου και Μέσης Ανατολής. Επίσης στην δυνατότητα ανάπτυξης του θαλάσσιου άξονα Θράκη - Β.Αιγαίο - Δωδεκανησα - Κρήτη.

Κύριος στόχος για το Γ' ΚΠΣ πρέπει να αποτελέσει η αντιμετώπιση και επίλυση του προβλήματος "προσπελασιμότητας" του νησιωτικού χώρου με την τρισυπόστατη μορφή που αναφέρεται παραπάνω.

Οι παρεμβάσεις στις πόλεις εισόδου - εξόδου (αεροδρόμια - λιμάνια) πρέπει να καλύπτουν τις υφιστάμενες αλλά και τις δυνητικές ανάγκες της επόμενης δεκαετίας.

Όσον αφορά τα αστικά κέντρα των νησιών απαιτείται αποφορτίση τους από το κυκλοφοριακό φόρτο που μπορεί να μεταφερθεί εκτός του ιστορικού τους κέντρου.

Τέλος, πρέπει να ερευνηθεί η δυνατότητα μείωσης του κόστους μεταφοράς στο νέο οικονομικό περιβάλλον που δημιουργείται.

Στρατηγική και Κύριες Δράσεις για το Γ' Κ.Π.Σ.

Η δυνατότητα προσέλκυσης ιδιωτικών επενδυτικών πόρων για την εκτέλεση των έργων υποδομής της Περιφέρειας είναι μικρή έως απίθανη. Αυτό γιατί συνήθως τα έργα της περιοχής εκτιμώνται ως μη αποδοτικά από την καθαρή οικονομική τους πλευρά, χωρίς να ληφθούν υπόψη κοινωνικές ή Εθνικές παράμετροι. Μόνο με την "πακετοποίηση" των έργων της Περιφέρειας με άλλα της Ηπειρωτικής Χώρας θα μπορούσαν να υπάρχουν θετικά αποτελέσματα.

Πρώτη προτεραιότητα απαιτείται να δοθεί στην ολοκλήρωση των παρεμβάσεων του Β' Κ.Π.Σ. και στην συμπληρωματική τους ενίσχυση με τις απαιτούμενες συνδέσεις και εξοπλισμούς, ώστε να αποδοθεί το μέγιστο αναπτυξιακό αποτέλεσμα από τις υποδομές αυτές. Έτσι πρέπει να ολοκληρωθούν :

= Οι κύριοι οδικοί άξονες κάθε νησιού μαζί με τις απαραίτητες παρακάμψεις οικισμών.

= Οι παρεμβάσεις στα λιμάνια και κυρίως αυτές της χερσαίας ζώνης των λιμένων. Δηλαδή στις αίθουσες επιβατών, στον μηχανολογικό εξοπλισμό, τους αποθηκευτικούς χώρους. Στα κύρια λιμάνια πρέπει να προβλεφθεί η δυνατότητα εξυπηρέτησης πλοίων γενικού εφορτίου και εμπορευματοκιβωτίων.

= Οι προγραμματισμένες επεμβάσεις από τα Master Plan του κάθε αεροδρομίου. Θα πρέπει να επιδιώκεται να υπάρχει ισορροπία μεταξύ των κρίσιμων μεγεθών σε κάθε αεροδρόμιο. Δηλαδή της χωρητικότητας της αίθουσας επιβατών, του αριθμού των επιβατών που μπορούν να εξυπηρετηθούν ταυτόχρονα, των θέσεων στάθμευσης αεροσκαφών, των θέσεων στάθμευσης αυτοκινήτων, του μήκους του διαδρόμου κ.α.

Επεμβάσεις στις αστικές και περιαστικές περιοχές πρέπει να γίνουν προσεκτικά με συνολικές και τεκμηριωμένες μελέτες σκοπιμότητας, που θα αντιμετωπίζουν το σύνολο των προβλημάτων

(υφιστάμενων και δυνητικών) και όχι τα επιμέρους. Έτσι θα μπορέσουν να προκηθούν πυχόν παρεμβάσεις που αφορούν παρεκκλίσεις των πολεών, προσβάσεις σε αεροδρόμια κα λιμάνια, μεταφορά δραστηριοτήτων σε άλλη θέση (π.χ. ΒΙΟΠΑ, λιμενεμπορική ζώνη) με εξασφάλιση των αναγκαίων προσβάσεων, μεταφορά τμήματος λιμενικών δραστηριοτήτων (π.χ. εμπορικού λιμένα) σε άλλη θέση, χώροι στάθμευσης στις εισόδους της πόλης, αναβάθμιση αστικών συγκοινωνιών.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

Παρούσα Κατάσταση

Υπάρχει σημαντική προόδος στα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου σε ότι αφορά τον τομέα των τηλεπικοινωνιών. Έχει δοθεί έμφαση στην ψηφιοποίηση και τον εκσυγχρονισμό των υποδομών τηλεφωνίας ιδιαίτερα στα μεγάλα αστικά κέντρα της Περιφέρειας.

Στόχοι - Κύριες Δράσεις

Η γρήγορη ανάπτυξη των υπηρεσιών επικοινωνίας με μορφή δικτύου (τηλεργασία - τηλεϊατρική κ.λπ.) θα αποτελέσει την πρόκληση του επερχόμενου αιώνα, που απαιτεί υπηρεσίες υψηλής ποιότητας και αυτό αποτελεί στόχο για το Βόρειο Αιγαίο.

Η ψηφιοποίηση των υπόλοιπων παροχών, με παράλληλη βελτίωση και εκσυγχρονισμό των υφιστάμενων τηλεπικοινωνιών.

Η πρόσβαση του ανθρώπινου δυναμικού της Περιφέρειας στις υπηρεσίες τηλεματικής.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ

Στην Περιφέρεια είναι εγκατεστημένες δύο μορφών μονάδες παραγωγής ενέργειας. Αυτές που έχουν ως καύσιμη ύλη το μαζούτ και το ντίζελ και αυτές που εκμεταλλεύονται την αιολική ενέργεια.

Η υφιστάμενη κατάσταση σε κάθε νησί έχει ως εξής :

Στη **Λέσβο**, το εργοστάσιο (θερμικός σταθμός) που βρίσκεται στη Μυτιλήνη έχει εγκατεστημένη ισχύ 53.000 kw. Το Αιολικό Πάρκο έχει ξεκινήσει στο Σιγρί με προβλεπόμενη ισχύ 2,5-3 MW, ενώ στην περιοχή της Κρατήγου Μυτιλήνης υπάρχουν εγκατεστημένες ανεμογεννήτριες του Δήμου με ισχύ 600-700 KW.

ΝΟΜΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΟΙΚΙΑΚΗ ΧΡΗΣΗ	ΕΜΠΟΡ. ΧΡΗΣΗ	ΒΙΟΜ/ΚΗ ΧΡΗΣΗ	ΓΕΩΡΓ. ΧΡΗΣΗ	ΔΗΜ. & ΔΗΜΟΤ. ΑΡΧΕΣ	ΦΩΤΙΣΜΟΣ ΟΔΩΝ
1994							
ΕΣΒΟΣ	163.952	83.753	42.931	10.270	5.691	15.868	5.439
1995							
ΕΣΒΟΣ	179.332	90.514	47.520	12.024	6.602	16.986	5.687

ΠΗΓΗ : ΕΣΥΕ

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου είναι από τις περισσότερο ευνοημένες, από γεωθερμικής πλευράς, περιοχές της Χώρας. Παρουσιάζει ένα σημαντικό γεωθερμικό δυναμικό το οποίο παραμένει ανεκμετάλλευτο, κυρίως λόγω έλλειψης έργων υποδομής σε τομείς στους οποίους η γεωθερμική ενέργεια θα μπορούσε να λύσει σημαντικά προβλήματα και να συμβάλει στην κοινωνική ανάπτυξη διαφόρων περιοχών της.

Εκτός της γεωθερμίας, η Περιφέρεια, διαθέτει και άλλα συγκριτικά πλεονεκτήματα σε ότι αφορά άλλες πηγές ενέργειας όπως η αιολική και η ηλιακή. Οι πηγές αυτές θα πρέπει να τύχουν ιδιαίτερης προσοχής και συστηματικής έρευνας, γιατί οι εφαρμογές τους στη παροχή ενέργειας για τη στήριξη παραγωγικών και μη δραστηριοτήτων είναι ποικίλες και χαμηλού κόστους.

Γ ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ

Παρούσα Κατάσταση

Η κατάσταση στον τομέα της βιομηχανίας - βιοτεχνίας και μεταποίησης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου βρίσκεται σε χαμηλό επίπεδο ανάπτυξης, πράγμα το οποίο οφείλεται, για όλους τους Νομούς, βασικά στην έλλειψη πρώτων υλών, στο υψηλό κόστος μεταφοράς προς και απ' την Ηπειρωτική Ελλάδα και στην έλλειψη τεχνογνωσίας στον τομέα της παραγωγής, αλλά κυρίως στον τομέα της προώθησης των προϊόντων.

Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις που υπάρχουν σήμερα λειτουργούν σε οικογενειακή βάση και περιορίζονται σε δραστηριότητες όπως: στην κεραμική, στην εξόρυξη και διάθεση αδρανών υλικών, τα λατομεία, στον κλάδο των τροφίμων και ποτών, στην επεξεργασία αγροτικών προϊόντων, των προϊόντων επεξεργασίας ξύλου, προϊόντα της οικοδομής, συνεργεία αυτοκινήτων, ελαιοτριβεία κλπ, δηλαδή δραστηριότητες που αναπτύσσονται με βάση την εκμετάλλευση μιας τοπικής ύλης ή παράδοσης σε ένα συγκεκριμένο κλάδο όπως π.χ. η ελιά στη Λέσβο, η ελαιοκονομία και η κεραμική στη Λέσβο.

Ο αριθμός μεταποιητικών καταστημάτων και η μέση απασχόληση σύμφωνα με τις απογραφές των ετών 1978, 1984, 1988 έχει ως εξής :

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Γεωγρ. Διαμ/σμα και νομός	Αριθμός Καταστημάτων			Μέση ετήσια απασχόληση		
	1978	1984	1988	1978	1984	1988
ΛΕΣΒΟΥ	1.601	1.710	1.568	3.638	3.768	3.392

Ο Δευτερογενής τομέας απασχολούσε το 1991 11.685 άτομα που αποτελεί το 21,1% των απασχολουμένων σε όλους τους τομείς στην Περιφέρεια (19,7% Λέσβος). Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται φθίνουσα πορεία της μεταποιητικής δραστηριότητας και μάλιστα σε μεταποιητικές δράσεις με παραδοσιακό χαρακτήρα.

Είναι γεγονός ότι έγιναν μεγάλες προσπάθειες για δημιουργία μεγάλων μεταποιητικών μοναδών χρησιμοποιώντας τα κινητρά των Αναπτυξιακών Νόμων, οι οποίες όμως είτε λόγω μεταβολής των συνθηκών αγοράς, είτε λόγω επιχειρηματικών αστοχιών κατά τη λειτουργία τους δεν έχουν αποώσει τα προσοκωμενα αποτελέσματα και πολλές από τις

Νέες προκλήσεις - Στόχοι

Βασικό πρόβλημα της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου που απορέει από το νησιωτικό χαρακτήρα και την ακριτική θέση της, είναι οι δύσκολες επικοινωνίες των νησιών μεταξύ τους και με την υπόλοιπη χώρα. Το πρόβλημα αυτό είναι καθοριστικό, συμβάλλει στη στασιμότητα και στη συρρίκνωση της Βιομηχανίας και Βιοτεχνίας σε όλα τα νησιά της Περιφέρειας λόγω του μεγάλου κόστους μεταφοράς τόσο στις εισαγόμενες πρώτες υλες όσο και των ετοιμών προϊόντων της μεταποίησης που εισάγονται στα νησιά της Περιφέρειας, παρά τη μείωση του Φ.Π.Α. κατά 50% (από 18% στο 13%), που έχει σαν συνέπεια το υψηλό κόστος μεταφοράς να επιβαρύνει τα προϊόντα ενίοτε κατά 15% με 30% σε σχέση με την υπόλοιπη Ελλάδα με αποτέλεσμα ουσκολα να καθιστανται ανταγωνιστικά. Υπάρχουν όμως και άλλα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο δευτερογενής τομέας και τον επηρεάζουν αρνητικά όπως:

- ≡ Η έλλειψη ποώτων και βοηθητικών υλών με εξαίρεση ορισμένες γεωργικές (ελιά Λέσβου).
- ≡ Το κόστος παραγωγής ενέργειας.
- ≡ Έλλειψη προγραμματισμού κατά την λειτουργία των μονάδων.
- ≡ Δυσχέρεια πρόσβασης σε σημαντικές αγορές, όπως μαζικές εξαγωγές, κρατικές παρεμβάσεις κλπ.
- ≡ Έλλειψη πληροφόρησης για τις εξελίξεις στην τεχνολογία και την οργάνωση της παραγωγής στις ανάγκες και τις προοπτικές - προκλήσεις της αγοράς.
- ≡ Έλλειψη κατάλληλα ειδικευμένου εργατικού δυναμικού και μεσαίων στελεχών για την παραγωγή, τη διαχείριση και την εμπορία.
- ≡ Έλλειψη κατάλληλων βιοτεχνικών κτιρίων για τη στέγαση των βιοτεχνικών μονάδων.
- ≡ Έλλειψη σε όλους τους Νομούς βιοτεχνικών ζωνών για την εγκατάσταση μεταποιητικών μονάδων με αποτέλεσμα οι τιμές της οικοπεδικής γης να είναι υψηλές και ως εκ τούτου απαγορευτικές για νέες επενδύσεις.

Καθίσταται συνεπώς επιτακτική η ανάγκη στη νέα προγραμματική περίοδο να αντιμετωπισθεί το θέμα με την δημιουργία της κατάλληλης υποδομής υποδοχής των μεταποιητικών μονάδων και να σταματήσει το φαινόμενο, δίπλα σε βιομηχανίες ή βιοτεχνίες να κτίζονται ξενοδοχεία ή το αντίστροφο.

Παρά τα προβλήματα όμως που εμφανίζει ο τομέας της μεταποίησης και στους τρεις Νομούς της Περιφέρειας, η βιομηχανία και η βιοτεχνία, επιβάλλεται και πρέπει να επιβιώσουν και να αναπτυχθούν.

Στα επόμενα η εξάρτηση των ηρώων από εισαγόμενα προϊόντα, θα βελτιωθεί το τοπικό εισόδημα και θα επιτευχθεί μεγαλύτερος βαθμός ισορροπίας στην οικονομική ανάπτυξη της Περιφέρειας. Τα παραπάνω προβλήματα που αναπτύχθηκαν αποτελούν και τις προκλήσεις για την προγραμματική περίοδο 2000-2006 και για το λόγο αυτό η πολιτική για την ανάπτυξη του δευτερογενούς τομέα πρέπει να στηριχθεί στη δημιουργία υγιών συνθηκών ανταγωνισμού και οι στόχοι της πολιτικής αυτής πρέπει να είναι:

- Η στήριξη και προστασία των υφιστάμενων μονάδων και ενίσχυση του εκσυγχρονισμού αυτών με παράλληλη βελτίωση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων.
- Η ίδρυση νέων γεωργικών βιομηχανιών.
- Η ανάπτυξη μεταποιητικών μονάδων που χρησιμοποιούν κατά το δυνατόν εγχώριες πρώτες ύλες και παράγουν προϊόντα σχετικής ανταγωνιστικότητας.
- Η δημιουργία εμπορευματικών κέντρων - σταθμών - κόμβων, ένα σε κάθε νομό.
- Η συνεργασία Πολιτείας, εμπλεκομένων φορέων (Επιμελητήρια) και επιχειρηματιών προκειμένου οι Μ.Μ.Ε. στην προσεχή δεκαετία να είναι ανταγωνιστικές.
- Η Περιφέρεια πρέπει να δώσει τη μάχη μέσα από τον εκσυγχρονισμό, μέσα από την αναδιάρθρωση, μέσα από την τυποποίηση και την ποιότητα των τοπικών προϊόντων και μέσα από την προσπάθεια της ανταγωνιστικότητας των παραγόμενων προϊόντων δευτερογενούς τομέα της Περιφέρειας.
- Η δημιουργία κέντρων πληροφόρησης - παροχής υπηρεσιών για εξυπηρέτηση ενδιαφερομένων για SOFT ενέργειες, καινοτόμες δράσεις και προώθηση επενδυτικών σχεδίων και προγραμμάτων.
- Η διερεύνηση δυνατότητας αξιοποίησης του διαμετακομιστικού συστήματος. Οι ζώνες ελεύθερων εμπορικών συναλλαγών θα βοηθήσουν σημαντικά, όμως χρειάζεται μελέτη σε βάθος όλων των παραμέτρων.
- Η εξερεύνηση εναλλακτικών τρόπων αξιοποίησης των παραγόμενων τοπικών προϊόντων.
- Η δημιουργία νέων σταθερών θέσεων απασχόλησης.
- Η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του εκσυγχρονισμού και της απασχόλησης στις εμπορικές επιχειρήσεις.

Στρατηγική - Κύριες Δράσεις

Με βάση τα αποτελέσματα του Β' ΚΠΣ είναι βέβαιον ότι θα συνεχιστεί και το Γ' ΚΠΣ η προσπάθεια δημιουργίας ενός πλέγματος υποστηρικτικών υποδομών και υπηρεσιών που διευκολύνουν τις ΜΜΕ της Περιφέρειας προκειμένου να επιτευχθούν οι παραπάνω στόχοι.

Η έλλειψη συγκριτικού πλεονεκτήματος του δευτερογενούς τομέα για την Περιφέρειά μας έναντι άλλων περιοχών της Χώρας αφενός και έναντι άλλων δοαστηριοτήτων π.χ. τουριστικές επιχειρήσεις αφετέρου, φαίνεται ότι χωρίς την εφαρμογή συγκεκριμένης στρατηγικής και την

υλοποίηση καταλληλών δράσεων η μεταποίηση θα οδηγηθεί σε μαρασμό, πράγμα πολύ επικίνδυνο για την οικονομική ολοκλήρωση της Περιφέρειάς μας. Για το λόγο αυτό οι κυρίες δράσεις και ενέργειες που θα ενταχθούν στο Γ' ΚΠΣ πρέπει να κινούνται στις εξής κατευθύνσεις:

1. Κίνητρα τόνωσης των αποφάσεων για επιχειρηματική δράση.
2. Κίνητρα για την υλοποίηση μονάδων του δευτερογενούς τομέα.
3. Κίνητρα λειτουργίας των μονάδων του τομέα με όρους ανταγωνιστικούς και συγκεκριμένα:

A) ΚΙΝΗΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΟΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

- = Δημιουργία βιοτεχνικής ζώνης σε κάθε Νομό της Περιφέρειας.
- = Δημιουργία νέων συγκοινωνιακών ακτοπλοϊκών γραμμών κύρια εμπορικής σημασίας και πύκνωση των υφισταμένων (π.χ. Λιμάνια Περιφέρειας με Ραφήνα, Βόλο, Κρήτη κλπ).
- = Ενθάρρυνση επενδύσεων για καινοτομία και νέες τεχνολογίες με την οργάνωση κέντρων έρευνας για την εφαρμογή των τεχνολογιών αυτών.
 - > Δημιουργία κόμβου INTERNET σε κάθε νησί της Περιφέρειας
- = Καταγραφή των δυνατοτήτων ανάπτυξης μεταποιητικών μονάδων και για ποίους κλάδους. Στη συνέχεια αξιολογηση των δυνατοτήτων αυτών και σύνταξη ολοκληρωμένων μελετών σε πακέτα κατά κλάδο που θα δώσουν μια εικόνα της κωρητικότητας των προϊόντων μεταποίησης και δυνατοτήτων εξαγωγών. Οι μελέτες αυτές θα αποτελέσουν τον οδηγό για τους υποψήφιους επενδυτές να επιλέξουν τους κατάλληλους κλάδους προς όφελος των ιδίων και της τοπικής οικονομίας.
- = Ενίσχυση και ανάπτυξη νέων καλλιεργειών που τα προϊόντα τους θα αποτελέσουν πρώτη ύλη για γεωργικές βιομηχανίες π.χ. καλλιέργεια αρωματικών φυτών, καλλιέργεια κερασιών και άλλων φρούτων για τις βιομηχανίες γλυκών.

B) ΚΙΝΗΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ

Το ισχύον θεσμικό πλαίσιο του Ν.260/98 "ενισχύσεις ιδιωτικών επενδύσεων για την οικονομική και περιφερειακή ανάπτυξη της Χώρας" πρέπει να τροποποιηθεί και να δώσει την δυνατότητα στις επιχειρήσεις του δευτερογενούς τομέα να επωφεληθούν των κινήτρων των **ΔΩΡΕΑΝ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΩΝ** ανεξάρτητα αν οι φορείς είναι παλαιοί ή νέοι προκειμένου να επεκταθούν ή να εκσυγχρονιστούν βελτιώνοντας αφενός την ποιότητα των παραγόμενων προϊόντων και αφετέρου την ανταγωνιστικότητά τους.

Κατά τα λοιπά το θεσμικό πλαίσιο του Ν.2601/98 καλύπτει τις ανάγκες της Περιφέρειας.

Γ) ΚΙΝΗΤΡΑ ΣΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ

Η απόφαση ενός υπευθύνου επιχειρηματία για την ανάληψη κάποιας δραστηριότητας επενδύοντας σε κάποιο κλάδο του δευτερογενούς τομέα θα στηριχθεί κύρια στο αξίωμα κατά πόσο η επένδυσή του θα "περπατήσει" και ότι θα είναι βιώσιμη για μακρό χρόνο και όχι ευκαιριακά.

Με τη υπάρχουσα κατάσταση καταγράφεται το γεγονός ότι ενώ υλοποιούνται επενδύσεις υποστηριζόμενες και από τα κίνητρα που παρέχουν οι μέχρι σήμερα ισχύοντες αναπτυξιακοί νόμοι, παρά ταύτα οι ΜΜΕ αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα κατά την λειτουργία τους που οφείλονται κυρίως στο μεγάλο κόστος (μικρές και οικογενειακού χαρακτήρα), στο υψηλό κόστος παραγωγής, στη μικρή αγορά που απευθύνονται κλπ. Συνεπώς απαιτούνται να ληφθούν από την Πολιτεία τα απαραίτητα θεσμικά μέτρα - παρεμβατικά μέτρα που θα βοηθήσουν τους επιχειρηματίες αυτούς και κατά την λειτουργία τους όπως π.χ. μείωση του βιομηχανικού κόστους με την επιδότηση του κόστους μεταφοράς πρώτων υλών και ετοιμών προϊόντων προς και από την Περιφέρεια στην υπόλοιπη Χώρα.

Άλλο μέτρο μπορεί να είναι η μείωση των ασφαλιστικών εισφορών εργοδοτών και εργαζομένων στον τομέα αυτό. Επίσης η απλοποίηση και εξειδίκευση ανέργων και απασχολούμενων σε κλάδους που είναι πρωτοί στα οφέλη της περιφέρειας. Ειδικά κίνητρα σε σσες επιχειρήσεις θέλουν να εφαρμόσουν νέες τεχνολογίες και μεταφορές τεχνολογίας κλπ.

Για όλα τα παραπάνω ένας συνδυασμός από 2-3 κίνητρα που θα βοηθήσουν άμεσα στην βελτίωση των αποτελεσμάτων των επιχειρήσεων θα έχει σαν αποτέλεσμα την δημιουργία κερδοφόρων μεταποιητικών μονάδων και την διαμόρφωση κατάλληλου "ψυχολογικού κλίματος" που όπως όλοι γνωρίζουμε αποτελεί τον μεγαλύτερο και καλύτερο σύμβουλο για την λήψη επενδυτικών αποφάσεων.

Εμποριο

Γενικά

Είναι γνωστό ότι οι δραστηριότητες του εμπορίου (χονδρικό - λιανικό) στην Περιφέρεια συγκεντρώνονται στα μεγάλα αστικά κέντρα του κάθε Νομού αλλά παράλληλα οι επιχειρήσεις των δραστηριοτήτων αυτών είναι φορείς διανομής και τροφοδοσίας κάθε εμπορικής επιχείρησης που λειτουργεί σε επίπεδο Νομού ή Νησιού.

Το μέγεθος των εμπορικών καταστημάτων είναι σχετικά μικρό με εξαίρεση τα μεγάλα SUPER-MARKETS που έχουν εγκατασταθεί στην πρωτεύουσα κάθε Νομού ή Νησιού και απευθύνονται στους ντόπιους καταναλωτές, οι οποίοι κατά τους θερινούς μήνες διπλασιάζονται. Είναι βεβαιον ότι οι εμπορικές επιχειρήσεις έχουν παίξει και παίζουν σημαντικό ρόλο στη οικονομική ανάπτυξη του κάθε νησιού και με την λειτουργία τους: α) στηρίζουν την βιομηχανική παραγωγή, β)

δημιουργούν θέσεις απασχόλησης και γ) προσφέρουν στον καταναλωτή της Περιφέρειας προϊόντα και υπηρεσίες

Ενίσχυση του εμπορίου στη προγραμματική περίοδο 2000-2006

Οι παρεμβάσεις με έργα και ενέργειες για τη στήριξη του εμπορίου πρέπει να είναι:

Α) Βοήθεια για την εισαγωγή νέων τεχνολογιών και στις εμπορικές συναλλαγές (π.χ. ηλεκτρονικό εμπόριο). Είναι γεγονός ότι στο χώρο των νέων τεχνολογιών οι εξελίξεις καλπάζουν και όλες εμπορικές επιχειρήσεις δεν χρησιμοποιούν τις τεχνολογίες αυτές θα έχουν δυσκολία να ακολουθήσουν τις εξελίξεις

Β) Νέες υποδομές εμπορίου όπως κέντρα διανομής σε κάθε νησί ή νησί, ζώνες εμπορίου, σύγχρονες αποθήκες. Από τις υποδομές αυτές κάποιες θα κατασκευασεί το κράτος και τις υπολοιπές οι ιδιώτες για δική τους χρήση. Και στις δύο περιπτώσεις οι απαιτούμενες πιστώσεις για τις υποδομές που αναφέρθηκαν θα έχουν υψηλό κόστος και θα χρειαστεί ισχυρή Κοινοτική στήριξη. Τα οφέλη που θα προκύψουν τόσο για τις επιχειρήσεις όσο και για τους κατοίκους των νησιών αναμένεται να είναι θεαματικά όπως βελτίωση ανταγωνιστικότητας και παραγωγικότητας αλλά και προστασία του καταναλωτή.

Γ) Ενίσχυση των εμπορικών δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τις νέες υποδομές στις μεταφορές. Ένας από τους στόχους της Περιφέρειας στα πλαίσια του Γ' ΚΠΣ είναι να ολοκληρωθεί το σύστημα μεταφοράς σε όλους τους νομούς - νησιά δηλαδή οι δρόμοι, τα λιμάνια, τα αεροδρόμια, υποδομές που κατ' εξοχήν τις χρησιμοποιεί το εμπόριο και είναι ανάγκη να ενισχυθούν οι επιχειρήσεις που τις χρησιμοποιούν όπως π.χ. επιχειρήσεις για την αποθήκευση και διανομή των προϊόντων, επιχειρήσεις για την υγιεινή και ασφάλεια προϊόντων και εργαζομένων κλπ. Επιπλέον με τη βελτίωση της θέσης της Χώρας μας στο μεταφορικό σύστημα - στο διάδρομο Μαύρη θάλασσα - Ανατολική Μεσόγειος - θα δημιουργηθούν μεγάλες ευκαιρίες για την ανάπτυξη εργασιών στις αγορές των Χωρών του διαδρόμου αυτού από Ελληνικές εμπορικές επιχειρήσεις και κάποιες από αυτές μπορεί και πρέπει να είναι εμπορικές επιχειρήσεις της περιφέρειας μας οι οποίες θα σπεύσουν να εκμεταλλευτούν τα νέα δεδομένα και η Πολιτεία πρέπει να σταθεί αρωγός στις προσπάθειες των επιχειρήσεων.

2.6 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

2.6.1 ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Παρούσα Κατάσταση

Ο τριτογενής τομέας, βασικός κλάδος του οποίου είναι ο τουρισμός, παρουσιάζει τα τελευταία 15 χρόνια στην Περιφέρεια σημαντική αύξηση. Από τα επίσημα στοιχεία της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας το ακαθάριστο προϊόν της Περιφέρειας για τα έτη 1990 και 1994 έχει ως εξής σε δις δρχ:

A) Το 1990 ήταν 121,3 δις δρχ. που αποτελεί το 1,31% της Χώρας και η συμμετοχή του τριτογενή τομέα είναι 72,9 δις δρχ. δηλ. ποσοστό 60% (Λέσβος 50,4%).

B) Το 1994 ήταν 210 δις δρχ. που αποτελεί πάλι το 1,31% δηλαδή η αύξηση του προϊόντος της Περιφέρειας ακολούθησε την αύξηση του προϊόντος στη Χώρα. Η συμμετοχή του τριτογενούς τομέα ήταν 131,6 δις δρχ. δηλ. το 62,7% (Λέσβος 50,6%). Παρατηρούμε εδώ ότι η συμμετοχή του τριτογενούς τομέα αυξήθηκε εις βάρος της συμμετοχής των άλλων τομέων

Το 1981 επί συνόλου απασχολουμένων σε όλους τους τομείς (60.966 άτομα), ο τριτογενής τομέας απασχολούσε 22.025 άτομα δηλ. 36,1%. Το 1991 επί συνόλου απασχολουμένων 55.123 ατόμων ο τριτογενής τομέας απασχολούσε 30.006 άτομα δηλ. το 54,4% πράγμα το οποίο φανερώνει την μείωση της απασχόλησης στους άλλους τομείς και ιδιαίτερα του πρωτογενούς τομέα (+4,5% το 1981, 27,7% το 1991). Με προσωρινά στοιχεία το 1994 το σύνολο των απασχολουμένων σε όλους τους τομείς ήταν 52.109 άτομα εκ των οποίων τα 28.273 στο Γ' γεννή τομέα δηλ. το 54,3%.

Είναι γεγονός ότι ο τουρισμός στην Περιφέρεια Βορ. Αιγαίου αποτελεί συγκριτικό πλεονέκτημα και αποτελεί μια ιδιαίτερη σημαντική οικονομική δραστηριότητα και συμβάλλει θετικά στην απασχόληση, στην αύξηση των συναλλαγματικών εσόδων και στην αύξηση - βελτίωση του εισοδήματος των κατοίκων σε όλα τα νησιά της Περιφέρειας. Η υπάρχουσα κατάσταση φαίνεται στους επισυναπτόμενους πίνακες.

Για την δημιουργία του ξενοδοχειακού δυναμικού η συμβολή των αναπτυξιακών νόμων ήταν σημαντική πλην όμως κακή εκτίμηση των επιχειρηματιών και απρόβλεπτες καταστάσεις είναι οι παράγοντες που έπαιξαν ρόλο στη βιωσιμότητα των ξενοδοχειακών μοναδών.

Επίσης το φυσικό περιβάλλον της Περιφέρειας περιλαμβάνει: Μνημεία φύσης, όπως το Απολιθωμένο Δάσος του Σιγρίου της Λέσβου που είναι το μοναδικό του είδους και παρουσιάζει τεράστιο ενδιαφέρον, σπήλαια, αξιόλογες διαδρομές, χερσαία οικοσυστήματα, υδροβιότοποι όπως του Κόλπου Καλλονής Νήσου Λέσβου. Επίσης, η Περιφέρειά μας είναι πλούσια σε φυσικούς πόρους όπως ιαματικές πηγές Κόλπου Γέρας και Καλλονής και Λουτρόπολης Θερμής Λέσβου κλπ. Αυτό το περιβάλλον που διαμορφώνει η φύση του Βορείου Αιγαίου είναι κατ'εξοχήν σοβαρό κίνητρο για την ανάπτυξη του τουρισμού και αυτό, γιατί σε ολόκληρη την έκτασή της δεν παρουσιάζει κάτι το ακανές και ενιαίο, πράγμα που κουράζει τον επισκέπτη, αλλά παρουσιάζει μια τεράστια εναλλαγή μορφολογικών στοιχείων, που απεναντίας εντυπωσιάζουν και συγκινούν τον επισκέπτη.

Συνεπώς, η Περιφέρεια θεωρείται από άποψη τουριστικού ενδιαφέροντος και πόρων, μια από τις πιο σημαντικές περιφέρειες της Χώρας και συνδυάζει άριστα τις εξαιρετικές της ακρογιαλιές με την συνεχή εναλλαγή των τοπίων με αποτέλεσμα να έχει συγκριτικό τουριστικό πλεονέκτημα όχι μόνο σε τοπικό, αλλά και Εθνικό επίπεδο. Η άσκηση κατάλληλης τουριστικής πολιτικής θα συμβάλλει αφ' ενός στη σύμμετρη ανάπτυξη των νησιών και αφ' ετέρου θα δοθεί η δυνατότητα να επιτευχθεί το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα με ελαχιστοποίηση των όποιων αρνητικών επιπτώσεων.

Η μέχρι σήμερα ανάπτυξη του τουρισμού σε μεγάλο βαθμό ήταν απρογραμματιστή, με αποτέλεσμα την δημιουργία τουριστικών εγκαταστάσεων σε ορισμένες μόνο περιοχές, τόσο εντός της Περιφέρειας όσο και εντός του κάθε νησιού, με αποτέλεσμα αφ' ενός να δημιουργηθεί σχετική υπερσυγκέντρωση στις περιοχές αυτές και αφ' ετέρου να μείνουν έξω από τα κέντρα της τουριστικής ανάπτυξης άλλες περιοχές που διαθέτουν τουριστικά πλεονεκτήματα χωρίς άλλες εναλλακτικές ευκαιρίες ανάπτυξης.

Επίσης παρουσιάστηκε τάση υποβάθμισης του μέσου όρου της ποιότητας των παρεχομένων υπηρεσιών και πτώση του μέσου οικονομικού επιπέδου των τουριστών που επισκέπτονται την Περιφέρειά μας και σ' αυτό συνέβαλε η κατασκευή πολλών χαμηλής ποιότητας μονάδων και ενοικιαζομένων δωματίων, που προσελκύουν τουρίστες χαμηλού εισοδήματος και αποθαρρύνουν τουρίστες που έχουν υψηλότερες απαιτήσεις.

Στα πλαίσια του Β' ΚΠΣ στο ΠΕΠ Βορείου Αιγαίου υλοποιείται ειδικό πρόγραμμα για την τουριστική ανάπτυξη με έργα και ενέργειες που αφορούν την υποδομή και την προώθηση του τουρισμού με συμπληρωματικές ενέργειες. Με την ολοκλήρωση μέχρι το 2001 των μεγάλων έργων υποδομής όπως λιμάνια, Μαρίνες, οδικοί άξονες, Αεροδρόμια, αξιοποίηση και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς θα συμβάλλουν θετικά στην ανάπτυξη του τουρισμού. Επίσης η υλοποίηση των συμπληρωματικών ενεργειών για την προβολή και διαφήμιση του τουρισμού, η συμμετοχή της Περιφέρειας στις Διεθνείς Εκθέσεις είναι βέβαιον ότι στο άμεσο μέλλον θα φανούν τα αποτελέσματα στην πρόοδο του τουρισμού. Πρέπει όμως να σημειώσουμε ότι παρά τις προσπάθειες που καταβάλλονται στα πλαίσια της Περιφερειακής Πολιτικής της Χώρας και της Ε.Ε, η εποχικότητα δεν έχει βελτιωθεί ούτε ως προς τις αφίξεις, ούτε ως προς τις διανυκτερεύσεις. Οι δύο μήνες Ιούλιος και Αύγουστος, συνεχίζουν να έχουν την υψηλότερη ζήτηση με σημαντική διαφορά από τους υπόλοιπους και ακολουθούν ο Σεπτέμβριος και ο Ιούνιος. Το φαινόμενο αυτό έχει σαν αποτέλεσμα, η πληρότητα στα ξενοδοχειακά καταλύματα της Περιφέρειας να κυμαίνεται ετησίως σε χαμηλό επίπεδο ως εξής: Λέσβος 45-48%, και ο μέσος όρος στην Περιφέρεια στο 58-60%.

Επίσης η χαμηλή κατά κεφαλή ημερήσια δαπάνη (100 δολάρια) δείχνει ότι δεν σημειώθηκε πρόοδος προς τον επιλεκτικό τουρισμό που ήταν και στο στόχο του Β' ΚΠΣ πράγμα το οποίο λειτουργεί αρνητικά για την ανάληψη μεγάλων επενδύσεων ποιοτικής αναβάθμισης των προσφερομένων υπηρεσιών.

Με τα σημερινά δεδομένα φαίνεται ότι ακόμη η ανταγωνιστικότητα του τουριστικού προϊόντος της Περιφέρειας στη Λιθινή αγορά συνεχίζει να στηρίζεται στις χαμηλές τιμές, στο μαζικό τουρισμό παραθεριστικού χαρακτήρα διευκολύνοντας έτσι τις πρακτικές ξένων τουριστικών πρακτόρων οι οποίοι και διαμορφώνουν τις τιμές αυτές.

Επίσης με βέβαιη προοπτική παρατηρούνται ελλείψεις στην ετήσια υποδομή ιδιαίτερα των μεταφορών (ημιτελής δρόμοι, ημιτελή λιμάνια, ημιτελή αεροδρόμια κλπ) αλλά και έργων για την ποιότητα ζωής των κατοίκων (βιολογικοί καθαρισμοί, χωροθέτηση ΧΥΤΑ και διαχείρισης απορριμάτων) καθώς και η αδυναμία του χωροταξικού σχεδιασμού ως προς την οριοθέτηση χρήσεων γης. Επίσης παρατηρείται χαμηλή ποιότητα στις υπηρεσίες υγείας και καθαριότητας καθώς και χαμηλός βαθμός εκπαίδευσης του ανθρώπινου δυναμικού που απασχολείται στον τομέα του τουρισμού.

Νέες προκλήσεις - Στόχοι

Οι νέες προκλήσεις που θα αντιμετωπίσει ο τομέας του τουρισμού στην περίοδο 2000-2006 είναι: α) η θεαματική μείωση του κόστους των μεταφορών καθώς και η ταχεία βελτίωση των υποδομών και υπηρεσιών στους εκτός Ευρώπης προορισμούς, β) προοπτική ένταξης της Χώρας στην ΟΝΕ, γ) ραγδαία εισαγωγή των νέων τεχνολογιών όπως INTERNET, μηχανοργάνωση των επιχειρήσεων κλπ αναμένεται να συνεχιστεί οδηγώντας σε αυξανόμενη αγορά τουριστικών υπηρεσιών εξ' αποστάσεως με στόχο τη μείωση του λειτουργικού κόστους και καλύτερη οργάνωση των τουριστικών όπως: ο θαλάσσιος, ο αθλητικός, ο οικολογικός, ο θρησκευτικός, ο πολιτιστικός, ο αγροτικός κλπ, μορφές για την ανάπτυξη των οποίων η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου διαθέτει συγκριτικό πλεονέκτημα, θα δημιουργήσει αυξανόμενη ζήτηση στους προορισμούς που θα ανταποκριθούν στη νέα αυτή πρόκληση προσφέροντας υπηρεσίες σ' αυτές τις μορφές του τουρισμού με στόχο την προσέλκυση τουριστών υψηλής εισοδηματικής ισοστάθμης.

Στρατηγική - Κύριες Δράσεις

Οι στόχοι που έθεσε το Β' ΚΠΣ μέσω του ΠΕΠ Βορείου Αιγαίου όχι μόνο παραμένουν επίκαιροι, αλλά απαιτείται να ενταχθούν και να ολοκληρωθούν όλα τα έργα και οι ενέργειες που έχουν ξεκινήσει προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι αυτοί και να μειωθούν οι αρνητικές επιπτώσεις που δέχεται ο κλάδος.

Για να αντιμετωπισθούν όμως αφ' ενός τα προβλήματα που έχουν καταγραφεί στην υπάρχουσα κατάσταση και αφ' ετέρου οι νέες προκλήσεις που παρουσιάζονται πρέπει στη νέα προγραμματική περίοδο να ληφθούν γενναία μέτρα ώστε να υπάρξει προγραμματισμένη ανάπτυξη με συγκεκριμένες δράσεις όπως:

1. Ολοκλήρωση των μεγάλων έργων υποδομής π.χ. Μαρίνες, λιμάνια, περυσόματα κλπ.
2. Να συνεχισθεί εντονότερα η πολιτική για την ενίσχυση και προώθηση των ιδιωτικών επενδύσεων που αφορούν: α) τον ποιοτικό εκσυγχρονισμό υφισταμένων ξενοδοχειακών μονάδων, β) τις επιχειρήσεις παροχής τουριστικών υπηρεσιών, γ) τις επενδύσεις που συμβάλλουν στην ανάπτυξη των ειδικών μορφών τουρισμού π.χ. Συνεδριακά Κέντρα, θαλασσοθεραπεία, γήπεδα Γκόλφ, Μαρίνες, κλπ και τέλος επενδύσεις σε ξενοδοχειακές μονάδες μεγάλου μεγέθους που θα παρέχουν υπηρεσίες υψηλού επιπέδου. Στόχος των ενισχύσεων αυτών είναι η βελτίωση της ποιότητας των προσφερομένων υπηρεσιών και η διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος και επειδή ο στόχος αυτός είναι ο κρισιμότερος πιστεύουμε ότι πέραν των παραπάνω, δράσεις εκ μέρους της Πολιτείας που αφορούν στην πιστοποίηση, επιβράβευση και δημοσιοποίηση της ποιότητας, αυθεντικότητας και πρωτοτυπίας των προσφερομένων υπηρεσιών, σε διαφορετικές κατηγορίες τουριστικών επιχειρήσεων μπορούν να κινητοποιήσουν την ιδιωτική πρωτοβουλία και να κατευθύνουν τον ανταγωνισμό στην προσέλκυση πελατών μέσω της ποιότητας και όχι μέσω των τιμών.
3. Ενίσχυση συμπληρωματικών ενεργειών που αφορούν την προώθηση, προβολή των ειδικών χαρακτηριστικών και πλεονεκτημάτων που διαθέτει κάθε νησί της Περιφέρειας, έρευνα αγοράς για την προσέλκυση τουριστών και από άλλους προορισμούς και διαφήμιση του τουριστικού προϊόντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς για κάθε νησί της Περιφέρειας καθώς και ενέργειες για την προετοιμασία υποδοχής και φιλοξενίας.
4. Έργα και ενέργειες για την προώθηση και ανάπτυξη των ειδικών μορφών τουρισμού όπως:
 - A) του ιαματικού και θεραπευτικού τουρισμού για τον οποίο υπάρχει σημαντικό πλεονέκτημα τόσο στην Ικαρία όσο και στη Λέσβο που διαθέτουν παγκοσμίας φήμης ιαματικές πηγές.
 - B) θρησκευτικού τουρισμού με διερεύνηση της δυνατότητας δημιουργίας τουριστικών χώρων στην ευρύτερη περιοχή συγκέντρωσης των τουριστών της κατηγορίας αυτής.
 - Γ) φυσιολατρικός και οικολογικός τουρισμός με την αξιοποίηση των φυσικών πόρων του οικοσυστήματος για κάθε νησί της Περιφέρειας με την δημιουργία π.χ. χώρων για την παρακολούθηση των πουλιών, διαδρομές και μονοπάτια για πεζοπορία κλπ.
 - Δ) αξιοποίηση και ανάδειξη του πολιτιστικού τουρισμού και συγκεκριμένα των παραδοσιακών οικισμών, αρχαιολογικών χώρων, κάστρων, μνημείων, σπηλαίων κλπ.
 - Ε) του θαλασσιού και ναυταθλητικού τουρισμού με την αξιοποίηση των παραλιών, την δημιουργία υποδομών για οργανωμένο ψάρεμα, υποδομές για θαλάσσιες περιηγήσεις κλπ, αξιοποίηση των Κόλπων της Γέρας, Καλλονής και Μούδρου για την ανάπτυξη του Ναυταθλητισμού (ιστιοπλοΐα, ιστιοσανίδα, κωπηλασία κλπ).

Ζ) αγροτουρισμός και τουρισμός υπαίθρου, δηλαδή μιας μορφής τουρισμού που συνδέεται άμεσα με τον πρωτογενή τομέα, τις παραδόσεις του, τον πολιτισμό του και τα προϊόντα του.

2.6.2 ΤΟΜΕΑΣ ΕΡΕΥΝΑΣ & ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

Παρούσα Κατάσταση

Στον τομέα αυτόν η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου έχει να επιδείξει τα προγράμματα που υλοποιεί το ίδιο το Πανεπιστήμιο Αιγαίου, με τα δικά του Ερευνητικά Κέντρα και Ινστιτούτα, στον τομέα έρευνας που όμως ως αυτόνομος εκπαιδευτικός φορέας υλοποιεί χωρίς καμία παρέμβαση ή εποπτεία της Περιφέρειας.

Παρόλα αυτά η Γ.Γ.Ε.Τ. γνωστοποιεί στην Περιφέρεια τα προγράμματά της, που υλοποιούνται στα πλαίσια του ΕΠΕΤ 1 & 2, όπως αυτά του ΠΑΒΕ, ΕΚΒΑΝ κλπ που όμως ελάχιστη απήχηση αλλά και αμφίβολο αποτέλεσμα έχουν.

Νέες Προκλήσεις - Στόχοι

Με βασικό στόχο τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της Ελληνικής παραγωγής και οικονομίας και με κύρια κατεύθυνση την ενίσχυση των προσπάθειών και την διαμόρφωση συνεργασιών μεταξύ του τοπικού επιχειρηματικού και ερευνητικού δυναμικού των τοπικών Πανεπιστημιακών - Ερευνητικών κέντρων & λοιπών φορέων της Χώρας και της Ευρ. Ένωσης που έχουν εμπειρία και έργο πάνω στο αντικείμενο, στοχεύουμε:

α) Στην υποστήριξη της συνεργασίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου και των άλλων ερευνητικών κέντρων με τους παραγωγικούς φορείς της περιοχής πάνω σε συγκεκριμένα πεδία ήτοι:

I. Της τεχνολογίας των πληροφοριών και της εφαρμογής στους τομείς υγείας, παιδείας, μεταφορών και γεωργίας.

II. Της τεχνολογίας περιβάλλοντος και ενέργειας με ιδιαίτερη έμφαση σ' αυτή της γεωθερμικής και της Αιολικής.

Ένα Γραφείο διαμεσολάβησης το οποίο θα πρέπει και να θεσμοθετηθεί, μπορεί να δημιουργηθεί και να λειτουργήσει στην Περιφέρεια, με διαδικτύωση ανά νησί και ερευνητικό φορέα, στόχο θα έχει τον συντονισμό και την ενίσχυση του ερευνητικού ιστού σύμφωνα με τις ανάγκες της περιοχής.

Το ως άνω εγχείρημα θα πρέπει να είναι μεθοδικό, ολοκληρωμένο και αποτελεσματικό, η δε επιτυχής υλοποίησή του θα απαιτήσει ουσιαστικά αναδιάρθρωση του ισχύοντος μηχανισμού εφαρμογής προγραμμάτων Ε. & Τ., αξιοποιώντας σχετικούς μηχανισμούς που ζουν και λειτουργούν τοπικά.

2.6.3 Βελτίωση Ποιότητας Ζωής

1. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Παρούσα Κατάσταση

A. ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΗΣ

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, είναι χαρακτηριστικό δείγμα της ανισομερούς ανάπτυξης του Ελληνικού χώρου.

Η διακοπή των εξαγωγών, γεωργικών και βιοτεχνικών προϊόντων προς τις ανατολικές ακτές του Αιγαίου, στέρησε από τα μεγάλα κυρίως νησιά (Λέσβος) την αυτονομία που εξασφάλιζε η γεωγραφική τους θέση και οδήγησε στην ενσωμάτωσή τους στην Εθνική οικονομία.

Στη συνέχεια η έλλειψη ισχυρών μέτρων πολιτικής γης, δηλαδή σοβαρών και αξιόπιστων περιορισμών στις χρήσεις και στη δόμηση, συνεβαλλε στην ασφάλεια της πολεοδομικής νομοθεσίας σε εντός σχεδίου και εκτός σχεδίου περιοχές, με επακόλουθο την υπέρμετρη αύξηση των τιμών γης, ιδιαίτερα γύρω από τις πρωτεύουσες των νησιών, τα παραθεριστικά κέντρα και γενικότερα τις παραλιακές περιοχές.

Οι υπέρμετρες τιμές γης και ο κατακερματισμός της, αποτελούν εμπόδιο σε κάθε επένδυση (βιοτεχνική ή τουριστική), που απαιτεί χαμηλό κόστος γης.

Κατά συνέπεια, ιδιοκτησιακό καθεστώς και έλλειψη κτηματολογίου, φαίνεται να αποτελούν εμπόδια στην αναπτυξιακή διαδικασία, ενώ παράλληλα, αναγνωρίζονται και ως σημαντικοί παράγοντες που εμποδίζουν τη λήψη αποτελεσματικών μέτρων για την προστασία αξιόλογων περιβαλλοντικών και πολιτιστικών πόρων.

Ο ευρύτερος χώρος δέχεται έντονες πιέσεις (τα τελευταία χρόνια), ενός όχι και τόσο επιθυμητού τρόπου ανάπτυξης, βασισμένου στην ελευθερία χρήσεων και οικοδόμησης.

Οι προαναφερθείσες τάσεις αποτελούν συμπτώματα προβλημάτων και συγκρούσεων χωροταξικού χαρακτήρα.

Τα τελευταία χρόνια, μέσω των δραστηριοτήτων του ΥΠΕΧΩΔΕ, έχει δοθεί έμφαση στη διαμόρφωση πλαισίου πολιτικής γης στα νησιά της Περιφ. Αιγαίου.

Με τις (Ε.Χ.Μ.) Ειδικές Χωροταξικές Μελέτες, ξεκίνησε μια χρήσιμη διαδικασία διαλόγου γύρω από τη φύση και τη μορφή των περιορισμών, μέσω θέσπισης Ζώνων Οικιστικού Ελέγχου (Ζ.Ο.Ε.).

Τα νησιά της Περιφέρειας, εντάχθηκαν στα προγράμματα ουθυίσεων του εξωαστικού χώρου (Ε.Χ.Μ. - ENVIREG). Οι μελέτες αυτές ολοκληρώθηκαν και παρελήφθησαν από το ΥΠΕΧΩΔΕ.

Αντίστοιχη θεσμοθέτηση για τη Λέσβο, με την τροπή που πήρε η αντίστοιχη μελέτη, τυχόν θεσμοθέτησή της θα δημιουργούσε περισσότερα προβλήματα από αυτά που καλείται να επιλύσει.

Επίσης πρέπει να επισημανθεί, ότι η Επιχείρηση Πολεοδομικής Ανασυνκρότησης (Ε.Π.Α.) δεν έχει επιδείξει σπουδατική πρόοδο στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου. Εκτός της πόλης της Μυτιλήνης, οι περισσότερες ρυθμίσεις έχουν μείνει στη θεσμοθέτηση των Γενικών Πολεοδομικών Σχεδίων (Γ.Π.Σ.).

Η αναγνώριση της υπάρχουσας κατάστασης κατά κατηγορία χρήσεως γης, έχει ως ακολούθως:

- **Κατοικία:** Υδροκέφαλα αστικά κέντρα, χωρίς σωστή υποδομή, φθεινοντες μικρότεροι (απόμακροι οικισμοί. Έξαρση οικοδόμησης με το πρότυπο αντιπαροχής, καθυστέρηση ολοκλήρωσης πολεοδομικών μελετών λόγω κρουστικών θερμοσεισμημένων διαδικασιών. Έλλειψη κονδυλίων "πράξεων εφαρμογής", απαραίτητης προϋπόθεσης για την ουσιαστική υλοποίηση της πολεοδόμησης.
- **Βιοτεχνία-Βιομηχανία:** Αφορά κυρίως στη μεταποίηση αγροτικών προϊόντων. Μετεξέλιξη παραδοσιακών μονάδων παλαιότερων εποχών που λειτουργούν σήμερα κάτω από τον έλεγχο Ενώσεως Συνεταιρισμών, όσο βέβαια παραμένει βιώσιμος ο κλάδος. Θεωρείται αναγκαία η θέσπιση βιοτεχνικών περιοχών που δεν υπάρχουν σήμερα σε κανένα νησί της Περιφ. Βορείου Αιγαίου.
- **Εξόρυξη:** Στη Λέσβο: μάρμαρα, πέτρα, αδρανή, καολίνη (παραμένουν ανεκμετάλλευτα μαγγάνιο, μόλυβδος, άργυρος, αμίαντος).

Γενικότερα: Υπάρχουν θεσμοθετημένες λατομικές ζώνες στα περισσότερα νησιά, οι οποίες δεν έχουν κατά κανόνα ενεργοποιηθεί. Η εξασφάλιση οδικής πρόσβασης στις θεσμοθετημένες ζώνες αποτελεί κύριο πρόβλημα.

- **Γεωργία:** Κατακερματισμένες γεωργικές εκμεταλεύσεις. Κυριαρχούν οι μονοκαλλιέργειες της ελιάς στην Λέσβο. Δεν έχουν ενεργοποιηθεί όλοι οι ταμειυτήρες του προγράμματος Υπ. Γεωργίας για την άρδευση περιοχών υψηλής παραγωγικότητας. Εκκρεμεί η κατασκευή των δικτύων άρδευσης.
- **Κτηνοτροφία:** Αποτελεί σημαντικό παράγοντα συμβολής στη διαμόρφωση του αγροτικού εισοδήματος σ' ολόκληρη την Περιφέρεια. Όμως η ελεύθερη βόσκηση επιβαρύνει σημαντικά κρίσιμες περιβαλλοντικά περιοχές. Μάστιγα υπερβόσκησης στη Δυτική Λέσβο, ειδικά από αιγοτροφία.
- **Αλιεία:** Σημαντικός κλάδος, όμως με δυσκολίες ποσοσιογόνης σε συγχρονους τρόπους παραγωγής και διαθεσης.
- **Αρχαιολογικοί χώροι:** Η ισχυρή ιστορική παράδοση των νησιών έχει σαν αποτέλεσμα την ύπαρξη σημαντικών εκτάσεων θεσμοθετημένων αρχαιολογικών χώρων. Πολλά δημόσια έργα κοινωνικής υποδομής βρίσκονται συχνά αντιμέτωπα με την πραγματικότητα αυτή. Ανυπαρξία κονδυλίων έρευνας του ΥΠ.ΠΟ. επιβαρύνει δυσβάσταχτα τον προϋπολογισμό των έργων για ανασκαφικές εργασίες και καθυστερεί σημαντικά την πρόοδο των εργασιών. Ταυτόχρονα πολλοί σημαντικοί αρχ/κοί χώροι μένουν απερίφρακτοι, ανεξέλεγκτα ελεύθεροι και υποβαθμίζεται συστηματικά η ιστορική τους αξία και το περιβάλλον τους.
- **Δασικές περιοχές:** Μεγάλες επιφάνειες των νησιών, καλυπτονται από δάση και ελαιώνες. Μετά τις πρόσφατες καταστρεπτικές

πυρκαγιές, παρουσιάζονται εκτεταμένες αναδασωτές περιοχές. Εμφανέστατη πάντως η έλλειψη δασικού κτηματολογίου.

- **Τουρισμός - Αναψυχή:** Υπάρχουν σαφείς διαφορές στο βαθμό και το ρυθμό της τουριστικής ανάπτυξης των νησιών. Αυτές σχετίζονται με διαφορές στο χρόνο εμφάνισης του τουριστικού φαινομένου, αλλά και με ιδιαιτερότητες εκτός των επιμέρους τοπικών κοινωνιών και οικονομιών. Κύρια τουριστική περίοδος είναι Μάιος - Σεπτέμβριος. Αιχμή Ιούλιος - Αύγουστος. Ο παραξενοδοχιακός τουρισμός και οι υποβαθμισμένες παροχές υπηρεσιών είναι σημαντικοί παράγοντες που επηρεάζουν την εξέλιξη του τουρισμού.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ - ΣΤΟΧΟΙ - ΝΕΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

Στον ευρύτερο χώρο της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου πραγματοποιούνται στρατηγικές παρεμβάσεις. Μέσα απ' αυτές πρέπει να διασφαλίζεται η έγκαιρη πρόληψη δημιουργίας νέων πιέσεων και συγκρούσεων χρήσεων γης. Η ολοκλήρωση των ΖΟΕ, σ' όλα τα νησιά, παράλληλα με τον επιχειρούμενο Περιφερειακό Χωροταξικό Σχεδιασμό, αναμένεται να δώσουν λύση και να βοηθήσουν στην καλύτερη οργάνωση και λειτουργία του χώρου. Η θέσπιση ενός οργάνου συντονισμού και συσχετισμού των επιμέρους (κατακερματισμένων) σχετικών μελετών θα βοηθήσει την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου στην απόκτηση εργαλείων χρήσιμων για τη διαχείριση των χώρων, αλλά κυρίως την ορθολογική διαχείριση και προστασία ευαίσθητων περιοχών.

Η θεσμοθέτηση ΖΟΕ, με εύστοχες κατά περίπτωση ρυθμίσεις, αναμένεται να βοηθήσουν μεταξύ άλλων:

- Στη μείωση της σύγκρουσης γεωργικής - τουριστικής και οικιστικής χρήσης.
- Στη μείωση των κοινωνικο-οικονομικών αδυναμιών.
- Στη βελτίωση των τοπικών συνθηκών - επικοινωνιών - μεταφοράς.
- Στη βελτίωση των συνθηκών γεωργικής και κτηνοτροφικής παραγωγής.
- Στην αξιοποίηση αλιευτικών πόρων.
- Στην προώθηση τουριστικών και βιοτεχνικών (βιομηχανικών) επενδύσεων.
- Στην παροχή σύγχρονης αστικής υποδομής.
- Στην προστασία του περιβάλλοντος.
- Στην αναβάθμιση του ρόλου των νησιών με αξιοποίηση πλουτοπαραγωγικών πόρων, όπως π.χ. ορυκτός πλούτος, γεωθερμία, αξιοποίηση ήπιων μορφών ενέργειας.

Οι επιμέρους μελέτες με θεωρήσεις χωροταξικών προβλημάτων διατρέχουν σχεδόν όλες τις ενέργειες και επιλογές για τη ρύθμιση του χώρου. Θα πρέπει όμως να καταβληθεί προσπάθεια για συγκρότηση ενιαίας και θεσμοθετημένης χωρικής πολιτικής για την Περιφέρεια που να βοηθά τη σταδιακή άρση της διπλής περιφερειακότητας, να προστατεύει την φυσική κληρονομιά, να διατηρεί την ισορροπία πόλεων και ενδοχώρας και να βελτιώνει την ποιότητα ζωής στον αστικό χώρο.

B. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Εξαιτίας της τριτοκοσμικής ανάπτυξης της Τουρκίας, είναι δυνατόν να προκύψουν διασυνοριακά περιβαλλοντικά προβλήματα που μπορεί να επηρεάσουν το θαλάσσιο και εναέριο χώρο της Περιφ. Βορείου Αιγαίου. Σε επίπεδο Περιφέρειας δεν έχουν παρατηρηθεί σημαντικά προβλήματα ρύπανσης περιβάλλοντος.

Οι διάφορες ανθρωπογενείς παρεμβάσεις δημιουργούν σημειακά προβλήματα, χωρίς όμως να έχουν καταγραφεί καταστροφικά αποτελέσματα.

Η κατάσταση περιβάλλοντος στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου κατά τομέα έχει ως ακολούθως:

- **Βιομηχανία:** Μικρές - διάσπαρτες βιοτεχνικές μονάδες. Οι περισσότερες ασχολούνται με την μεταποίηση της αγροτικής παραγωγής (βιομηχ. τροφίμων, ελαιουργεία, οινοποιεία, τυροκομεία κλπ). Ακόμη και όταν διαθέτουν μονάδα επεξεργασίας αποβλήτων, αυτή δεν λειτουργεί συστηματικά. Τα περισσότερα λύματα απορρίπτονται ανεπεξέργαστα σε ποτάμια και θάλασσα. Ευτυχώς, λόγω της φύσης τους δεν είναι ιδιαίτερα τοξικά ή επικίνδυνα. Αδιαφορία από πλευράς Νομαρχιών για συστηματικούς ελέγχους (από τους φορείς εκχώρησης της άδειας λειτουργίας) των όρων κάτω από τους οποίους θα όφειλαν να λειτουργούν οι μονάδες αυτές.
- **Γεωργία:** Ορατός κίνδυνος διατάραξης των οικοσυστημάτων και των βιοτόπων των νησιών, προερχόμενος από χημικά κατάλοιπα λιπασμάτων και αγροτικών ψεκασμών. Το πρόβλημα των μονοκαλλιεργειών παραμένει υφιστάμενο.
- **Κτηνοτροφία:** Κίνδυνος υπερβόσκησης. Διατάραξη ισορροπίας στα χερσαία οικοσυστήματα που σταδιακά υποβαθμίζονται.
- **Αλιεία:** Οι σύγχρονες πρακτικές αλίευσης, η αλίευση ειδών σε περίοδο αναπαραγωγής τους σε συνδυασμό με τον ελλιπή έλεγχο, είναι κίνδυνοι για την ιχθυοπανίδα.
- **Υδατοκαλλιέργειες:** Η εγκατάσταση τέτοιων μονάδων σε κλειστές θάλασσες (κόλπους - όρμους κλπ), πέρα από κοινωνική αντίδραση, υπορούν κάτω από συνθήκες ανεξέλεγκτης λειτουργίας να προκαλέσουν φαινόμενα διάσπασης της βιολογικής αλυσίδας στην περιοχή (ευτροφισμός).
- **Στερεά απόβλητα - Απορρίμματα:** Η διάθεση των οικιακών απορριμμάτων αποτελεί σημαντικό πρόβλημα. Οι περισσότεροι οικισμοί διαθέτουν τα απορρίμματα τους σε χωράφια ή ρέματα που βρίσκονται κοντά τους, χωρίς υγειονομική ταφή ή άλλη επεξεργασία. Σύγχρονοι Χ.Υ.Τ.Α., που να τηρούν πλήρως όλες τις προδιαγραφές, δεν υπάρχουν. Επίκειται κεντρικός σχεδιασμός για τα μεγάλα νησιά, ο οποίος όμως καθυστερεί αδικαιολόγητα με ευθύνη των Νομ/κών Αυτοδ/σεων, αλλά κυρίως των Συνδέσμων ΟΤΑ των νησιών.
- **Αστικά λύματα:** Τελικά οι Βιολογικοί Καθαρισμοί δεν είναι πανάκεια. Ελάχιστοι Β.Κ. από τις χρηματοδοτήσεις του Β' ΚΠΣ λειτουργούν αποτελεσματικά (κακός σχεδιασμός - υψηλό κόστος

λειτουργίας). Η χρηματοδότηση δικτύων αποχέτευσης, δίκως να είναι προκαθορισμένα ο τρόπος λειτουργίας και η θέση της μονάδας επεξεργασίας, δημιουργούν σοβαρές πιέσεις και περιβαλλοντική επιβάρυνση.

- **Θάλασσες - Ακτές:** Η ποιότητα των θαλάσσιων νερών και η κατάσταση των ακτών είναι συγκριτικά πολύ καλή. Τοπικά μόνο προβλήματα παρουσιάζονται από την ανεξέλεγκτη απόρριψη αποβλήτων στη θάλασσα. Αυξημένη ρύπανση στους κλειστούς κόλπους Γέρας - Καλλονής από λειτουργία ελαιοτριβείων - τυροκομείων κλπ, όμως και από διάθεση ανεπεξέργαστων αστικών λυμάτων σ'όλες γενικά τις παράκτιες περιοχές γύρω από μεγάλες πόλεις, λιμάνια κλπ.
- **Κίνδυνοι από φυσικά φαινόμενα (σεισμοί - κατολισθήσεις):** Όλο το Βόρειο Αιγαίο γενικά προσβάλλεται από μέτριους και ισχυρούς σεισμούς, αυτόχθονες και αλλόχθονες. Φαινόμενα κατολισθήσεων έχουν παρατηρηθεί στην Λέσβο, όπως επίσης και καταπτώσεις βράχων, χωρίς κίνδυνο για κοντινούς οικισμούς.
- **Οικοσυστήματα ειδικού ενδιαφέροντος:** Σύμφωνα με τον κατάλογο του ΕΚΒΥ, στην Περιφέρεια του Βόρειου Αιγαίου έχουν αναγνωριστεί σαν υγροβιότοποι 22 περιοχές. Στις περιοχές αυτές που περιλαμβάνονται στα CORINE και προτείνονται για ένταξη στο δίκτυο NATURA 2000, υπάρχει αξιολογη κλωρίδα και πανίδα. Στα CORINE, περιλαμβάνονται 7 του Νομού Λέσβου. Εξαιτίας της ύπαρξης οικοσυστημάτων με ιδιαίτερο ενδιαφέρον και αξιολογών βιοτόπων, όπως φρυγανότοποι, απολιθωμένο δάσος, υγροβιότοποι με πλούσια ορνιθοπανίδα, παραθαλάσσιες και θαλάσσιες περιοχές με παρουσία φώκιας και θαλάσσιας χελώνας, προτείνεται σοβαρή έκταση της επιφάνειας των νησιών και της θάλασσας της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου για ένταξη στο δίκτυο NATURA 2000. Οι ζώνες NATURA είναι τριών κατηγοριών Α, Β και Γ.

Στην κατηγορία Α. περιλαμβάνονται περιοχές με μοναδικότητα τοπικών οικοτόπων.

Στη Λέσβο: Δυτική χερσόνησος - Απολιθωμένο δάσος - Κόλπος Καλλονής.

Στην κατηγορία Β. περιλαμβάνονται περιοχές με σημαντική βιολογική ποικιλότητα.

Στη Λέσβο: Κόλπος Γέρας, έλος Ντίπι, όρος Ολυμπος, Άγ. Ευστράτιος.

Περιοχές RAMSAR δεν υπάρχουν στην Περιφέρεια Β. Αιγαίου ούτε ζώνες προστασίας του Ν. 1650/86, ενώ σαν περιοχές ιδιαίτερου φυσικού κάλλους αναγνωρίζονται το Απολιθωμένο δάσος Λέσβου και η περιοχή του Μουσείου Teriade (Βαρεία - Ακρωτήριο) (ΦΕΚ 828 Β'/18.10.71).

Προτάσεις - Προοπτικές

Διαπιστώνοντας την διαχρονική ορθότητα, επανερχόμεστε σε παλαιότερη πρόταση του Τμ. Περιβ./ντος της Δ/νσης μας, για ίδρυση και λειτουργία ενός κέντρου παρακολούθησης των περιβαλλοντικών παραμέτρων σε όλο το Αιγαίο. Με κεντρικό πυρήνα το Πανεπιστήμιο Αιγαίου που υλοποίησε την πρόταση και σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες της Περιφέρειας και των τριών Νομαρχιών, θα διοχετεύονται πληροφορίες προς έλεγχο της ποιότητας και της κατάστασης του περιβάλλοντος με στόχο την απόκτηση διαχειριστικών κατευθύνσεων για τις ευαίσθητες περιοχές και όχι μόνο.

Πέρα από αυτό, η εξασφάλιση ενέργειας στα νησιά με σίγουρο και φιλοπεριβαλλοντικό τρόπο πρέπει να αποτελεί προτεραιότητα. (Μετεγκατάσταση εργοστασίων ΔΕΗ, αξιοποίηση γεωθερμίας και ήπιων μορφών ενέργειας, εξασφάλιση και εξερεύνηση κατάλληλων παράκτιων χώρων για αποθήκευση υγρών καυσίμων κλπ).

Προώθηση έργων ορεινής υδρονομίας για την οχύρωση πόλεων, χωριών και καλλιεργειών από τις επιπτώσεις έντονων καιρικών φαινομένων ειδικά μετά τις πρόσφατες πυρκαγιές.

Βελτίωση κεντρικών στρατηγικών οδικών αξόνων για ταχύτερη επικοινωνία μεταξύ των κέντρων των νησιών και της περιφέρειάς τους.

Εξασφάλιση πρόσβασης στις Λατομικές Ζώνες, με κεντρικό δρόμο πρόσβασης σ' αυτές με πρωτοβουλία των αρμόδιων Νομαρχιακών Υπηρεσιών.

Ομαδοποιημένη αντιμετώπιση για την συγκέντρωση και επεξεργασία αστικών λυμάτων και απορριμμάτων. Αυτό θα οδηγήσει σε μονάδες αποτελεσματικές με συγκριτικά χαμηλό κόστος λειτουργίας.

Έντονη προβολή των περιβαλλοντικών και πολιτιστικών πόρων της Περιφ. Βορ. Αιγαίου σαν διέξοδος για μια νέα μορφή τουρισμού διαφορετική απ' αυτήν του μαζικού τουρισμού και προσαρμοσμένη στον αμιγή νησιωτικό χαρακτήρα της Περιφέρειας.

Αποκατάσταση ανενεργών λατομείων και δανειοθαλάμων.

2.7 ΕΧ-ΑΝΤΕ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

2.7.1 Τα συγκριτικά πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της Περιφέρειας

Πέραν των όσων πιο πάνω ήδη αναφέρθηκαν, τα κύρια συγκριτικά πλεονεκτήματα της Περιφέρειας συνίστανται κυρίως:

- Στις **δυνατότητες του τουριστικού τομέα**, με την πολύπλευρη έννοια του συνδυασμού του κλίματος, της θάλασσας, του σπάνιου φυσικού περιβάλλοντος, της πολιτισμικής παράδοσης, της ποικιλίας των τοπικών παραδοσιακών προϊόντων (λάδι, κρασί, ούζο, μαστίχα, τυροκομικά προϊόντα κ.α.). Η επιδίωξη της υψηλής ποιότητας, ποικιλίας και αξίας των προσφερόμενων υπηρεσιών, του περιβάλλοντος, των προϊόντων και η απόκτηση συγκεκριμένης διακριτής ταυτότητας (σήμα κατατεθέν), αποτελούν την μοναδική διέξοδο αύξησης της ελκυστικότητας της Περιφέρειας και - κατ' επέκταση - της πολύπλευρης ανταγωνιστικότητάς της.
- Στη **καμηλή πυκνότητα κατοίκησης και χρήσης των υποδομών**, που σε συνδυασμό με το ήπιο κλίμα το ευχάριστο νησιωτικό περιβάλλον, το χαμηλότερο κόστος διαβίωσης, την ποικιλία δυνατοτήτων αναψυχής και διάθεσης ελεύθερου χρόνου, μπορούν να αποτελέσουν κριτήρια, εκλεκτικών επιλογών εγκατάστασης δραστηριοτήτων και προσέλκυσης ατόμων ή ομάδων, όπως καλλιτεχνών, ομογενών, νέων επιχειρηματιών κλπ.
- Στην **ύπαρξη και λειτουργία του Πανεπιστημίου Αιγαίου** και των αποκεντρωμένων τμημάτων του στα μεγάλα νησιά της Περιφέρειας. Ο ερευνητικός και συμβουλευτικός ρόλος του δυναμικού του Πανεπιστημίου, μπορεί να αποδειχθεί αποτελεσματικός, κυρίως στους τομείς της καταγραφής και ανάλυσης των τοπικών περιβαλλοντικών και κοινωνικοοικονομικών δεδομένων, στην τομεακή - κλαδική έρευνα, στις καινοτομικές δραστηριότητες.
- Στην **ύπαρξη προϋποθέσεων και δυνατοτήτων αξιοποίησης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας** (γεωθερμία, αιολική, ηλιακή)
- Στην **γεωγραφική της θέση**, που παρ' ότι προς το παρόν αποτελεί μειονέκτημα απομάκρυνσης και απομόνωσης - εν τούτοις προσφέρεται για την αξιοποίηση δραστηριοτήτων διαμετακομιστικού εμπορίου, εγκατάστασης ελεύθερων ζωνών εμπορίου, υποδομών πύλης εισόδου - εξόδου προς και από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Παράλληλα πρέπει να μελετηθούν, να δρομολογηθούν και να προετοιμαστούν υποδομές, που να ανταποκριθούν αποτελεσματικά στην πιθανότητα ενεργοποίησης της τελωνειακής ΕΕ - Τουρκίας.
- Στην **ύπαρξη σοβαρών παραδοσιακών παραγωγικών δραστηριοτήτων του Α' γενούς** τομέα.
- Στην **ύπαρξη αξιόλογων πολιτισμικών και παραδοσιακών στοιχείων**, διαχρονικού χαρακτήρα εθνικής - αλλά και παγκόσμιας - απήχησης.

Αντιθέτα, στα κύρια συγκριτικά μειονεκτήματα της Περιφέρειας συγκαταλέγονται:

- Η μεθοριακή και απομακρυσμένη θέση της, η πολυδιάσπαση του γεωγραφικού της χώρου.
- Η σχετική γήρανση του πληθυσμού, το αρνητικό ισοζύγιο φυσικής κίνησης πληθυσμού, το χαμηλό επίπεδο κατάρτισης και εξειδίκευσης του ανθρώπινου δυναμικού.
- Η δύσκολη προσαρμοστικότητα του ανθρώπινου δυναμικού στις καινοτομίες, η "εσωστρέφεια" στους στόχους της παραγωγικής και εξαγωγικής διαδικασίας, η έλλειψη ελκυστικής "ταυτότητας", η "μεταβατικότητα" της εξέλιξης των τοπικών κοινωνιών, από κοινωνίες καθαρά αγροτικές, σε κοινωνίες "τριτογενοποιημένες" (παροχής υπηρεσιών).
- Η έλλειψη πρώτων υλών, η αδυναμία δημιουργίας οικονομικών κλίμακας (λόγω νησιωτικότητας και μικρής τοπικής αγοράς), το κόστος, οι εποχιακές δυσκολίες και η χρονική διάρκεια των μεταφορών (ιδίως των θαλάσσιων).
- Τα "δύσκολα" ανατολικά σύνορα, που συντελούν στο σύνδρομο "επισφάλειας" των δυνάμενων να προσελκυσθούν ανθρώπων και δραστηριοτήτων.
- Το σημαντικό επίπεδο υστέρησης της Περιφέρειας σε περιβαλλοντικές και μεταφορικές υποδομές, σε παραγωγικές δομές και διαδικασίες, σε αποτελεσματικές και ελκυστικές υπηρεσίες.

2.7.2 Συνέπεια Στρατηγικής και Στόχων

Ένα βασικό πρόβλημα που αντιμετωπίζει η Περιφέρεια κατά την τελευταία δετία, είναι η σταδιακή μείωση του πληθυσμού της (-8%), γεγονός που οφείλεται κυρίως στο αρνητικό ισοζύγιο της φυσικής κίνησης του πληθυσμού. Το γεγονός εξηγείται μεν από το υψηλό ποσοστό γήρανσης του πληθυσμού, ενώ η σχετική υπογεννητικότητα, που διαπιστώνεται πρόσφατα, πιθανόν να προέρχεται και από την μείωση των σχετικών υποστηρικτικών Μέτρων, προς τις πολύτεχνες οικογένειες.

Τα αναπτυξιακά προγράμματα, που εφαρμόστηκαν κατά την δεκαετία 1989-1999 στην Περιφέρεια (Α' και Β' ΚΠΣ), συνέβαλαν μεν στην σχετική βελτίωση της οικονομικής της θέσεως, καθώς και στην σχετική βελτίωση του επιπέδου διαβίωσης των κατοίκων (από την πλευρά των βασικών και κοινωνικών υποδομών), αλλά δεν φαίνεται να επηρέασαν αποτελεσματικά τις τάσεις μείωσης του πληθυσμού. Το γεγονός ότι οι τοπικές κοινωνίες βρίσκονται στο μεταβατικό στάδιο αρχικής "τριτογενοποίησης" από έντονα αγροτικές μέχρι πρόσφατα, εξηγεί εν μέρει τις εμφανισθείσες ανησυχητικές τάσεις.

Παράλληλα, δεν φαίνεται να εκδηλώνονται στην Περιφέρεια σοβαρές τάσεις παλινοσίτησης ή προσελκύσης πληθυσμού, πράγμα που εξηγείται πιθανόν από το γεγονός ότι η Περιφέρεια, **δεν έχει δημιουργήσει και προβάλλει ακόμη πειστικά μία συνολική**

ελκυστική εικόνα των τοπικών συνθηκών, δυνατοτήτων και προοπτικών, που προσφέρει.

Με βάση τα πιο πάνω και σε σχέση με τα όσα συνάγονται από την ανάλυση των εξελίξεων και των προοπτικών ανάπτυξης, η Περιφέρεια επιλέγει σαν βασικό στόχο της αναπτυξιακής της στρατηγικής **"την ανάδειξη της ταυτότητάς της και την αξιοποίηση όλων εκείνων των παραγόντων, που την καθιστούν ελκυστική και ανταγωνιστική, έτσι ώστε να διεκδικήσει ισότιμα την θέση της μεταξύ των Περιφερειών της Χώρας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης"**.

● Η επιλογή του πιο πάνω στρατηγικού στόχου, ανταποκρίνεται απόλυτα:

- Στις όποιες διαπιστώσεις επιστημάνθηκαν κατά την ανάλυση των παραγόντων, που αφορούν στις σημαντικές εξελίξεις στο διεθνές περιβάλλον, στην Ελληνική οικονομία και στην τεχνολογία. Η προσπάθεια βελτίωσης της "ανταγωνιστικότητας" της Περιφέρειας, αποτελεί ουσιαστικά μονόδρομο, ιδιαίτερα στο πλαίσιο της λειτουργίας της Γ' φάσης της ΟΝΕ.
- Στην προσπάθεια ανατροπής της διαπιστούμενης τάσης πληθυσμιακής συρρίκνωσης, επιδιώκοντας την βελτίωση της ελκυστικότητάς της, από απόψεως συνθηκών και όρων διαβίωσης, τόσο για την συγκράτηση του πληθυσμού της και την απόκτηση "κοινωνικής αυτοπεποίθησης και ευεξίας", όσο και για την προσέλκυση νέων δραστηριοτήτων και ομάδων ανθρώπων, καθώς και αύξηση του τουρισμού.
- Στην διαπίστωση ότι, τόσο η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, όσο και της ελκυστικότητας, για να είναι αποτελεσματικές, πρέπει να προβληθούν μέσα της ανάδειξης μιας συγκεκριμένης και διακριτής ταυτότητας της Περιφέρειας, ενός "σήματος κατατεθέντος", που θα σηματοδοτεί την ιδιαιτερουσία των προσφερόμενων υπηρεσιών, προϊόντων, περιβαλλοντικών και πολιτισμικών αξιών της Περιφέρειας.
- Στην συνέχιση και ολοκλήρωση της προσπάθειας και στην αξιοποίηση των υφιστάμενων επιτευχθέντων και προϋποθέσεων που επιτεύχθηκαν κυρίως στο πλαίσιο των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του Α' και Β' ΚΠΣ.

● Η διεκδίκηση της "ισότιμης θέσης" μεταξύ των Περιφερειών της Χώρας και της Ε.Ε, δηλώνει ότι με την επιδιωκόμενη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της ελκυστικότητάς της, η Περιφέρεια προσδοκά την σύγκλιση με την Ε.Ε, μέσω της βελτίωσης της οικονομικής της θέσης, αλλά και μέσω της βελτίωσης των κοινωνικών της δεδομένων.

Ειδικότερα ως προς τις δημογραφικές εξελίξεις, η πρόσφατη 10ετής εμπειρία δείχνει ότι, σε συνδυασμό και πέρα από το προγραμματιζόμενο αναπτυξιακό πρόγραμμα 2000-2006, (το οποίο αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση διαφύλαξης και αξιοποίησης των όσων έχουν επιτευχθεί), θα πρέπει πιθανόν να υιοθετηθούν ειδικά

συμπληρωματικά μέτρα, με στόχο την αναστολή ή ακόμα και την αντιστροφή των υφιστάμενων αρνητικών τάσεων.

● Από την άλλη πλευρά, η επιδίωξη της "ποιότητας" (και όχι της ποσότητας), σαν κατεθυντήριο κριτήριο και κύρια παράμετρο των προγραμματιζόμενων δράσεων/έργων, απαιτεί υψηλό επίπεδο τεχνογνωσίας, αφομοίωση των τεχνολογικών εξελίξεων, αποδοχή και δυνατότητα εφαρμογής και διαχείρισης καινοτομιών, αλλά απαιτεί - παράλληλα - υψηλό επίπεδο προγραμματισμού, αποτελεσματικούς μηχανισμούς ελέγχου και βεβαίως υψηλότερο κόστος. Η Περιοχολογία φαίνεται να υστερεί στους πιο πάνω τομείς, τους οποίους όμως μπορεί να καλύψει **με την εισαγωγή τεχνογνωσίας και τεχνολογίας, με την δραστηριοποίηση του δυναμικού του Πανεπιστημίου Αιγαίου, με την εντατικοποίηση και διεύρυνση των δράσεων επαγγελματικής κατάρτισης και εξειδίκευσης, με την αριότερη στελέκωση των Υπηρεσιών προγραμματισμού και ελέγχου**. Οι μηχανισμοί της ΜΕΚ και του ΕΣΠΕΛ, θα πρέπει να ανταποκριθούν αποτελεσματικότερα στην πιο πάνω προσπάθεια, ανάλογα με τους στόχους και τις ιδιαιτερότητες της Περιφέρειας

Όσον αφορά στις επιλογές των ειδικότερων στόχων, που εξειδικεύουν τους στρατηγικούς, η τόνωση της τουριστικής δραστηριότητας, που να βασίζεται στις ιδιαιτερότητες των νησιών της Περιφέρειας, αξιοποιώντας κατάλληλα και ποιοτικά τους πολιτιστικούς και φυσικούς της πόρους και ταυτόχρονα να ανταποκρίνεται στην ζήτηση νέων μορφών τουρισμού, αποτελεί στόχο απόλυτα συνεπή με την απόκτηση διακριτής ταυτότητας, την βελτίωση της ελκυστικότητας και την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της Περιφέρειας.

Ειδικότερα, η τόνωση της τουριστικής δραστηριότητας, σαν τον κύριο αναπτυξιακό μοχλό της Περιφέρειας, εξειδικεύεται με τις κατευθύνσεις επεμβάσεων στους τομείς:

- **Πολιτιστικών αξιών**, με την ανάδειξη και λειτουργική αξιοποίηση μνημείων της Περιφέρειας, την οργάνωση ιστορικών διαδρομών, την οργάνωση και αξιοποίηση άυλων πολιτιστικών αξιών και παραδόσεων (φεστιβάλ).
- **Φυσικού περιβάλλοντος**, με την οργάνωση και αξιοποίηση παραλιών και ακτών, με την αξιοποίηση φυσικών διαδρομών και μνημείων της φύσης, με την προστασία και την λειτουργική αξιοποίηση και διαχείριση σημαντικών οικοτόπων, βιοτόπων και δασών.
- **Οικιστικού περιβάλλοντος**, με τις αναπλάσεις κοινόχρηστων χώρων και οικιστικών διατηρητέων κτιριολογικών συνολών, με τις μετεγκαταστάσεις οχλουσών δραστηριοτήτων, με την οργάνωση των συγκοινωνιών και κυκλοφοριακών ρυθμίσεων (οδικές παρακάμψεις, στάθμευση), με την αναβάθμιση της υπαίθρου.
- **Υπηρεσιών**, με την οργάνωση σύγχρονων συστημάτων πληροφόρησης, με την οργάνωση Ξενοδ. Επιμελητηρίων, τις υπηρεσίες περίθαλψης για τους επισκέπτες.

- **Τουριστικών υποδομών,** με την βελτίωση των ξενοδοχειακών υποδομών, την δημιουργία υποδομών εναλλακτικού τουρισμού (ιατρικές, ειδικές μορφές τουρισμού), την δημιουργία συνεδριακών και εκθεσιακών χώρων, με την βελτίωση της ποιότητας και οργάνωσης των μεταφορικών υποδομών (οδικών, θαλάσσιων, αεροπορικών).
- **Προβολής και οργάνωσης της διαφήμισης,** με την απόκτηση "σήματος κατατεθέντος" της Περιφέρειας, την αξιοποίηση οπτικοακουστικών μέσων και έντυπων μέσων.

Όλα τα παραπάνω, εξυπηρετούν κατά τον καλύτερο τρόπο τον στρατηγικό στόχο της βελτίωσης της **ελκυστικότητας** της Περιφέρειας, μέσω της τουριστικής δραστηριότητας, με την διευρυμένη έννοια του όρου.

Ο στόχος της βελτίωσης της **ανταγωνιστικότητας** των προϊόντων και υπηρεσιών της Περιφέρειας, επιδιώκεται με κατεθύνσεις επεμβάσεων κυρίως στους παραγωγικούς τομείς και ειδικότερους στόχους που αφορούν:

1. Στον Α' Γενή τομέα

- Προστασία και κατοχύρωση της παραγωγής, του προϊόντος και της απασχόλησης σημαντικών δραστηριοτήτων του Α' γενούς τομέα, προσανατολισμένων στην τοπική κατανάλωση και μεταποίηση (λαχανικά κλπ), στη ζήτηση "φυσικών προϊόντων".
- Βελτίωση της παραγωγικής διαδικασίας και της ποιοτικής κατοχύρωσης παραδοσιακών προϊόντων με εξαγωγικό χαρακτήρα, όπως το ελαιόλαδο, το κρασί, τα ιχθυηρά, τα τυροκομικά και τα ανθοκομικά.
- Διεύρυνση των χρήσεων τοπικών παραδοσιακών προϊόντων, σε νέες μορφές προϊόντων, μέσω της έρευνας μαλατών αγορών και την χρήση νέων τεχνολογιών.
- Βελτίωση και οργάνωση των υποδομών και υπηρεσιών διακίνησης και εμπορίας παραγόμενων προϊόντων, όπως λαχαναγορών, ιχθυοσκαλών, σφαγείων, αγροτικών συνεταιρισμών.

Οι επεμβάσεις στον τομέα, στοχεύουν στην ελεγχόμενη μείωση της απασχόλησης (λόγω φυσιολογικής αποχώρησης του ηλικιωμένου δυναμικού), στο 12-15% της συνολικής απασχόλησης (από 20% σήμερα), στην αύξηση του κατά κεφαλήν προϊόντος κατά 20%, ώστε να καταστεί ανταγωνιστικό με αυτό των άλλων παραγωγικών τομέων, στην στήριξη των νέων γεωργών και καινοτομικών δραστηριοτήτων, στην ελαχιστοποίηση των εισαγωγών στην Περιφέρεια, στην στήριξη της κοινωνικής και οικονομικής δυναμικής της υπαίθρου.

2. Στον Β' Γενή τομέα

- Κάλυψη της τοπικής ζήτησης με μεταποιητικά προϊόντα του τομέα κατασκευών (εκτός μηχανημάτων και ηλεκτρ. συσκευών), προσαρμοσμένων στις τοπικές παραδόσεις και στο τοπικό περιβάλλον.
- Διεύρυνση των μεταποιητικών και βιοτεχνικών δραστηριοτήτων, που βασίζονται στην παραγωγή τοπικών παραδοσιακών προϊόντων του Α'γενή καθώς και προϊόντων, που να ανταποκρίνονται στις τοπικές παραδόσεις και στην ιστορική και πολιτισμική ιδιαιτερότητα της Περιφέρειας, με στόχο την "τουριστική ζήτηση" αλλά και στις εξαγωγές.
- Βελτίωση της παραγωγικής διαδικασίας, της οργάνωσης, της διακίνησης και της εμπορίας μεταποιητικών προϊόντων με εξαγωγικό χαρακτήρα (π.χ. ούζο).
- Χωροταξική οργάνωση ΒΙΠΕ και ΒΙΟΠΑ, τόσο για την βελτίωση και προστασία του οικιστικού περιβάλλοντος (μετεγκατάσταση μονάδων), όσο και για την αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη λειτουργία των μονάδων παραγωγής.
- Διεύρυνση των δυνατοτήτων επιστροφής σε εκλιπούσες παραδοσιακές μεταποιητικές ή βιοτεχνικές δραστηριότητες (όπως σαπυνοποιία, βυρσοδεψεία κλπ), με νέες τεχνικές και διαφορετική προσέγγιση παραγωγικής σκοπιμότητας (π.χ. φυσικά προϊόντα).
- Αξιοποίηση των υφιστάμενων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, με στόχο την σχετική αντικατάσταση του πετρελαίου, την περιβαλλοντική προστασία και την μείωση του κόστους παραγωγής ή χρήσης.
- Βελτίωση της οργάνωσης και της επιχειρησιακής ικανότητας και ετοιμότητας (από απόψεως υποδομής και εξοπλισμού) των τοπικών επιμελητηρίων.

Οι επεμβάσεις στον τομέα αποσκοπούν στην διατήρηση της απασχόλησης στα σημερινά επίπεδα, στην αύξηση του προϊόντος του τομέα κατά 10%, στην δημιουργία προϋποθέσεων διεύρυνσης και "εξωστρέφειας" των παραγωγικών δραστηριοτήτων του τομέα, στην αποτελεσματικότερη παραγωγή συνάφεια με τις τοπικές ιδιαιτερότητες και αξίες.

3. Στον Τουρισμό

- Αύξηση των αφίξεων, των διανυκτερεύσεων και της τουριστικής δαπάνης, μέσω της δημιουργίας ελκυστικών υποδομών και υπηρεσιών, καθώς και υποδομών που συμβάλλουν στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου (μαρίνες ειδικές μορφές τουρισμού) και αξιοποιούν τα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά και τις αξίες της Περιφέρειας.
- Διεύρυνση, οργάνωση και λειτουργική αξιοποίηση τοπικών ενδιαφερόντων, που να βασίζονται στις παραδοσιακές και πολιτισμικές ιδιαιτερότητες και αξίες.

- Οργάνωση του συστήματος εκδηλώσεων (φεστιβάλ, τοπικές εορτές κλπ), και διασύνδεσή τους με την λειτουργική αξιοποίηση των μνημείων και των αξιών της Περιφέρειας.
- Συντονισμός, σχεδιασμός και οργάνωση της προβολής του προσφερόμενου τουριστικού "προϊόντος" στο πλαίσιο μιας ποιοτικής επιθετικής πολιτικής και ανοιγματος νέων αγορών.

Οι επεμβάσεις στον τομέα αποσκοπούν στην αύξηση του τομεακού προϊόντος κατά 15-20% στην δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης (800-1000 θέσεις, 20% των ανέργων), στην ανταπόκριση στις νέες προοπτικές και συνθήκες της ζήτησης¹⁰.

2.8 Συμπεράσματα

Η Περιφέρεια παρατηρούμε ότι καταβάλλει μεγάλες προσπάθειες για να βελτιώσει το νησί ως προς το καλύτερο, αλλά είναι αρκετά δύσκολο γιατί δεν υπάρχει η χρηματοδότηση η σωστή που θα έπρεπε από το ΥΠ.ΠΟ.

Ωστόσο η Περιφέρεια βοηθάει στην ανάπτυξη του πολιτισμού, στον τομέα έρευνα - τεχνολογία, την βελτίωση της ποιότητας ζωής όπως το περιβάλλον στην βελτίωση των μέσων μεταφορών, στην εξειδίκευση του ανθρώπινου δυναμικού, καθώς επίσης τη μορφολογία της Περιφέρειας και τα δημογραφικά στοιχεία του νησιού.

Αν και η κάθε Περιφέρεια έχει συγκριτικά πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα πρέπει να λειτουργούν βάση κάποιων στρατηγικών στόχων, για να εξαληφθούν και να δημιουργήσουν καλύτερα και πιο αποτελεσματικά.

¹⁰: Τα στοιχεία μας δόθηκαν από την περιφέρεια από μια μελέτη 2000-2006.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

3. ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΛΕΣΒΟΥ - ΕΠΙΠΕΔΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

3.1 Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του νησιού

Η ΛΕΣΒΟΣ, βρίσκεται αντίκρυ στη Μικρά Ασία, από την οποία απέχει 5-8 μίλια. Είναι τοποθετημένη, θα λέγαμε στην είσοδο του Αδριατικού Κόλπου, βόρεια της Χίου. Ανήκει στο νομό Λέσβου, που περιλαμβάνει ακόμη τη Λήμνο και Άγιο Ευστράτιο. Έχει έκταση 1630 τ.χλμ. και ακτογραμμή 370 χλμ. Μήκος 75 χλμ. και πλάτος της 45χλμ. Εκτεταμένες πεδιάδες δεν υπάρχουν στη Λέσβο. Οι πιο σημαντικές είναι, από άποψη έκτασης και απόδοσης, της Καλλονής, του Ιππείου, του Περάματος στον κόλπο της Γέρας και της Στάλας Ερεσού. Οι ελαιόφυτοι χώροι καλύπτουν μεγάλες εκτάσεις όπως και οι δασώδεις περιοχές. Τα κυριότερα βουνά είναι Λεπέτυμνος, στο βόρειο τμήμα του νησιού, ύψους 968μ. με τις κορφές Μυριβήλη και το Ψηλοκούδουνο, ύψος 914μ. ανάμεσα στο τρίγωνο κόλπου Γέρας – Πλωμαρίου – Αγιάσου. Σε διάφορα σημεία του ορεινού συγκροτήματος του νησιού υπάρχουν χείμαρροι, που διαρρέουν και γονιμοποιούν μικρές ή μεγάλες πεδινές εκτάσεις. Ένα πλήθος ακρωτήρια σχηματίζονται στην περιμετρική έκταση του νησιού που παρουσιάζει, με τις μικρές και τις μεγάλες κοιλώσεις του, μια ιδιαίτερη εικόνα μέσα στο ανατολικό Αρχιπέλαγος. Οι μεγάλες ελαιόφυτες εκτάσεις τέμνονται από πλούσια πευκοδάση. Βελανιδιές, καστανιές και πλατάνια, μυρτιές, δάφνες και αγριελιές και μια ποικιλία αρωματικών φυτών καλύπτουν ολόκληρο το λεσβιακό χώρο. Η ουσία της ομορφιάς είναι διάχυτη. Παντού υπάρχει η αίσθηση της γαλήνης και του μέτρου. Εδώ συναντάς την ομορφιά. Στα καταράχια των βουνών, στις νεροσυρμές και στους δροσερούς ίσκιους των σιανόβιων δένδρων.

Η φύση που χάρισε άλλο ένα δώρο στη Λέσβο: τις Ιαματικές Πηγές, που υπάρχουν διάσπαρτες σε όλο το νησί, κατάλοιπο και απόδειξη της παλιάς ηφαιστειακής δραστηριότητας στο χώρο.

Τα μεταλλικά χλωρονατρίουχα και ραδιενεργά νερά τους, οι ποικίλες θερμοκρασίες και μονάδες ραδιενέργειας των νερών, έχουν κάνει από την αρχαιότητα γνωστή τη Λέσβο και προσελκύουν μεγάλο αριθμό επισκεπτών στο νησί. Σήμερα, στην Αγίασο, το Λισβόρι, τη Θερμή, τα Λουτρά, την Εφταλού και τον Αργεννό, λειτουργούν ιαματικά λουτρά με πολλή καλή τουριστική υποδομή, που είναι κατάλληλα για απλές σχεδόν τις παθήσεις.

Αυτός ο πλούτος του νησιού, που βρίσκεται πανέμορφα παραλιακά ή καταπράσινα τοπία, κάνει τη Λέσβο έναν από τους ομορφότερους χώρους θεραπείας στη Μεσόγειο. Η Λέσβος γνωστή επίσης και ως Μυτιλήνη είναι το Τρίτο σε μέγεθος ελληνικό νησί, περιοχή προνομίου από τις πιο ενδιαφέρουσες όπως αναφέθηκε πιο πάνω.

Το νησί Λέσβος, παρουσιάζει σημαντική τουριστική κίνηση, κυρίως κατά τους καλοκαιρινούς μήνες που κυριαρχείται και από ξένους και από Έλληνες Τουρίστες. Αλλά το 60% προέρχεται από ξένους

και το 40% από Έλληνες Τουρίστες. Τα πλεονεκτήματα του νησιού για την τουριστική ανάπτυξη οφείλονται στα πιο πάνω αναφερόμενα μέρη, καθώς και από το κλίμα του νησιού που είναι γλυκό και εύκρατο. Ο Ρωμαίος ιστορικός Τάκιτος το ονομάζει “ευγενές και τερπνόν” το νησί είναι από τους τόπους με την μεγαλύτερη ηλιοφάνεια¹¹.

3.2 ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΛΕΣΒΟΥ

3.2.1 ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΑ

Σύμφωνα με τη Μυθολογία το νησί εποίκιστηκε από τον Μακάρα, γιο του θεού Ηλίου. Ο μυθικός αυτός βασιλιάς είχε πέντε κόρες: τη Μυτιλήνη, τη Μήθυμνα, την Ισσα, την Άντισσα και την Αρίσβη και τέσσερις γιους, τον Ερεού, τον Κυθρολαύ, τον Νεανόρο και τον Λεύκιππο. Από τα παιδιά του Μακάρα πήραν αργότερα την ονομασία τους οι κυριότερες πόλεις της Λέσβου. Γαμπρός του νενάοχη ήταν ο Λέσβος, υιός του Θεσσαλού ήρωα Ασπίθιου και από αυτόν λέγεται ότι πήρε το νησί το όνομά του.

Μια άλλη εκδοχή αναφέρει ότι το όνομα Λέσβος σημαίνει νησί κατάφυτο, με φύση μαγευτική που θέλει. Αφετηρία της ιστορίας της Λέσβου χάνεται στην ομίχλη των αιώνων. Τεκμήρια που ήρθαν στο φως μαρτυρούν ότι η Λέσβος κατοικήθηκε την όψιμη τουλάχιστον νεολιθική περίοδο. Ο εποίκισμός της αρχίζει από τα μέσα της τέταρτης π.χ. χιλιετίας. Ο Όμηρος αναφέρει τη Λέσβο στην Ιλιάδα και την Οδύσσεια. Εδώ ο Αχιλλέας και ο Αϊάντας έθαψαν τον Παλαμίδα, ήρωα του Τρωικού πολέμου και εφευρέτη των γραμμάτων, των μέτρων και σταθμών. Στη Λέσβο ανταμώνουν ύστερα από την πτώση της Τροίας, ο Μενέλαος, ο Διομήδης και ο Οδυσσεύς για να αποφασίσουν τον τράκο της επιστροφής. Στη Λέσβο όπως μαρτυρείτε από τα αρχαιολογικά ευρήματα, αναπτύχθηκε πολιτισμός αντίστοιχος με τον Τρωικό και τον μινωικοναϊκό.

11: Από ενημερωτικά φυλλάδια που βγάζουν κάθε χρόνο και από το Δήμο λίγα λόγια.

3.2.2 ΑΡΧΑΪΚΑ - ΚΛΑΣΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ (1100 - 88 π.χ.)

Το 1110-1000 π.χ. εξήντα χρόνια ύστερα από την άλωση της Τροίας, ιδρύεται στη Λέσβο αιολική αποικία από τον Πενθελίδη Γρα. Η Μυτιλήνη ακμάζει και επεκτείνεται με τον καιρό την εμπορική δραστηριότητα στην απέναντι Μικρασιατική ακτή, παίρνει το όνομα «Μυτιληνιακή Αιγιαλός». Το 659 π.χ. λήγει η δυναστεία των Πενθελιδών και οι Λεσβίοι στρέφονται στη γεωργία και τη θάλασσα, ήταν για ένα διάστημα τακτική δύναμη. Το 570 π.χ. ιδρύουν στην Αιγύπτο τον Εμπορικό σταθμό Ελληνίο. Το 492 π.χ. τους υπέταξαν οι Πέρσες όπου το 479 π.χ. απελευθερώθηκαν. Το 427 π.χ. η Μυτιλήνη υπέκυψε στους Αθηναίους. Το 405 π.χ. κατέλαβαν τη Λέσβο οι Σπαρτιάτες με το Λύσανδρο και ανακαταλήφθηκε από τους Αθηναίους το 389 π.χ. βρέθηκε πάλι στην εξουσία των Σπαρτιατών και το 375 π.χ. πήρε μέρος στην δεύτερη Αθηναϊκή Συμμαχία. Το 334 π.χ. μετά τη μάχη του Γρανικού, οι Μυτιληναίοι συμάχησαν με το Μέγα Αλέξανδρο. Το 323 π.χ. μετά το θάνατο του Μεγάλου Αλεξάνδρου, η Λέσβος βρέθηκε στο κράτος των Πτολεμαίων.

3.2.3 ΡΩΜΑΪΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ (88 π.χ. 324 μ.χ.)

Το 88 π.χ. η Λέσβος κυριεύτηκε από τους Ρωμαίους. Στις μάχες που έγιναν κατά την πολιορκία της Μυτιλήνης, διακρίθηκε για τη γενναϊότητά του ο νεαρός τότε ο Ιούλιος Καίσαρ. Το 62 π.χ. επισκέπτεται τη Μυτιλήνη ο Πομπήιος. Οι Μυτιληναίοι για να τον τιμήσουν, οργανώνουν μεγαλοπρεπείς αγώνες. Το 48 π.χ. ο Πομπήιος περνά για δεύτερη φορά από τη Μυτιλήνη. Ο Κριναγόρας εκείνη την εποχή στάλθηκε σαν πρεσβευτής της Μυτιλήνης στη Ρώμη δύο φορές και πέτυχε προνόμια για τους Μυτιληναίους από τον Ιούλιο Καίσαρα. Το 52 π.χ. περνάει από τη Λέσβο ο Απόστολος Παύλος. Το 70, επί αυτοκράτορα Βεσπιανού, η Λέσβος γίνεται και πάλι Ρωμαϊκή επαρχία και τα προνόμιά της καταργούνται. Τα αποκτά ξανά επί αυτοκρατορία Ανδριανού.

3.2.4 ΒΥΖΑΝΤΙΝΑ ΧΡΟΝΙΑ (324 - 1453)

Κατά την διαίρεση του Ρωμαϊκού Κράτους σε Ανατολικό και Δυτικό, η Λέσβος βρίσκεται στο Ανατολικό ή Βυζαντινό κράτος. Σε όλη την διάρκεια της Βυζαντινής εξουσίας το νησί χρησιμοποιείται σαν τόπος εξορίας επιφανών προσώπων, όπως της Ειρήνης της Αθηναίας, του Συμεών Μαγιστρού, του Κωνσταντίνου Θ' του Μονομάχου κ.α. Από το 851 γίνονται αλληπάλληλες επιδρομές Σαρακηνών στο νησί. Ακολουθούν λεηλασίες από τους Ενετούς και τους Σταυροφόρους. Περιέρχεται διαδοχικά στο κράτος των Λατινών και της Νίκαιας και το 1261 επανέρχεται στο Βυζάντιο.

3.2.5 ΗΓΕΜΟΝΙΑ ΓΑΤΕΛΟΥΖΩΝ (1354 - 1462)

Το 1354 η Λέσβος, επειδή είχε γίνει γαμπρός του Ιωάννη Παλαιολόγου και αρχίζει την κυριαρχία του το 1355 με τη γυναίκα του Μαρία έως και το 1376, μέχρι το 1373 το διαδέχτηκαν πολλοί ηγεμόνες εκείνη την εποχή γίνεται και μία ανακαίνιση στο φρούριο ενώ το 1401 το νησί καταστρέφεται από δυνατό σεισμό, το 1445 ο Βούλγαρος Μπαλνταόγλου λεηλατεί τη Λέσβο και καταστρέφει την Καλλονή που εκείνη την περίοδο είχε μεγάλη άνθιση (οικονομική). Το 1462 έρχεται ενάντια της Μυτιλήνης ο Μωάμεθ ο Β' ο Πορθητής. Την 1η Σεπτεμβρίου την ίδια εποχή πολιορκείται από ξηρά και θάλασσα. Αφού για μέρες ολόκληρες γινόταν πόλεμος και αφού ο Νικόλαος ο Γατελούζος βλέπει το μάταιο της αντίστασης, προτείνει στο Μαχμούτ Πασά αρχηγό των Τουρκικών δυνάμεων, να παραδώσει το κάστρο με τον όρο να του παραχωρηθεί άλλη χώρα για εγκατάσταση. Η πρόταση άρτασε στο Σουλτάνο όπου αυτός τον αποδέχθηκε. Όπου υπογράφηκε η συνθήκη, με τον σουλτανικό όρο να παραδοθεί ολόκληρο το νησί και να αποφλιστούν τα Κάστρα του στις 14 Οκτωβρίου η Λέσβος υποτάχθηκε στο Μωάμεθ το Β'.

3.2.6 ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑ (1462 - 1817)

Κατά την εποχή της Τουρκοκρατίας παρατηρούνται δραματικές καταστάσεις ο Σουλτάνος αιματοκύλησε τον περισσότερο κόσμο, παιδιά άντρες και γυναίκες στο χαρέμι του και στους οντάδες των γενίτσαρων από τους εκατό (100.000 χιλ) έμειναν οι τριάντα (30.000 χιλ) κάτοικοι στην πόλη. Λαφυραγωγήθηκε, καταστράφηκε, η ιστορία της Λέσβου κόπηκε με μια ματωμένη γραμμή από το σπαθί του νέου κατακτητή. Ωστόσο μέσα σ' αυτό το σκοτάδι αρχίζουν να δημιουργούνται μετά από μεγάλες προσπάθειες οι πρώτες εστίες για την επιβίωση και τη συνέχιση του Σιληνισμού. Κρυφά σχολεία λειτουργούν μέσα στις εκκλησίες και στα μοναστήρια, μέσα σ' αυτή τη δυστυχία υπάρχει και μια επλίδα που δεν εγκαταλείπεται από τους Έλληνες για την Εθνική Αναγέννηση. Κατά το διάστημα της Τουρκοκρατίας γίνονται στη Λέσβο επιδρομές από τους Ενετούς και τους Ρώσους και χρησιμοποιείται το νησί σαν τόπος εξορίας. Το 1677 επιτιμωάζεται το φρούριο της Μυτιλήνης και το 1757 το φρούριο του Σιγρίου για να προφυλάξουν την περιοχή από τις επιδρομές. Κατά το Ρωσοτουρκικό πόλεμο το 1768-1774, η Λέσβος διαδραμάτισε το ρόλο της σαν προπύργιο του Ελλήσποντου, όπως είχε περιγράψει, και προβλέψει ο Μωάμεθ ο Β'. Με τη συνθήκη Κιουτσούκ - Καϊναρτζή τελειώνει ο Ρωσοτουρκικός πόλεμος και αρχίζει μια νέα εποχή ακμής μετά από σχεδόν 2000 χρόνια για τη Λέσβο. Εκείνη την εποχή αρχίζει να αναπτύσσεται το εμπόριο και να πραγματοποιείται άμεση και συνεχής επαφή με τις Ελληνοτουρκικές παροικίες. Έτσι μεταφέρονται στο νησί, οι καινούργιες ιδέες, που προετοιμάζουν την εξέγερση κατά του δυνάστη.

3.2.7 ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΑ ΚΙΝΗΜΑΤΑ (1817 - 1912)

Το 1817 εμφανίζονται στη Λέσβο οι πρώτοι Φιλικοί. Το 1821 ο πυρπολυτής Δημ. Παπανικολής ανατινάζει την τουρκική φρεγάτα, και οι Τούρκοι για εκδίκηση κάνουν φοβερές σφαγές που μένουν με το όνομα "Μεγάλο Τζουλουσι". Σε όλη την οιαρκεία του αγώνα η Λέσβος, λόγω της γεωγραφικής θέσης της, ήταν σταθμός ορμητηρίου και καταφύγιο του Τουρκικού στόλου. Η επανάσταση των Μυτιληνναίων το 1824 πνίγεται στο αίμα από τους Τούρκους.

Το 1826 ο Μιαούλης νικά στο στενό της Μυτιλήνης τον Τουρκικό στόλο και τον καταδιώκει μέχρι τη Σμύρνη. Το 1867 καταστρέφεται όλο το νησί από δυνατό σεισμό. Χίλια άτομα σκοτώθηκαν και τραυματίστηκαν και η πόλη έπαθε μεγάλες ζημιές.

3.2.8 ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ - Β' ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ (1912 - 1944)

Το πρωί της 8ης Νοεμβρίου 1912, η Μυτιλήνη ελευθερώνεται από μέρη του Ελληνικού στόλου, που έφτασε στα Λεσβιακά νερά με ναυαρχίδα το θωρηκτό "Αβέρωφ". Η σημαία η Ελληνική υψώθηκε στον ιστό του Τουρκικού κυβερνητικού κτιρίου και στο Φρούριο μέσα σε ατμόσφαιρα ενθουσιασμού, με την βοήθεια του ναύαρχου Κουντουριώτη. Ο Τουρκικός στρατός τραβήχθηκε στο εσωτερικό. Η απελευθέρωση της Λέσβου επισφραγίστηκε με τη μάχη του Κλοπάσου (4-8 Δεκεμβρίου 1912), ο Τουρκικός στρατός νικήθηκε και αναγκάστηκε να παραδοθεί. Στο ύψωμα "Τυρανίδι" υπάρχει το ηρώο των Ελλήνων, που έπεσαν στη μάχη εκείνη και το δρόμο προς την Πέτρα, δεξιά, σε μικρά κτίσματα, στη θέση που υπογράφηκε το πρωτόκολλο, της παράδοσης, βρίσκονται οι φωτοτυπίες των σχετικών εγγράφων. Οριστικά η Λέσβος παραχωρήθηκε στην Ελλάδα με τις Συνθήκες του Λονδίνου και των Αθηνών το 1914.

Τα Ελληνικά δικαιώματα στο νησί αναγνωρίστηκαν με τη Συνθήκη των Σερβών και της Λωζάνης το 1923 οπότε, με την ανταλλαγή των πληθυσμών, έφυγαν και οι τελευταίοι Τούρκοι. Κατά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, η γερμανική Κατοχή στην Λέσβο άρχισε στις 4 Μαΐου 1941. Το νησί ήταν και πάλι ελεύθερο στις 10 Σεπτεμβρίου 1944¹².

12: Λέσβος το νησί της Σαπφώς

Copyright © 1997 Εκδόσεις Μιχάλης Τουμπής Α.Ε.

Αποσπάσματα και ιστορική ενημέρωση

Κείμενο Μίμη Ελευθεριάδη 15-24

3.3 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ - ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ & ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΝΗΣΙΟΥ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ - ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Η Λέσβος από αρχαιοτάτων χρόνων είχε τάση προς την κοινωνική και οικονομική άνθιση, σαν πρώτο μέρος απασχόλησης είχαν την εκμετάλλευση γης και κυρίως την ελιά και κατά δεύτερο μέρος την αλιεία, τα εκμεταλευόντουσαν για να καλύψουν τις πρώτες ανάγκες τους και κυρίως για να συναλλάσσονται με τις άλλες πόλεις, χάριν του εμπορίου άρα οικονομικοί λόγοι αποσκοπούσαν το νησί.

Περνώντας τα χρόνια πολλοί από τους πρόσφυγες που προέρχονταν από την μικρασιατική καταστροφή ήταν σημαντικοί οικονομικοί παρόντες στα μέρη όπου ζούσαν ως επιχειρηματίες εμποροι, βιομηχανοί. Την εμπειρία τους και την ικανότητά τους την μετέφεραν και στο νησί μας και έδωσαν ώθηση στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη. Εκτός από την πείρα τους, μετέφεραν μαζί τους και αρκετά κεφάλαια (χρηματικές οικονομίες) τα οποία επένδυσαν. Οι προσπάθειες για να καλυφθούν οι ανάγκες στέγασης του προσφυγικού πληθυσμού, δημιούργησαν πρόσφορο κλίμα για επενδύσεις, και οι τραπεζικές πιστώσεις που δόθηκαν στους πρόσφυγες για την αποκατάσταση τους τόνωσαν την ανορά. έτσι ασχίζετο να υπαίνετο στη ζωή τους η τεχνολογία (βιομηχανία - βιοτεχνία) που ασχολούνταν κυρίως με την αγγειοπλαστική, την ξυλογλυπτική και την υφαντική. Ο κόσμος του νησιού αρχίζει να εγκαταλείπει τα χωριά και την γεωργία και να πηγαίνει στις μεγαλόπολεις για να βρουν εργασία, έστω και σαν εργάτες. Τις τελευταίες τρεις δεκαετίες αναπτύσσεται και ο τουρισμός παράλληλα με τα μεταφορικά μέσα ιδιαίτερα. Το αεροπλάνο που εκμηδένισε την απόσταση και έτσι ο κόσμος μπορούσε να έρθει για να γνωρίσει από κοντά το νησί και την ιστορία που το περιβάλλει, και οι άνθρωποι των νησιών επειδή τους ενδιαφέρει να αναπτυχθούν και οικονομικά και κοινωνικά αξιοποίησε τους χώρους αναψυχής (παράλιες) και τους ιστορικούς χώρους (Μουσεία, Μνημεία), για να μπορεί ο κάθε άνθρωπος ξένος ή Έλληνας να απολαύσει και να γνωρίσει το νησί, αφού αξίζει ο κόπος.

ΑΡΙΘΟΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΤΟΥ ΝΗΣΙΟΥ

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ	ΕΜΟΡΙΟ	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ	ΓΕΩΡΓΟΙ
270 00 χιλ	20.480 χιλ	22.740 χιλ	55.000 χιλ	ΜΗΔΑΜΙΝΟ
η +- 33%	η +- 32,4%	η +- 27,8%	η +- 6,7%	

ΠΗΓΗ: ΕΣΥΕ

Το σύνολο σε χιλιάδες 81.720 κάτοικοι και το επί τοις εκατό είναι 100%¹³.

Ευθυδίκη Σιφναίου Λέσβος
Οικονομική - Κοινωνική Ιστορία
1840 - 1912

- **Τουρισμός:** Παρεμβάσεις για την αξιοποίηση των φυσικών και πολιτιστικών πόρων και την αναβάθμιση του μαζικού τουρισμού καθώς και την δημιουργία νέων τουριστικών προϊόντων.
- **Πρωτογενής Τομέας:** Με έργα και ενέργειες που αξιοποιούν τους φυσικούς πόρους και αυξάνουν την παραγωγικότητα του τομέα, επέκταση και ποιοτική βελτίωση της Γεωργικής, Κτηνοτροφικής και Αλιευτικής παραγωγής προς την κατεύθυνση δυναμικών και χαρακτηριστικών τοπικών καλλιεργειών και προϊόντων καθώς και εκείνων που υποστηρίζουν άλλους τομείς της οικονομίας.
- **Δευτερογενής Τομέας:** Δράσεις στήριξης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, ενίσχυση της μεταποίησης και βιοτεχνίας όπως αυτό έχει καταγραφεί στο σχετικό κεφάλαιο που αναφέρεται στον τομέα, υποστήριξη διαδικασιών για ενεργοποίηση του ενδογενούς δυναμικού.
- **Τριτογενής Τομέας:** Παρεμβάσεις στήριξης του εμπορίου και των παρεχόμενων εν γένει υπηρεσιών. Επίσης πρέπει να ληφθούν μέτρα για την ουσιαστική ενίσχυση του επενδυτικού κλίματος, την εκμεταλλευση του συνοριακού ρόλου της Νησου και την αξιοποίηση των πλούσιων γεωθερμικών πόρων της περιοχής.

A) ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ

Η αύξηση της ανταγωνιστικότητας των προϊόντων του Α' γενή τομέα, προβλέπεται να επιτευχθεί με επεμβάσεις που θα αποσκοπούν:

- Στην κάλυψη της τοπικής ζήτησης από τοπικά παραγόμενα προϊόντα, με στόχο την ελαχιστοποίηση των εισαγωγών, την διατήρηση του εισοδήματος και της απασχόλησης των σχετικών κλάδων (κρέατα, λάχανα, ιχθυηρά, τυροκομικά).
- Στην κατοχύρωση και αύξηση των εξαγωγών των παραγομένων παραδοσιακών προϊόντων με εξαγωγικό χαρακτήρα (λάδι, κρασί, ούζο, μαστίχα, τυροκομικά, ιχθυηρά, ανθοκομικά), με την βελτίωση και κατοχύρωση της ποιότητάς των, την προβολή των ιδιαίτερων ποιοτικών χαρακτηριστικών τους, που να ανταποκρίνονται στις νέες αντιλήψεις της ζήτησης (π.χ. βιοκαλλιέργειες), την βελτίωση των δικτύων διακίνησης και εμπορίας, την μείωση του κόστους παραγωγής (εφαρμογή νέων μεθόδων παραγωγής και τυποποίησης κλπ).
- Στην δημιουργία και οργάνωση των τοπικών υποδομών διακίνησης και εμπορίας (λαχαναγορές, ιχθυόσκαλες, σφαγεία, συνεταιρισμοί).
- Στην διεύρυνση των δυνατοτήτων χρήσης παραδοσιακών τοπικών προϊόντων, σε νέες εφαρμογές και νέες μορφές προϊόντων (π.χ. λάδι).
- Στην βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης, αύξησης του εισοδήματος και στην περιβαλλοντική προστασία, ανάδειξη και ανάπτυξη της υπαίθρου.

Η αύξηση των εξαγωγών κατά 10%, η διατήρηση των θέσεων απασχόλησης στο επίπεδο του 12-15% (από 20% σήμερα) της

συνολικής απασχόλησης στην Περιφέρεια και η αύξηση του κατά κεφαλήν προϊόντος του Α' γενή κατά 25%, αποτελούν εφικτούς στόχους, η επιτυχία των οποίων θα εξαρτηθεί από :

- Την ικανότητα της Νήσου (και με την βοήθεια των τοπικών συνεταιριστικών οργανώσεων) να πείσει τις τοπικές αγροτικές κοινωνίες να προσαρμοστούν στις νέες συνθήκες, προοπτικές, τεχνολογικές εξελίξεις και καινοτομίες, που αφορούν στην παραγωγή και στην ζήτηση των κλαδικών τους προϊόντων.
- Την ικανότητα της Νήσου να οργανώσει τις υποδομές και τις υπηρεσίες ποιοτικής αναβάθμισης, διακίνησης, εμπορίας και προβολής των τοπικών παραδοσιακών προϊόντων, σε συνεργασία με τις τοπικές συνεταιριστικές οργανώσεις, το Πανεπιστήμιο Αιγαίου και την εισαγωγή τεχνογνωσίας.

ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ

Οι προτεινόμενες επεμβάσεις, επικεντρώνονται στις εξής κατευθύνσεις:

- Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μεταποιητικών προϊόντων, με στόχο την κάλυψη της τοπικής ζήτησης και την ελάχιστοποίηση των εισαγωγών (π.χ. τομεας κατασκευών κλπ), μέσω της οργάνωσης των υποδομών παραγωγής (δημιουργίας ΒΙΠΕ-ΒΙΟΠΑ) και την μείωση των κόστους παραγωγής μέσω του εκσυγχρονισμού των εγκαταστάσεων και των μεθόδων παραγωγής, διακίνησης, εμπορίας και προβολής.
- Διεύρυνση των κλάδων της μεταποιητικής βιοτεχνικής δραστηριότητας σε τομείς που σχετίζονται περισσότερο με την τουριστική ζήτηση, τις τοπικές πολιτιστικές αξίες και παραδόσεις, καθώς και διερεύνηση των δυνατοτήτων προσέλκυσης νέων κλάδων, των οποίων το τελικό κόστος προϊόντων, επηρεάζεται λιγότερο από το κόστος μεταφοράς. Η εφικτότητα της πολιτικής αυτής, θα εξαρτηθεί και από την δυνατότητα εφαρμογής πακέτου συμπληρωματικών μέτρων.
- Αξιοποίηση των τοπικών δυνατοτήτων χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, με στόχο την σχετική μείωση του κόστους παραγωγής, την περιβαλλοντική προστασία και την απεξάρτηση από το πετρέλαιο με την υποκατάσταση της ενεργειακής κατανάλωσης πετρελαίου κατά 10% (Οδηγία ΕΟΚ). Η εφικτότητα της πολιτικής αυτής, θα εξαρτηθεί και από την ανταπόκριση του Κεντρικού Φορέα Έρευνας και Τεχνολογίας.

Οι πιο πάνω επεμβάσεις, στοχεύουν στην κατοχυρωση του προϊόντος και της απασχόλησης του μεταποιητικού κλάδου, στην σταδιακή "εξωστρέφεια" του χαρακτήρα των μεταποιητικών δραστηριοτήτων της Περιφέρειας, στην αποδοτικότερη διασύνδεσή τους με τον τουρισμό και

τις τοπικές ιδιαιτερότητες και αξίες, στην περιβαλλοντική προστασία και στην μείωση του κόστους παραγωγής.

Με βάση την πιο πάνω πολιτική και τους διατιθέμενους πόρους, αναμένεται αύξηση κατά 5% του προϊόντος του τομέα, καθώς και της διατηρησιμότητας και αξιοχρησιμότητας στα σημερινά επίπεδα (...% του απασχολούμενου δυναμικού), λόγω της ανάγκης εκσυγχρονισμού της παραγωγής με την εισαγωγή νέων τεχνολογιών και πιθανόν την προσέλκυση δραστηριοτήτων εντάσεως κεφαλαίου.

ΤΡΙΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ

Τουρισμός

Σημαντικό βάρος αποδίδεται στην ανάπτυξη του τουριστικού τομέα, με την ευρεία έννοια της δυναμικής ενταξης των πολιτιστικών και πολιτισμικών αξιών και παραδόσεων, την ανάδειξη των φυσικών περιβαλλοντικών ιδιαιτεροτήτων, την βελτίωση της ελκυστικότητας του οικιστικού περιβάλλοντος και των προσφερόμενων υποδομών και υπηρεσιών. Οι αναπτυξιακές επιλογές της Νήσου συνεχίζουν την προσπάθεια, που αναλήφθηκε στο πλαίσιο του Β' ΚΠΣ, διευρύνοντας παραπέρα την έννοια του προσφερόμενου τουριστικού προϊόντος σε όλους τους παραγωγικούς τομείς, μέσω της απόκτησης ενός "σήματος κατατεθέντος", που να εκφράζει την συνολική διακριτή ταυτότητα και προσφορά της.

Η βελτίωση της **ανταγωνιστικότητας** του τομέα, θα προκύψει από την βελτίωση της **ελκυστικότητας** των προσφερόμενων υποδομών και υπηρεσιών, την **διεύρυνση** και την οργάνωση τοπικών ενδιαφερόντων και περιβαλλοντικών αξιών (εναλλακτικός τουρισμός), την **οργάνωση της παραγωγής** μη αναλώσιμων τοπικών προϊόντων τουριστικού χαρακτήρα, την οργάνωση και προβολή και το άνοιγμα νέων αγορών. Ειδικότερος στόχος των πιο πάνω, είναι η αύξηση της τουριστικής δαπάνης κατά 15%, μέσω της αύξησης των αφίξεων και διανυκτερεύσεων τουριστών, της επιμήκυνσης της τουριστικής περιόδου, της αύξησης της τουριστικής κατανάλωσης, σε τοπικά αναλώσιμα και μη προϊόντα, καθώς και από την ευρύτερη συμμετοχή τουριστών σε εκδηλώσεις τοπικού ενδιαφέροντος.

B. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ

Με την σοβαρή διαπίστωση ότι ο πληθυσμός της Νήσου μειώθηκε κατά την τελευταία οκταετία (1991-1999) κατά 8%, οι στόχοι της βελτίωσης της ελκυστικότητας και της ανταγωνιστικότητας της Νήσου αποκτούν ιδιαίτερη σημασία και βαρύτητα :

εξελίξεις και προοπτικές, που διαγράφονται σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, καθώς και στους τομείς της τεχνολογίας - καινοτομίας.

Β) γιατί αναμένεται να συμβάλλουν στην δημιουργία προϋποθέσεων, παραγόντων και συνθηκών ευνοϊκών για την αντιστροφή των αρνητικών τάσεων, την συνκράτηση και πιθανόν την αύξηση του πληθυσμού.

Το ανθρωπινό δυναμικό της Νήσου, χαρακτηρίζεται από την σχετική γήρανση του πληθυσμού και την υπογεννητικότητα (αρνητικό ισοζύγιο φυσικής κίνησης), υψηλό επίπεδο αναλφαβητισμού, χαμηλό ποσοστό (29%) ενεργού πληθυσμού στην ηλικία (από το υψηλό όρα της Χώρας), χαμηλό ποσοστό συμμετοχής του γυναικείου πληθυσμού στην απασχόληση, χαμηλό επίπεδο επαγγελματικής εξειδίκευσης, μεγάλες διαχρονικές διακυμάνσεις του ποσοστού ανεργίας, υψηλή ανεργία των προσαρμοστικότητας στις καινοτομίες και στις τεχνολογικές εξελίξεις.

ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ

Υγεία - Πρόνοια

Στο προτεινόμενο σχέδιο Προγράμματος, η προσπάθεια στον τομέα υγείας επικεντρώνεται στην επιδίωξη αποτελεσματικής λειτουργίας των υποδομών, που υλοποιήθηκαν στο Β' ΠΕΠ, μεσω της ολοκλήρωσης των εξοπλισμών των και της στελέχωσης των νέων ιατρικών τμημάτων.

Σημαντική καθυστέρηση διαπιστώνεται στην οργάνωση και στον εξοπλισμό των συστημάτων μεταφοράς ασθενών (ΕΚΑΒ, ελικόπτερα, ταχύπλοα κλπ), στην τηλεϊατρική, στον εκσυγχρονισμό της οργάνωσης, των υποδομών και των διαδικασιών των ασφαλιστικών ταμείων (ΙΚΑ κλπ). Οι ειδικότεροι στόχοι, αφορούν στην αύξηση της πληρότητας της λειτουργίας του Νοσοκομείου κατά 13% (με αντίστοιχη μείωση της "ιατρικής μετανάστευσης"), την γεωγραφική κάλυψη κατά 100% του συστήματος μεταφοράς ασθενών και της πρωτοβάθμιας ιατρικής περιθαλψης (τηλεϊατρική, χωροταξική κατανομή ιατρικών κέντρων), στην απλοποίηση των διαδικασιών χρήσης των υποδομών και υπηρεσιών υγείας από τους τουρίστες. Οι διατιθέμενοι πόροι, δεν φαίνεται να επαρκούν για την επιτυχία των πιο πάνω στόχων, ενώ ο βαθμός εφικτότητας θα εξαρτηθεί από το επίπεδο κατανόησης και "δέσμευσης" του Κεντρικού Ομοίδιου Φορέα, ως προς τις ανάγκες και τις γεωγραφικές ιδιαιτερότητες της Νήσου, αλλά και από το επίπεδο μελετητικής προετοιμασίας της Περιφέρειας και των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, όσον αφορά στις προτεραιότητες και στον συντονισμό των επεμβάσεων.

Στον τομέα της πρόνοιας, οι ειδικότεροι στόχοι στο πλαίσιο του Γ' ΚΠΣ αφορούν κυρίως την καλύτερη χωροταξική κατανομή των παιδικών σταθμών στο νησί, με την κάλυψη των αναγκών στα δευτερεύοντα οικιστικά κέντρα και τις σχετικά απομονωμένες περιοχές.

Πολιτισμός

Δίδεται σημαντική βαρύτητα στην ανάδειξη και αξιοποίηση των πολιτισμικών αξιών της Νήσου, με στόχο την ολοκληρωμένη των σχετικών έργων, των οποίων η υλοποίηση καθυστέρησε σημαντικά κατά το Β' ΚΠΣ (για λόγους που αφορούν στην ιδιαιτερότητα του τουέα και τις οργανωτικές αδυναμίες του αρμοσίου κεντρικού φορέα), αλλά και στην ένταξη νέων σημαντικών δράσεων. Κατά την γνώμη του Αξιολογητή, η επιτυχία του πιο πάνω στόχου (και κατ' επέκταση η λειτουργική ένταξη των πολιτισμικών αξιών στην προσπάθεια αύξησης της ελκυστικότητας της Νήσου, δεν φαίνεται να έχει εξασφαλιστεί, εφ' όσον εξακολουθούν να ισχύουν οι ίδιες θεσμικές και οργανωτικές αδυναμίες που καταγράφηκαν στην παρούσα.

Περιβάλλον

Δίδεται παράλληλα βαρύτητα στις βασικές υποδομές προστασίας περιβάλλοντος, κυρίως στους τομείς ολοκλήρωσης της επέκτασης δικτύων αποχέτευσης, στις εγκαταστάσεις επεξεργασίας υγρών και σερρών απορριμμάτων (ΣΕΑ), κ.λπ., στην αντικατάσταση πεταλωμένων δικτύων ύδρευσης. Με βάση την εμπειρία και τις τιμές μονάδος, που καταγράφηκαν στο Β' ΚΠΣ, δεν φαίνεται να επιτυγχάνεται η πλήρης εναρμόνιση με την οδηγία 91/271 ΕΟΚ, που αφορά στην κάλυψη με ΕΕΛ δευτεροβάθμιας επεξεργασίας των οικισμών άνω των 2.000 μονάδων ισοδύναμου πληθυσμού, μέχρι 31-12-2005 (κάλυψη κατά 50%). Στο ίδιο περίπου ποσοστό αναμένεται να καλυφθούν οι ανάγκες σε ΧΥΤΑ, ενώ κάπως υψηλότερο αναμένεται το ποσοστό στα δίκτυα αποχέτευσης (60-70%).

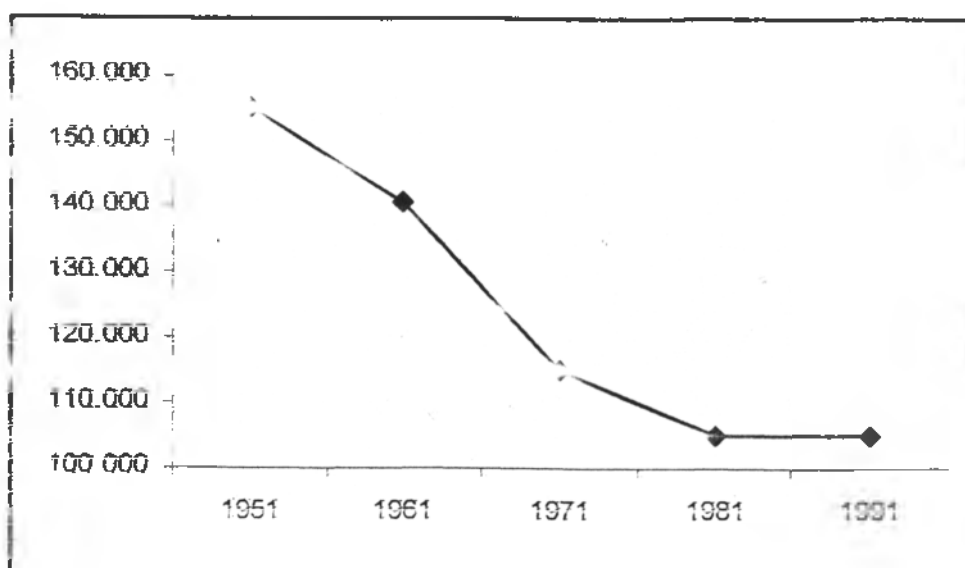
Δίδεται παράλληλα βαρύτητα στις δράσεις που βελτιώνουν την ελκυστικότητα της Νήσου, στους τομείς προστασίας και ανάδειξης του φυσικού περιβάλλοντος (παραλίες υψηλής ποιότητας, δάση, οικότοποι, περβάλλον υπαίθρου κλπ), στους τομείς προστασίας, ανάδειξης και λειτουργικής αξιοποίησης του οικιστικού περιβάλλοντος (διατηρητέα κτίσματα και πολεοδομικά σύνολα, αναπλάσεις κοινοχρήστων χώρων, μετεγκατάσταση οχλουσων δραστηριοτήτων, οργάνωση κυκλοφορίας και στάθμευσης κλπ) στον πολεοδομικό και χωροταξικό σχεδιασμό (ρύθμιση συγκρούσεων χρήσης γης).

Με βάση τα παραπάνω ο βαθμός αποτελεσματικότητας των οποίων επιπτώσεων των πιο πάνω δράσεων, θα εξαρτηθεί από τον βαθμό συμπληρωματικότητας και συγκέντρωσής των σε γεωγραφικό επίπεδο.

A. ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Ο Νομός Λέσβου αποτελείται από τα νησιά Λέσβου, Λήμνο και Άγιο Ευστράτιο. Κατά την τελευταία απογραφή ήταν 104.803 κάτοικοι.

Το σύνολο των ΟΤΑ του Νομού είναι 106 και κατανέμονται:

ΠΗΓΗ: Ιδία Έρευνα

Από την απογραφή που έγινε το 1991 ο πληθυσμός των Δήμων και οι διακυμάνσεις τους είναι:

Π Ι Ν Α Κ Α Σ 2

Α\Α	ΔΗΜΟΙ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ	ΔΕΚΑΕΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ
1	ΑΓΙΑΣΟΥ	2988	92,3
2	ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ	2788	93,0
3	ΑΤΣΙΚΗΣ	3059	94,0
4	ΓΕΡΑΣ	6958	97,0
5	ΕΡΕΣΟΥ-ΑΝΤΙΣΣΗΣ	5620	96,0
6	ΕΥΕΡΓΕΤΟΥΛΑ	3308	94,5
7	ΚΑΛΛΟΝΗΣ	8462	98,0
8	ΛΟΥΤΡΟΠΟΛΕΩΣ-ΘΕΡΜΗΣ	3341	94,6
9	ΜΑΝΤΑΜΑΔΟΥ	3226	94,4
10	ΜΗΘΥΜΝΑΣ	2359	92,0
11	ΜΟΥΔΡΟΥ	4867	95,5
12	ΜΥΡΙΝΑΣ	6818	95,8
13	ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ	32157	100,0
14	ΝΕΑΣ ΚΟΥΤΑΛΗΣ	2901	92,1
15	ΠΕΤΡΑΣ	3603	94,8
16	ΠΛΩΜΑΡΙΟΥ	6612	96,5
17	ΠΟΛΙΧΝΙΤΟΥ	5729	96,2
18	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΓΙΟΥ ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΥ	286	15,2
ΣΥΝΟΛΟ		104.803	

ΠΗΓΗ: ΕΣΥΕ

ειπωθεί ότι ο Νομός έχει πλούσια πολιτιστική παράδοση και ακόμα και σήμερα το πολιτιστικό του επίπεδο βρίσκεται πολύ πιο πάνω από το μέσο πολιτιστικό επίπεδο της Ελληνικής Επαρχίας.

Η μεγαλύτερη Πολιτιστική Κίνηση (με συνέδρια, καλλιτεχνικές, θεατρικές και λογοτεχνικές εκδηλώσεις) παρατηρείται όχι μόνο στην Μυτιλήνη αλλά και στην ευρύτερη επαρχία του Νησιού. Ως προς τον τουρισμό θα πρέπει να ειπωθεί ότι ο νομος έχει δυνατοτητες να παίξει σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη σε Εθνική κλίμακα γιατί διαθέτει και φυσικούς πόρους και αξιόλογη πολιτιστική κληρονομιά

Γενικά στοιχεία για την νησο Λεσβο δίνονται στους χάρτες που ακολουθούν¹⁴

¹⁴ Δόθηκαν από την Στατιστική Υπηρεσία προφορικός και από έρευνές της.

3.4 ΟΙ ΥΠΑΡΧΟΝΤΕΣ ΔΗΜΟΙ ΤΟΥ ΝΗΣΙΟΥ

Από 1η Ιανουαρίου 1999 ο διοικητικός και γεωγραφικός χάρτης των διαμερισμάτων της Νήσου Λέσβου έχει αλλάξει.

Η μορφή που έχει πάρει ο διοικητικός και γεωγραφικός χάρτης αποτελείται από 13 νέους, συνενωμένους Δήμους.

Ειδικότερα:

1. Δήμος Αγιάσου, με πληθυσμό 3.000 κατοίκους περίπου.
2. Δήμος Αγίας Παρασκευής, με συνολικό πληθυσμό 2.800 κατοίκους περίπου.
 - i. Δημοτικό Διαμέρισμα Αγίας Παρασκευής (Έδρα)
 - ii. Δημοτικό Διαμέρισμα Νάπης
3. Δήμος Γέρας, με συνολικό πληθυσμό 6.960 κατοίκων περίπου.
 - i. Δημοτικό Διαμέρισμα Μεσαγρού
 - ii. Δημοτικό Διαμέρισμα Παλαιόκηπου
 - iii. Δημοτικό Διαμέρισμα Παππάδου (Έδρα)
 - iv. Δημοτικό Διαμέρισμα Πλακάδου
 - v. Δημοτικό Διαμέρισμα Σκοπέλου
4. Δήμος Ερεσού - Αντίσσης, με συνολικό πληθυσμό, 5.620 κατοίκων περίπου.
 - i. Δημοτικό Διαμέρισμα Αντίσσης
 - ii. Δημοτικό Διαμέρισμα Βατούσσης
 - iii. Δημοτικό Διαμέρισμα Ερεσού (Έδρα)
 - iv. Δημοτικό Διαμέρισμα Μεσοτόπου
 - v. Δημοτικό Διαμέρισμα Πτερούντος
 - vi. Δημοτικό Διαμέρισμα Σιγρίου
 - vii. Δημοτικό Διαμέρισμα Χιδήρων
5. Δήμος Ευεργετούλα, με συνολικό πληθυσμό 3.300 κατοίκων περίπου.
 - i. Δημοτικό Διαμέρισμα Ασωμάτου
 - ii. Δημοτικό Διαμέρισμα Ιππείου
 - iii. Δημοτικό Διαμέρισμα Κάτω Τρίτους
 - iv. Δημοτικό Διαμέρισμα Κεραμέων
 - v. Δημοτικό Διαμέρισμα Λάμπου Μυλών
 - vi. Δημοτικό Διαμέρισμα Μυχού
6. Δήμος Καλλονής, με συνολικό πληθυσμό 8.450 κατοίκων περίπου.
 - i. Δημοτικό Διαμέρισμα Άγρας
 - ii. Δημοτικό Διαμέρισμα Ανεμότιας
 - iii. Δημοτικό Διαμέρισμα Καλλονής (Έδρα)
 - iv. Δημοτικό Διαμέρισμα Σκαλοχωρίου
 - v. Δημοτικό Διαμέρισμα Φίλιας
7. Δήμος Λουτροπόλεως Θερμής, με συνολικό πληθυσμό 3.350 κατοίκων περίπου.
 - i. Δημοτικό Διαμέρισμα Κώμης
 - ii. Δημοτικό Διαμέρισμα Λουτροπόλεως Θερμής (Έδρα)
 - iii. Δημοτικό Διαμέρισμα Μιστεγνών
 - iv. Δημοτικό Διαμέρισμα Νέων Κυδωνιών
 - v. Δημοτικό Διαμέρισμα Πηγής
 - vi. Δημοτικό Διαμέρισμα Πυργών Θερμής

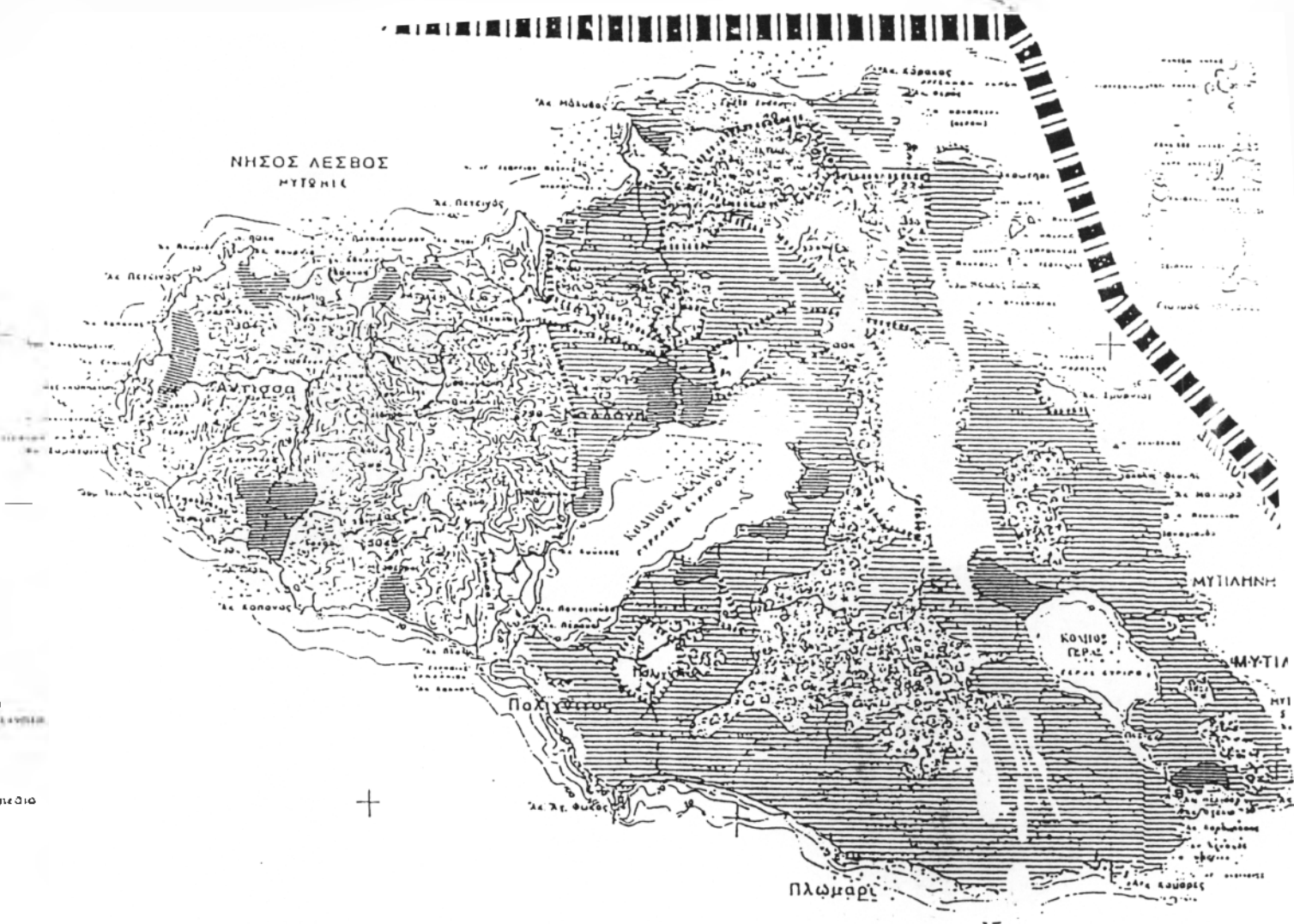
- 8 Δήμος Μανταμάδου, με συνολικό πληθυσμό, 3.230 κατοίκων περίπου.
- i.** Δημοτικό Διαμέρισμα Κάπης
 - ii.** Δημοτικό Διαμέρισμα Κλειούς
 - iii.** Δημοτικό Διαμέρισμα Μανταμάδου (Έδρα)
 - iv.** Δημοτικό Διαμέρισμα Πελόπης
9. Δήμος Μήθυμνας, με συνολικό πληθυσμό 2.400 κατοίκων περίπου.
- i.** Δημοτικό Διαμέρισμα Αργέννου
 - ii.** Δημοτικό Διαμέρισμα Πεπετύμνου
 - iii.** Δημοτικό Διαμέρισμα Μηθύμνης (Έδρα)
 - iv.** Δημοτικό Διαμέρισμα Συκαμινέας
10. Δήμος Μυτιλήνης, με συνολικό πληθυσμό 32.200 κατοίκων περίπου.
- i.** Δημοτικό Διαμέρισμα Αγίας Μαρίας
 - ii.** Δημοτικό Διαμέρισμα Αλυφαντών
 - iii.** Δημοτικό Διαμέρισμα Αφάλωνος
 - iv.** Δημοτικό Διαμέρισμα Λουτρών
 - v.** Δημοτικό Διαμέρισμα Μόριας
 - vi.** Δημοτικό Διαμέρισμα Μυτιλήνης (Έδρα)
 - vii.** Δημοτικό Διαμέρισμα Παμφίλων
 - viii.** Δημοτικό Διαμέρισμα Παναγιούδας
 - ix.** Δημοτικό Διαμέρισμα Ταξιαρχών
11. Δήμος Πέτρας, με συνολικό πληθυσμό 3.600 κατοίκων περίπου.
- i.** Δημοτικό Διαμέρισμα Πέτρας (Έδρα)
 - ii.** Δημοτικό Διαμέρισμα Στύφης
 - iii.** Δημοτικό Διαμέρισμα Υψηλομετώπου
12. Δήμος Πλωμαρίου, με συνολικό πληθυσμό 6.600 κατοίκων περίπου.
- i.** Δημοτικό Διαμέρισμα Ακρασίου
 - ii.** Δημοτικό Διαμέρισμα Αμπελικού
 - iii.** Δημοτικό Διαμέρισμα Μεγαλοχωρίου
 - iv.** Δημοτικό Διαμέρισμα Νεοχωρίου
 - v.** Δημοτικό Διαμέρισμα Παλαιοχωρίου
 - vi.** Δημοτικό Διαμέρισμα Πλαγιάς
 - vii.** Δημοτικό Διαμέρισμα Πλωμαρίου (Έδρα)
 - viii.** Δημοτικό Διαμέρισμα Τρυγώνα
13. Δήμος Πολιχνίτου, με συνολικό πληθυσμό 5.750 κατοίκων περίπου.
- i.** Δημοτικό Διαμέρισμα Βασιλικών
 - ii.** Δημοτικό Διαμέρισμα Βοίσας
 - iii.** Δημοτικό Διαμέρισμα Λισβορίου
 - iv.** Δημοτικό Διαμέρισμα Πολιχνίτου (Έδρα)
 - v.** Δημοτικό Διαμέρισμα Σταυρού

ΔΕΙΚΤΕΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΕΡΓΩΝ ΠΕΠ

1794-0994

ΔΕΙΚΤΕΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΕΠ Β.ΑΙΓΑΙΟΥ	ΤΟΜΕΑΣ	ΜΟΝΑΔΑ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ	ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ ΤΙΜΗ
Παραγωγικές Επενδύσεις	Βιομηχανία-Βιοτεχνία	Πλήθος	6	4
Πώση προϊόντων Περιφέρειας: Συμμετοχή σε επενδύσεις	Βιομηχανία-Βιοτεχνία	Πλήθος	30	12
Ποιούμενη Αρδεύσιμη Έκταση	Γεωργία	στρμ.	14380	11504
Ποιούμενη έκταση θερμοκηπίων	Γεωργία	στρμ.	44,6	35,7
Πώση Δασικών Οδών	Γεωργία	Km		200,2
Πώση υπαρχόντων Αγροτικών Οδών	Γεωργία	Km		247,1
Ποιήσεις-Βελτιώσεις Αντιπυρικών Ζωνών	Γεωργία	Km		1
Ποιήσεις-Βελτιώσεις Δασικών Οδών	Γεωργία	Km		164
Ποιήση Αγροτικών Οδών	Γεωργία	Km		58
Αμικότητα Γεωτρήσεων/Υδρομαστεύσεων	Γεωργία	m3/ημέρα	314	314
Ποιήσεις-Βελτιώσεις Υπαρχόντων Αλιευτικών Αφυγιών	Γεωργία	Πλήθος	7	7
Ποιήσεις Αλιευτικά Καταφύγια	Γεωργία	Πλήθος	1	1
Ποιήσεις 1άθμια Εκπαίδευση: Αιθουσες διδασκαλίας	Εκπαίδευση	Πλήθος	133	40
Ποιήσεις 1άθμια Εκπαίδευση: Εμβαδόν κτιρίου	Εκπαίδευση	m2	24931	6948
Ποιήσεις 1άθμια Εκπαίδευση: Εργαστήρια	Εκπαίδευση	Πλήθος	49	27
Ποιήσεις 1άθμια Εκπαίδευση: Ογκος κτιρίου	Εκπαίδευση	m3	104756,7	83805
Ποιήσεις 2άθμια Εκπαίδευση: Διαρρύθμιση κτιρίου: Εμβαδόν	Εκπαίδευση	m2	4961	2800
Ποιήσεις 2άθμια Εκπαίδευση: Υλικοτεχνική υποδομή	Εκπαίδευση	Πλήθος	6	6
Ποιήσεις 3άθμια Καταρτιζόμενων ατόμων	Κατάρτιση	Ατομα	1585	1435
Ποιήσεις 3άθμια Καταρτιζόμενων ατόμων από απομακρυσμένες ορεινές περιοχές	Κατάρτιση	Αριθμός	225	225
Ποιήσεις 3άθμια Καταρτιζόμενων Ψυχικά Ασθενών ατόμων	Κατάρτιση	Αριθμός	35	35
Ποιήσεις 3άθμια Κατάρτισης	Κατάρτιση	Ωρες	23650	21050
Ποιήσεις 3άθμια Κατάρτισης ατόμων από απομακρυσμένες ορεινές περιοχές	Κατάρτιση	Ωρες	2400	2400
Ποιήσεις 3άθμια Κατάρτισης Ψυχικά Ασθενών Ατόμων	Κατάρτιση	Ωρες	1750	1750
Ποιήσεις 3άθμια Τηλεϊατρικής	Κοινωνία Μεταφορών	Πλήθος	1	1
Ποιήσεις 3άθμια Απίκηση υφιστάμενης Αστικής οδού	Μεταφορές	km	625	500
Ποιήσεις 3άθμια Απίκηση υφιστάμενης Δημοτικής/Κοινοτικής Οδού	Μεταφορές	Km	115,15	99,0
Ποιήσεις 3άθμια Απίκηση υφιστάμενου Εθνικού Οδικού Δικτύου	Μεταφορές	Km	17,65	12,1
Ποιήσεις 3άθμια Απίκηση υφιστάμενου Επαρχιακού Οδικού Δικτύου	Μεταφορές	Km	342,97	270,1
Ποιήσεις 3άθμια Εργασίες Λιμενικών Εργων	Μεταφορές	Πλήθος	2	2
Ποιήσεις 3άθμια Εργασίες Αεροσταθμών (Εμβαδόν)	Μεταφορές	m2	1531	1531
Ποιήσεις 3άθμια Εργασίες Εκβάθυνση Λιμενολεκάνης (όγκος)	Μεταφορές	m3	462740	370192
Ποιήσεις 3άθμια Εργασίες Εκπέκταση υφιστάμενων (Μήκος πλοίου/Βραχυώνων)	Μεταφορές	m	603	482
Ποιήσεις 3άθμια Εργασίες Εκπέκταση υφιστάμενων (Μήκος κρητιδώματος)	Μεταφορές	m		100
Ποιήσεις 3άθμια Εργασίες Ολική Χωρητ. Εξοπ/μενων επιβατικών πλοίων	Μεταφορές	Κόροι	57446	45957
Ποιήσεις 3άθμια Εργασίες Ολική Χωρητ. Εξοπ/μενων αλιευτικών πλοίων	Μεταφορές	Κόροι	5045	4036
Ποιήσεις 3άθμια Εργασίες Απίκηση νέας Δημοτικής/Κοινοτικής Οδού	Μεταφορές	Km	0,87	0,87
Ποιήσεις 3άθμια Εργασίες Απίκηση νέου Επαρχιακού Δικτύου	Μεταφορές	Km	27,95	27,95

Απορριμματοφορα	Περιβάλλον	Πλήθος	23	16
Αυτοκινούμενα σάρωθρα	Περιβάλλον	Πλήθος	3	3
Λεξαμενές Νερού	Περιβάλλον	Πλήθος	12	8
Λεξαμενές Νερού (χωρητικότητα)	Περιβάλλον	m3	620	496
Δυναμικότητα Εγκ.Επεξ.Νερού	Περιβάλλον	m3/ημέρα	1000	1000
Δυναμικότητα ΕΕΛ	Περιβάλλον	Ισοδ.Κάτοικοι	55516	44413
Ξυπηρετούμενος Πληθυσμός από ΧΥΤΑ	Περιβάλλον	Κάτοικοι	45074	36059
Επέκταση Χώρου Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων	Περιβάλλον	Πλήθος	4	2
Μεταλλικοί κάδοι	Περιβάλλον	Πλήθος	684	676
Μήκος Αγωγών Αποχέτευσης	Περιβάλλον	m	172263	137610,4
Μήκος Αγωγών Υδρευσης	Περιβάλλον	m	204346	163476,8
Μήκος Αγωγών Υδρευσης που αντικαθίστανται	Περιβάλλον	m	57245	45796
Μήκος επικάλυψης/διευθέτησης Χειμάρων	Περιβάλλον	m	842	832
Ιέα Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων	Περιβάλλον	Πλήθος	7	4
Ιέα Εγκατάσταση επεξεργασίας νερού	Περιβάλλον	Πλήθος	1	1
Πλαστικοί κάδοι	Περιβάλλον	Πλήθος	544	454
Πλυνητήρια κάδων	Περιβάλλον	Πλήθος	4	3
Πορτωτές	Περιβάλλον	Πλήθος	3	3
Ανάδειξη αρχαιολογικών χώρων	Πολιτισμός	Πλήθος	1	1
Αποκατάσταση-Ανάδειξη Μνημείων	Πολιτισμός	Πλήθος	20	16
Προσέγγιση: Εμβαδόν νέων Εκθεσιακών χώρων	Πολιτισμός	m2	460	460
Ξυπηρετούμενα βρέφη από ΚΠΣ	Πρόνοια	Ατομα	29	9
Ξυπηρετούμενα παιδιά από ΚΠΣ	Πρόνοια	Ατομα	291	51
Πρόσέγγιση: Κρατικός Παιδικός Σταθμός	Πρόνοια	Πλήθος	5	1
Προμήθεια Λεωφορείου	Πρόνοια	Πλήθος	2	2
Προσέγγιση: Εμβαδόν ΚΠΣ	Πρόνοια	m2	3435	3435
Προσέγγιση: Αποκατάσταση Περιφέρειας	Πρωτογενής τομέας	στρμ.	180	180
Προσέγγιση: Αποκατάσταση κτιρίων: Εμβαδόν Επέμβασης	Τουρισμός	m2	2544	306
Προσέγγιση: Αποκατάσταση παραλιών	Τουρισμός	Πλήθος	9	9
Προσέγγιση: Αποκατάσταση αστικής περιοχής	Τουρισμός	Πλήθος	16	4
Προσέγγιση: Αποκατάσταση Ιαματικές Πηγές	Τουρισμός	Πλήθος	1	1
Προσέγγιση: Εμβαδόν Επέμβασης Ανάπλασης Αστ.Περιοχής (υπολιθόστρωτα)	Τουρισμός	m2	10902	8721,6
Προσέγγιση: Εμβαδόν Επέμβασης Ανάπλασης Αστ.Περιοχής (λακοστρώσεις)	Τουρισμός	m2	30978	24782
Προσέγγιση: Αποκατάσταση τουριστικά σκάφη	Τουρισμός	Πλήθος	742	
Προσέγγιση: Αποκατάσταση Δημοτικής-Κοινοτικής Οδοποιίας (υρ.Περιοχών)	Τουρισμός	m	1530	1224
Προσέγγιση: Αποκατάσταση προσπελάσεων σε τουριστικές περιοχές	Τουρισμός	Km	0,3	0,3
Προσέγγιση: Αποκατάσταση επενδύσεις Τουριστικού Τομέα	Τουρισμός	Πλήθος	7	7
Προσέγγιση: Αποκατάσταση κτιρίων: Κατασκευή νέων	Τουρισμός	Πλήθος	3	
Προσέγγιση: Αποκατάσταση κτιρίων: Ξενοδοχειακές Κλίνες	Τουρισμός	Πλήθος		
Προσέγγιση: Αποκατάσταση κτιρίων: Ζοδρομησεις-Εμβαδόν	Τουρισμός	m2	15650	15650
Προσέγγιση: Αποκατάσταση κτιρίων: Ζοδρόμηση-Λιθόστρωση Μονοπατιών	Τουρισμός	m	6150	6150
Προσέγγιση: Αποκατάσταση κτιρίων: Επέκταση Νοσοκομείου	Υγεία	Πλήθος	5	5
Προσέγγιση: Αποκατάσταση κτιρίων: Κλίνες Νοσοκομείων	Υγεία	Πλήθος	152	152
Προσέγγιση: Αποκατάσταση κτιρίων: Αγροτικό Ιατρείο: Εμβαδό	Υγεία	m2	258	258
Προσέγγιση: Αποκατάσταση κτιρίων: Ιατρικός Εξοπλισμός	Υγεία	Πλήθος	12	
Προσέγγιση: Αποκατάσταση κτιρίων: Ολοκλήρωτο Εμβαδόν επέκτασης Νοσοκομείου	Υγεία	m2	20561	20561

ΝΟΜΟΣ ΛΕΣΒΟΥ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

ΓΕΩΡΓΙΑ

Γεωργική γη

Αρδευόμενη και αρδευόμενη γη

ΚΙΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ

Οργανωμένα ζώνη αειπαραγωγής αναπαραγωγής

Κτηνοτροφική μονάδα

Οριο νόμου

ΔΑΣΗ

Δάσος

Αναδάσωση φυτική και τεχνητή

ΑΛΙΕΙΑ

Αλιευτικά πεδία

Ιαθυσσάκαρα

Αλιευτικά καταφύγια

Ιαθυσσάκαλλιτρογίες ή Πατρακάκαλλιτρογίες

ΔΟΜΗ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

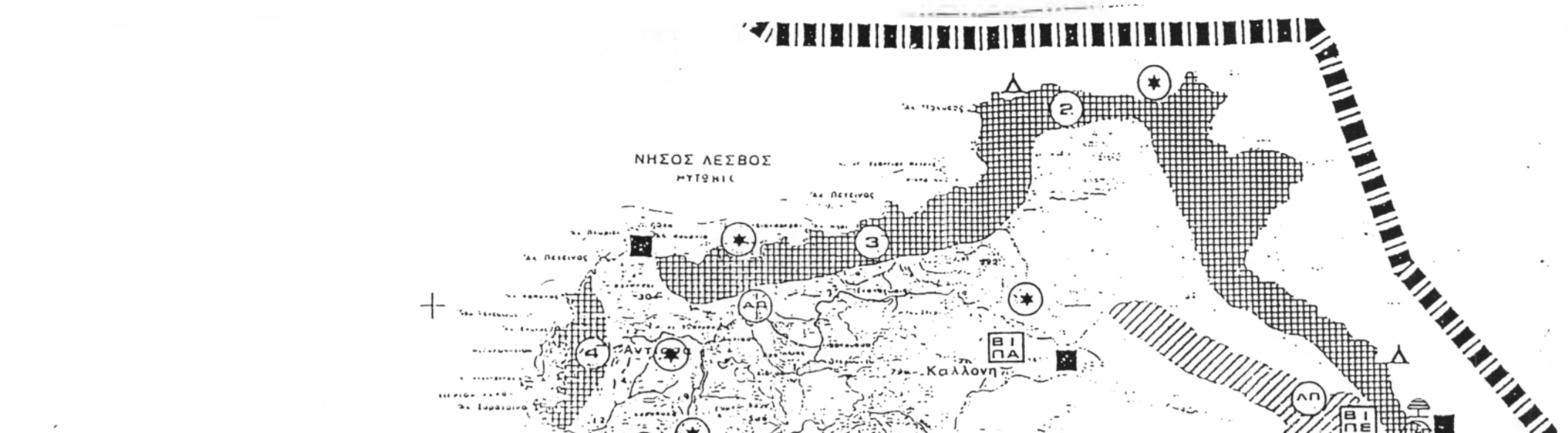
ΤΟΜΕΙΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

ΚΑΤΑΤΑΞΗ

1

ΚΑΤΑΤΑΞΗ

Υπουργείο Χωροταξίας Οικισμού και Περιβάλλοντος

ΝΟΜΟΣ ΛΕΣΒΟΥ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

- Μερώνιμες μεγάλες αλλοιές εγκαταστάσεις
- Βιομηχανικό-Βιοτεχνικό πάρκο
- Βιομηχανικές περιοχές
- Ζώνες διασπορών Βιομ-Βιοτ. εγκαταστάσεων

ΕΞΟΥΡΥΗ

Σημεία Εκτίμησης

- Λατομικές περιοχές αδρανών υλικών
- Λατορεία αδρανών υλικών μεμονωμένα
- Μαρμάρια
- Λοιπά ορυκτά (γυψός, ασβέστη κλπ.)
- Μεταλλεία

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

- Ήμερα αναδείξεως τουριστικού ενδιαφέροντος (τουριστικοί ποταμοί)
- Τουριστικές ζώνες 1, 2, 3, ...
- Καμπύλα
- Τουριστικό παρκά
- Αξιοκλήσιμα παραλίων στο ΟΥΑ

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΕΣ ΖΩΝΕΣ

- Ν 1262/82
- Μ. 1, 2, 3, ...
- Οριο ναυμού

ΔΟΜΗ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

ΤΟΜΕΑΣ ΜΗ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

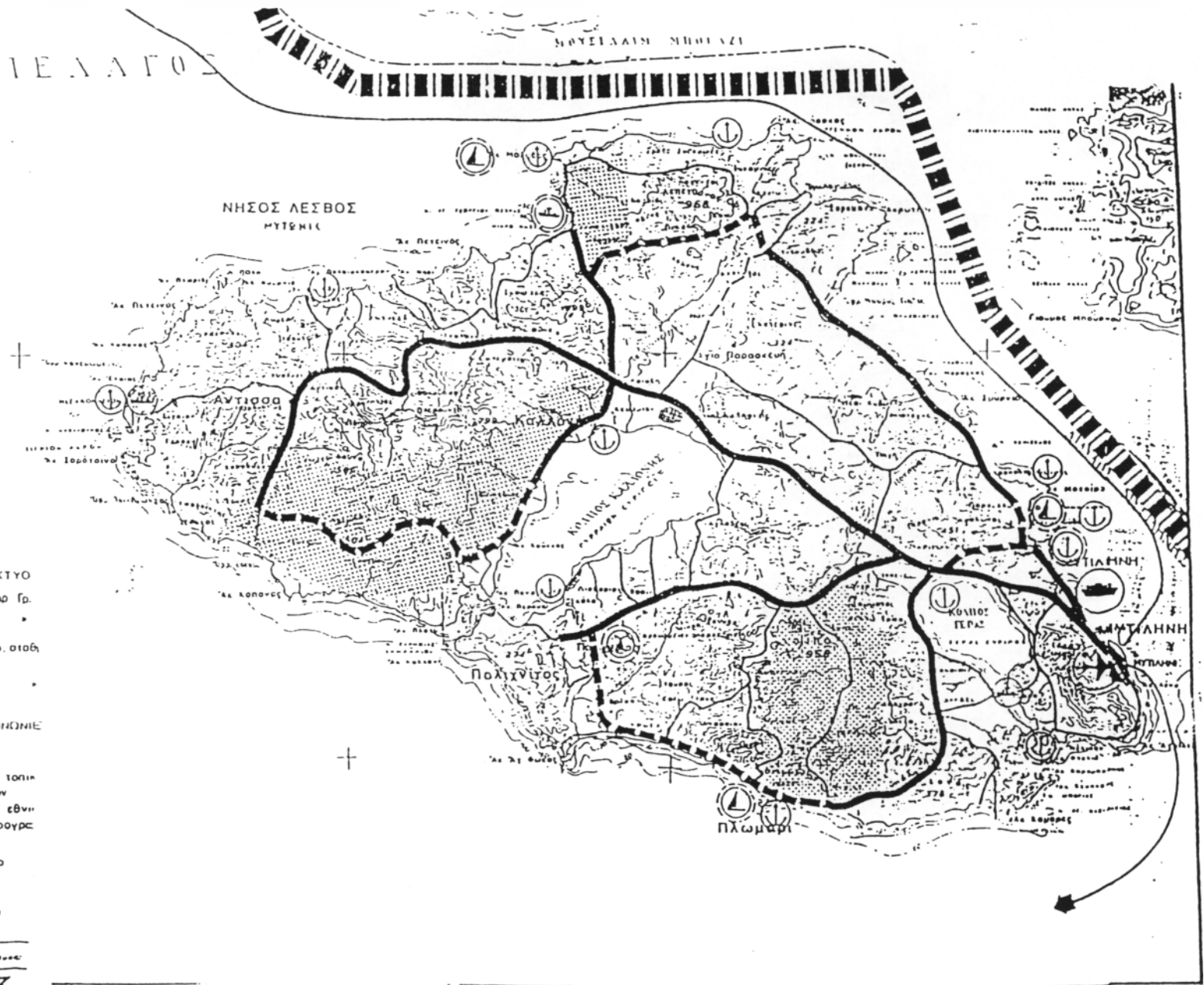
2

Υπουργείο Χωροταξίας Οικισμού και Περιβάλλοντος
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΥΝΤΑΞΙΑΣ

ΙΕΛΑΓΟΣ

ΝΟΥΣΙΑΙΝ ΜΟΥΛΑΖΙ

ΝΗΣΟΣ ΛΕΣΒΟΣ
ΜΥΤΙΛΗΝ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- ΔΙ' Ο ΔΙΚΤΥΟ
πρωτ. προτειν.
- == == == Διεθνές οδικό δίκτυο
 - — — — Πρωτεύων
 - - - - - Δευτερεύων
 - ▨ ▨ ▨ ▨ Περιοχές μελέτης δικτύου αθροισμένων σικιωτών και ειδικών αλλαγών

- ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ
- — — — Υφιστάμενη Ισόθ. Γρ. κτητική προτεινόμενη
 - ⊕ Υφιστάμενες Ισόθ. σταθ.
 - ⊕ Προτεινόμενες

- ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ
πρωτ. προτ.
- ⊕ ⊕ Λιμάνι εμπορικό-επιβατικό
 - ⊕ ⊕ Μάρνα
 - ⊕ ⊕ Αλιευτικό καταφύγιο
 - ⊕ ⊕ Λιμάνι ειδικών εξυπηρετήσεων (Υγρά καύσιμα-Μεταλλεύματα)

- ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ
πρωτ. προτ.
- ⊕ ⊕ Αεροδρόμιο τοπική αερογραμμών
 - ⊕ ⊕ Αεροδρόμιο εθνική διεθνών αερογραμμών
 - ⊕ ⊕ Ελικοδρόμιο

▨ ▨ ▨ ▨ Όρια νομού

ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ .

ΔΙΚΤΥΟ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

αριθμός 3

α. 1'

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΜΕΤΡΑ ΚΑΙ ΜΕΣΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ, ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΤΗΣ Ν.Α. ΛΕΣΒΟΥ.

4.1 Προγράμματα

Κρατική Πολιτιστική Πολιτική στη νήσο Λέσβο παίρνει "Σάρκα και οστά" με τα ακόλουθα προγράμματα:

1. Εθνικά και Κοινοτικά προγράμματα.
2. Save.
3. Κοινοτική πρωτοβουλία Leader.
4. ΕΠΤΑ.
5. ΕΑΠΤΑ.

Α) Το Επιχειρησιακό πρόγραμμα ενέργειας είναι το κατ' εξοχήν εθνικό πρόγραμμα του Υπουργείου Ανάπτυξης, για την προώθηση μέσω συγχρηματοδότησης επενδύσεων στον τομέα της εκμετάλλευσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της εξοικονόμησης ενέργειας.

Από την περιοχή του Βόρειου Αιγαίου υποβλήθηκε και εγκρίθηκε τελικά πρόταση από την ΑΙΟΛΙΚΗ του Δήμου Μυτιλήνης και αφορά στην εγκατάσταση στην περιοχή του

αεροδρομίου Μυτιλήνης σταθμού Παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με χρήση φωτοβολταϊκών στοιχείων που μετατρέπουν την ηλιακή ακτινοβολία σε ηλεκτρισμό.

Β) Το πρόγραμμα Save στοχεύει την προώθηση της ορθολογικής χρήσης ενέργειας στην κοινότητα, χρηματοδοτεί προτάσεις που αποβλέπουν κυρίως σε οργανωτικές θεσμικές και διοικητικές ρυθμίσεις για τη βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας.

Γ) Στα πλαίσια του κοινοτικού προγράμματος Leader 2 το πανεπιστήμιο Αιγαίου, σε συνεργασία με το Ε.ΚΕ.Β.Α εκδήλωσε ενδιαφέρον για την ανάληψη μελέτης που προκηρύχθηκε με τίτλο: "Αξιοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας".

Δ) ΕΠΤΑ

Το πρόγραμμα ΕΠΤΑ από την 01/01/2000, θα προσφέρουν τα Υπουργεία μηχανήματα από την πόλη Μάτρες για κάθε είδος αναγκών του νησιού. Το ίδιο έτος θα προκηρυχθεί στους ΟΤΑ να ενταχθούν μηχανογραφημένο το Δημοτολόγιο, το Μητρώο Αρρένων, το Λογιστήριο και το Μηχανολογικό, έτσι θα γίνουν εργασίες σε χρόνο εύλογο.

Οι Δήμοι γνωρίζουμε ότι αντιμετωπίζουν σοβαρά και περιπλοκά προβλήματα γιαυτό αλλωστε προσπαθούν να ενταχθούν σε τέτοιου είδους προγράμματα σαν το ΕΠΤΑ.

Θα αρχίσουν να να προσλαμβάνονται πάντα με την βοήθεια του ΑΣΕΠ στους ΟΤΑ μόνο καταρτισμένο προσωπικό σύμφωνα πάντα με τα νέα προγράμματα καθώς επίσης και επιστημονικό προσωπικό, η έναρξη των προγραμμάτων στην περιφέρεια του Β.Α. Θα αρχίσει από το έτος 1999 έως και το 2004 με το ποσό που ανέρχεται τα 52 δις 235 εκατ. ενώ το 01/01/1999 έως το τέλος 31/12/1999 έχουν δοθεί 6 δις 750 εκατ. όπου με το ποσό αυτό γίνεται τη μεγαλύτερη μεταρρύθμιση που έχει γίνει ποτέ και που θα βοηθήσει στο να λυθούν όλα τα προβλήματα σύμφωνα με το Ν.2503/97 για την καλύτερη και γρήγορη αντιμετώπιση των θεμάτων, των πολιτών του Δήμου στην ομάδα διοίκησης έργων. Ωστόσο το ποσό αυτό που έχει δοθεί σε κάθε Δήμο (σε μικρούς 1 δις, σε μεσαίους 1,5 δις και σε μεγάλους 10 δις για έργα και έλλειψη πρώτης ύλης) βλέπουμε ότι τα ξοδεύουν για λόγους χωρίς ουσία και όχι για να καλύψουν τις πρώτες τους ανάγκες.

Οι Δήμοι μπορούν να αξιολογηθούν από 1 έως και 5 ταχυτήτων σε θέματα υλοποίησης έργων, λίγοι είναι αυτοί που αξιοποιούν τα χρήματα που τους έδωσαν τα ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ, οι περισσότεροι ΟΤΑ αδιαφορούν και κινούνται με βραδύς ρυθμούς.

Τέλος η Περιφέρεια σκέφτεται να πραγματοποιήσει και να υλοποιήσει 400 έργα ηλεκτρικής εκκένωσης, καθώς επίσης να ενταχθούν οι ΟΤΑ και σε άλλα προγράμματα που θα τους βοηθήσουν στο να λύσουν σημαντικά προβλήματα και επίσης τα 500 εκατ. που θα δοθούν από το ΚΠΣ να τα χρησιμοποιήσουν για την αποχέτευση και για τα λύματα.

Ε) ΕΑΠΤΑ

Οι ενέργειες για την εφαρμογή και επίτευξη του προγράμματος ΕΑΠΤΑ ξεκίνησαν αθόρυβα στις 3 Δεκεμβρίου 1997, το συγκεκριμένο πρόγραμμα έχει ως στόχο την ορθή χωροταξία του Δήμου. Τον πρώτο χρόνο μετά την ίδρυσή του με ειδικούς επιστήμονες υλοποιούν έργα τα οποία θα είναι για τη σωστή και ορθότερη υποδομή των ΟΤΑ που είναι το πιο κέραιο σημείο, π.χ. οδοποιία, κτίρια κ.α. δεν έχουν όμως ακόμη τελειώσει αυτά τα έργα, οι επιστήμονες είναι οικονομολόγοι, αρχιτέκτονες, τοπογράφοι και ότι άλλο χρειάζονται τέτοιου είδους έργα και πληρώνονται από το ΟΑΕΔ.

Από τις 31/12/98 όλοι οι δημότες και των τεσσάρων Νομικών ύστερα από τις Δημοτικές, Κοινοτικές εκλογές προέκυψαν Δρασεις Ενέργειας που υλοποιούν όσο γίνεται περισσότερους στόχους όπως:

α. Στελέκωση Δημοτικών Καταστημάτων που δεν υπάρχουν και βελτίωση Παλαιών.

β. Δρόμοι Δημοτικοί με τα κωριά.

γ. Ενίσχυση αδρευτικών δικτύων, έλεγχος Υδρευσης και κατασκευή.

δ. Αποχέτευση προβλεπόμενα σε όλα τα λύματα.

ε. Ν. 291/71 η Μυτιλήνη διαθέτει και κατασκευάζει βιολογικούς έως το τέλος στις 31/12/2000 και κατασκευή υγειονομικής ταφής.

ζ. Εκπαίδευση δράσης-ενέργειες σχολικού επιπέδου, νέο εξοπλισμού, Internet, κτίρια.

στ. Πολιτιστικό Κέντρο, Λαογραφικό Μουσείο, Ελαιοτριβεία, Σαπυνοποιία, Κοινωνική Πρόνοια, Κοινωνικές Υπηρεσίες, ΚΑΠΗ.

Τα προγράμματα αυτά καλό θα ήταν να ήταν ποιοτικά, ώστε να υπάρχει το περιθώριο μελέτης, βελτίωσης που θα σπυραίνει στο τελείωμα των αντιδράσεων από την πλευρά των πολιτών του νησιού και την ανάπτυξη της νήσου Λέσβου που θα έχει ως τελικό σκοπό την συμβολή στον τουρισμό έτσι ώστε να αναπτυχθεί και οικονομικά που τελευταία παρακμάζει.

4.2 ΕΚΕΒΑ

Στα πλαίσια της ενεργειακής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης η οποία υποστηρίζει ενεργά ήδη από το 1992 την ίδρυση και λειτουργία Περιφερειακών και Τοπικών ενεργειακών Κέντρων, η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, στα πλαίσια του προγράμματος RUEP (Ενεργειακός Σχεδιασμός σε Περιφερειακή και Αστική Κλίμακα) έχει αποκτήσει τον δικό της ενεργειακό Κέντρο (Ε.Κ.Ε.Β.Α.).

Η ίδρυση και λειτουργία του Ε.Κ.Ε.Β.Α. στο οποίο συμμετέχουν οι σημαντικότεροι αναπτυξιακοί φορείς της Περιφέρειας, προσφέρει τα μέγιστα στην αναπτυξιακή προσπάθεια της περιοχής στον τομέα της εξοικονόμησης ενέργειας και της αξιοποίησης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας που η περιοχή μας έχει τεράστια επάρκεια. Παράλληλα συμβάλει στην έξοδο από την περιθωριοποίηση που αποτελεί βασικό στοιχείο της νησιωτικότητας με την αξιοποίηση του τοπικού δυναμικού, την εκπαίδευση στελεχών, την συνεργασία με τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, την πληροφόρηση και την ευαισθητοποίηση των κατοίκων των νησιών μας στην ορθολογική διαχείριση της ενέργειας.

Θεωρώντας ότι η ενέργεια είναι ένας από τους σημαντικότερους πλουτοπαραγωγικούς πόρους της περιοχής μας (Αιολική, Ηλιακή ενέργεια, Γεωθερμία) απώτερος σκοπός της Περιφέρειας Αιγαίου είναι η διαμόρφωση και άσκηση μιας αποτελεσματικής και συγκροτημένης περιφερειακής ενεργειακής πολιτικής που υλοποιείται σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες της τοπικής ανάπτυξης, την προστασία του περιβάλλοντος, την αντιμετώπιση της ανεργίας και της ποιότητας ζωής στα νησιά μας. Η δημιουργία και η ανάδειξη τοπικών στελεχών (επιστημόνων κ.λ.π.) σε θέματα ενέργειας είναι επίσης ένας στόχος σημαντικός για τα νησιά της περιφέρειας και τους νησιώτες μας. Οι τοπικοί κοινωνικοί φορείς είναι απαραίτητο να αγκαλιάσουν το ενεργειακό κέντρο και να το κάνουν δική τους υπόθεση.

4.2.1 ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Το Ε.Κ.Ε.Β.Α. έχει τις εξής δραστηριότητες:

1. Έκδοση ενημερωτικού φυλλαδίου "Η ενεργειακή κατάσταση στο Β. Αιγαίο" που μπορείτε να το ζητήσετε από το Ε.Κ.Ε.Β.Α.
2. Εκτύπωση εντύπων με συμβουλές για σωστή χρήση ενεργειακών συσκευών και γενικότερα για εξοικονόμηση ενέργειας και διανομή τους στο ευρύ καταναλωτικό κοινό.
3. Παραγωγή συμβουλευτικών Spots που έχουν σχέση με την εξοικονόμηση ενέργειας σε καθημερινές λειτουργίες, όπως η χρήση

ηλεκτρικής κουζίνας, ψυγείου, θερμοσίφωνα, κλιματιστικού κλπ, τα οποία απευθύνονται σε ένα ευρύ φάσμα ακροατών της περιφέρειας, στα πλαίσια εκστρατείας ενημέρωσης των πολιτών.

Το Ε.Κ.Ε.Β.Α. σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Αιγαίου έχει ξεκινήσει ευρεία καμπάνια στην περιοχή του βορείου Αιγαίου με σκοπό:

1. Να κάνει γνωστή την παρουσία, τον ρόλο τους στόχους και τις υπηρεσίες του ενεργειακού κέντρου μέσω της διανομής και συμπλήρωσης ερωτηματολογίου για την καταγραφή της ενεργειακής κατάστασης του οικιακού τομέα της κάθε περιοχής.
2. Να αποκαλυφθούν οι "ενεργειακές" συνήθειες των κατοίκων/καταναλωτών στους τομείς στους οποίους γίνεται η μεγαλύτερη σπατάλη ενέργειας.

4.2.2 ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ

Το Ε.Κ.Ε.Β.Α. σε συνεργασία με σχολεία της περιφέρειας ασκεί τις ακόλουθες εκπαιδευτικές πρωτοβουλίες: "ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ - ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΙΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ - ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ" είναι ο τίτλος του προγράμματος κινητικότητας που υλοποιήθηκε κατά τη σχολική χρονιά '98-'99 από γυμνάσια της Περιφέρειας Β. Αιγαίου στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος Εκπαίδευσης και Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ε.Π.Ε.Α.Ε.Κ.) του Υπουργείου Παιδείας.

Την πρωτοβουλία είχαν το Πειραματικό Γυμνάσιο Μυτιλήνης "Γιάννης και Αριστείδης Δελής" και το ΕΚΕΒΑ που συνεργάστηκαν για τη διαμόρφωση της πρότασης στην οποία συμπράττουν το Γυμνάσιο Βροντάδου, το Γυμνάσιο Καρλοβασιού, το Γυμνάσιο-Λύκειο Αγ.Ευστρατίου, το Πανεπιστήμιο Αιγαίου και το Ιρλανδικό Γυμνάσιο Colaiste an Chlaoibhin, fermoy Co. Cork.

Κύριος στόχος του προγράμματος είναι να αναδειχθεί ο σημαντικός ρόλος της ενέργειας σαν βασικής συνιστώσας της καθημερινής ζωής στην πόλη, το σχολείο αλλά και το ίδιο το σπίτι. Οι μαθητές θα ανιχνεύσουν, θα μετρήσουν την ενέργεια και θα πειραματιστούν με πρωτότυπες κατασκευές αξιοποίησης της ηλιακής ακτινοβολίας.

Η ταυτόχρονη επεξεργασία των θεμάτων από τους Ιρλανδούς συνομήλικούς τους θα διευκολύνει την γνώση των ευπλεκόμενων εκπαιδευτικών και των μαθητών αναφορικά με τα χαρακτηριστικά της εκπαιδευτικής διαδικασίας στην Ιρλανδία.

Οι ενεργειακές ομάδες που θα συσταθούν στα συμμετέχοντα σχολεία της περιφέρειας θα έχουν δυνατότητα ηλεκτρονικής επικοινωνίας και ανταλλαγής εμπειριών συνθέτοντας ένα άτυπο δίκτυο, ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ που θα έχει δική του σελίδα στο INTERNET στοχεύοντας σε μία ευρεία διάδοση των πρωτοβουλιών του. Ταυτόχρονα θα αναπυχθεί από το Ε.Κ.Ε.Β.Α. και το Πανεπιστήμιο Αιγαίου ηλεκτρονική υπηρεσία απαντήσεων στη διάθεση των Ενεργειακών Ομάδων. Το Ε.Κ.Ε.Β.Α. αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στη διαμόρφωση "ενεργειακής συνείδησης" στους μαθητές. Ήδη σε συνεργασία με το

Πανεπιστήμιο Αιγαίου έχει διαμορφώσει πρότυπο εκπαιδευτικό υλικό για ενεργειακά θέματα που προγραμματίζει να παρουσιάσει σε μαθητές των Γυμνασίων της Περιφέρειας Β. Αιγαίου από την επόμενη σχολική χρονιά.

4.2.3. Ημερίδες και συνέδρια που έχει συμμετάσχει στο Ε.Κ.Ε.Β.Α.

Το Ε.Κ.Ε.Β.Α. έχει πραγματοποιήσει και πάρει μέρος σε αρκετές ημερίδες και συνέδρια τόσο στην περιοχή του Β. Αιγαίου όσο και στο εξωτερικό. Τα σημαντικότερα από αυτά είναι :

1. Ημερίδες Παρουσίασης της ταυτότητας του ρόλου και των δραστηριοτήτων του Ε.Κ.Ε.Β.Α. που πραγματοποιήθηκαν σε όλα τα νησιά της Περιφέρειας (Σάμο, Ικαρία, Χίο, Λήμνο, και Λέσβο).
2. Τεχνική συνάντηση στη Μυτιλήνη με τους Ιρλανδούς εταίρους του ενεργειακού Κέντρου για την πορεία υλοποίησης του κοινού προγράμματος.
3. Κοινή ημερίδα του Ε.Κ.Ε.Β.Α και του Υπουργείου Ανάπτυξης για την παρουσίαση σε φορείς και επιχειρηματίες της Λέσβου του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ενέργειας και των δυνατοτήτων που προσφέρει σε υποψήφιους επενδυτές.
4. Ευρωπαϊκό Συνέδριο για Εσωτερική - Εξωτερική και Διαπεριφερειακή Συνεργασία, για τα προγράμματα RECITE2 και OVERTURE2, με τη συμμετοχή του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου.
5. Συμμετοχή στην συνδιάσκεψη Ευρωπαϊκής Επιτροπής με θέμα "Κλιματολογικές Αλλαγές και Ενέργεια. Ο ρόλος της Τοπικής και Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης".

4.2.4 Τι υπηρεσίες προσφέρει το ΕΚΕΒΑ

Το ΕΚΕΒΑ προσφέρει :

I. Συμβουλές σε απλούς καταναλωτές, νοικοκυριά, σχολεία, ιδιώτες και δημόσιες επιχειρήσεις, αρχιτέκτονες, μηχανικούς, τεχνικούς.

II. Βιβλιοθήκη με πλούσιο υλικό για εξειδικευμένους αλλά και απλούς πολίτες που ενδιαφέρονται για την χρήση ανανεώσιμων πηγών και εξοικονόμηση ενέργειας.

III. Πρόσβαση στην τράπεζα πληροφοριών του Κέντρου Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας καθώς και στην Τράπεζα Πληροφοριών του Ενεργειακού Κέντρου.

IV. Πληροφόρηση σε υποψηφίους επενδυτές για εθνικά και κοινοτικά προγράμματα στα οποία μπορούν να ενταχθούν.

4.2.5 Προτάσεις που υποβλήθηκαν απ' το ΕΚΕΒΑ

Εν συνεχεία θα ακολουθήσουν οι προτάσεις που υπέβαλλε το ΕΚΕΒΑ στα διάφορα συνέδρια και ημερίδες που έλαβε μέρος.

Αναλυτικότερα :

I. Η πρώτη πρόταση έχει τίτλο "Ενσωμάτωση των κτιρίων του Δημοσίου. Τομέα σε ένα συνολικό πρόγραμμα στοχοθετημένων δράσεων για ενεργειακή αποδοτικότητα και εξοικονόμηση ενέργειας".

Στην πρόταση αυτή προβλέπεται ένα διετές πρόγραμμα που θα εφαρμοστεί σε μεγάλο δείγμα κτιρίων του Δημοσίου Τομέα της Περιφέρειας μέσα από το οποίο θα εξετάζονται όλα τα θέματα που έχουν σχέση με τη παραγωγή και κατανάλωση ενέργειας με τελικό σκοπό να αναδειχθεί το δυναμικό βελτίωσης της ενεργειακής αποδοτικότητας.

II. Η δεύτερη πρόταση έχει τίτλο "Εκπαίδευση στην ενεργειακή αποδοτικότητα και την εξοικονόμηση: Μια αμφίδρομη προσέγγιση για σχολεία και κατοικίες με εφαρμογή πολυμέσων".

Η πρόταση προβλέπει την συμμετοχή των μαθητών σε ασκήσεις που θα τους επιτρέψουν να μάθουν και να αξιολογήσουν τα κυριότερα σημεία σχετικά με την ενεργειακή αποδοτικότητα και την εξοικονόμηση ενέργειας, να πραγματοποιήσουν στοιχειώδεις ενεργειακές καταγραφές στο σχολείο και στο σπίτι τους, να εφαρμόσουν τους βασικούς κανόνες εξοικονόμησης ενέργειας μέσω ενός εκπαιδευτικού παιχνιδιού σε υπολογιστή.

4.3 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ

4.3.1 ΓΕΝΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ ΑΠ ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΠΡΟΣ ΤΗ ΝΗΣΟ ΛΕΣΒΟ

4.3.2 ΑΤΙΟΛΟΓΙΑ

Σε πολλά πεδία της δράσης και της αρμοδιότητας του ΥΠ.ΠΟ η παρέμβαση ή η συμπαράσταση της πολιτείας και πολύ περισσότερο, η ύπαρξη και η επιτυχία μιας πολιτιστικής πολιτικής θεωρείται ταυτόσημη με την παροχή οικονομικής βοήθειας, με την διοχέτευση επιχορηγήσεων και υάλιστα επιχορηγήσεων προς ιδιωτικούς οργανισμούς.

Πολλοί απ' τους οργανισμούς αυτούς έχουν πραγματική και σημαντική δραστηριότητα, κύρος, παράδοση και συνεχή παρουσία, άλλοι όμως είναι ασυνεχείς ως προς την πραγματική τους δραστηριότητα ή ιδρύονται *ad hoc* και μάλιστα με ιδιαίτερη ευκολία, όπως οι αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες, οι σύλλογοι και ενώσεις προσώπων ακόμη και ιδρύματα, το πλήθος των οποίων αυξάνει.

Επιπλέον, πολύ συχνά ορισμένοι ΟΤΑ ζητούν οικονομική ενίσχυση της δραστηριότητάς τους κατά τρόπο αποσπασματικό, απείγοντα ή και τελείως γενικόλογα χωρίς όλα αυτά να εντάσσονται σε ένα συνολικό και αξιόπιστο πολιτιστικό προγραμματισμό.

Αυτός, όμως, ο προγραμματισμός είναι και αναγκαίος και εφικτός, όπως δείχνουν πάρα πολλά παραδείγματα σοβαρής πολιτιστικής πολιτικής, που διαμορφώνεται στο επίπεδο της τοπικής κοινωνίας, με πρωτοβουλία της ΤΑ και ενισχύεται από το ΥΠ.ΠΟ μέσω πολιτιστικών θεσμών, δικτύων (όπως το Εθνικό Πολιτιστικό Δίκτυο Πόλεων (ΕΠΔΠ) και η Επικράτεια Πολιτισμού) ή προγραμματικών συμβάσεων.

Τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει σημαντικά βήματα προς την ορθολογική και διαφανή οργάνωση της κατανομής των χρηματοδοτήσεων

του ΥΠ.ΠΟ προς διάφορους αποδέκτες, ιδίως στο πεδίο της Πολιτιστικής Ανάπτυξης και του Λαϊκού Πολιτισμού :

I. Προγραμματικές συμβάσεις και επικορηγήσεις στον τομέα του θεάτρου και του χορού.

II. Λειτουργία του Ελληνικού κέντρου Κινηματογράφου.

III. Ανάπτυξη των θεσμών του ΕΠΔΠ στον τομέα των εικαστικών τεχνών και της φωτογραφίας.

Ειδικότερα, ως προς την προστασία και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς, το σύνολο του έργου και των δράσεων που χρηματοδοτεί το ΥΠ.ΠΟ διέρχεται υποχρεωτικά μέσω της αρχαιολογικής υπηρεσίας ή μέσω των αναστηλωτικών υπηρεσιών και των υπηρεσιών συντήρησης καθώς είτε εκτελείται είτε εποπτεύεται από τις υπηρεσίες αυτές.

Παρ' όλα αυτά όμως, αυτά τίθενται συνεχώς κατά τρόπο χρονικά διάχυτο, αποτελεσματικό, ανοργάνωτο, πιεστικό και απρογραμμάτιστο αιτήματα χρηματοδότησης. Πολλά από τα αιτήματα αυτά τίθενται μάλιστα απευθείας στον Υπουργό χωρίς να έχει προηγηθεί υποβολή τους στις αρμόδιες υπηρεσίες και στοιχειώδης επεξεργασία και εισήγηση από αυτές. Πολλά από τα αιτήματα αυτά κατατίθενται ελάχιστα ημέρες πριν την πραγματοποίηση εκδηλώσεων, συνεδρίων, εκθέσεων, ταξιδιών, διεθνών συναντήσεων ή τη συμπλήρωση κάποιων επετείων. Και εμφανίζονται είτε με τη μορφή τετελεσμένων γεγονότων είτε μέσω at hoc δημοσιευμάτων στα μέσα ενημέρωσης, που παρουσιάζουν την πολιτεία αδιάφορη και πάντως, όχι επαρκώς ευαίσθητη και έτοιμη να αντιμετωπίσει το ζήτημα, που ο καθένας θεωρεί σε τοπικό, περιφερειακό ή εθνικό επίπεδο, κρίσιμο, ζωτικό ή μοναδικής σημασίας για τον πολιτισμό, την εθνική ταυτότητα, τη διεθνή προβολή της χώρας κλπ.

Πολιτική πολιτισμού δεν είναι, όμως ούτε η διαχείριση της μεμψιμοιρίας ούτε η διασπορά των περιορισμένων κονδυλίων του προϋπολογισμού του ΥΠ.ΠΟ σε πολλές μικρές επικορηγήσεις, που ανταποκρίνονται σε αποσπασματικά αιτήματα χρηματοδότησης. Η πολιτιστική πολιτική έχει σαφή φυσιογνωμία και προσδιορισμένες προτεραιότητες, τόσο κατά το σκέλος της πολιτιστικής κληρονομιάς, που ανήκει στη σφαίρα της αποκλειστικής αρμοδιότητας της Πολιτείας, όσο και κατά το σκέλος της πολιτιστικής ανάπτυξης και των ποικίλων όψεων του σύγχρονου πολιτισμού, όπου το κράτος, μέσω της "Επικράτειας Πολιτισμού", ενισχύει τις επιλογές, τους σχεδιασμούς και τις εμπνεύσεις της τοπικής κοινωνίας.

4.3.3 Πεδίο Εφαρμογής

Ο Γενικός Κανονισμός Χρηματοδοτήσεων καταλαμβάνει όλες τις επιμέρους δράσεις του Υπουργείου Πολιτισμού, που χρηματοδοτούνται ύστερα από πρόταση ή αίτημα ενδιαφερομένου για την προώθηση ή την ενίσχυσή τους και συνδέεται με τους σκοπούς και την λειτουργία του "Προγράμματος Δράσης" του Υπουργείου. Συνεπώς ο κανονισμός αφορά και την πολιτιστική κληρονομιά (Αρχαιολογική Υπηρεσία, Αναστηλωτικές Υπηρεσίες, Υπηρεσίες Συντήρησης) και την πολιτιστική ανάπτυξη κυρίως

των παραμεθώριων και ακριτικών περιοχών της Ελλάδας, όπως είναι και η Νήσος Λέσβος

Ο Γενικός Κανονισμός Χρηματοδοτήσεων δεν θίγει τις προγραμματικές συμβάσεις που έχει συναψει το ΥΠ.ΠΟ, και τους πολιτιστικούς θεσμούς που δυνάμει παρόμοιων συμβάσεων, εντάσσονται στο Εθνικό Πολιτιστικό Δίκτυο, το Δίκτυο Κινηματογράφου, το Δίκτυο Εικαστικών Εργαστηρίων και σ' όλα τα άλλα Δίκτυα Πολιτιστικών Θεσμών και δράσεων, που συνθέτουν την "Επικράτεια Πολιτισμού". Στον κανονισμό υπάγονται, όμως, προτάσεις τροποποίησης ή σύναψης νέων προγραμματικών συμβάσεων.

Ο Γενικός Κανονισμός Χρηματοδοτήσεων αφορά και αιτήματα για την πραγματοποίηση από τις υπηρεσίες του ΥΠ.ΠΟ, ή υπό την εποπτεία τους αρχαιολογικών έργων (πχ αναστηλωτικά έργα ή έργα συντήρησης μνημείων).

4.3.4 ΚΑΝΟΝΕΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

I. Ο βασικός κανόνας, που τίθεται για κάθε είδους χρηματοδότηση είναι η υποβολή της σχετικής πρότασης σε συγκεκριμένο τακτό χρονικό διάστημα και η συνολική αξιολόγηση όλων των συναφών προτάσεων, προκειμένου να διαμορφωθεί το ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης του ΥΠ.ΠΟ και να καταρτιστεί ο πίνακας προτεραιοτήτων με βάση τους δεδηλωμένους στόχους της πολιτιστικής πολιτικής.

Στο πλαίσιο αυτό όλες οι προτάσεις πρέπει να υποβάλλονται στην αρμόδια υπηρεσία (Διεύθυνση ή αυτοτελές γραφείο της κεντρικής υπηρεσίας του ΥΠ.ΠΟ) μέσα στον Αύγουστο κάθε έτους και να αφορούν λειτουργία θεσμών, εκδηλώσεις και δράσεις του επόμενου έτους (από 1^{ης} Ιανουαρίου έως 31^{ης} Δεκεμβρίου του επόμενου έτους). Αυτό επιτρέπει την έγκαιρη και ορθολογική κατάρτιση του Προγράμματος Δράσης και τον έλεγχο του προϋπολογισμού του ΥΠ.ΠΟ. Καθώς και την ψυχραιμία και συστηματική αξιολόγηση των προτάσεων - στοιχείο της σοβαρότητας των οποίων είναι η έγκαιρη υποβολή τους. Είναι προφανές, ότι κατά την κατάρτιση του Προγράμματος Δράσης οι υπηρεσιακές μονάδες του ΥΠ.ΠΟ μπορούν να υποβάλλουν προτάσεις ένταξης δράσεων ανεξάρτητα από την υποβολή σχετικής πρότασης από κάποιον ενδιαφερόμενο.

II. Οι προτάσεις για σερινές εκδηλώσεις φεστιβάλ και άλλες συναφείς δράσεις υπάγονται στη ρύθμιση αυτή και υποβάλλονται με την μορφή του "Πολιτιστικού Δελτίου" στο γραφείο ΕΠΑΠ μέσω των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων το ίδιο χρονικό διάστημα (μέσα στον Αύγουστο).

III. Προτάσεις που αφορούν το αρχαιολογικό έργο, την αναστήλωση ή τη συντήρηση μνημείων υποβάλλονται δια της οικείας εφορείας ή της αρμόδιας μονάδας της Κεντρικής Υπηρεσίας.

IV. Οι προτάσεις πρέπει να είναι συγκεκριμένες και πλήρεις και να συνοδεύονται από αναλυτικό και τεκμηριωμένο προϋπολογισμό. Οι προτάσεις πρέπει να συνοδεύονται από σαφή δήλωση ως προς τις άλλες πηγές χρηματοδότησης και ιδίως, ως προς χρηματοδότηση από άλλες

του Δημόσιου Τομέα (στενού και ευρύτερου), από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή άλλους Διεθνείς Οργανισμούς.

V. Όλες οι προτάσεις κατά τομείς και κατά περιοχές καταγράφονται και αξιολογούνται με ειδική αιτιολογία από τις αρμόδιες κατά περίπτωση υπηρεσιακές μονάδες.

VI. Η αυστηρή εφαρμογή της διαδικασίας αυτής συνιστά στοιχεία διαφάνειας και προγραμματικής σοβαρότητας. Η υποχρέωση αυτή βαρύνει συνεπώς όλες τις υπηρεσίες και όλα τα εποπτευόμενα ή προγραμματικώς συμβεβλημένα με το ΥΠ.ΠΟ νομικά πρόσωπα και όλους εκείνους, που υποβάλλουν προτάσεις ή αιτήματα χρηματοδότησης.

VII. Θεμελιώδης υποχρέωση όλων των αποδεκτών των χρηματικών ενισχύσεων του ΥΠ.ΠΟ είναι η τήρηση των ανειλημμένων προγραμματικών τους υποχρεώσεων ή των όρων υπό τους οποίους χορηγείται η ενίσχυση καθώς και η εμπρόθεσμη υποβολή αναλυτικού απολογισμού με όλα τα αναγκαία παραστατικά και τα λοιπά έγγραφα στοιχεία. Όλες οι χρηματοδοτήσεις χορηγούνται με απόδοση λογαριασμού¹⁵.

15: Τα στοιχεία τα πήραμε από ημερήσιες εφημερίδες ΑΙΟΛΙΚΑ ΝΕΑ & ΗΧΩ.

ΜΕΡΟΣ Β'
ΤΟ ΠΟΛΙΤΕΜΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΗΣ Ν. ΛΕΣΒΟΥ ΚΑΙ
ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

5. ΔΟΜΕΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ

5.1. Ιδιαίτερα Χαρακτηριστικά της Πόλης

Πάνω σε επτά καταπράσινους λόφους ριζωμένους στην καρδιά του Αιγαίου, απλώνεται η Μυτιλήνη, πρωτεύουσα της Λέσβου μια από τις αρχαιότερες πόλεις της Ελλάδος, με ιστορία που αρχίζει από την 3^η χιλιετηρίδα π.χ. Η σημερινή Μυτιλήνη απέχει 188 μίλια από τον Πειραιά με 30 χιλ. περίπου κατοίκους, είναι χτισμένη πάνω στα ερείπια της ομώνυμης αρχαίας πόλης που γέννησε σπουδαίες πνευματικές προσωπικότητες. Ένας περίπατος στις γραφικές γειτονιές, την προκουμαία και την παραδοσιακή αγορά δίνει την ευκαιρία στον επισκέπτη να διαπιστώσει τη ζεστή φιλοξενία των κατοίκων και να θαυμάσει τα πανέμορφα διατηρητέα αρχοντικά διαφόρων αρχιτεκτονικών ρυθμών. Την πόλη κοσμούν ωραίες εκκλησίες από τις οποίες ξεχωρίζουν η Μητρόπολη (17^{ος} αιώνας) με το γοτθικού ρυθμού κωδωνοστάσιο. Η Μυτιλήνη είναι η έδρα του Υπουργείου Αιγαίου και του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Διαθέτει Διεθνές Αεροδρόμιο και κεντρικό Λιμάνι. Η Μυτιλήνη φημίζεται για την ιστορία της και γι'αυτό θα δούμε να υπάρχουν μεγάλη τουριστική ανάπτυξη τέτοιοι χώροι που μπορούν να επισκευτεί ο επισκέπτης είναι το Κάστρο, τα Μουσεία, το άγαλμα της Ελευθερίας, το Αρχαίο θέατρο στη Δημοτική Πινακοθήκη, η Παραδοσιακή Αγορά, ιαματικές πηγές κ.α. πολλά. Ο κόσμος που θα έρθει εκτός από αυτά θα απολαύσουν και τις υπέροχες θάλασσες αφού όλο το νησί περιβρέχεται από θάλασσες και κυρίως από το Αιγαίο Πέλαγος, έχει φανταστικές αμμουδιές και θα απολαύσετε την υψηλή θερμοκρασία του νησιού και το λαμπερο ηλιο μακριά από καυσαέρια. Παρατηρείται ότι από τον Απρίλιο έως και αρχές Οκτωβρίου έρχεται κόσμος είτε από το εσωτερικό ή από το εξωτερικό για να απολαύσει το νησί, η τουριστική περίοδος είναι μεγάλη και έτσι το νησί και κυρίως η Μυτιλήνη αναπτύσσεται οικονομικά.

5.2 Ιστορία της πόλης της Μυτιλήνης

Η Πόλη Μυτιλήνη από αρχαιοτάτων χρόνων και κυρίως από το 1053-9^{ος} αι.π.χ. έως και το 1912 κατακτήθηκε και ελευθερώθηκε με συνεχούς αγώνες. Το 1053-9^{ος} αι. π.χ. Η μαρτυρία πόλεων Μυτιλήνης, Μήθυμνας Άνισσας και Ερεσού με τις επικράτειες τους στην Λέσβο. Το 590π.χ. έρχεται ο σοφός Πιττακός "ασυμνητής" στη Μυτιλήνη και μιλάει για τα έργα του. Ενώ το 514 π.χ. επιβάλλει σε τυρρανία στη Μυτιλήνη από τους Πέρσες και το Δαρείο. Ωστόσο το 406-405 π.χ. γίνεται η πολιορκία της Μυτιλήνης και του Αθηναίου στρατηγού Κορώνα από το

Λακεδαιμόνιο Καλλικράτιδα, κατάληψη της Μυτιλήνης από τους Λακεδαιμονίους και η επιβολή των ολιγαρχικών στην Λέσβο. Αντίθετα το 338π.χ. η Μυτιλήνη

παιρνει μέρος στην Πανελλήνια αντιπερσική συμμαχία της Κορίνθου με την ηγεσία του Φιλίππου Β΄ της Μακεδονίας. Ακόμη το 334 π.χ. γίνεται η πολιορκία της Μυτιλήνης και η άλωση της από τον Περσικό στόλο με αρχηγό τον Μέμωνα τον Ρόδιο και η εγκατάσταση των τυράννων σε όλες τις πόλεις της Λέσβου.

Εκτός απ'αυτά το 84 και 80 π.χ. γίνεται η κατάληψη της Μυτιλήνης

από το Ρωμαίο Λούκουλο από το Μενούκιο Θερμό.

Ενώ το 1092-1093 μ.χ το νησί καταλαμβάνει ο Τούρκος Τζαχάς γαμπρός του σουλτάνου του Ικονίου Κιλίτζ Αρσλάν. Μετά την σύντομη απομάκρυνσή του από το νησί το επανακτά και ένα χρόνο μετά ο Τζαχάς υποχρεώνεται από τους Κων/νο Δαλασσηνό και Ιωάννη Δούκα να εγκαταλείπει το νησί μετά την στενή πολιορκία της Μυτιλήνης και το 1571 μ.χ. Η ήττα των Οθωμανων στη ναυμαχία της Ναυπάκτου πληρώνεται με το βίαιο θάνατο του μητροπολίτη Μυτιλήνης και τεσσάρων ιερέων. Ωστόσο το 1771μ.χ ο ρωσικός στόλος βρίσκεται έξω από το λιμάνι της Μυτιλήνης. Ενώ το 1809 μ.χ ο Μητροπολίτης Μυτιλήνης Ιερεσμίας γίνεται Πατριάρχης. Το 1817 μ.χ ο Παλαιολόγος Λεωνής έμπορος στην Οδησσό και Φιλικός, έρχεται στην Μυτιλήνη για να γνωρίσει το νησί.

Τέλος ω 1840 μ.χ κερσεται το πρώτο γυμνασιο Μυτιλήνης και το 1901 μ.χ Γαλλική μοίρα καταλαμβάνει το λιμάνι της Μυτιλήνης ενώ το 1912 (8 Νοεμβρίου) ο ελληνικός με επικεφαλείς τον ναύαρχο Κουντουργιώτη καταλαμβάνει την πόλη της Μυτιλήνης. Η πολιτική και στρατιωτική διοίκηση υπό τον αξιωματικό του ναυτικού Κόκκο Μελά. (6-7 Δεκεμβρίου). Η μάχη του Κλαπάδου. Η τελευταία μάχη για την απελευθέρωση του νησιού . Η Λέσβος με την Ελλάδα.

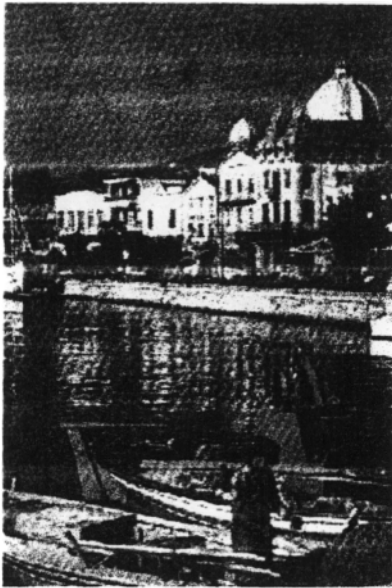
5.3 Πληθυσμιακή σύνθεση της Πόλης

Η Μυτιλήνη έχει περίπου 30.000 κιλ. κατοίκους όπου σύμφωνα

ΕΛΛΑΣ - ΛΕΣΒΟΣ
ΜΥΤΙΛΗΝΗ
Η πρωτεύουσα

με την απογραφή του 1991 που έγινε, οι άνεργοι είναι 26, 3/1 κιλ. από αυτούς οι 1410 κιλ. είναι νέοι και κυρίως του Πανεπιστημίου ή κάποιας άλλης ανώτατης σχολής, στην

Μυτιλήνη εργάζονται οι υπάλληλοι τους τομείς της Γεωργίας, Δημοσίων-Ιδιωτικού τομέα, Εμπόριο Λιανικό-Χονδρικό και Τουρισμό κ.α.

Όσο αφορά η πληθυσμιακή συνθεση της πόλης δεν είναι σταθερή γιατί πολλοί κάτοικοι άλλων περιοχών και κυρίως από χωριά, φεύγουν για να εγκατασταθούν στην πρωτεύουσα για να ζήσουν καλύτερα ή να βρουν μια καλύτερη δουλειά για να ζήσουν, που αυτό ειδικά, δηλαδή η εύρεση εργασίας στην πρωτεύουσα αυτή την περίοδο είναι πολύ δύσκολο γιατί δεν υπάρχουν κάποιες θέσεις.

Από τα υπέροχα μνημεία της πόλης Μυτιλήνης αξίζει να γίνει αναφορά στα εξής :

Το άγαλμα της Ελευθερίας-Μητρόπολη

Το 1919 με ενέργειες του νομάρχη Ι. Χρυσοβελώνη, ο Γερμανός αρχιτέκτονας Ερνέστο Τσίλλερ, δημιουργός πολλών κλασικών οικοδομημάτων κατασκευάζονταν στο γενουάτικο προμαχίων "Καστρέλλη" θα σηνόταν το άγαλμα της θεάς Ελευθερίας κρατώντας Πυρσό "και τον όλον" θα συμβόλιζε την έννοια της ελευθερίας που ξεπετιέται μ' έναν παλμό, μέσα από το κάστρο, το σύμβολο της κατακτητικής εποχής. Τον ίδιο χρόνο παραγγέλνεται στην Γερμανία το μπρούντζινο άγαλμα, το οποίο το πρόπλασμα το είχε δουλέψει με ιδιαίτερη φροντίδα ο γλύπτης Γρηγόριος Ζευγωλής (1866-1950) για την απόδοση των φυσιογνωμικών χαρακτηριστικών της πιο αγαπητής στον Έλληνα μορφής, της Ελευθερίας, όπως το σχεδίασε ο Γ. Ιακωβίδης.

Μετά την ήττα του Βενιζέλου το Νοέμβριο του 1920 ο νέος Νομάρχης Γ. Σπηλιωτόπουλος φροντίζει όχι μόνο να αποπερατώσει το έργο αυτό, αλλά και να γκρεμίσει τον προμαχώνα. Στα μέσα της δεκαετίας του '20 έγινε ο εκτελωνισμός του βαρύτατου αγάλματος στον Περεία, όπου παρέμεινε μέσα σε ένα πελώριο κιβώτιο για αρκετά χρόνια, επειδή δεν υπήρχαν στη Μυτιλήνη τα κατάλληλα μηχανικά μέσα για την εκφόρτωση του, μέχρις ότου ο Αργ. Χριστοφορίδης το μετέφερε στη Μυτιλήνη με τα φορτηγά του. Αφού εκφορτώθηκε στην άκρη της προκουμιαίας Ρουσέλλη. Μετά από χρονοβόρες διαδικασίες και αμέτρητες συζητήσεις των δημοτικών αρχόντων σχετικά με την επιλογή της θέσης για την ανέγερση του ηρώου, με πρωτοβουλία του δημάρχου Ν. Πετροπούλου η περιπέτεια του αγάλματος πήρε τέλος. Ο Πυρσός της Ελευθερίας άναψε το βράδυ της 8ης Νοεμβρίου 1933, αφού το άγαλμα στήθηκε πάνω σε ενισχυμένες και μεγάλες βάσεις, όπου υπήρχε η ακαλαίσθητη κολώνα που είχε δημιουργήσει ο Σπηλιωτόπουλος στη θέση του ιστορικού "Καστρέλλι".

Πρέπει να τονιστεί ακόμη ότι το άγαλμα της Ελευθερίας είναι απομίμηση αυτού της Νέας Υόρκης. Ακόμη στην περιοχή της Επάνω Σκάλας, στη θέση «Κουριζή», κοντά στην θάλασσα βρίσκεται το μεγαλύτερο νεκροταφείο του 4ου και 3ου π.χ αιώνα. Επίσης στην ίδια περιοχή βρίσκονται και τα ερείπια του στομίου του αρχαίου διαύλου,

αποκαλύφθηκαν τεκμήρια αρχαίου ναού και δείγματα "λεσβίας οικοδομής". Σημαντικά ερείπια τείχους ήρθαν στο φώς κατά την διάνοιξη θεμελίων κοντά στο κτίριο της Τεκτονικής Στοάς. Στο Βόρειο τμήμα της Μυτιλήνης βρίσκεται η μεγαλόπρεπη εκκλησία της Μητρόπολης και το Μητροπολιτικό Μέγαρο. Χτίστηκε στο τέλος του 16^{ου} και στις αρχές του 17^{ου} αιώνα και είναι σταυροειδής τρικλιτη βασιλική αφιερωμένη στους Αγίους Αθανάσιο και Κύριλλο. Η Αγία Τράπεζα του ναού είναι ένα από τα ωραιότερα έργα της μεταβυζαντινής ξυλογλυπτικής. Μπροστά στην είσοδο του ναού βρίσκεται το κωδωνοστάσιο δομημένο με λεξευμένες πέτρες του Σαμουσάκ. Αντίθετα με την εκκλησία ο ρυθμός του είναι γοθικός.

Το Αρχαίο Θέατρο

Στο Βόρειο λόφο της Μυτιλήνης είναι το Περιλαμπρο Θέατρο χωρητικότητας 10.000-15.000 περίπου θεατών. Σήμερα σώζεται γυμνό απ' τις μαρμαρίνες κερκίδες του και το διάκοσμό του, το κοίλο κι η ορχήστρα. Οι πέτρες του έγιναν ασβέστης ή οικοδομικό υλικό. Πολλά Αρχιτεκτονικά μέλη του μεταφέρθηκαν από το Φραγκίσκο Γατελούζο και εντοιχίστηκαν στο Κάστρο που έκτισε το 1373 πάνω στο παλιό νησάκι που ήδη είχε ενωθεί με την υπόλοιπη στεριά. Ανάγλυφα, κολώνες, μάρμαρα του θεάτρου εντοιχίστηκαν σε διάφορα σημεία των τειχών, άλλα σκόρπισαν εδώ κι εκεί και άλλα χάθηκαν.

Το 62 π.χ. έρχεται στη Μυτιλήνη ο Πομπησιος και θαυμάζει αυτό το ωραίο θέατρο, το ζηλεύει και φτιάχνει ένα όμοιο του στη Ρώμη. Το θέατρό του ανοικοδόμησε ο Αυγούστος. Ήταν τεράστιο 17.500 θέσεων, πολυτελέστατο και στεγασμένο (velatum) για να προστατεύει τους θεατές από τον ήλιο και τη βροχή. Δεν αποκλείεται βέβαια να είχε τέτοια τέντα και το θέατρο της Μυτιλήνης για την προστασία των θεατών. Καθίσματα του αρχαίου θεάτρου μερικά λέγονται "Προεδρών" και βρίσκονται στο κάτω μέρος των κερκίδων τα οποία ήταν για τους επισήμους.⁹

Κάστρο Μυτιλήνης

Σε μια από τις πιο όμορφες και από κάθε άποψη σημαντικές περιοχές της Μυτιλήνης βρίσκεται το Κάστρο της. Στην αρχαιότητα και μέχρι τους πρώτους Βυζαντινούς αιώνες η περιοχή αυτή ήταν το μικρό νησάκι που χωρίζονταν από την υπόλοιπη Λέσβο με το κανάλι, που επεκτείνονταν κατά μήκος της σημερινής αγοράς (οδός Ερμού) και ονομάζονταν "Εύριπος των Μυτιληναίων". Σήμερα η περιοχή αυτή ονομάζεται Κιοσκή και μοιάζει σαν φυσική προέκταση της Πόλης της Μυτιλήνης και ολόκληρου του Νησιού, που δεσπόζει στο Βορειοανατολικό άκρο του Αιγαίου καλύπτοντας ένα μέρος της παλιάς Πόλης.

Η κατασκευή του Κάστρου εντάσσεται στο πλαίσιο της άμυνας των παραθαλάσσιων κυρίως πόλεων, που από τον 6ο μ.χ. αιώνα στηρίχθηκε κατ' εξοχήν στα Κάστρα. Την εποχή εκείνη η τακτική του πολέμου

επέβαλλε τη δημιουργία Κάστρων σε ιδιαίτερα σημαντικές από στρατηγικής άποψης περιοχές των πόλεων, που θα εξασφαλίζουν την άμυνά τους και παράλληλα θα έλεγχαν τους θαλάσσιους εμπορικούς δρόμους. Το νησί λοιπόν της Μυτιλήνης πληρούσε τις προϋποθέσεις αυτές και για έναν πρόσθετο λόγο: από τη θέση του που βρίσκεται ελέγχει μέχρι και σήμερα το πέρασμα ανάμεσα στα μικρασιατικά παράλια και τη Λέσβο, που οδηγεί στην αρχαία Τρώαδα και στα στενά του Έλλησποντου και της Προποντιδας. Τα εμπορικά πλοία που κατευθύνονταν προς τη Βασιλεύουσα και τον Εύξεινο Πόντο αναγκαστικά θα περνούσαν από το διάολο αυτό και κατά συνέπεια το κάστρο θα είχε τη δυνατότητα να τα ελέγχει. Το Κάστρο της Μυτιλήνης έτσι όπως σώζεται σήμερα είναι το έργο των Γατελούζων συγκεκριμένα κτίστηκε το 1373 απ' το Φραγκίσκο Γατελούζο το μαρτυρεί η λατινική επιγραφή που βρίσκεται πάνω απ' τη μεσαία πόλη και γράφει: "1373 ημέρα πρώτη Απριλίου, ο μεγαλοπρεπής και ισχυρός Κύριος δούξ Φραγκίσκος Γατελούζος αυθέντης του Νησιού Μυτιλήνης διέταξε να γίνει αυτό το οικοδόμημα". Οι Γατελούζοι έκτισαν το Κάστρο στη θέση του υπάρχοντος Βυζαντινού Κάστρου και το έκαναν τελειότερο και σημαντικότερο.

Καταλάμβανε πολύ μεγάλη έκταση και ήταν δυνατό να συγκεντρωθούν μέσα σε αυτό όλοι οι κάτοικοι της πόλης και άφθονα εφόδια ώστε ν' αντέχει σε μακροχρόνιες πολιορκίες. Διέθετε υδατοδεξαμενή και πηγάδια, αποθήκες, υπόγειους θαλάμους, ενώ τα αλληπάλληλα τείχη, οι πύργοι και οι επάλξεις του πρόσφεραν ασφάλεια στους πολιορκούμενους. Ο πολύ ισχυρός σεισμός που έγινε στις 6 Αυγούστου του 1384 γκρέμισε το μεγαλύτερο μέρος του Κάστρου. Οι εργασίες ανοικοδόμησης του Κάστρου μετά το σεισμό θα πρέπει να άρχισαν ύστερα από αρκετά χρόνια αφού ο περιηγητής (Ιάνιθο που είδε το 1403 λέει πως υπήρχαν ακόμα γκρεμισμένοι Πύργοι. Στην προσπάθειά τους για αποκατάσταση των εκτεταμένων καταστροφών οι διάδοχοι του Φραγκίσκου Γατελούζου έλαβαν υπόψη τους τα νέα δεδομένα της πολιορκητικής τέχνης, που δημιουργούσε η κοήση της πυριτίδας. Με τη χρησιμοποίηση πιο στερεών υλικών φρόντισαν να γίνει αυθεντικότερο.

Λίγα χρόνια πριν από την Άλωση της Κων/πόλης οι δύο τελευταίοι Γατελούζοι ηγεμόνες, Δομένικος και Νικόλαος, επειδή έβλεπαν πολύ κοντά την Τουρκική απειλή ενίσχυσαν περισσότερο το κάστρο. Ο Δομένικος εφερε τα πρωτα κανονια και τα εφοδίασε με πυριτίδα. Το 1460, εν' όψη της Τουρκικής επίθεσης ο Νικόλαος Γατελούζος έκανε τα τελευταία αμυντικά έργα. Ύψωσε προμαχώνες και ενίσχυσε τα τείχη, έκανε πολεμίστρες, άνοιξε τάφρους και έφτιαξε παρατηρητήριο. Σε επίκαιρα σημεία έξω απ' το κάστρο και σε μικρή απόσταση από αυτό δημιουργήθηκαν αμυντικοί Πύργοι για τη μεγαλύτερη ασφάλεια της Πόλης. Παρόλες τις καταστροφές και τις λεηλασίες, τα τείχη του, όπως διατηρούνται μέχρι σήμερα, είναι αριστουργήματα μεσαιωνικής οχυρωματικής αρχιτεκτονικής¹⁶.

16: Λέσβος "Το Νησί της Σαπφώς"

➤ Copyright 1997 Εκδόσεις Μιχάλης Τουμπής Α.Ε.

Κείμενα: Μίμη Ελευθεριάδη Σελ:48

Ιστορία της Λέσβου Γ' Έκδοση

Σύνδεσμος Φιλολόγων Ν. Λέσβου

Μυτιλήνη 1998

Σελ: 258-260

Σελ: 277-279

5.4 Δομή - Οργάνωση - Λειτουργία Δημοτικής Επιχείρησης Πολιτιστικής Ανάπτυξης Μυτιλήνης (Δ.Ε.Π.Α.Μ)

5.4.1 Θεσμικό Πλαίσιο

Η Δ.Ε.Π.Α.Μ ιδρύθηκε στις 15 Ιουλίου 1994, σύμφωνα με το φύλλο της Κυβέρνησης Νο 714. Είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου που διέπεται από τις διατάξεις των άρθρων 260-267 του Π.Δ 323/89 (Κωδικοποίηση Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα).

Έδρα της επιχείρησης είναι η Μυτιλήνη και διοικείται από ενδεκαμελές (11μελές) διοικητικό συμβούλιο. Ο ορισμός των μελών που γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 261 του Π.Δ 323/89. Το διοικητικό συμβούλιο αποτελείται από 11 μέλη που ορίζονται μαζί με αναπληρωτές από το διοικητικό συμβούλιο. Από τα μέλη αυτά τουλάχιστον δύο είναι αιρετοί εκπρόσωποι του δήμου, ένας εκπρόσωπος των εργαζομένων στην επιχείρηση, 1 έως 3 εκπρόσωποι Πολιτιστικών ή Κοινωνικών φορέων.

Τα υπόλοιπα μέλη είναι δημότες ή κάτοικοι του δήμου που έχουν πείρα ή γνώσεις σχετικές με το αντικείμενο της επιχειρήσεως.

Εκτός των χώρων που έχουν ήδη επιλεγεί, στόχος της επιχείρησης είναι η εγκατάσταση όλων των τμημάτων της που ήδη έχουν αναπτυχθεί, σε κεντρικά σημεία ενταγμένα στο πολεοδομικό ιστό ετσι που να εξυπηρετούν την πολιτιστική ζωή της πόλης και που να μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τους κατοίκους της.

Σημειώνεται ακόμη ότι προσπάθεια της ΔΕΠΑΜ δεν είναι μόνο η εξασφάλιση χώρων για τη στεγάση των τμημάτων της, αλλά παράλληλα και η αποκατάσταση και ανάδειξη κτιρίων με ιδιαίτερο αρχιτεκτονικό ενδιαφέρον, ώστε να διατηρηθεί η αρχιτεκτονική κληρονομία του τόπου και να χρησιμοποιηθούν τα κτίρια αυτά για την κάλυψη σύγχρονων κοινωνικών αναγκών.

Ένας άλλος στόχος της επιχείρησης είναι η εξασφάλιση μιας δυναμικής ανάπτυξης της πολιτιστικής ζωής, για την οποία δεν χρειάζονται μόνο κτιριακές εγκαταστάσεις, αλλά και προϋποθέσεις τέτοιες ώστε η πολιτιστική ζωή να μπορεί να ζει και να αναπτύσσεται μέσα στο χρόνο. να έχει προσαρμοστικότητα και ευαισθησία στα μηνύματα των καιρών και να παρακολουθεί και να εξελίσσεται παράλληλα με τα πολιτικοκοινωνικά και φιλοσοφικά ρεύματα, ώστε να

μην αποκτήσει στατικό χαρακτήρα που θα οδηγήσει αναπόφευκτα στο μαρasmus της.

Ανακεφαλαιώνοντας θα λέγαμε ότι στόχος της νέας Δημοτικής Επιχείρησης είναι η δημιουργία χώρων και η εξασφάλιση γενικά της υποδομής για την παροχή κοινωνικών και πολιτιστικών παροχών στους κατοίκους της πόλης και της ευρύτερης περιοχής.

Σε ότι αφορά το σκοπό της ίδρυσης και λειτουργίας της ΔΕΠΑΜ

1. Η ανάληψη δραστηριοτήτων που έχουν σχέση με την πολιτιστική ανάπτυξη και συγκεκριμένα:

α. Η δημιουργία της απαραίτητης πολιτιστικής υποδομής.
β. Η ουσιαστική και ολοκληρωμένη πολιτιστική ανάπτυξη της πόλης και της ευρύτερης περιοχής και η καλλιέργεια σε βάθος της καλλιτεχνικής ευαισθησίας και της αγάπης για τις τέχνες, η προστασία της εθνικής πολιτιστικής ταυτότητας, η αναγωγή των πολιτιστικών, πνευματικών και καλλιτεχνικών αγαθών σε οργανικά στοιχεία της καθημερινής ζωής και η ενεργητική και συνειδητή συμμετοχή των πολιτών στην πολιτιστική ζωή της πόλης.

γ. Η προβολή, ανάπτυξη και η διάδοση της καλλιτεχνικής παιδείας στους τομείς της μουσικής, του χορού, του κινηματογράφου, του θεάτρου και των άλλων οπτικοακουστικών μέσων καθώς και των εικαστικών τεχνών.

δ. Η δημιουργία και ανάπτυξη της αναγκαίας υποδομής για τη βελτίωση της ποιότητας της ζωής και τη δημιουργική αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου των κατοίκων της πόλης και ιδιαίτερα των νέων.

ε. Η ανάπτυξη της συνεργασίας με τους μαζικούς πολιτιστικούς φορείς και τα ερασιτεχνικά συγκροτήματα της πόλης και της ευρύτερης περιοχής.

στ. Η οργάνωση σε ετήσια βάση πολιτιστικών εκδηλώσεων.

ζ. Η συγκέντρωση πολιτιστικών εκδηλώσεων στις συνοικίες.

2. Η αξιοποίηση και επέκταση των πολιτιστικών δραστηριοτήτων του Δήμου Μυτιλήνης.

3. Η αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού με στόχο την αξιοποίηση, την παραγωγή και τη διάθεση πολιτιστικών αγαθών.

Για την υλοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού των προαναφερομένων, η επιχείρηση θα πρέπει να αναπτύξει τη δραστηριότητα της σε τρεις αλληλένδετους τομείς:

1. στον τομέα της επιμόρφωσης.

2. στον τομέα της εκπαίδευσης.

3. στον τομέα της ψυχαγωγίας.

Ο σκοπός της ίδρυσης και λειτουργίας της ΔΕΠΑΜ σ' αυτή την πενταετία επιτεύχθηκε σε μεγάλο βαθμό, διότι αναπτύχθηκαν και οι τρεις παραπάνω δραστηριότητες (1994-1999).

Στην ΔΕΠΑΜ αυτή τη στιγμή λειτουργούν οι ακόλουθοι τομείς:

α. Τομέας Θεάτρου.

β. Τομέας Μουσικής Παιδείας.

γ. Τομέας Χορού.

δ. Τομέας Εικαστικών Τεχνών.

ε. Τομέας Κινηματογράφου.

- στ. Τομέας Φωτογραφίας.
- ζ. Τομέας Λαϊκό Πανεπιστήμιο.
- η. Τομέας Παιδικής Εκπαιδευτικής Απασχόλησης.
- θ. Τομέας Περιβαντολλογικής Εκπαίδευσης.

Η ΔΕΠΑΜ λοιπόν, προέκυψε σαν ανάγκη ολοκληρωμένης πολιτιστικής παρέμβασης. Αυτή η παρέμβαση έγινε με σκοπό να βοηθήσει τους κατοίκους του νησιού που έχουν και το μεγαλύτερο πρόβλημα, στην ανάπτυξη του νησιού. Φιλοσοφία της ΔΕΠΑΜ είναι να μετατρέψει τους πολίτες σε παραγωγούς πολιτισμού και όχι μόνο σε χρήστες και σε αποδέκτες.

5.4.2 Κανονισμοί λειτουργίας της ΔΕΠΑΜ

Για την καλύτερη λειτουργία της ΔΕΠΑΜ κρίθηκε απαραίτητο να ψηφισθούν οι ακόλουθοι κανονισμοί:

3.4.2.1 Εσωτερικός Κανονισμός Υπηρεσιών

Με τον παρόντα κανονισμό καθορίζεται η οργανωτική διάρθρωση της Δημοτικής Επιχείρησης Πολιτιστικής Ανάπτυξης Μυτιλήνης, οι αρμοδιότητες των υπηρεσιών της, οι θέσεις εργασίας και το ανώτατο όριο του αριθμού του προσωπικού της επιχείρησης.

Στην περίπτωση που η επιχείρηση αναλάβει και άλλες δραστηριότητες πέρα από αυτές που αναφέρονται στον παρόντα Ε.Κ.Υ, το διοικητικό συμβούλιο συμπληρώνει ή ακόμα τροποποιεί τον Ε.Κ.Υ με τις αντίστοιχες περιγραφές αρμοδιοτήτων και επίσης μπορεί να μεταβάλλει τον ανώτατο αριθμό προσωπικού της. Για να γίνουν οι συμπληρώσεις ή οι τροποποιήσεις στον Ε.Κ.Υ, χρειάζεται απόφαση από το διοικητικό συμβούλιο της ΔΕΠΑΜ καθώς και η έγκριση απ' το δημοτικό συμβούλιο Μυτιλήνης.

5.4.2.2 Κανονισμός Προσωπικού

Σκοπός αυτού του κανονισμού είναι η ρύθμιση των εργασιακών σχέσεων των απασχολουμένων από τη ΔΕΠΑΜ και οι σχέσεις μεταξύ της Επιχείρησης και των συνεργατών της, οι οποίες βασίζονται στις αρχές της καλής πίστεως και της ειλικρινούς συνεργασίας καθώς και στην αμοιβαία εμπιστοσύνη.

Όσον αφορά τις διατάξεις αυτές συμπληρώνουν τις ατομικές συμβάσεις εργασίας και εφαρμόζονται μόνο στην περίπτωση όπου δεν έρχονται σε αντίθεση με την εργοδοτική νομοθεσία και τις επιμέρους συλλογικές συμβάσεις εργασίας, υπουργικές και διοικητικές αποφάσεις.

5.4.2.3 Κανονισμός Διαχείρισης

Με τον κανονισμό αυτό ρυθμίζονται τα θέματα που αφορούν τους κανόνες διαχείρισης της ΔΕΠΑΜ. Ειδικότερα με τον όρο "διαχείριση" καθορίζονται όλες οι διαχειριστικές και λογιστικές διαδικασίες, δηλαδή στις διαδικασίες πληρωμών, εισπράξεων, τον τρόπο εκτέλεσης έργων και προμηθειών, τη σύνταξη του προϋπολογισμού και ισολογισμού.

5.4.3 Διευθυντές Τομέων

5.4.3.1 Προσόντα

α. Ο Διευθυντής του τομέα Θεάτρου πρέπει να έχει τα ακόλουθα προσόντα:

1. Πτυχίο Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος της ημεδαπής ή ισότητας αλλοδαπής.
2. Άριστη γνώση μιας τουλάχιστον ξένης γλώσσας.
3. Αναγνωρισμένη προσωπικότητα ευρύτερης μόρφωσης με γνώσεις και πείρα στο θεατρικό χώρο και
4. Εμπειρία στις δημόσιες σχέσεις.

β. Ο Διευθυντής του τομέα Χορού πρέπει να είναι διπλωματούχος καθηγητής αναγνωρισμένης σχολής χορού της ημεδαπής ή Ανώτερης ή Ανώτατης σχολής της αλλοδαπής καθώς και να έχει 5ετής διδακτική πείρα σε αναγνωρισμένη σχολή χορού της ημεδαπής ή αλλοδαπής.

γ. Ο Διευθυντής του τομέα Μουσικής παιδείας πρέπει να έχει τα προσόντα που ορίζει η αντίστοιχη διάταξη για τον Διευθυντή μουσικής παιδείας και να είναι προσωπικότητα με εξαιρετη προσφορά στο χώρο της μουσικής καθώς και να έχει 10ετή τουλάχιστον διδακτική προϋπηρεσία στον τομέα της μουσικής.

δ. Ο Διευθυντής του τομέα Εικαστικών Τεχνών πρέπει να είναι πτυχιούχος ανώτατης σχολής Καλών Τεχνών ή ισότιμου ανώτατου εκπαιδευτικού ιδρύματος αλλοδαπής καθώς και να έχει την ανάλογη εμπειρία σε αντικείμενα συναφή με τις δραστηριότητες του τομέα.

ε. Ο Διευθυντής του τομέα Κινηματογράφου πρέπει να είναι πτυχιούχος σκηνοθεσίας ή θεωρίας η αναλόγου αξιόλογου έργου καθώς και να έχει την εκπαιδευτική πείρα και εμπειρία που απαιτείται.

ζ. Ο Διευθυντής του τομέα Φωτογραφίας πρέπει να έχει τα εξής προσόντα:

1. Πτυχίο εκπαιδευτικού ιδρύματος ή ισότιμου αλλοδαπής.
2. Εξειδίκευση ή εμπειρία αποδεδειγμένη από εξόχως επιτυχημένη ή επαγγελματική απασχόληση.

Στους άλλους τομείς δεν υπάρχουν Διευθυντές γιατί αποτελούνται από λίγα άτομα.

5.4.3.2 Αρμοδιότητες

Α. Ο Διευθυντής του τομέα Θεάτρου έχει τις εξής αρμοδιότητες:

1. Παρακολουθεί την κίνηση του διεθνούς και του ελληνικού δραματολογίου μέσα από τον διεθνή και Ελληνικό τύπο και προπαντός τα ξένα εξειδικευμένα θεατρικά έντυπα και προγράμματα των οποίων είναι συνδρομητής.

2. Βρίσκεται σε επαφή με μεγάλα Ευρωπαϊκά θεατρικά συγκροτήματα ή εθνικά θέατρα με προοπτική τη δημιουργία ενός συστήματος συνεχούς πληροφόρησης, ενημέρωσης και πολιτιστικών ανταλλαγών.

3. Επισκέπτεται στα Διεθνή Συνθεατρικά συνέδρια, σεμιναρίων και τεχνικών και λοιπών καλλιτεχνικών συνεργατών καθώς και τους όρους αμοιβής και εργασίας τους, τις απολυσεις ή τις ανανεώσεις συμβάσεων.

4. Επιβλέπει την προετοιμασία των έργων που ανεβαίνουν, καθορίζει το ωράριο των δοκιμών, σύμφωνα ισχύουσες εκάστοτε διατάξεις.
5. Έχει την ευθύνη για την διαφήμιση και προβολή των έργων και συντονίζει το τμήμα οργάνωσης προγραμματισμού δημοσίων σχέσεων και γραμματείας.

β. Στις αρμοδιότητες του τομέα χορού περιλαμβάνονται:

1. Η λειτουργία σχολής χορού για παιδιά και εφήβους.
2. Η λειτουργία ειδικών τμημάτων (προπαρασκευαστικά τμήματα) με στόχο την ιδιαίτερη εκπαίδευση και την προετοιμασία των σπουδαστών για επαγγελματική χορευτική σταδιοδρομία.
3. Η παροχή και παρουσίαση εκπαιδευτικών - πολιτιστικών εκδηλώσεων.

γ. Ο Διευθυντής του τομέα Μουσικής Παιδείας ο οποίος είναι και κοσμηγής στο ωσείο, έχει τις εξής αρμοδιότητες:

1. Διοικεί, οργανώνει και εποπτεύει τη λειτουργία όλων των τμημάτων του τομέα.
2. Επιλέγει το διδακτικό προσωπικό.
3. Συντάσσει το ετήσιο πρόγραμμα εκπαίδευσης και επιμόρφωσης.
4. Συντάσσει τις καταστάσεις σε συνεργασία με τους καθηγητές των απαιτούμενων υλικών και υενικά προμηθειών

δ. Ο τομέας Εικαστικών Τεχνών περιλαμβάνει τα παρακάτω τμήματα στα οποία θα διδάσκουν καθηγητές:

1. Τμήμα Ζωγραφικής.
2. Τμήμα Κεραμικής.
3. Τμήμα Ξυλογλυπτικής.
4. Τμήμα Γλυπτικής.
5. Τμήμα Υφαντικής.

ε. Στις αρμοδιότητες του τομέα Κινηματογράφου είναι η παροχή κινηματογραφικής παιδείας και η παραγωγή ταινιών σε φιλμ και βίντεο.

στ. Στις αρμοδιότητες του τομέα Φωτογραφίας περιλαμβάνονται η διδασκαλία εμφάνισης και εκτόπισης φιλμς και η τεχνική των λήψεων.

ζ. Στις αρμοδιότητες του Λαϊκού Πανεπιστημίου συγκαταλέγονται:

1. Κυκλοι μαθημάτων με εξειδικευμένο αντικείμενο και ποικίλη διάρκεια.
2. Διαλέξεις πάνω σε διάφορα θέματα, με την συνεργασία και την τεχνική υποστήριξη, οικονομική και του ελευθέρου δικαίου ανοικτού πανεπιστημίου όπου αυτό είναι δυνατό.
3. Επιμόρφωση πάνω σε ζητήματα και προβλήματα επαγγελματικής κατάρτισης αλλά και σε θέματα ευρύτερης μόρφωσης.

η. Οι αρμοδιότητες του τομέα Περιβαλλοντικής εκπαίδευσης έχουν ως σκοπό την εξοικείωση των νέων με τα οικολογικά-περιβαλλοντικά θέματα

και γενικά τα προβλήματα πειριβάλλοντος της περιοχής που ζουν και οραστηριοποιούνται.

Α Τελειώνοντας θα αναφέρουμε τις αρμοδιότητες του τομέα Παιδικής Εκπαιδευτικής Απασχόλησης:

1. Σε ειδικούς χώρους της Παιδικής Εκπαιδευτικής Απασχόλησης, ειδικοί παιδαγωγοί θα απασχολούν παιδιά προσχολικής ηλικίας με επιτραπέζια εκπαιδευτικά παιχνίδια.
2. Προσπάθεια εξοκείωσης των παιδιών με τη γλώσσα των εικαστικών τεχνών, της μουσικής και του θεάτρου.

5.4.4 Όργανα Διοίκησης

Η ΔΕΠΑΜ διοικείται από 11μελές διοικητικό συμβούλιο, που τα μέλη του ορίζονται μαζί από αναπληρωτές.

1. Δύο (2) αιρετοί εκπρόσωποι του Δήμου.
2. Ένας (1) εκπρόσωπος των εργαζομένων
3. Τρεις (3) εκπρόσωποι Πολιτιστικών ή κοινωνικών φορέων.
4. Πέντε (5) μέλη δημότες ή κάτοικοι του Δήμου που έχουν πείρα ή γνώσεις σχετικές με το αντικείμενο της επιχείρησης.

5.4.5 Δραστηριότητες

Από το έτος ίδρυσης της έως και στις μέρες μας η ΔΕΠΑΜ έχει αναπτύξει ποικίλες δραστηριότητες. Πολλές από τις δραστηριότητες συνεχίζονται μέχρι σήμερα ενώ άλλες έχουν διακοπεί. Παρακάτω αναφέρονται οι δραστηριότητες που είχε και έχει αναπτύξει η ΔΕΠΑΜ.

5.4.5.1 Τομέας Θεάτρου

Ο Τομέας Θεάτρου έχει σαν κεντρικό πυρήνα το Δημοτικό θέατρο, στεγασμένο σε ένα οικητηριο κτιριο, το οποίο αυτην τη εποχη γίνονται εργασίες ούτως ώστε να διαμορφωθεί και να εξοπλιστεί κατάλληλα για τις ανάγκες ενός σύγχρονου θεάτρου.

Το Δημοτικό Θέατρο αποτελεί πρότυπο ουσιαστικής πολιτιστικής αποκέντρωσης μετατρέποντας τον ανυπολόγιστο σημαντικό θεσμό του σε πόλο πραγματικής καλλιτεχνικής δημιουργίας και τόπο συνάντησης των καλλιτεχνών με ένα «εν δυνάμει» κοινό, επιδιώκοντας πάντοτε τις υψηλότερες καλλιτεχνικές προδιαγραφές. Ακόμη το Δημοτικό Θέατρο συνδέεται με την πόλη όχι μόνο μέσα από τις παραστάσεις του, αλλά με μια δραστηριότητα - πλαίσιο στήριξης των παραστάσεων (διαλέξεις, συζητήσεις, παράλληλες εκδηλώσεις) που αφορούν τον συγγραφέα, την εποχή του, αισθητά ρεύματα και προβληματισμούς στους οποίους εντάσσεται το εκάστοτε έργο.

Αναλυτικότερα, αναφέρονται σε συνέχεια οι δραστηριότητες του θεάτρου:

1. Θεατρικές Παραστάσεις

2. Συνεισφορά διαλέξεων, ημερησίων ελέγχων από το Δ.Ε.Π.Α.Μ.
3. Διαγωνισμοί έργων θεάτρου
4. Μετακλίσεις άλλων θεάτρων
5. Θεατρικές Βιβλιοθήκες
6. Συνεργασίες με το θέατρο γενικές επιχειρήσεις
7. Οργανώνεις θεατρικών έργων για την επαφή του κοινού με ένα πολύ μεγαλύτερο αριθμό διαφορετικών έργων και συγγραφέων από εκείνο που μπορεί να ανέβει κανονικά στη διάρκεια μιας θεατρικής περιόδου.
8. Ερασιτεχνική Σκηνή για παιδιά, εφήβους και ενήλικους.

5.4.5.2 Τομέας Μουσικής

Στον τομέα της μουσικής συναντάμε τα εξής τμήματα:

1. Τμήμα Χορωδίας

2. Μουσικό τμήμα της Δ.Ε.Π.Α.Μ.

Το τμήμα χορωδίας χωρίζεται σε τρία (3) μέρη:

Α. Την παιδική χορωδία όπου εδώ γίνεται προσπάθεια εξοικείωσης των νεαρών μαθητών με τη μουσική και τα διάφορα είδη και ρεύματα που την απαρτίζουν. Οι ηλικίες που συναντάμε είναι από 5-10 κορονών και υπάρχουν 3 τάξεις απο 20 παιδιά στη καθεμιά.

Β. Την νεανική χορωδία, εδώ γίνεται προσπάθεια για την καλλιέργεια της καλλιτεχνικής προσωπικότητας των μαθητών μαζί με τις απαραίτητες θεωρητικές γνώσεις. Οι ηλικίες εσω κυμαίνονται απο 10 - 17 χρονών 2 τάξεις των 25 μαθητών η καθεμιά

Γ. Το τρίτο και τελευταίο τμήμα της χορωδίας είναι το επωνομαζόμενο Νίκος Μυρογιάννης, έχει πάρει το όνομα από το Νίκο Μυρογιάννη ο οποίος ήταν σπουδαίος δάσκαλος και πρόσφερε τα μέγιστα σε αυτή τη χορωδία. Εδώ οι ηλικίες κυμαίνονται από 18 - 80, τα μέλη που την απαρτίζουν είναι της τάξης των 35 ατόμων.

Το Μουσικό τμήμα της ΔΕΠΤΑΜ αποτελείται από μια ορχήστρα με σολίστες τραγουδιστές. Από αυτό το τμήμα γίνονται αφιερώματα σε πολλούς καταξιωθέντες και καταξιωμένους καλλιτέχνες.

Εν συνεχεία θα καταγραφούν ορισμένες δραστηριότητες των παραπάνω τμημάτων: (Μουσικές Εκδηλώσεις) για το ετος 1998.

1 Ιανουάριου 1998

Γιορτή για τους δημότες στην είσοδο της αγοράς με κάλαντα από τη χορωδία.

16 Ιουλίου 1998

Βραδιά χορωδιακού τραγουδιού με τις χορωδίες της ΔΕΠΑΜ.

19 Αυγούστου 1998

Βραδιά Γ. Ρίτσου στη Μυτιλήνη, μουσικό τμήμα της ΔΕΠΑΜ.

27 Αυγούστου

Αφιέρωμα στο Γαλλικό τραγουδι. Ορχηστρα της ΔΕΠΑΜ.

Συμμετοχή σε χορωδιακά φεστιβάλ.

5.4.5.3 Τομέας Χορού

Ο τομέας του χορού χωρίζεται στα εξής επιμέρους τμήματα:

1. Προπαρασκευαστικό Τμήμα.
2. Τμήμα Ανώτερης Σχολής Χορού.
3. Τμήμα Δημοτικών Χορών.

Λόγος του προπαρασκευαστικού τμήματος είναι η ιδιαίτερη εκπαίδευση και προετοιμασία των μαθητών για την ανώτερη σχολή χορού. Αυτή τη στιγμή στο προπαρασκευαστικό τμήμα φοιτούν 40 μαθητές από τους οποίους στο τέλος του διδακτικού έτους θα γίνει επιλογή από ειδικευμένους καθηγητές για το ποιοί θα συνεχίσουν τη φοίτησή τους στην ανώτερη Σχολή Χορού.

Η Ανώτερη Σχολή Χορού, ιδρύθηκε και λειτουργεί από τις αρχές του 1998. Αυτή τη στιγμή λειτουργεί μόνο το τμήμα της εκπαίδευσης επαγγελματικών χορευτών. Τα μαθήματα στο προπαρασκευαστικό τμήμα, στην Ανώτερη Σχολή χορού καθώς και στο τμήμα δημοτικών χορών είναι δωρεάν.

Στο Τμήμα Δημοτικών Χορών γίνεται προετοιμασία με ειδικές ασκήσεις παρμένες από βήματα και μορφές Ελληνικών χορών ώστε ο χορευτής αφ' ενός να αποκτά την τεχνική κατάρτιση που να του δίνει την άνεση των κινήσεων και αφ' ετέρου να παίρνει το "χρώμα" και την "κοψιά" του χορού αμέσως από το στάδιο των ασκήσεων. Κύριο μάθημα είναι η διδασκαλία Ελληνικών Παραδοσιακών Χορών, όμως συναντάμε και άλλα δευτερεύοντα μαθήματα λ.χ. Στοιχεία Λαογραφίας, Εθνολογίας, Ενδυματολογίας και Ανθρωπογεωγραφία του Ελληνικού χορού. Αυτή την εποχή στο τμήμα φοιτούν 50 μαθητές ανεξαρτήτως ηλικίας. Ο πρώτος φοιτητής είναι ο πρώτος και το τμήμα λειτουργεί από 15 Οκτωβρίου έως 15 Ιουνίου. Ήδη αρχίζει να διαφαίνεται ότι η Σχολή θα έχει πλήρη επιτυχία και ότι είναι ικανή να ετοιμάσει κιόλας ένα ντόπιο διδακτικό δυναμικό.

Ο τομέας του χορού προσφέρει σε τακτικά χρονικά διαστήματα στους κατοίκους της Λέσβου, χορευτικές παραστάσεις. Ξέρνεται ολόπιμο να γίνει μια αναφορά νί' αυτούς:

- Επετειακές Γιορτές.
- Καλοκαιρινές Πολιτιστικές Εκδηλώσεις.
- Αδελφοποιήσεις Πόλεων.
- Δεξιώσεις του Δήμου σε σημαντικές προσωπικότητες π.χ.: Πρόεδρος Δημοκρατίας.

5.4.5.4 Τομέας Κινηματογράφου

Αυτός ο τομέας σκοπεύει στην εισαγωγή των νεαρών μαθητών στη γλώσσα και στις τεχνικές της εικόνας και του ήχου καθώς και στην απελευθέρωση της δημιουργικής φαντασίας και της εκφραστικότητάς τους. Το Πρόγραμμα διδασκαλίας στηρίζεται στη χρήση απλών οπτικοακουστικών μέσων και περιλαμβάνει μαθήματα Ιστορίας Σκηνοθεσίας Κινηματογράφου, σενάριο και μοντάζ ήχου.

Οι δραστηριότητες αυτού του τομέα είναι οι ακόλουθες:

Α. Διοργάνωση, παραγωγή και παρουσίαση εκδηλώσεων γύρω απ' τον κινηματογράφο και τα άλλα οπτικοακουστικά μέσα.

Β. Η Προώθηση επιμορφωτικών δραστηριοτήτων.

Γ. Η Διοργάνωση Προβολών, Εκθέσεων, Διαλεξεων, Σεμιναριων και εκδόσεων που αποσκοπούν στην διάδοση και ανάπτυξη της κινηματογραφικής παιδείας.

3.4.3.3 Τομέας Φωτογραφίας

Σε αυτό το τομέα διδάσκονται τα παρακάτω μαθήματα:

Α. Εμφάνιση φιλμς.

Β. Εκτύπωση φιλμς.

Γ. Η τεχνική λήψεων.

Δραστηριότητα του τομέα φωτογραφίας είναι η διοργάνωση εκθέσεων φωτογραφίας, κυρίως κατά τους θερινούς μήνες. Όλες τις δραστηριότητες των τομέων αυτών συρρικνώνονται σε δύο μεγάλες γιορτές το Λεσβιακό καλοκαίρι και το Αποκριάτικο Καρναβάλι όπου γίνονται σε κάποια χρονική στιγμή που έχει ορισθεί ο Δήμος.

Όσο αφορά το θεσμό του Λεσβιακού Καλοκαιριού πραγματοποιείται τα τελευταία χρόνια με μεγάλη επιτυχία μεσο στους δύο καλοκαιρινούς μήνες Ιούλιο - Αύγουστο, το κόστος αυτών των εκδηλώσεων ανέρχεται στα 60.000.000 δρχ. με 70.000.000 δρχ. το χρόνο περίπου αυτά τα χρήματα δίνονται από το τακτικό προϋπολογισμό του Δήμου.

Ενδεικτικά σας αναφέρουμε τις εκδηλώσεις του Λεσβιακού καλοκαιριού του έτους 1998.

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Ιούλιος

- Κυριακή 5 "Θαλασσινό τραγούδι-νησιώτικοι χοροί", "Ναυτική Εβδομάδα '98", Πλατεία Σαπφούς.
- Σάββατο 11 "Οι Θρυλικές Περιπέτειες του Μεγάλου Αλεξάνδρου", Όπερα παραγωγή Ελλάδος, Αγγλίας, Γερμανίας (συμπαγωγή) περιοχή Θέατρο Κάστρου.
- 13-17 "Οδοιπορικό στο έργο του Θεόφιλου", Παιδικό Πρόγραμμα Κέντρο Τέχνης των παιδιών για να γνωρίσουν τα παιδιά τον λαϊκό ζωγράφο περιοχή Δημοτικό-Μουσείο-Θεόφιλου.
- Δευτέρα 13 "Μουσικός Ομιλος Πάφου Χορωδία" περιοχή Θεατρο Κάστρου.
- Τετάρτη 15 Πολιτιστικό Κέντρο ΦΟΜ "Ο Θεόφιλος", "Η ΣΑΜΙΑ" κωμωδία του Μενάνδρου περιοχή: Θέατρο Κάστρου.
- Πέμπτη 16 Βραδιά Χορωδιακού Τραγουδιού με τις χορωδίες της ΔΕΠΙΑΜ περιοχή Θεατρο Κάστρου.
- Σάββατο 18 Μουσικοχορευτική Παράσταση με το συγκρότημα "ΑΓΑΜΟΙ ΘΥΤΑΙ" περιοχή Θεάτρου Κάστρου όπως και τη Δευτέρα 20 με Κωνσταντίνα στην Πλατεία Σαπφούς όπως και πολλές άλλες εκδηλώσεις.

Αύγουστος

- Δευτέρα 3 Ρεσιτάλ Πιάνου Ιωάννης-Μαρίας Αβραάμ περιοχή Θέατρο Κάστρου.
- Τρίτη 4 Συναυλία μς τους Κώστα Μακεδόνα-Γιάννη Κότσιρα περιοχή Θέατρο Κάστρου.
- Κυριακή 9 Συνάντηση Τοπικών Χορευτικών με το Συγκρότημα της Λέσβου περιοχή Θέατρο Κάστρου.
- Δευτέρα 10 Συναυλία με το Διονύση Σαββόπουλο περιοχή Θέατρο Κάστρου.
- Δευτέρα 17 Συναυλία με τη Δημητρά Μαλανη περιοχή Θέατρο Κάστρου και πολλές άλλες εκδηλώσεις

Καιτοντας βρισκουμε απαραίτητο να γίνει μια αναφορά και στο Αποκοιάτικο Μυτιληνό Καρναβάλι. Αυτό ο θεσμός ξεκίνησε το Φεβρουάριο του 1998 με μεγάλη επιτυχία και μεγάλη απήχηση προς το κοινό. Κύριος χρηματοδότης και διοργανωτής του Καρναβαλιού είναι ο Δήμος Μυτιλήνης και κατ' επέκταση οι δημότες της Μυτιλήνης. Το κόστος αυτού του Πολιτιστικού γεγονότος ανέρχεται 17.000.000 δρχ όσο αφορά το έτος 1999.

Κρίνουμε σκόπιμο να αναφέρουμε λεπτομερώς τις δαπάνες εξόδων που έγιναν κατά το έτος 1999:

ΔΑΠΑΝΕΣ - ΕΞΟΔΑ

Αγορές από Καλαυιάτα & Αθήνα έτοιμων Καρναβαλιών.....	7.300.000 δρχ
Κοστασκευή τριών Αρμάτων με Φελιζόλ από μας (σφαγεία)	1.700.000 δρχ
Δαπάνες, έντυπα.....	1.000.000 δρχ
Ηχητικά, Φωτιστικά.....	1.500.000 δρχ
20 επιχορηγούμενα συγκροτήματα X 100.000 δρχ.....	2.000.000 δρχ
Προμήθειες αποκριατικών (σερπαντίνες, κομφατί, καπέλα, σφυρίχτρες, φρου-φρου, σοκολάτες).....	800.000 δρχ
Σκηνή κλπ.....	600.000 δρχ
Βεγγαλικά, κάψιμο.....	300.000 δρχ
Βραβεία.....	750.000 δρχ
Υφάσματα, διακοσμητικά, ξύλα, κλπ, υλικά.....	800.000 δρχ

Επιχορήγηση, Καμάρες για Καθαρή Δευτέρα.....150.000 δρχ

Σ Υ Ν Ο Λ Ο

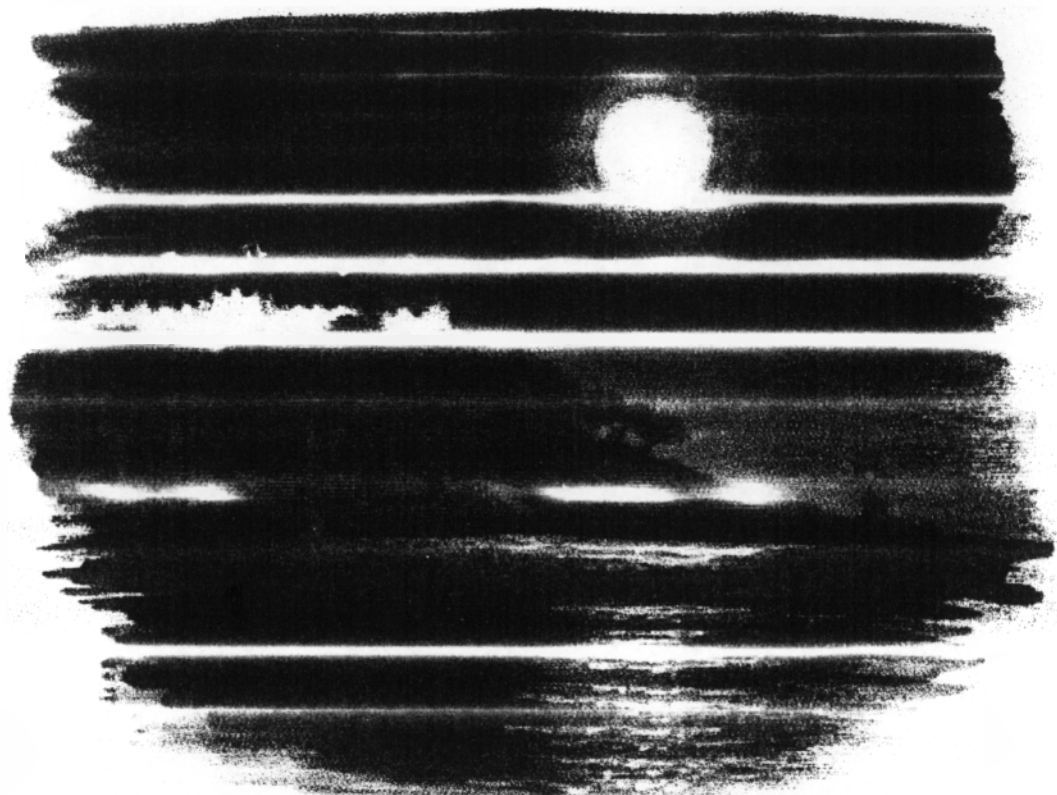
17.000.000 ΔΡΧ

Τα στοιχεία αυτά τα πήραμε από τη Δ.Ε.Π.Α.Μ.

Τελειώνοντας πρέπει να τονιστεί ότι η Δ.Ε.Π.Α.Μ. σε ότι αφορά τις πολιτιστικές δραστηριότητες έχει καταφέρει τόσο η ποιότητα όσο και η ποσότητα αυτών των δραστηριοτήτων συνεχώς να βελτιώνεται και να έχει ως αποτέλεσμα η πολιτιστική ανάπτυξη και κληρονομιά των νησιών να μην αλλοιώνεται στο πέρασμα του χρόνου αλλά αντιθέτως να αναβαθμίζεται πράγμα το οποίο θα συμβάλλει στην ανάδειξη του νησιού ως πολιτιστικού κέντρου. Πρέπει να τονιστεί ότι από του χρόνου η Δ.Ε.Π.Α.Μ. αλλάζει όνομα και θα γίνει η Δ.Ε.Π.Τ.Α.Μ δηλαδή Δημοτική Επιχείρηση Πολιτιστικού Τουρισμού. Η ανάπτυξη της Μυτιλήνης θα είναι πλέον αρμοδιότητα της επιχείρησης και ο πολιτιστικός τουρισμός εκτός από τις πολιτιστικές εκδηλώσεις που έκανε ως τώρα¹⁷.

17: Στοιχεία πήραμε από την Οικονομική Υπηρεσία της Δ.Ε.Π.Α.Μ. και γενικά από τους υπεύθυνους της Δ.Ε.Π.Α.Μ.

ΛΕΣΒΙΑΚΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ

Κερασιόγυ

Ιούλιος '98
Αύγουστος

Μουσική - Χορευτική - Πολιτισμικές Δραστηριότητες

Διοργάνωση:

ΔΗΜΟΣ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ

5.4.6 Κτιριακή Υποδοχή-εξοπλισμός της Δ.Ε.Π.Α.Μ

Η Δ.Ε.Π.Α.Μ στεγάζεται σε ένα νεοκλασικό διατηρητέο κτίριο το οποίο νοικιάζει ο Δήμος για λογαριασμό της Δ.Ε.Π.Α.Μ. Μέσα σ' αυτό συναντάς έπιπλα αντίκες αμύθητης αξίας, ιστορικά και χρηματικά, τα οποία βρίσκονται σε αριστή κατάσταση. Ακόμη η μεγάλη χωρητικότητα του κτιρίου δίνει την δυνατότητα να διατίθενται χώροι ψυχαγωγίας για τους νέους καθώς και άλλοι χώροι για τις τυχόν ανάγκες της επιχείρησης π.χ. Σκακιστικό τμήμα, συνεδριάσεις Διοικητικού Συμβουλίου, της επιχείρησης. Όσον αφορά τον εξοπλισμό της Δ.Ε.Π.Α.Μ κρίνετε επαρκής και περιέχει Η/Υ, FAX, εκτυπωτές κ.α. Παρ' όλα αυτά ο Δήμος σκέφτεται μελλοντικά να μεταστεγάσει την Δ.Ε.Π.Α.Μ σε ένα δικό του ιδιόκτητο χώρο ο οποίος θα είναι κατάλληλος να ικανοποιεί πλήρως τις ανάγκες και τις δραστηριότητες που όλο και αυξάνονται στις επιχειρήσεις.

5.4.7 Οικονομικά Στοιχεία

5.4.7.1 Πόροι-Χρηματοδότηση

Η Δ.Ε.Π.Α.Μ προκειμένου να ανταποκριθεί στις οικονομικές απαιτήσεις των καιρών διαθέτει τους εξής πόρους:

- a) Από τον τοπικό προϋπολογισμό του Δήμου Μυτιλήνης.
- b) Από έσοδα της Επιχείρησης.

Δυστυχώς παρ' όλο την πενταετή λειτουργία της επιχείρησης ακόμη δεν έχει καταφέρει να συνάψει κάποια πραγματική σύμβαση ή να απορροφήσει κάποιο πρόγραμμα της Ε.Ε.

5.4.7.2 Η Οικονομική Κατάσταση της Δ.Ε.Π.Α.Μ

Ο Δήμος διέθεσε στην Δ.Ε.Π.Α.Μ. το χρηματικό ποσό αξίας 130.000.000 εκατ. χιλ. δρχ. στο χρονικό διάστημα των (4) τεσσάρων ετών.

Ενώ από την πλευρά της η Δ.Ε.Π.Α.Μ. διέθεσε με δικά της έξοδα το ποσό των 2.000.000 εκτ. χιλ. Δρχ. για την αγορά περιουσιακών στοιχείων λόγω του ότι ο Δήμος δεν της τα προσέφερε όπως κλιματιστικά, κουρτίνες κ.α. ενώ τα είχε ζητήσει.

ΠΙΝΑΚΕΣ ΓΙΑ ΕΞΟΔΑ-ΕΣΟΔΑ ΤΗΣ Δ.Ε.Π.Α.Μ

Από τον συγκεντρωτικό πίνακα 1 των εσόδων - εξόδων - ζημιών - κερδών φαίνεται η δυσχερής οικονομική κατάστασή της, παρατηρούμε ότι τα έξοδα της είναι πολύ δυσανάλογα των εσόδων της.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ-ΕΞΟΔΩΝ-ΖΗΜΙΩΝ-ΚΕΡΔΩΝ ΤΗΣ Δ.Ε.Π.Α.Μ.

ΕΤΗ	ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ	ΖΗΜΙΑ ΧΡΗΣΕΩΣ	ΖΗΜΙΑ ΧΡΗΣΕΩΣ
1995	29.674.350	29.674.350	801.120	-----
1996	34.054.078	34.054.078	10.424.867	-----
1997	25.143.966	25.143.966	744.013	-----

ΠΗΓΗ: Ιδία Έρευνα

Τα έτη 1998 και 1999 δεν έχουν συνταχθεί λόγο ότι δεν είναι πάντα απαραίτητο να συνταχθεί ισολογισμός.

Στον επόμενο πίνακα βλέπουμε αναλυτικά τα έσοδα-έξοδα των διαφόρων τμημάτων της Δ.Ε.Π.Α.Μ για τα έτη 1997. Συμπεραίνουμε ότι τα έξοδα για την λειτουργία των τμημάτων είναι πολλά ενώ τα αντίστοιχα έσοδα δεν φθάνουν για να τα καλύψουν.

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ 3
ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΕΤΩΝ 1997

ΤΜΗΜΑΤΑ	ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1/1/98 - 31/12/98				
	ΕΞΟΔΑ	ΕΣΟΔΑ	ΥΠΟΛΟΙΠΟ	ΜΙΣΘ/ΣΙΑ	ΣΥΝΟΛΑ
ΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	-----	-----	-----	2.400.000	2.400.000
ΙΟΥΣΙΚΗ	600.000	600.000	-----	600.000	1.800.000
ΘΕΑΤΡΟ	-----	-----	-----	-----	-----
ΘΡΟΣ	1.000.000	-----	500.000	1.500.000	3.000.000
ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ	-----	-----	-----	-----	-----
ΑΛΛΗΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	16.000.000	-----	16.000.000	-----	32.000.000
ΚΑΡΝΑΒΑΛΙ-ΛΕΣΒ. ΚΑΛΟΚΑΙΡΟ	5.000.000	500.000	1.000.000	5.500.000	12.000.000
ΥΝΟΛΑ	18.100.000	1.100.000	17.500.000	5.500.000	32.200.000

ΠΗΓΗ: Ιδία Έρευνα

Όσο αφορά το θέατρο δεν λειτουργεί όπως επίσης και τα εικαστικά σε λίγους μήνες θα αρχίσουν να λειτουργούν. Το θέατρο κυρίως δεν υπάρχει κτίριο γιατί το παλιό που υπήρχε επισκευάζεται. Όσο αφορά το τμήμα εικαστικών δεν υπάρχουν εκδικούμενα στελέχη.

Η Δ.Ε.Π.Α.Μ συμπεραίνουμε ότι αντιμετωπίζει οικονομικές δυσχέρειες αφού το ύψος των εξόδων ξεπερνά κατά πολύ το ύψος των εσόδων. Κι αυτό οφείλεται στο κοινωνικό χαρακτήρα που έχει η επιχείρηση. Βασικό θέλημά της είναι να ευαισθητοποιήσει τους πολίτες της Μυτιλήνης σε θέματα πολιτισμού καθώς και να μπορέσει να υλοποιήσει τους στόχους που έχει βάλει π.χ. οικονομικής φύσεως, μείωση εξόδων-αύξηση εσόδων.

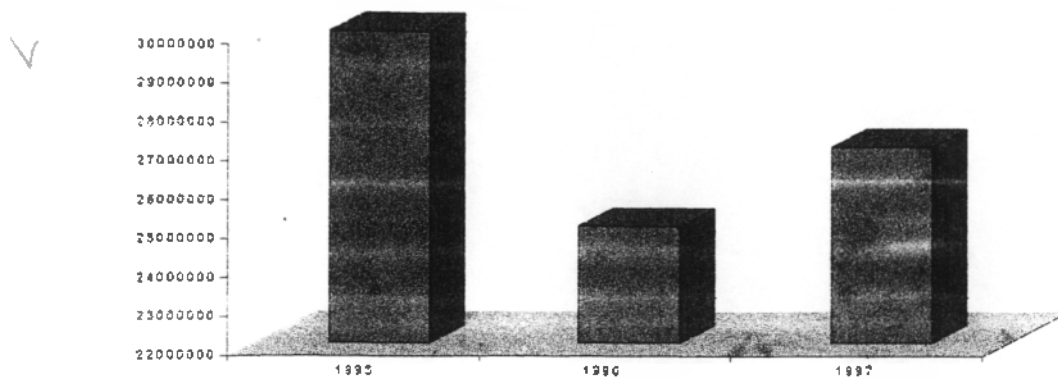
ΠΙΝΑΚΑΣ 4

ΕΣΟΔΑ Δ.Ε.Π.Α.Μ

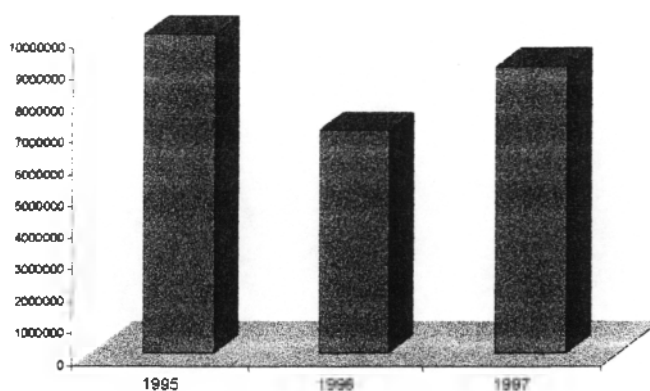
ΕΤΗ	ΤΑΚΤΙΚΑ	ΕΚΤΑΚΤΑ	ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΤΟΚΟΙ	ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΣΟΔΑ	ΣΥΝΟΛΑ	ΕΠΙ ΤΟΣΕ ΕΚΑΤΟ
1995	-----	-----	30.000.000	-----	10.000.000	40.000.000	100%
1996	-----	-----	25.000.000	-----	7.000.000	32.000.000	70%
1997	-----	-----	-----	-----	9.000.000	36.000.000	90%

ΠΗΓΗ: Ιδία Έρευνα

ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ

ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΣΟΔΑ

Οι επιχορηγήσεις προέρχονται από τον Δήμο κατά κύριο φορέα και σπανίως από το ΥΠ.ΠΟ και ΥΠ.ΑΙΓΑΙΟΥ και τα διάφορα έσοδα προέχοντας από χορηγίες.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5
ΕΣΟΔΑ Δ.Ε.Π.Α.Μ.

ΕΤΗ	ΤΑΚΤΙΚΑ	ΕΚΤΑΚΤΑ	ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΣΕ ΦΟΡΕΣ	ΑΠΟΒΑΣΕΙΣ	ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΙ ΤΟΚΟΙ
1995	1.500.000	1.000.000	2.000.000	-----	-----
1996	1.500.000	2.000.000	2.000.000	-----	-----
1997	1.500.000	1.500.000	2.000.000	-----	-----
ΣΥΝΟΛΑ	4.500.000	4.500.000	6.000.000	-----	-----

Τα τακτικά έξοδα συνήθως είναι για μισθοδοσία ενώ τα έκτακτα εξαρτώνται με το είδος των εκδηλώσεων και οι επιχορηγείς σε φορείς που πηγαίνουν κυρίως σε συλλογους πολιτιστικούς.

5.4.8 Δ.Ε.Π.Α.Μ και ερασιτεχνικοί πολιτιστικοί φορείς

Βασική επιδίωξη της Δ.Ε.Π.Α.Μ είναι η επισήμανση των πολιτιστικών πόρων και των πολιτιστικών δυνατοτήτων και η εξασφάλιση της απαραίτητης υλικότεχνικής υποδομής και της οικονομικής στήριξης για αξιοποίηση και ανάπτυξής τους.

Η λειτουργία των ερασιτεχνικών πολιτιστικών συλλόγων και γενικά των πολιτιστικών φορέων στην πόλη όχι μόνο δεν θα πρέπει να θεωρηθεί ανταγωνισμός αλλά αναγκαιότητα και προϋπόθεση για επίτευξη των στόχων της Δ.Ε.Π.Α.Μ.

Πρόθεση της Δ.Ε.Π.Α.Μ. είναι η χρησιμοποίηση εκτός των οργανωμένων συλλόγων και οργανώσεων και όλων των άλλων φορέων για τη δημιουργία μιας σειράς κέντρων που είναι τοποθετημένα σε διάφορες περιοχές της πόλης θα εξασφαλίζουν την συμμετοχή στην κοινή προσπάθεια της πολιτιστικής ανάπτυξης όσο το δυνατόν περισσότερων δημοτών.

Η Δημοτική επιχείρηση όχι μόνο δεν έχει ανταγωνιστικό χαρακτήρα αλλά αντίθετα δίνει τη δυνατότητα ανάπτυξης και αξιοποίησης της καλλιτεχνικής και πνευματικής δουλειάς κάθε πολίτη και θα συντελέσει στην ανάπτυξη συναγωνιστικών τάσεων και ομιλίας στο πολιτιστικό χώρο.

Με την συμμετοχή στο Διοικητικό Συμβούλιο της επιχείρησης αντιπροσώπων των φορέων, δίνει τη δυνατότητα ώστε να συντονίζονται οι προσπάθειες και να εφαρμόζεται το γενικό πρόγραμμα καλλιτεχνικής παιδείας επιμόρφωσης και εκδηλώσεων.

Βασικός στόχος της επιχείρησης είναι η ανάπτυξη της συνεργασίας με τους μαζικούς πολιτιστικούς φορείς και τα ερασιτεχνικά συγκροτήματα της Μυτιλήνης και του νησιού καθώς και η παροχή με κάθε δυνατό τρόπο ηθικής και υλικής βοήθειας καθώς και τεχνικής υποστήριξης ώστε να ενισχυθεί το πεδίο πρωτοβουλιών και παρεμβάσεων.

5.4.9 Συμπεράσματα

Γενικά η Δ.Ε.Π.Α.Μ. σ' αυτήν την 5ετή λειτουργία της δεν έχει αναπτυχθεί στο μέγιστο βαθμό που θα ήθελε αφού ακόμη δεν έχει καταφέρει να κοινοποιήσει πλήρως ανάγκες τις οικονομικές και ηθικές.

Βασική επιδίωξη της επιχείρησης σ' αυτήν την 5ετη πορεία ήταν και είναι η αποκέντρωση των πολιτιστικών δραστηριοτήτων εντός και εκτός Μυτιλήνης.

Όσο αφορά την συμμετοχή των κατοίκων του νησιού σ' αυτή την 5ετία κρίνεται ικανοποιητικά και συνεχώς έχει ανοδική πορεία και το ποιοό σπουδαίο είναι η ενεργός συμμετοχή των νέων που αυξάνεται διαρκώς.

Δυστυχώς όμως τα οικονομικά της επιχείρησης δεν έχουν κάνει μεγάλο άλμα που θα της δώσει δυνατότητα να έχει δικούς της ιδίους πόρους οι οποίοι θα υπερκαλύπτουν τα έξοδα της. Έτσι σήμερα η Δ.Ε.Π.Α.Μ. έχει φτάσει στο σημείο που τα έξοδα της να είναι μεγάλα ενώ αντιστοίχως τα έσοδα της από εισπράξεις πολιτιστικών εκδηλώσεων είναι μικρές και για αυτό το λόγο η βοήθεια απ' την Δημοτική αρχή να είναι επιβλητική και άκρως αναγκαστική.

Τελειώνοντας πρέπει να τονιστεί ότι η Δ.Ε.Π.Α.Μ. σε ότι αφορά τις πολιτιστικές δραστηριότητες έχει καταφέρει τόσο η ποιότητα όσο και η ποσότητα αυτών των δραστηριοτήτων συνεχώς να βελτιώνεται και να έχει ως αποτέλεσμα η πολιτιστική ανάπτυξη και κληρονομιά των νησιών να μην αλλοιώνεται στο πέρασμα του χρόνου αλλά αντιθέτως να αναβαθμίζεται πράγμα το οποίο θα συμβάλλει στην ανάδειξη του νησιού έως πολιτιστικού κέντρου. Πρέπει να τονιστεί ότι από του χρόνου η Δ.Ε.Π.Α.Μ. αλλάζει όνομα και θα γίνει η Δ.Ε.Π.Τ.Α.Μ. δηλαδή Δημοτική Επιχείρηση Πολιτιστικού Τουρισμού. Η ανάπτυξη της Μυτιλήνης θα είναι πλέον αρμοδιότητα της επιχείρησης και ο πολιτιστικός τουρισμός εκτός από τις πολιτιστικές εκδηλώσεις που έκανε ως τώρα¹⁷.

17: Στοιχεία πήραμε από την Οικονομική Υπηρεσία της Δ.Ε.Π.Α.Μ. και γενικά από τους υπεύθυνους της Δ.Ε.Π.Α.Μ.

5.4.10 ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

Το κτίριο που στεγάζεται η περίφημη Πινακοθήκη είναι του Δήμου όπου το συντήρησε και το διατήρησε σ' αυτήν την μορφή, γιατί ήταν κτίριο του Τούρκου Χαλί Μπέι και ήθελαν να το κρατήσουν λόγω της ιστορικής του σημασίας.

Τα βιβλία που βρίσκονται στην Πινακοθήκη είναι αμύθητης αξίας, ακόμη κοσμείται με εκατό έργα ζωγραφικής επιφανών καλλιτεχνών που είναι ανεκτίμητα σε αξία και αντιπροσωπεύουν τον κόπο και το μεράκι της ζωής του ΓΙΩΡΓΟΥ ΠΕΤΡΗ-ΣΙΜΟΥ καθώς επίσης και της Έλλης Σίμου τα έργα αυτά διατηρούνται και φυλλάσσονται από το Δήμο.

Αφού η οικογένεια του Σίμου τα άφησε μετά το θάνατό τους όπως έλεγε η Διαθήκη στο Δήμο. Η συλλογή των βιβλίων είναι 12.000 βιβλία ενώ η συλλογή των πινάκων 101. Ιδιαίτερα σημαντική είναι η παρουσία της Βάσως Καιράκη, Γουναρόπουλος Γ., Κανελλή Ορέστη, Κουγιουμτζή Αγγ., Αντ. Πρωτοπατσή, Σικελιώτη Γ., Τσαρούχης Γιάννης, Φασιανού Αλ. και άλλων καταξιωμένων ζωγράφων.

Με την χειρονομία αυτή ο Γιώργος Σίμου - Πετρής απέδειξε τα αισθήματα αγάπης προς την πατρίδα του και το λαό της Μυτιλήνης και της Λέσβου.

Σύντομα η Δημοτική Πινακοθήκη Μυτιλήνης θα λειτουργήσει σε μόνιμη βάση με την εξασφάλιση των ειδικών συνθηκών και του τρόπου καλής λειτουργίας.

5.4.10.1 ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ

1ος Όροφος Αίθουσα 1 (ΠΙΝΑΚΕΣ)

1. "Βάζο με λουλούδια", Γ. Γουναρόπουλος Ακουαρέλα.
2. "Γυναίκα με μακριά μαλλιά", (γυμνό) Γ. Γουναρόπουλος Ακουαρέλα.
3. "Γυναίκα με μαντήλι δεμένο", Γ. Γουναρόπουλος Χαρακτικό.
4. "Γυναίκα με παιδάκι", (γυμνό) Γ. Γουναρόπουλος Ακουαρέλα.
5. "Δέντρα σε λίμνη", Γ. Γουναρόπουλος Χαρακτικό.
6. "Κανάτα με λουλούδια", Γ. Γουναρόπουλος Ακουαρέλα.
7. "Τοπίο με λουλούδια", Γ. Γουναρόπουλος Ακουαρέλα.
8. "Γυναίκα γυμνή", Γ. Γουναρόπουλος Ακουαρέλα.

1ος Όροφος Αίθουσα 2

9. "Ένας κύριος με κλουβί", Θ. Ακριβόπουλος Λάδι.
10. "Τριά καμπουριασμένη κλαίει το παιδί της που σκοτώθηκε", Χρόνης Μποστατσόγλου Ακουαρέλα.
11. "Καρεκλα Ψαθινή", Χρόνης Μποστατσόγλου Ακουαρέλα.
12. "Νεκρά Φύση", Χρόνης Μποστατσόγλου Ακουαρέλα.
13. "Κυνήγι", Θεόφιλος Ζωγραφισμένο σε τενεκέ.

14. "Ποδοσφαιριστής", Χρ. Καρράς Ακουαρέλα.
15. "Ένα ζευγάρι", Χρ. Καρράς Ακουαρέλα.
16. "Έρως", Γιάννης Τσαρούχης Ακουαρέλα.
17. "Μπορντούρα από θεατρικό ένδυμα της Μαρίας Κάλας από την παράσταση της Μήδειας, Γιάννης Τσαρούχης Ακουαρέλα.
18. "Ναυτάκι", Γιάννης Τσαρούχης Λαδοπλαστέλ.
19. "Πορτρέτο Γάλλου Άντρα", Γιάννης Τσαρούχης Χαρακτικό.
20. "Νεαρός με μακριά μαλλιά", Γιάννης Τσαρούχης Χαρακτικό.
21. "Πορτρέτο Γάλλου Άντρα", Γιάννης Τσαρούχης Λαδοπλαστέλ.
22. "Λουλούδια", Γιάννης Τσαρούχης Ακουαρέλα.
23. "Βάζο με λουλούδια", Γιάννης Τσαρούχης, Ακουαρέλα.
24. "Άντρας ημίγυμνος καθισμένος ξαπλωτός", Γιάννης Τσαρούχης Λάδι.
25. "Γυναίκα από την Αταλάντη και ο Έρως", Γιάννης Τσαρούχης Κολάζ.

1ος Όροφος Αίθουσα 3

26. "Πρόσωπο Κοριτσιού", Ορέστης Κανελλής Ακουαρέλα.
27. "Πορτρέτο Κοριτσιού", Ορέστης Κανελλής Ακουαρέλα.
28. "Κοπέλες που μαζεύουν λουλούδια", Ορέστης Κανελλής Ακουαρέλα.
29. "Κοπέλες στο παράθυρο", Ορέστης Κανελλής Ακουαρέλα.
30. "Τοπίο", Ορέστης Κανελλής Ακουαρέλα.
31. "Τοπίο κοντά σε ακρογιαλιά", Ορέστης Κανελλής Ακουαρέλα.
32. "Ο τρανός αγρότης", Ορέστης Κανελλής Λάδι.
33. "Σκίτσο κοριτσιού ξαπλωμένο", Ορέστης Κανελλής Κάρβουνο.
34. "Σκίτσο κοριτσιού", Ορέστης Κανελλής Κάρβουνο.
35. "Κατοχή ο αδελφός με 2 μικρά αδέρφια ψάχνουν για τροφή", Ορέστης Κανελλής Ακουαρέλα.

Διάδρομος 1ου Ορόφου

36. "Σκίτσο του Γιώργου Πετρή-Σίμου", Αντώνης Πρωτοπάτσης Σκίτσο.
37. "Σκίτσο της Έλλης Σίμου", Αντώνης Πρωτοπάτσης Σκίτσο.
38. "Σκίτσο του Γιώργου Πετρή-Σίμου", Αντώνης Πρωτοπάτσης Σκίτσο.
39. "Γυναίκα με κοτσίδα και μαντήλι", Γ. Γουναρόπουλος Χαρακτικό.
40. "Γυναίκα καθιστή και όρθια", Ορέστης Κανελλής Ακουαρέλα.
41. "Μάης (ναύτης με λουλούδια)", Γιάννης Τσαρούχης Ακουαρέλα.
42. "Μάσκα Γυναικεία", Μόραλης Ακουαρέλα.
43. "Γυμνό Γυναίκας", ΜΑΤΙΣ Χαρακτικό.
44. "Ταύρος", Πικάσο Χαρακτικό.

2ος Όροφος Αίθουσα 1

45. "Πειρατές", Γκραβούρα.
46. "Τοπίο", Σεβαστάκης Ακουαρέλα.
47. "Αεικονικό (αφηρημένο)", Φώτης Σαρρής Ακουαρέλα.
48. "Σπίτι με δέντρο", Αξάνα Ακουαρέλα.
49. "Σειρά στρατιωτών με λόγχη", ΧΕΡΕΛΕΣ Χαρακτικό.
50. "Γαϊδούρι φορτωμένο", Κ. Κηλαϊδόνης Ακουαρέλα.
51. "Παλιός χάρτης Βορ. Αιγαίου".
52. "Χάρτης της Κρήτης".
53. "Παλιός Χάρτης της Κύπρου".

2ος Όροφος Αίθουσα 2

54. "Τριαντάφυλλο", Δημήτρης Χαρακτικό.
55. «Γυναίκα που κοιμάται», Δημήτρης Χαρακτικό.
56. «Μάρτυρες», Αγγ. Κουγιουμτζής Λάδι.
57. «Μακεδονικά Σπίτια», Αγγ. Κουγιουμτζής Λάδι.
58. «Σπίτι Μακεδονικό με κοπέλα», Αγγ. Κουγιουμτζής Λάδι.
59. «Άνεργος εργάτης με σκεπάρνι», Μάρθας Λάδι.
60. «Παραλία Θερμής», Γερρύ Βάνα Λάδι.
61. «Λιμάνι Περάματος», Γερρύ Βάνα Λάδι.

2ος Όροφος Αίθουσα 3

62. «Η Ελευθερία πάνω από την Γαλλία», Γαλάνης Χαρακτικό, Ξυλογραφία.
63. «Γυναίκα από την Διονυσία», Γαλάνης Έγχρωμο Χαρακτικό Ξυλογραφία.
64. «Γυμνό γυναίκας», Μουγιαννής Ακουαρέλα.
65. «Δρόμος στη Νάξο», Νίκη Σταματοπούλου.
66. «Γυναίκα που θερίζει», Β. Σεμερτζίδης Χαρακτικό Έγχρωμο.
67. «Αυλή σπιτιού στην Νάξο», Νίκη Σταματοπούλου.
68. «Αυλή σπιτιού στην Νάξο», Νίκη Σταματοπούλου.
69. «Τοπίο με δέντρα», Θεοδωρόπουλος Ξυλογραφία.
70. Ακείκονικό (αφηρημένο), Θεοδωρόπουλος Χαρακτικό.
71. «Τοπίο Νάξου», Πάρις Πρεκάς Ακουαρέλα.

2ος Όροφος Αίθουσα 4

72. «Γυναίκα που ξύνει το κεφάλι της», Γ. Μαυροειδής Ακουαρέλα.
73. «Γυμνό Γυναίκας», Γ. Μαυροειδής Λάδι.
74. «Προσωπογραφία», Τάσος Χαρακτικό.
75. «Καθιστή γυναίκα», Γ. Σικελιώτης Ακουαρέλα.
76. «Δύο γυναίκες με λουλούδι», Γ. Σικελιώτης Ακουαρέλα.
77. «Κεφάλι παιδιού», Γ. Σικελιώτης Ακουαρέλα.
78. «Τσιγγάνες που χορεύουν», Γ. Σικελιώτης Ακουαρέλα.

79. «Πρόσωπα δύο ψαράδων», Βάσω Κατράκη Χαρακτικό-Λιθογραφία.
80. «Ομάδα εργαζόμενων που πάει στη δουλειά», Βάσω Κατράκη Χαρακτικό.
81. «Πρόσωπο γυναίκας με καπέλο», Βάσω Κατράκη Χαρακτικό - Λιθογραφία.
82. «Κοπέλα με στάμνα στο κεφάλι», Βάσω Κατράκη Χαρακτικό-Λιθογραφία.
83. «Οικογένεια ψαράδων», Βάσω Κατράκη Χαρακτικό-Λιθογραφία.
84. «Ζευγάρι με παιδί στην αγκαλιά», Βάσω Κατράκη Χαρακτικό-Λιθογραφία.
85. «Μάνα με δυο παιδιά», Βάσω Κατράκη Χαρακτικό-Λιθογραφία.
86. «Ψαράς», Βάσω Κατράκη Χαρακτικό - Λιθογραφία.
87. «Συλλαλητήριο Μάης '68 - Παρίσι», Γ. Σουγιούλ - Μολύβι.
88. «Ακεικονικό - Αφηρημένο», Άλκης Ακουαρέλα.

2ος Όροφος Διάδρομος

89. «Ακεικονικό - Αφηρημένο», Γιάννης Σπυρόπουλος Ακουαρέλα.
90. «Ναυάγιο», Κοσσίν Χαρακτικό.
91. «Ζωγράφος που ζωγραφίζει», Μυταράς Ακουαρέλα.
92. «Μια καθιστή γυναίκα», Μυταράς Ακουαρέλα.
93. «Γυναίκες», Βακιριτζής Χαρακτικό.
94. «Γυναίκα γυμνή», Βακιριτζής Χαρακτικό.
95. «Ψάρια», Αλέκος Φασιανός Ακουαρέλα.
96. «Ένα ζευγάρι», Αλέκος Φασιανός Ακουαρέλα.
97. «Το παιδί με το ποδήλατο», Αλέκος Φασιανός Ακουαρέλα.
98. «Χιονισμένο τοπίο», Αντώνης Πρωτοπάτσης Ακουαρέλα.
99. «Τοπίο στο Ακλείδιον», Αντώνης Πρωτοπάτσης Ακουαρέλα.
100. «Αποψη της Μυτιλήνης», Αντώνης Πρωτοπάτσης Χαλκογραφία.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΒΙΒΛΙΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ & ΑΞΙΑ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

1. «ΛΕΣΒΟΣ από τη Σαπφώ του Ελύτη», του Δημήτρη Ταλιάνη, έκδοση 1995 σχήμα 28x29, αριθμός σελίδων 176, ποιότητα χαρτιού TORRASPAPEL 170 γραμ. πανόδετο με σκληρό χαρτόνι. Αγγλική Έκδοση: 84 κιβώτια x 6 τεμάχια = 486 + 18 = 504 σύνολο. Ελληνική Έκδοση: 382 κιβώτια x 6 τεμάχια = 2.292 σύνολο. Τιμή: 10.000 δρχ.
2. «Μακάρια» του Τάκη Χαντζηαναγνώστου, έκδοση 1997, σχήμα 25 x 17,5 αριθμός σελίδων 205 ιλουστρασιόν, πλαστικοποιημένο χαρτόδετο με σκληρό χαρτόνι, 22 κιβώτια x 44 τεμάχια = 968 σύνολο, η τιμή δεν έχει κοστολογηθεί.
3. «Τα υφαντά της Λέσβου», της Μαρίας Αναγνωστοπούλου, έκδοση ~~Δίπλος~~ Μυτιλήνης - ΠΟΠΤ 1990- σχήμα 28,5 x 20,5 αριθμός σελίδων, 80 χαρτόδετο. 24 κιβώτια x 80 τεμάχια = 1920, τιμή 2.000 δρχ.

4. «Η ΛΕΣΒΙΑΚΗ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΦΟΡΕΣΙΑ 18ος-19ος αι.», Μαρίας Αναγνωστοπούλου, έκδοση 1996, σχήμα 29 x 21, 214 σελίδες, πανόδετο με σκληρό καρτόνι, 98 κιβώτια x 20 τεμάχια = 1960 x 37 = 1997. Τιμή: 8.000 δρχ.
5. «Τα λιόδεντρα και οι ξωμάχοι πάνω στη Λέσβο», Θανάση Παρασκευαΐδη, έκδοση Β' 1998, σχήμα 27,5 x 21,9 σελίδες, καρτί βέλβη 120 γραμ. καρτόδετο. 24 κιβώτια x 73 τεμάχια = 1752 + 40 = 1792 σύνολο η τιμή δεν έχει κοστολογηθεί ακόμη.
6. «ΛΕΣΒΟΣ Οικονομική & Κοινωνική Ιστορία (1840 - 1912)», της Ευριδικής Σιφναίου 1996, σχήμα 24 x 17, 395 σελίδες, καρτόδετο. 2 κιβώτια x 30 τεμάχια = 60 + 22 = 82 σύνολο. Τιμή 8.000 δρχ.
7. «Μυτιληνιοί λόγιοι και λογοτέχνες συμβολή στην Ιστορία της Λεσβιακής Γραμματείας», τόμος πρώτος του Κώστα Μίσσιου, έκδοση 1994, σχήμα 20,5 x 14,5 σελίδες 509, καρτόδετο. 65 κιβώτια x 14 τεμάχια = 910 + 1 = 911. Τιμή 4.000 δρχ.
8. «ΤΟ ΑΓΙΟ ΝΕΡΟ ΙΑΜΑΤΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ ΤΗΣ ΛΕΣΒΟΥ», φωτογραφίες της Τζέλης Χαντζηδημητρίου, έκδοση 1996, σχήμα 19,5 x 21 σελίδες 14,4 καρτόδετο. 113 τεμάχια. Η τιμή δεν έχει κοστολογηθεί.
9. «Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΗΣ ΛΕΣΒΟΥ ΣΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΟΘΩΜΑΝΟΚΡΑΤΙΑΣ», ιστορικά και λαογραφικά ανάλεκτο της Μαρίας Αναγνωστοπούλου έκδοση 1998, σχήμα 24,5 x 17,5 σελίδες 238, καρτόδετο. 144 κιβώτια x 16 τεμάχια = 2,304 + 15 = 2,319 η τιμή δεν έχει κοστολογηθεί ακόμη.
10. «ΣΚΛΑΒΟΧΩΡΙ», της Πέπης Δαράκη, επανέκδοση 1998 τρίτη έκδοση, σχήμα 20,5 x 14,5 σελίδες 284, καρτόδετο. 169 κιβώτια x 12 τεμάχια = 2.028 η τιμή δεν έχει κοστολογηθεί ακόμη¹⁸.

18: Δώθηκαν από τους υπεύθυνους της Πινακοθήκης.

5.4.11 Λαϊκή Βιβλιοθήκη

Η Λαϊκή Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης ιδρύθηκε στις 17 Ιουνίου 1993, επί Δημαρχίας Νότη Παναγιώτου.

Το Άρθρο 3 του καταστατικού μας πληροφορεί ότι ο σκοπός για τον οποίο ιδρύθηκε η παρούσα Βιβλιοθήκη, είναι η συγκέντρωση, καταγραφή και επεξεργασία βιβλίων, χειρογράφων, εντύπων τα οποία αναφέρονται στην ιστορία του Νησιού ή τα οποία έχουν γραφτεί από Λέσβιους λογοτέχνες.

Τα επίσημα εγκαίνια της Βιβλιοθήκης έγιναν την 1η Ιουνίου 1997. Από την ίδρυση μέχρι την επίσημη λειτουργία της Βιβλιοθήκης, πρέπει να λεχθεί ότι η τέως Δημοτική Αρχή και συνάμα το Διοικητικό Συμβούλιο έκαναν τεράστιες προσπάθειες, ώστε αυτή η «ιδέα» να γίνει παραγωγικότητα, πράγμα που μακροχρόνια φαίνεται να αποδίδει καρπούς. Με την πάροδο των 2 ετών από τα επίσημα εγκαίνια, η Βιβλιοθήκη αναπτύχθηκε και έχει καταφέρει να εντάξει στη συλλογή της βιβλία, έντυπα τα οποία αφορούν την Ιστορία της Ελλάδος, τις καλές τέχνες καθώς και την λογοτεχνία, πράγμα που σημαίνει ότι έχει καταφέρει σε μεγάλο ποσοστό να καλύψει την κάθε λογής ανθρώπινη ζήτηση.

Η ανάπτυξη της Βιβλιοθήκης οφείλεται:

1. Στην αγάπη του κοινού, που γίνεται πράξη με δωρεές βιβλίων, εντύπων και χειρογράφων.
2. Στο Δήμο Μυτιλήνης όπου ανήκει και το κτίριο στο οποίο στεγάζεται η Βιβλιοθήκη και το οποίο έχει δωθεί αφιλοκερδώς στο κράτος όπου μέσω του Υπουργείου Πολιτισμού γίνονται κάποιες επιχορηγήσεις, για να καλυφθούν οι υπάρχουσες ανάγκες της Βιβλιοθήκης.

Σ' αυτό το σημείο πρέπει να γίνει μνεία σε ότι αφορά τη συλλογή της Βιβλιοθήκης, όπου συναντάμε:

1. 5.000 βιβλία γενικού περιεχομένου.
2. 70 τόμους περιοδικών.
3. 15 ιδιωτικά και δημόσια χειρόγραφα.

Τέλος, πρέπει να τονίσουμε ότι παρόλο που την τελευταία 2ετία έχει αναπτυχθεί ραγδαία η Βιβλιοθήκη, παρόλα αυτά συναντάει και δυσκολίες, αυτές είναι:

1. Έλλειψη ειδικευμένου προσωπικού.
2. Κτιριακό πρόβλημα, το οποίο οφείλεται στη 2ετή αύξηση της συλλογής της Βιβλιοθήκης όπου πλέον το κτίριο κρίνεται ανεπαρκές σε σχέση με τον αριθμό της συλλογής.

5.4.12 Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη

Η Δημόσια Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης ιδρύθηκε στις 12 Μαΐου 1954. Σκοπός της ίδρυσης της παρούσας Βιβλιοθήκης είναι η διακίνηση

βιβλίων προς τους Δημότες της πόλης όπου θα χρησιμεύσει στην ηθική, διανοητική και κοινωνική ανάπτυξη των λαϊκών τάξεων.

Η συλλογή της Βιβλιοθήκης κρίνεται ικανοποιητική και είναι η εξής:

1. 60.000 τόμους βιβλίων που αφορούν την λογοτεχνία, την ιστορία, εγκυκλοπαιδικές γνώσεις και πληροφορική.
2. 1.000 τόμους περιοδικών.
3. 50 δημόσια και ιδιωτικά χειρόγραφα.

Η προαναφέρουσα συλλογή οφείλεται κυρίως σε:

1. Δωρεές Δημοτών οι οποίοι έχουν ιδιωτική βιβλιοθήκη.
2. Αγορές της Βιβλιοθήκης οι οποίες χρηματοδοτούνται απ' το κράτος και ειδικότερα απ' το Υπουργείο Παιδείας.

Σ' αυτό το σημείο, πρέπει να επισημάνουμε ότι ο Κτιριακός Εξοπλισμός της Βιβλιοθήκης καθώς και το εργατικό δυναμικό που στελεχώνει την Βιβλιοθήκη κρίνονται επαρκής. Σχετικά με το εργατικό δυναμικό της βιβλιοθήκης πρέπει να σημειωθούν τα εξής:

1. Είναι Δημόσιοι Υπάλληλοι κατόπιν διαγωνισμού.
2. Δεν είναι Πτυχιούχοι της Σχολής Βιβλιοθηκονομίας.
3. Παρακολουθούν τυχόν σεμινάρια που πραγματοποιούνται υπό την αιγίδα του Υπουργείου Παιδείας.

Τελειώνοντας, πρέπει να λεχθεί ότι υπάρχει δανειστικό τμήμα και ακόμη λειτουργεί κινητή βιβλιοθήκη, όπου δίνει το δικαίωμα της μάθησης και της Παιδείας και στα αποκρυμασμένα μέρη του Νησιού (κατοίκους). Η ετήσια χρηματοδότηση κυμαίνεται μεταξύ 5 και 10 εκατομμυρίων.

5.4.13 Τοπική Δημοσιότητα

Καταρχήν με τον όρο Τοπική Δημοσιότητα εννοούμε το δημόσιο τοπικό επίπεδο πληροφορίες και επικοινωνία μεταξύ του Δήμου, των φορέων της Πόλης και των Δημοτών.

Ο Δήμος Μυτιλήνης επικοινωνεί με τους Δημότες με την ακόλουθη διαδικασία:

- Σύνταξη της Ανακοίνωσης.
- Τοιχοκόλληση της Ανακοίνωσης στο Δημαρχείο.
- Κοινοποίηση στους Δημότες της πόλης.
- Κοινοποίηση στον Αθηναϊκό και Τοπικό Τύπο και άλλα ΜΜΕ.

Με αυτή την διαδικασία δίνεται η δυνατότητα στους Δημότες να είναι γνωστές όλων των τμημάτων που αφορούν το Δήμο, πράγμα το οποίο κάνει τους Δημότες να αισθάνονται ενεργά μέλη. Αν και σήμερα η Τοπική Δημοσιότητα δεν έχει τον όγκο και την αξία που θα έπρεπε. Βλέπουμε από μέρους των Δημάρχων και κυρίως του Δημάρχου Μυτιλήνης να καταβάλλει υπέρογκες προσπάθειες ώστε η Τοπική Δημοσιότητα να αποκτήσει την αίγλη και την δύναμη που απαιτείται να έχει.

Για να γίνουμε σαφέστεροι κρίνουμε σκόπιμο να αναφέρουμε ορισμένα μελλοντικά σχέδια του Δήμαρχου Μυτιλήνης για την βελτίωση και ανάπτυξη της Τοπικής Δημοσιότητας:

1. Η Διοργάνωση συνοικιακών συναντήσεων μεταξύ Δήμου και κατοίκων.
2. Η ίδρυση και λειτουργία μιας Δημοτικής Τοπικής εφημερίδας καθώς και συνεργασία με τις υπάρχουσες τοπικές εφημερίδες.
3. Η είδηση εμπορικού οδηγού των καταστημάτων της πόλης.

Τελειώνοντας πιστεύουμε ότι αν υλοποιηθούν τα παραπάνω θα αναπτυχθεί η Τοπική Δημοσιότητα και ταυτόχρονα θα αναπτυχθεί ακόμη καλύτερα η επικοινωνία μεταξύ Δήμου - Κατοίκων¹⁹.

19: Τα στοιχεία τα πήραμε μέσω διαλόγου από τους υπεύθυνους των βιβλιοθηκών.

5.4.14 Συνέντευξη με τον Δήμαρχο

Για την ορθότερη και πιο σφαιρική εικόνα της εργασίας μας καθώς και για να δείξουμε πλήρως την παρέμβαση του Δήμου Μυτιλήνης στα πολιτιστικά δρώμενα της πόλης σας παραθέτουμε την συνέντευξη που μας έδωσε ο Δήμαρχος Μυτιλήνης κ. Ν. Γιακαλής.

1. Υπάρχουν υπηρεσίες στον Δήμο με ειδικευση σε θέματα πολιτισμού;

Απ: Υπάρχει μια Δημοτική Επιχείρηση η οποία ασχολείται με τα θέματα πολιτισμού και είναι η ΔΕΠΑΜ, η οποία στα άμεσο μέλλον θα έχει και το τμήμα Τουρισμού δηλαδή ΔΕΠΤΑΜ.

2. Ποιοι είναι οι κύριοι φορείς Πολιτιστικής Ανάπτυξης της πόλης;

Απ: Κυριότερος Φορέας πολιτιστικής ανάπτυξης είναι η ΔΕΠΑΜ όπου κύριο μέλημά της είναι η πολιτιστική παιδεία, η ΔΕΠΑΜ έχει αρκετά τμήματα που συμβάλλουν στην ανάπτυξη πολιτισμού και είναι τα εξής: Θέατρο, Μουσική παιδεία, Χορός, Εικαστικές Τέχνες, Κινηματογράφος, Φωτογραφία, Λαϊκό Πανεπιστήμιο, Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, Εκπαιδευτική Απασχόληση.

3. Ποιοί χρηματοδοτούν την ΔΕΠΑΜ και ποιά είναι το ύψος αυτής της χρηματοδότησης;

Απ: Κυριότερος φορέας χρηματοδότησης είναι ο Δήμος Μυτιλήνης ο οποίος κάθε χρόνο στον τακτικό προϋπολογισμό προβλέπεται ένα κονδύλι του οποίου το ύψος εξαρτάται από τις χρηματικές ανάγκες που έχει η επιχείρηση. Ακόμη ένα μικρό ποσοστό συμμετοχής στην ετήσια χρηματοδότηση εξασφαλίζεται από τα λιγοστά έσοδα, που έχει η ΔΕΠΑΜ. Το ύψος συνήθως της χρηματοδότησης κυμαίνεται μεταξύ 100.000.000 – 150.000.000 εκατ. χιλ. Δρχ.

4. Υπάρχει κτιριακή υποδομή για την οργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων;

Απ: Φυσικά και υπάρχει. Καταρχήν υπάρχει το Θέατρο Κάστρου, όπου κάθε χρόνο κατά τους θερινούς μήνες Ιούλιο – Αύγουστο διεξάγεται το Λεσβιακό Καλοκαίρι με ένα πλήθος πολιτιστικών εκδηλώσεων. Εν συνεχεία υπάρχει το Δημοτικό Θέατρο το οποίο χρησιμοποιείται από όλους τους συλλόγους για τυχόν εκδηλώσεις, συνελεύσεις, διαλέξεις κλπ. Κλείνοντας υπάρχει και το Εθνικό Κλειστό Γυμναστήριο Μυτιλήνης όπου

κι εδώ πραγματοποιούνται πολιτιστικές εκδηλώσεις, κατά κόρων χορευτικές και αθλητικές εκδηλώσεις.

5. Υπάρχει συνεργασία του Δήμου με τους Ερασιτεχνικούς Πολιτιστικούς Φορείς; Αν ναι με ποιους; Τους ενισχύει οικονομικά ο Δήμος ή με άλλα μέσα (π.χ. ηθική στήριξη κλπ);

Απ: Φυσικά και υπάρχει συνεργασία με τους ερασιτεχνικούς φορείς. Μια τέτοια συνεργασία έχουμε με τον εκπρόσωπο των ερασιτεχνικών φορέων ο οποίος συμμετέχει στο Δ.Σ. της ΔΕΠΑΜ. Μ' αυτήν την συμμετοχή επιτυγχάνεται η καλύτερη επικοινωνία πράγμα που συνεπάγεται ο Δήμος να γίνεται γνώστης των προβλημάτων αυτών των φορέων και να προσπαθεί να δώσει λύσεις, σ' αυτά τα προβλήματα. Αυτές οι λύσεις μπορεί να είναι είτε με τη μορφή χρηματικών ποσών, είτε με τη μορφή της ηθικής στήριξης.

6. Πιστεύεται ότι είναι σημαντικός ο ρόλος των ερασιτεχνικών πολιτιστικών συλλόγων στην πολιτιστική ανάπτυξη της πόλης;

Απ: Και βέβαια είναι σημαντικός ο ρόλος, άλλωστε μην ξεχνάμε ότι η ΔΕΠΑΜ έχει ως βασικό στόχο να αναπτύξει την συνεργασία με τους ερασιτεχνικούς πολιτιστικούς συλλόγους του Νησιού καθώς και να τους παρέχει με κάθε δυνατό τρόπο είτε ηθική και υλική βοήθεια είτε τεχνική υποστήριξη που βλέπουν στην ενίσχυση της ερασιτεχνικής δημιουργίας καθώς και την διεύρυνση του πεδίου των πρωτοβουλιών και παρεμβάσεων αυτών των συλλόγων. Άλλωστε μην ξεχνάμε ότι ο ερασιτεχνισμός είναι η κατάληξη του επαγγελματισμού.

7. Ποια η σχέση του Δήμου Μυτιλήνης με την ΔΕΠΑΜ;

Απ: Η ΔΕΠΑΜ είναι ΝΠΙΔ που ελέγχεται πλήρως από το Δήμο. Το Δ.Σ. της ΔΕΠΑΜ ορίζεται από το Δημοτικό Συμβούλιο.

Μετά την συγκρότηση το Δ.Σ. της ΔΕΠΑΜ αφήνεται πλέον ελεύθερο να "δράσει" μέσα στις γενικές κατευθύνσεις που έχει χαραχθεί από το Δ.Σ. της.

8. Πως βλέπετε την μελλοντική πορεία της ΔΕΠΑΜ;

Απ: Πιστεύω ότι η μελλοντική πορεία της ΔΕΠΑΜ, θα είναι συνεχώς ανοδική, μιας και βασική επιδίωξη της ΔΕΠΑΜ είναι η επισήμανση των

πολιτιστικών πόρων και των πολιτιστικών δυνατοτήτων πράγμα που θα δούμε να πραγματοποιείται στο άμεσο μέλλον. Ωστόσο θεωρούμε απαραίτητο να ειπωθεί ότι η ΔΕΠΑΜ θα προσπαθήσει να προβάλλει το νησί, Πανελλαδικώς αλλά και Παγκοσμίως μέσα από τις πολιτιστικές εκδηλώσεις που θα πραγματοποιηθούν.

Τελειώνοντας ένας άλλος λόγος που με κάνει να είμαι αισιόδοξος για την μελλοντική πορεία της ΔΕΠΑΜ είναι ότι καταφέρνει να καλύψει τα ελλείματα που υπήρχαν στο παρελθόν.

9. Πιστεύετε ότι έχει επιτευχθεί η συμμετοχή των κατοίκων στα πολιτιστικά δρώμενα της πόλης;

Απ: Ναι πιστεύω ότι έχει επιτευχθεί αυτός ο στόχος. Η προσπάθεια για την πολιτιστική δραστηριοποίηση της Μυτιλήνης έχει αρχίσει πολλά χρόνια πριν. Ο αριθμός των συλλόγων των ομάδων και των ατόμων που ασχολούνται με τον πολιτισμό οι δραστηριότητές τους, το συλλογικό πολύμορφο πολιτιστικό έργο και ο κύκλος των πνευματικών και καλλιτεχνικών ενδιαφερόντων και εκδηλώσεων στα τελευταία χρόνια μας δείχνει τη συνεχώς αυξανόμενη συμμετοχή των κατοίκων στην πολιτιστική ζωή του τόπου.

Ένας άλλος παράγοντας που βοήθησε στην αύξηση τις συμμετοχής των κατοίκων στα πολιτιστικά δρώμενα της πόλης ήταν η συστηματική ενημέρωση των κατοίκων σε όλα τα επίπεδα οργάνωσης της πόλης από την δημοτική αρχή και τις ειδικές επιτροπές πολιτιστικής ανάπτυξης, πράγμα το οποίο έχει σαν αποτέλεσμα την ευαισθητοποίηση των κατοίκων στα πολιτιστικά θέματα και την ενεργό συμμετοχή τους στις κοινωνικοπολιτιστικές δραστηριότητες.

Τελειώνοντας μπορώ να πω ότι έχει ξεπεραστεί η αντίληψη πως το δικαίωμα της έκφρασης με την αντίληψη πως το δικαίωμα της έκφρασης με την τέχνη ότι ανήκει μόνο στην υψηλή διάνοηση και πως στην πολιτιστική ζωή μετέχουν οι λίγοι.

10. Θεωρείτε ότι ο πολιτισμός είναι κοινωνικό αγαθό και κατά συνέπεια πρέπει να προσφέρεται δωρεάν ή οι χρήστες των πολιτικών αγαθών πρέπει να συμμετέχουν στο κόστος;

Απ: Και βέβαια πιστεύω ότι ο πολιτισμός είναι κοινωνικό αγαθό γι' αυτό άλλωστε ο Δήμος χρηματοδοτεί τις πολιτιστικές εκδηλώσεις όσο το επιτρέπει η οικονομική κατάσταση και με αυτό πετυχαίνουμε ώστε ο δημότης - θεατής να συνεισφέρει με τη μορφή του εισιτηρίου όσο το δυνατόν μικρότερο ποσό, ούτως ώστε να δίνεται η ευκαιρία σε όλους τους κατοίκους της πόλης ανεξαρτήτως οικονομικού και κοινωνικού στρώματος, να "γεύεται" αυτές τις εκδηλώσεις.

11. Ποια είναι η γνώμη σας για την εφαρμογή του Προνομιατος Κατεοιστρια;

Απ: Προσωπικά εμένα αυτό το Πρόγραμμα μου είναι συμπαθές και πιστεύω ότι θα βοηθήσει στην οικονομική και θεσμική απεξάρτηση των ΟΤΑ από την τόσο γραφειοκρατούμενη Κεντρική Διοίκηση. Επίσης είναι απ' όλους παραδεκτό ότι ο καλύτερος γνώστης των τοπικών προβλημάτων είναι οι Δήμοι, μιας και καθημερινά αντιμετωπίζουμε αυτά τα προβλήματα. Πράγμα που θα βοηθήσει στην ορθότερη και ταχύτερη λύση αυτών.

Τελειώνοντας θα ήθελα να πω ότι καλό θα ήταν το πρόγραμμα να εφαρμόζονταν πρώτα "πυλοτικά" και αν είχε επιτυχή κατάληξη να προχωρούσε στην υλοποίησή του, γιατί δυστυχώς υπάρχει ακόμη άγνοια απ' τα στελέχη των ΟΤΑ, και γενικότερα.

5.5 ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ - ΑΝΑΠΤΥΞΗ - ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΔΗΜΟ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ

5.5.1 Τα διατηρητέα κτίρια στουχείο Πολιτιστικής Ανάπτυξης

Είναι γνωστό πως η Λέσβος φιλοξενεί στη γη της αμέτρητα αξιόλογα κτίσματα, τα οποία είναι πολύτιμα κομμάτια για τη σύνθεση της μακρόχρονης και πολυτάραχης ιστορίας της. Όμως αρκετά από αυτά αν και είναι αφημένα στην τύχη τους, θα μπορούσαν να αποτελέσουν χώρους επίσκεψης τουριστών, αν υπήρχε κάποια μέριμνα οργανωμένων διαδρομών στο νησί.

Ακόμη η Λέσβος διαθέτει ένα εξαιρετικό απόθεμα φυσικών και πολιτιστικών μνημείων. Τα μοναδικά φυσικογεωγραφικά χαρακτηριστικά της συμβάλλουν στην παρουσία ποικιλίας οικοσυστημάτων, σημαντικών βιοτόπων και γεωτόπων που σε συνδυασμό με τον μεγάλο αριθμό των πολιτιστικών μνημείων μπορούν να αποτελέσουν κρίκους σε μια ατέλειωτη αλυσίδα ενδιαφερόντων για τον επισκέπτη του νησιού. Πρόκειται για ένα διαφορετικό πρόσωπο αυτού του νησιού που γοητεύει τον απαραίτητο επισκέπτη.

Η Λέσβος τα τελευταία χρόνια κατέβαλλε υπεράνθρωπες προσπάθειες για να διατηρήσει και να προστατέψει, βέβαια το έχει πετύχει στο μεγαλύτερο μέρος και αυτό φαίνεται απ' το ότι ίδρυσε ειδικά τμήματα για να έχουν την αποκλειστική αρμοδιότητα, την προστασία και την επισκευή του κτιρίου ή μνημείων. Τέτοιες υπηρεσίες είναι: η 8η εφορία (Νεοκλασικών Νεότερων Μνημείων), η Κ' εφορία (Νεότερων Αρχαιοτήτων) και η 14η εφορία (Παλαιών Χριστιανικών Μνημείων).

5.5.2 8η Εφορία (Νεοκλασικών Νεότερων Μνημείων)

Η 8η Εφορία ιδρύθηκε το 1995 με το Προεδρικό Διάταγμα: Αρ. 157/11-5-95 ΦΕΚ 91/Α/23-5-95 και διευθύνει την Μυτιλήνη, την Χίο, Λήμνο, Άγιο Ευστράτιο, αυτή η υπηρεσία είναι διανομαρχιακή υπηρεσία στο Υπουργείο Πολιτισμού.

Όσο αφορά την κτιριακή υποδομή και τον εξοπλισμό, τους φιλοξενεί η Περιφέρεια, υπάρχουν τα πιο υπεσύγχρονα μηχανήματα όπως υπολογιστές με όλα τα Προγράμματα π.χ. Ηλεκτρονική Αλληλογραφία καθώς επίσης και ότι άλλο χρειάζεται για τις ανάγκες τις υπηρεσίας. Τα μόνα βασικά προβλήματα που έχει αυτή τη στιγμή η εφορία είναι η έλλειψη προσωπικού και τα προβλήματα στελέχωσης και τέλος βασικά προβλήματα είναι τα οικονομικά, γιατί η χρηματοδοτήσεις είναι μικρές και δεν φτάνουν για να επισκευαστούν και να διατηρήσουν όλα τα κτίρια και τα μνημεία που έχουν. Τα όργανα διοίκησης είναι μόνο 3 υπάλληλοι - μόνιμοι, δηλαδή ένας Αρχιτέκτονας Μηχανικός, ένας Μηχανικός ΣΕΛΕΤΕ και ένας Λογιστής και μεγάλος αριθμός έκτακτου προσωπικού όπως π.χ. Τεχνίτες, Συντηρητές.

Οι επικορηγήσεις είναι από τα Προγράμματα δράσης που προβλέπει κατασκευή διαφόρων έργων, αυτά τα προγράμματα

προέρχονται με συνεργασία του Δήμου και του ΥΠ. ΠΟ. όπου εκεί γίνονται οι καταλλήλες ενεργειες και στη συνέχεια εκτελούνται από την υπηρεσία. Η συνεργασία του Δήμου και της 8ης Εφορίας με το Δήμο ξεκίνησε από το 1830, όσον αφορά κατασκευή - επισκευή μνημεία, κτήσματα, γέφυρες, βρύσες κ.α. Ο οικονομικός προϋπολογισμός ανέρχεται τα 50.000.000 δρχ εκατ. χιλ. δρχ τα οποία είναι λίγα πολλές φορές η ίδια η υπηρεσία συνχρηματοδότηση, δηλαδή κατασκευάζει έργα με δικούς της πόρους άλλοτε πάλι τους ενισχύουν κάποιες κοινότητες π.χ. Κοινότητα Γέρας.

Τέλος το μόνιμο υπαλληλικό προσωπικό κάνει επιπλέον κάποια σεμινάρια για να βελτιώσουν τις γνώσεις τους. Αυτά τα σεμινάρια τα οργανώνει το ΥΠ.ΠΟ. τα οποία είναι ακόμα πιλοτικά προγράμματα.

Α) ΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΕΡΙΑΝΤ

Το Μουσείο - Βιβλιοθήκη Τεριάντ θεμελιώθηκε το 1972, δίπλα στο Μουσείο Θεόφιλου, στο προάστιο Βόρεια, για έργα που ο Τεριάντ παρουσίασε στο Λούβρο και έκανε γνωστό το Θεόφιλο, σαν μεγάλο λαϊκό ζωγράφο σ' ολόκληρο τον κόσμο. Τιμητική είναι επίσης η παρουσία έργων του φίλου του Τεριάντ, μεγάλου Έλληνα ζωγράφου, Γιάννη Τσαρούχη. Η περιοχή της Βορείας και το Ακρωτήρι, όπου βρισκόνταν και τα δύο Μουσεία, απέχει από τη Μυτιλήνη 4 χιλιόμετρα.

Β) ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΑΪΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Στην προκουμαία δίπλα στην αφετηρία των αστικών λεοφορειών, και μέσα στο κτίριο του Παλιού Λιμεναρχείου, στεγάζεται το Μουσείο Λαϊκής Τέχνης. Η συλλογή των εκθεμάτων του, αποτελείται από αντικείμενα διαφόρων εποχών που δείχνουν τη Λεσβιακή Τεχνοτροπία και εικονίζουν το Λεσβιακό Παρελθόν. Πήλινα αγγεία, Κουμαριά της Αγιάσου και του Μανταμάδου περασμένων εποχών, πιάτα με παραστάσεις απο την παλιά καθημερινή ζωή, πήλινα αντικείμενα και άλλα.

Γ) ΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΘΕΟΦΙΛΟΥ

Το κτίριο έχει πέντε αίθουσες και στεγάζει 86 έργα του λαϊκού ζωγράφου. Χτίστηκε το 1965 στη Βαρεία με δαπάνες του διάσημου διεθνώς τεχνοκρίτη και εκδότη, Στρατή Ελευθεριάδη - Τεριάντ. Ο Θεόφιλος γνωστός και "Τσολιάς", γιατί γύριζε πάντα με τη γραφική φουστανέλα, γεννήθηκε το 1873 στη Βαρεία και αφού έζησε μια ζωή στερήσεων και δημιουργίας, πέθανε το 1934.

Για τις απλές ανατομικά συνθέσεις του, χρησιμοποιούσε μια ειδική ουσία στο χρωματικό μίγμα του, που έδινε στους πίνακές του

στερεότητα και στιλπνότητα. Ζωγράφιζε στα καφενεία και στα σπίτια, στα ξωκλήσια και όπου αλλού έβρισκε ένα πιάτο φαγητό και πολλές φορές χωρίς σκεύη για ένα ποτήρι κρασί ή ούζο.

Πρόκειται για ένα μεγάλο κτίριο, με ειδικά διαρρυθμισμένους χώρους. Βρίσκεται μέσα σε ένα απέραντο, ελαιώνα όπου υπάρχει και το πατρικό σπίτι του Διασημού Κωνσταντή. Η περιοχή εκεί χαρακτηρίζεται σαν "τοπίο εξαιρετικού κάλλους". Από τις 20 αίθουσές του οι 16 έχουν διατεθεί για τη μόνιμη παρουσίαση των 29 βιβλίων του Τεριάντ. Από κάθε έκδοση υπάρχει ένα πλήρης αντίτυπο, αριθμημένο και υπογεγραμμένο, που έχει τοποθετηθεί μέσα σε ειδική προσθήκη. Για να μπορεί όμως ο επισκέπτης να βλέπει και το εσωτερικό του βιβλίου, ο Τεριάντ παραχώρησε και ένα αριθμό από σκόρπιες σελίδες, εκτός αρίθμησης, που βρίσκονται κορνιζομένες και κρεμασμένες στους τοίχους.

Ανάμεσα στα εκθέματα είναι πέντε βιβλία που εικονογράφησε ο Σαγκάλ: "Οι νεκρές Ψυχές" του Γκογκόλ, οι "Βίβλος", "Μύθοι" του Λαφονταίν, "Το τσίρκο", με κείμενα του ζωγράφου και το "Δάφνες και Χλόη" του Λόγγου. Τρία βιβλία με κλασσικά Ελληνικά θέματα: "Τα είδωλα" του Θεόκριτου, το "Λουκίος και Γαΐδαρος" και οι "Διάλογοι" του Λουκιανού, εικονογραφημένα με πρωτότυπες ξυλογραφίες του Ανρύ Λωράνς. Το βιβλίο "Έργα και Ημέραι" του Ησίοδου, με εικονογράφιση του Ζακ Βιγιόν. "Το τραγούδι των νεκρών" του Πιέρ Ρεβερντύ, εικονογραφημένο από τον Πικάσο. "Το τσίρκο" του Φερνάν Λεζέ. "Το ποίημα της ορθής γωνίας" του Ματίς. "Το Παρίσι χωρίς τέλος" με κείμενο 50 λιθογραφίες του μεγάλου γλύπτη και επιστήθιου φίλου του Τεριάντ Τζιακομέτι κ.α. Σε άλλες αίθουσες υπάρχουν τεύχη των περιοδικών του Τεριάντ "MINOTAURE" και "VERNE" και σε άλλες τρεις αίθουσες του ισόγειου βρίσκονται σαράντα πίνακες του Θεόφιλου. Πρόκειται για την πιο δημιουργική του περίοδο, που θεωρείται και η πιο αντιπροσωπευτική του ταλέντου του, έδωσε 120 περίπου έργα. Χρησιμοποιεί τώρα πιο απαλά χρώματα, ενώ το σχέδιό του γίνεται περισσότερο ζωγραφικό. Χάρη στον Τεριάντ ο Θεόφιλος βρήκε την αναγνώριση στο χώρο της τέχνης και τα έργα του εκτέθηκαν στο Λούβρο. Ο ταπεινός γυρολόγος δεν πρόλαβε να δει τη μεγάλη εκτίμηση που δέχτηκαν τα έργα του, αλλά έφυγε με την ικανοποίηση ότι ένας άνθρωπος της Τέχνης εκτίμησε και θαύμασε τα σχεδιάσματά του, που οι κοινοί άνθρωποι τον κοροΐδευαν. Σαν καλύτερά του από εκείνα που υπάρχουν στο Μουσείο θεωρούνται ο Λημνιός Κεχαγιάς, ο Κόλπος της Γέρας, ο Χορός της Τράτας κ.α. Κοντά στο Μουσείο Θεόφιλου βρίσκεται το εκκλησάκι της Αγίας Παρασκευής, που την εικονογράφησή του σχεδίασε ο μεγάλος Έλληνας ζωγράφος και φίλος του Τεριάντ, Γιάννης Τσαρούχης.

Τα στοιχεία τα πήραμε από τους κατοίκου του Νησιού που ήδη έχουμε αναφέρει και από το βιβλίο Λέσβος το Νησί της Σαπφώς. Copyright 1997 Εκδόσεις Μιχάλης Τουμπής Α.Ε.

Αποσπάσματα Κείμενα: Μίμη Ελευθεριάδη Σελ. 26-46

5.5.3 Κ' ΕΦΟΡΕΙΑ (Προϊστορία Κλασικών Αρχαιοτήτων)

Η Κ' ΕΦΟΡΕΙΑ ιδρύθηκε το 1992 σύμφωνα με το Προεδρικό Διάταγμα όπως προβλέπονταν και διευθύνει τη Μυτιλήνη, Χίο, Λήμνο και τον Άγιο Ευστράτιο, υπάγεται στο Υπουργείο Πολιτισμού και το κτίριο ανήκει στο ΥΠ.ΠΟ. προσωρινό βέβαια έως ότου βρεθεί κάποιο καλύτερο κτίριο.

Η υπηρεσία αυτή στελεκώνεται από Αρχαιολόγους, Έφορους σε επίσημο, του τμήματος Ιστορικό - Αρχαιολογικό όπου είναι μόνιμο προσωπικό υπάρχει και έκτακτο το οποίο προσλαμβάνεται όταν πρέπει να επισκευάσουν κάποια μνημεία. Όλοι οι υπάλληλοι μόνιμοι και έκτακτοι ανέρχονται στα 80 άτομα. Τα διοικητικά μέλη εκλέγονται με εκλογές και κυρίως μουσικές.

Ο εξοπλισμός είναι επαρκής και περιλαμβάνει Φωτογραφικές μηχανές, βιβλιοθήκες, όργανα συντήρησης Η/Υ, τραπέζια, καρέκλες κ.α.

Τέλος τα οικονομικά τα οικονομικά στοιχεία της εφορίας είναι πολύ λίγα, ανέρχονται στο ύψος 390.000 δρχ, συνχρηματοδοτούνται από δικά τους έσοδα, δεν επιχορηγούνται από άλλους φορείς. Υπάρχει κάποια μικρή συνεργασία με την Ε.Ε. και κυρίως στο Β' Κ.Π.Σ. για την επισκευή μνημείων.

Η εφορεία συνεργάζεται ακόμη με την Τ.Α. για το βιολογικό καθαρισμό της Μυτιλήνης και τη Μήθυμνα. Όσο αφορά για το έργο της εφορείας είναι πολλά όπως: α) το Αρχαιολογικό Μουσείο, β) το Παλιό Λεσβιακό Σπίτι και γ) η Λεσβιακή Αρχιτεκτονική.

A. Το Αρχαιολογικό Μουσείο

Σ' ένα παραδοσιακό αρχοντικό στον προλιμένα της Μυτιλήνης υποσεί να δει κανείς μέσα σε ποσθήκες, χαρακτηριστικά δείγματα προϊστορικής κεραμικής και πήλινα είδωλα από τον οικισμό της Θερμής της εποχής του χαλκού και ακόμα γεωμετρικά και αρχαία αγγεία από την Άντισσα, αγγεία των Κλασικών και Ελληνιστικών χρόνων από διάφορες περιοχές του νησιού και χρυσά νομίσματα από την περιοχή των Μεσσών.

Στην αυλή του Μουσείου βρίσκονται, μέσα σε γυάλινα καλύμματα, κιονόκρανα από το ναό του Απόλλωνα στην Κλοπέδη (605 π.χ.), ο μαρμάρινος θρόνος του ρήτορα Ποταμώνα, αναθηματικοί Βωμίσκοι κ.α. Ο αρχαιολογικός πλούτος της Λέσβου φυλάσσεται στα υπόγεια του αρχοντικού από πλήθος ευρημάτων που χρονολογούνται από τα μέσα της 4ης χιλιετίας π.χ. Ένα νέο αρχαιολογικό μουσείο δημιουργήθηκε στην περιοχή Κιόσκι της Μυτιλήνης, με πλούσια εκθέματα από την αρχαϊκή ως την ρωμαϊκή περίοδο.

Μερικά ευρήματα είναι (το Οκτάγωνο του Ορφέα ψηφιδωτό από την οικεία Μενάνδρου, κιονόκρανα).

Β. Το Παλιό Λεσβιακό Σπίτι

Το λεσβιακό σπίτι που χάθηκε πια νικημένο από τον σύγχρονο πολιτισμό και τις μοντέρνες απαιτήσεις του νοικοκυριού "έστησε" με μια θαυμαστή και απόλυτα λεπτομερειακή πληρότητα ο σύλλογος Γυναικών Λέσβου και ξαναζωντάνεψε τον τύπο σπιτιού του 1800-1900, με όλο τον συμπαθή και γραφικό εξοπλισμό του. Έτσι δημιουργήθηκε σε ένα παλιό αρχοντικό κοντά στη Μητρόπολη που συναρπάζει με τον πλούτο των αντικειμένων του και γοητεύει *θυμίζοντας την ήμερη και τους γάστια* ατιόσφαιρα, που ουδόσφαινε για αιώνες τις δύσκολες εποχές που πέρασαν οι κάτοικοι του νησιού.

Γ. Η Λεσβιακή Αρχιτεκτονική

Η εισβολή των Τούρκων, η πάροδος του χρόνου και η πρόσφατη χρησιμοποίηση του τοιμέντου, ήταν επόμενο να φέρουν τρομερές καταστροφές και αλλοιώσεις στην ωραία πόλη της Μυτιλήνης, Στα χρόνια της Τουρκοκρατίας, τα σπίτια της Μυτιλήνης και των χωριών ανταποκρίνονταν κυρίως στις κλιματολογικές συνθήκες και τις στοιχειδές ανάγκες των κατοίκων. Απόκλιση από το αστικό και το χωριάτικο σπίτι αποτελούν οι Πύργοι, που ήταν οικοδομημένοι μέσα σε μεγάλες περιφραγμένες εκτάσεις και όπως αναφέρουν περιηγητές του 18ου αιώνα υπήρχανε μόνο στα περίχωρα της Μυτιλήνης. Στους ορόφους οι πρωτομάστοροι του νησιού χρησιμοποιούσαν σκελετό από καστανιές με σιδερένια αντιστηρίγματα στις άκρες, κατά τρόπο που να συγκρατούν τους τοίχους και να δένεται αντισεισμικά όλο το κτίσμα. Ύστερα ευφανίζονται τα νοαφικά "σαχνισίνια", με τα δαντελωτά κιγκλιδώματα και τα άλλα στολίδια. Χαρακτηριστικά των αρχοντικών είναι οι ιωνικές και δωρικές κολώνες, τα περιστύλια, τα αετώματα, οι μνημειακές προσόψεις και οι θολωτές εσοχές.

Οι οροφές στους χώρους υποδοχής και στους άλλους διαδρόμους, κοσμούνται με μυθολογικές παραστάσεις. Σήμερα σώζονται ακόμη αρκετά αρχοντικά. Διατηρούνται επίσης σε άριστη κατάσταση των Αλεπουδέλη (Ελύτη) και Παπαδόπουλου. Οι δεκάδες Πύργοι που σώζονται ακόμη στα προάστια, χαρακτηρίζονται από την πέτρινη κατασκευή τους, το ύψος, τις γεροφτιαγμένες πόρτες, τους μικρούς φεγγίτες στο κάτω μέρος και τα "σαχνισίνια" που έδιναν μεγαλύτερες διαστάσεις στον επάνω όροφο με τα ορθογώνια παράθυρα.

Βασικό χαρακτηριστικό όλων σχεδόν των οικισμών της Λέσβου είναι ο αστικός τους χαρακτήρας. Σε πολλούς οικισμούς το συνεχές δομικό σύστημα επικρατεί και οι αυλές λείπουν τελείως.

5.5.4 14η ΕΦΟΡΕΙΑ (ΠΑΛΑΙΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ)

Η 14η Εφορεία είναι νεοσύστατη, τυπικά ιδρύθηκε το 1994 αλλά λειτούργησε και επανδρώθηκε τον Ιούνιο του 1998 και στεγάζεται σε κτίριο του Δήμου Μυτιλήνης.

Οι υπάλληλοι είναι 7 μόνιμοι και 8 έκτακτοι. Οι μόνιμοι είναι αρχαιολόγοι, συντηρητές και διοικητικοί, ενώ οι έκτακτοι είναι εργάτες και αρχαιφύλακες.

Η υπηρεσία αυτή ασχολείται με Παλαιοχριστιανικά, Εκκλησιαστικά κτίρια. Τα εσοδα τους προέρχονται από επιχορηγήσεις που ανέρχονται τα 20.000.000 εκατ. χιλ. δραχ. πολλές φορές γίνονται και πιστώσεις από το ΥΠ.ΠΟ. και το ΥΠ. Αιγαίου, και προγράμματα Delor-Indernet. Υπάρχει μια συνεργασία με το Rafel που είναι ερευνητικό πρόγραμμα αλλά πρόκειται να εφαρμοστεί στο άμεσο μέλλον, γιατί αυτή τη στιγμή δεν έχουν το κατάλληλο διοικητικό προσωπικό και επειδή υπάρχουν και άλλες τρεχουσες ανάγκες.

Μερικές πόλεις που έχουν επισκευαστεί κτίρια από την 14η Εφορεία είναι: Μήθυμα, Πέτρα, Μύρινας-Λήμνου και προστασία σπιτιών της Μυτιλήνης καθώς επίσης διεξάγονται ανασκαφές, αναστηλώσεις σε φρούρια, κάστρα, θέατρα, καθώς επίσης συντήρηση τοιχογραφιών και οικισμών όπως Γενητζαμί, Τσάρση Χαμ ή Γενικό Λουτρό, Άγιος Θεράποντος κ.α.

A. Το Βυζαντινό Εκκλησιαστικό Μουσείο

Στο Μουσείο που βρίσκεται απέναντι στον Άγιο Θεράποντα είναι συγκεντρωμένες όλες οι αξιόλογες εικόνες που δεν έχουν λατρευτικό χαρακτήρα. Φιλοτεχνήθηκε από τη θαυμαστή πίστη και την καλλιτεχνική έφεση να εκφραστεί η αννότητα των χριστιανικών αισθημάτων και να διακοσμηθεί, με την έμφυτη καλλιτεχνική δεξιότητα, των δημιουργών, το κάθε αντικείμενο και ο κάθε χώρος που έχει σχέση με την χριστιανική λατρεία. Υπάρχουν ακόμα άμφια, κεντημένα με μαργαριτάρια, κομμάτια από περιτεχνα τέμπλα παλιών εκκλησιών, πάρα πολλά εκκλησιαστικά κειμήλια μεγάλης αξίας, χειρόγραφα και παλιά εκκλησιαστικά βιβλία.

5.6 ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ: ΑΝΑΠΛΑΣΕΙΣ ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ-ΜΝΗΜΕΙΩΝ ΑΠΟ ΤΗ ΝΗΣΟ ΛΕΣΒΟ

Μερικά από τα κτίσματα - μνημεία τα οποία έχουν κριθεί διατηρητέα στη Νήσο Λέσβο από τις παραπάνω υπηρεσίες είναι τα εξής:

1. Βιβλιοθήκη Ηλεκτρονική
2. Δημαρχιακό Μέγαρο

3. Δικαστικό Μέγαρο
4. Οικεία Βρανά
5. Α' Γυμνάσιο Μυτιλήνης
6. Οροφ. Οικείας "Βρανα"
7. Ξενοδοχείο "Θεοπίστη"
8. Τράπεζα Ελλάδος Κτίριο
9. Πανεπιστήμιο Αιγαίου
10. Νομαρχία Λέσβου
11. Βοστανείο Δημοτικό Σχολείο
12. Απολιθωμένο Δάσος
13. Μεγαλ. Σίγρι
14. ~~Μουσείο Λαϊκής Τέχνης~~
15. Εκπαιδευτήριο (Αγίας - Παρασκευής)
16. Αναγνωστήριο (Αγίας - Παρασκευής)
17. Οίκημα ιδιοκ. Αντώνη Καμπούρη (Αγιάσο)
18. Δημοτική Πινακοθήκη (Μήθυμνα)
19. Δημαρχιακό Μέγαρο Κτίριο (Μύθημνα)
20. Δημοτικό Λουτρά Κτίριο (Μύθημνα)
21. Αρχαιολογικό Μουσείο
22. Βυζαντινό Εκκλησιαστικό Μουσείο
23. ~~Παλιό Νεοκλασικό Σπίτι~~
24. Μουσείο Λαϊκής Τέχνης
25. Μουσείο Θεόφιλου

Μερικά από παραπάνω κτίσματα ανήκαν σε ιδιότητες. Επειδή όμως δεν είχαν τα χρήματα να τα διατηρήσουν τα αγόρασαν οι Δήμοι ή έγιναν δωρεές από τους Δημότες προς τους Δήμους και έτσι οι Δήμοι τα επισκεύασαν και τώρα βρίσκονται στην ιδιοκτησία των Δήμων, όπου τα διατηρούν.

Πολλά από τα κτίσματα-μνημεία προέρχονται από χρηματοδοτήσεις του ΥΠ.ΠΟ., ΥΠ. ΑΙΓΑΙΟΥ από προγράμματα της Ε.Ε. και τέλος από το Δήμο.

Μερικά από τα πιο αξιόλογα διατηρητέα κτίσματα-μνημεία πρέπει να αναφέρουμε λίγα λόγια όπως: Ο Άγιος Θεράπωντας & η Οικεία Μενάνδρου

5.6.1 Ο ΑΓΙΟΣ ΘΕΡΑΠΟΝΤΑΣ & Η ΟΙΚΕΙΑ ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ

Σε μια μικρή απόσταση από την προκυμαία βρίσκεται ο επιβλητικός ναός του Αγίου Θεράποντος. Λέγεται ότι είναι κτισμένος στο τόπο που πιθανότατα βρίσκονταν στην αρχαιότητα το Ασκληπείο. Αρχίζει να κτίζεται το 1860. Η όλη αρχιτεκτονική του εντυπωσιάζει, ο ρυθμός του ναού είναι τρικλίτης βασιλικής με νεοκλασικά στοιχεία και επιρροή από την Αναγέννηση. Υπάρχουν σε αυτόν αξιολογικές εικόνες. Αντίκρου στο ναό βρίσκεται το Βυζαντινό Εκκλησιαστικό Μουσείο. Σε μικρή απόσταση, στην καρδιά της πόλης, το Δημοτικό Θέατρο καθώς και το

νεοκλασικό κτίριο του Γυμνασίου Αρρένων. Κοντά στο πομαρχειακό Μέγαρο, βρίσκεται ο σταθμός των υπεραστικών λεοφορειών και το πάρκο της Αγίας Ειρήνης με τον ομόνημο ναΐσκο. Δίπλα στο πάρκο η πλατεία των Κυπρίων πατριωτών και δυτικά το ταχυδρομείο, η Αγροτική Τράπεζα και το Κτίριο του ΟΤΕ. Κατά την εκσκαφή των θεμελίων του κτιρίου βρέθηκαν εντυπωσιακά κτίσματα των κλασσικών χρόνων.

Και τέλος μια μικρή αναφορά στην Οκεία Μενάνδρου στη συνοικία "Χωραφά" πεντακόσια περίπου μέτρα από το Αρχαίο Θέατρο, βρέθηκαν τα λείψανα οικοδομής με θαυμαστά έγχρωμα ψηφιδωτά με σκηνές από τις κωμωδίες του Μενάνδρου και άλλες απεικονίσεις του 3ου - 4ου αιώνα. Το οίκημα αυτό είναι γνωστό ως "Οικεία Μενάνδρου". Από τα ψηφιδωτά το πιο εντυπωσιακό είναι το λεγόμενο "Οκτάγωνο του Ορφέα".

Ο Ορφείας βρίσκεται στο κέντρο ενός οκταγώνου πλαισίου και παίζει τη λύρα του ενώ κοντά του βρίσκονται ζώα και πουλιά. Τα ψηφιδωτά αυτά έγιναν, όπως αναφέρεται, από λαϊκό τεχνίτη. Τα διακρίνει εκφραστική τελειότητα και λεπτότητα χρωματικών συνδυασμών.

5.7 Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΩΝ ΑΔΕΛΦΟΠΟΙΗΣΕΩΝ

Ο Θεσμός των Αδελφοποιήσεων είναι η ένωση δύο ή περισσότερων πόλεων από διαφορετικά κράτη που αποφασίζουν να συνεργαστούν για την αντιμετώπιση σημαντικών προβλημάτων τους, την ανάπτυξη της πόλης και το δεσμό της φιλίας και επικοινωνίας καθώς επίσης η αναλλαγή γνώσεων, ιδεών, τεχνικών καθώς και ανταλλαγές κοινωνικές, σχολικές και νέων αφού πρώτα το πιστοποιήσουν με όρκο.

Ο Δήμος Μυτιλήνης τον θεσμό αυτόν τον εφαρμόζει σε μεγάλο βαθμό, μερικές αδελφοποιήσεις που έπαιξαν ρόλο στην ανάπτυξη του νησιού είναι οι εξής:

Η Α' φάση αδελφοποίησης: Μυτιλήνη - Σερβικού Μπροντ

Με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Μυτιλήνης Αριθμ. 179/27-5-1998.

Ο πολύχρονος συνδετικός κρίκος ανάμεσα στις δύο πόλεις είναι η κοινή ιστορική, πολιτιστική και θρησκευτική ταυτότητα των λαών μας, καθώς και οι αγώνες τους για την ελευθερία και την δημοκρατία μέσα στους πολυτάραχους αιώνες.

Ο Δήμος Μυτιλήνης και η πόλη του Σερβικού Μπροντ εφάρμοσαν την φιλοξενία των νέων του Μπροντ λόγω του πολέμου όπου βγήκε αγάπη, ζεστασιά, συμπάθεια και θαλπωρή και έτσι τα παιδιά του Μπροντ θα φιλοξενοούνται επανελληνμένα κάθε χρόνο.

Η Β' φάση είναι εκκρεμής θα εφαρμοστεί στο άμεσο μέλλον, σαν σκοπό θα έχει να συνεχίσουν τα Σερβόπουλα να έρχονται στην Ελλάδα όπως τότε με τον πόλεμο.

Η Μυτιλήνη έχει ακόμη μια συμμετοχή στο Θεσμό της Αδελφοποίησης στις 11/7/82 το καλοκαίρι με το Σιμαντό της Ιαπωνίας κοινό στοιχείο η ελιά, Το Σιμαντό ως στοιχείο αισθητικής ενώ η Μυτιλήνη ως τροπο ζωής και τροπο διαβίωσης-γεωργία το πέτυχαν με την βοήθεια του επιμελητηρίου και από τότε έχουν μια σημαντική συνεργασία ωστόσο ανταλλαγές νέων δεν γίνονται ενώ φιλοξενία υπάρχει από τους μεν και από τους δε κάθε 10 χρόνια, αλλά μόνο οι Ιάπωνες έρχονται από την πλευρά των Μυτιλιναίων δεν είναι μόνο οι φιλοξενούμενοι τους.

Τελος μια σημαντική συνεργασία του Θεσμού είναι ο Δήμος Μυτιλήνης με την πόλη Πάφο της Κύπρου, η συνεργασία αυτή εφαρμόστηκε σε δύο φάσεις.

Η Α' φάση έγινε στην Πάφο στις 20/6/93 ενώ η Β' φάση έγινε στην Μυτιλήνη στις 21/8/94, το κοινό στοιχείο που δένει τις δύο πόλεις είναι τα Δημοτικών Αρχών Σωματείων Δύκτια Αδελφοποιήσεων Ελληνικών Πόλεων (ΔΑΣΔΑΕΠ) μαζί με την Μυτιλήνη και άλλες πόλεις όπως Καλαμαριά, Πρέβεζα, Κέρκυρα κ.α.

Αυτό το δύκτιο πόλεων κατά διάφορα χρονικά διαστήματα ασχολούνται με τα προβλήματα που έχουν σε κάποια Ευρωπαϊκά Προγράμματα και εάν μπορούν να εντάξουν την Κύπρο στην Ε.Ε. σε πολιτιστικές ανταλλαγές για να φιλοξενούν νέους από 12 έως 15 χρόνων, γιατί οι μικρές ηλικίες ελέγχονται πιο εύκολα απ'ότι οι μεγάλες. Η Μυτιλήνη την φιλοξενία των νέων με την Πάφο την εφαρμόζει ενεργά από τότε.

Μελλοντική Αδελφοποίηση θα κάνει ο Δήμος Μυτιλήνης με την πόλη του Ανατ. Βερολίνου Πρεντσαϊουλερ ως τελετή κωλήματος αναβλήθηκε, κοινό στοιχείο έχουν τον Ελληνισμό καθώς και κάποια κίνητρα.

Συμπερασματικά μπορούμε να πούμε ότι ο Δήμος Μυτιλήνης και γενικά η Νήσος Λέσβος συμμετέχει ενεργά στο Θεσμό των Αδελφοποιήσεων και για να επιτευχθεί ο στόχος αυτός περνά μέσα από έναν σωρό διαδικασίες για να επιτευχθεί η συνεργασία. Όχι μόνο ο Δήμος Μυτιλήνης αλλά και ακόμη 8.000 πόλεις τοπικές και περιφερειακές αρχές των χωρών μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης έχουν εφαρμόσει τον Θεσμό της Αδελφοποίησης.

Με τον Θεσμό αυτό επιτυγχάνεται να προάγουν τον πολιτισμό και να τον σώσουν έτσι ώστε να μην καθεί με το πέρασμα του χρόνου, γι' αυτό οι ΟΤΑ και οι πληθυσμοί τους ενεργούν σημαντικά στην διάσωση του και στην διαφήμισή των πολιτισμών τους²².

22: Στοιχεία από την συνέντευξη του Δημάρχου και τον ορισμό (αδελφοποίηση).

Τα προγράμματα & η εκδηλώσεις που εφαρμόζονται στις αδελφοποιήσεις ότι έγγραφο χρησιμοποιούν εκείνη την ημέρα:

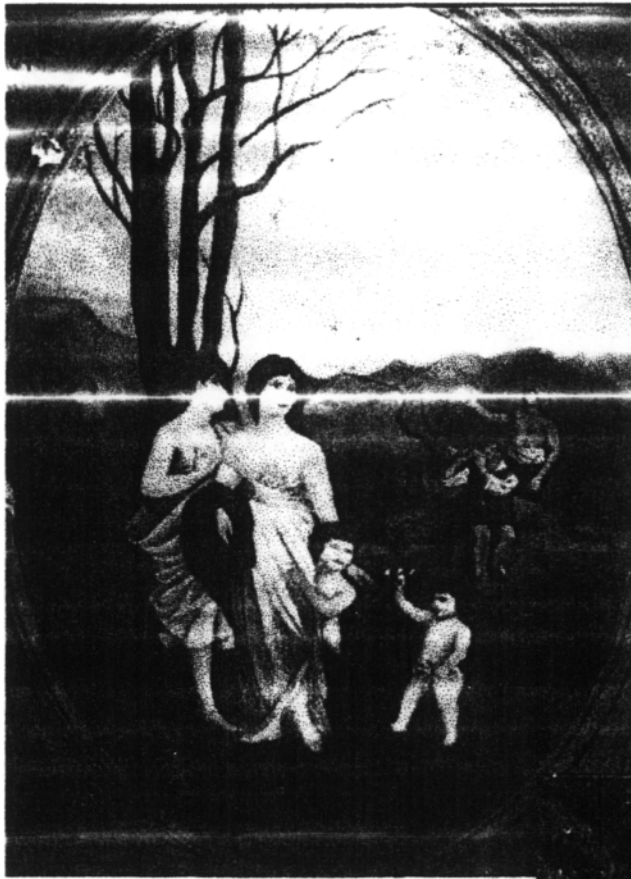
1. Πρόσκληση
2. Όρκος Αδελφοποίησης
3. Προγράμματα - Εκδηλώσεις

5.8 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Σύμφωνα με τα προηγούμενα που αναφέραμε σχετικά με την διατήρηση, διάσωση και ανάπλαση των διατηρητέων και των ιστορικών συνόλων, διαπιστώνουμε ότι η Νήσος Λέσβος έχει κάνει υπεράνθρωπες προσπάθειες για να βρίσκονται αυτή τη στιγμή αυτά τα εξαιρετικά έργα και φημίζονται σε όλο τον Ελλαδικό χώρο γι' αυτά τα πανέμορφα ευρηματα.

Ακόμη χαρακτηριστικό γνώρισμα είναι ότι το Νησί χρηματοδοτείται από τους Δήμους που έχει καθώς από το ΥΠ.ΠΟ., ΥΠ.ΑΙΓΑΙΟΥ και από πολλά Ευρωπαϊκά - Κοινοτικά Προγράμματα. Επίσης θα πρέπει να τονιστεί ότι ο κόσμος του Νησιού βοηθάει όσο μπορεί χρηματικά για την συγκέντρωση χρημάτων για να βοηθήσουν στο έργο αυτό που επιδιώκει το Νησί και αυτό φαίνεται από την προστασία κάθε οικισμού και κυρίως στην διατήρηση του προσωπικού τους σπιτιού. Ο σεβασμός της πολιτιστικής κληρονομιάς και την Ιστορία τους κυριαρχεί στο να διατηρούν αυτά τα κτίσματα σαν σκοπό έχουν την ανάπτυξη του Τουρισμού και την ψυχαγωγία του ιδίου του πολίτη, καθώς επίσης προσπαθούν να αναβαθμίσουν το νησί όσο το δυνατόν καλύτερα με το να αναδείξουν την πολιτιστική τους δραστηριότητα.

Σ' αυτό το κεφάλαιο σα σκοπό έχουμε να τονίσουμε τον σποδαίο ρόλο του πολιτισμού και κυρίως της προσπάθειας που γίνεται σε όλο το νησί από τους κατοίκους του καθώς επίσης από τους Δήμους - Κοινότητες για την ανάπτυξη τόσο στον Οικονομικό τομέα αλλά και στον Κοινωνικό τομέα

Όροφος Οικεία "Βρανά"

Όροφος Οικεία "Βρανά"
Στο Παπάδο
Ιδιοκτ. Δήμος Γέρας
Στεγάζονται στο Δημαρχείο

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

6. ΔΟΜΕΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΤΩΝ ΥΠΟΛΟΙΠΩΝ ΔΗΜΩΝ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΛΕΣΒΟΥ

6.1 ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΛΟΝΗΣ

A) Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της πόλης

Η Καλλονή με τους εφτά οικισμούς της (Παράκουλα, Σκάλα, Παπιανά, Κεράμι, Αργιανά, Δάφια και Αρίσβη) βρίσκεται ακριβώς στο κέντρο της Λέσβου.

Ευνοημένη από τη φύση, με τα νερά του Κόλπου να την αγκαλιάζουν, την πλούσια πεδιάδα των 100 τετραγωνικών χιλιομέτρων, που καταβρέχουν ποτάμια και γονιμοποιούν υπόγεια νερά, με τα ιστορικά της μοναστήρια να της παραστέκουν φρουροί, ήταν ανέκαθεν το σταυροδρόμι απ' όπου περνούσαν οι βασικοί άξονες του νησιού, που δεν έχουν αλλάξει και πολύ από την Αρχαιότητα.

Δύο πόλεις ορίζουν το μυθικό και αρχαίο παρελθόν της: η Αρίσβη και η Πύρρα, που συμπλήρωναν μαζί με την Μυτιλήνη, τη Μήθυμνα, την Άντισσα και την Ερεσό την εξάδα των αρχαίων πόλεων της Λέσβου.

Τα αρχαιολογικά ευρήματα και τα διάσπαρτα λείψανα τειχών, σφονδύλων, κιονοκράνων, αγγείων, τα ερείπια ναών, οι βωμοί, τα αντικείμενα, τα νομίσματα σκορπισμένα σε μια έκταση που ξεπερνά τα 2500 τετραγωνικά μέτρα σηματοδοτούν το ιστορικό παρελθόν και τον σημαντικό πολιτισμό των δύο πόλεων, που χάθηκαν από μεγάλο σεισμό στα 231 π.χ.

Αποτέλεσμα των μεγάλων γεωλογικών μεταβολών πριν από εκατομμύρια χρόνια, κατά τον Σιράβωνα, καλύτερη ηφαιστειακή για πολλούς, έγινε με την πάροδο των αιώνων η θαλασσινή αναφορά ολόκληρου του λεκανοπεδίου της Καλλονής. Ήταν πάντοτε και παραμένει λιμάνι εμπορικό, τόπος παραγωγής εκλεκτών ψαριών και οστρακοειδών αλλά και τόπος διακοπών και μελέτη της φύσης απ' τα χρόνια του Αριστοτέλη.

Οι πολλές περιοχές του Κόλπου της Καλλονής αποτελούν ένα ενιαίο οικολογικό σύστημα. Στην περιοχή υπάρχουν αλίπεδα και θαλάσσια οικοσυστήματα σε άριστη κατάσταση. Οι σχηματιζόμενοι υγρότοποι χρησιμεύουν ως καταφύγιο και τόπος αναπαραγωγής σπάνιων και προστατευόμενων πουλιών.

Για το λόγο αυτό η περιοχή έχει ενταχθεί στις Ειδικές Περιοχές Διατήρησης της Φύσης του δικτύου ΦΥΣΗ 2000 (NATURA 2000), σύμφωνα με την κοινοτική οδηγία 92/43.

Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Νομού Λέσβου σε συνεργασία με το ΥΠΕΧΩΔΕ, την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου και την Αμιγή Δημοτική Επιχείρηση Τουριστικής Ανάπτυξης (ΑΔΕΤΑ) Καλλονής, έχει συνάψει δύο προγραμματικές συμβάσεις για την υλοποίηση του Προγράμματος συμβάσεις για την υλοποίηση του Προγράμματος "Προστασία και Ανάδειξη υγροτόπου Κόλπου Καλλονής Λέσβου". Το πρόγραμμα συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα και το ΥΠΕΧΩΔΕ.

Στα πλαίσια του ανωτέρου προγράμματος, σχεδιάζοντας και υλοποιούνται:

1. Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη, η οποία θα καταλήξει σε προτάσεις διαχείρισης με την οριοθέτηση ζωνών προστασίας, την εκτέλεση των απαραίτητων έργων και τη σύσταση φορέα διαχείρισης.
2. Δημιουργία και Εξοπλισμός Κέντρου Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης.
3. Τοποθέτηση Παρατηρητηρίων πουλιών.
4. Τεχνικές παρεμβάσεις για την προστασία και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής.
5. Δράσεις για την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού.

Επίσης στην περιοχή του Κόλπου υπάρχουν δύο αλυκές. Της Καλλονής και του Πολικνίτου. Η μορφολογία, η θέση των αλυκών κοντά στην παραλία, όσο και ο τρόπος λειτουργίας τους, τις καθιστούν θαυμάσιους υγροβιότοπους. Είναι περιοχές με μικρό βάθος κατακλυσμένες με νερό, που βρίθουν από την τροφή που προτιμούν τα πουλιά, δηλαδή μικροοργανισμούς, αμφίβια κ.α. Αυτό φαίνεται στη μεγάλη ποικιλία των ειδών των πουλιών που προσελκύονται.

Ιδιαίτερη μνεία πρέπει να γίνει στους παραλιακούς ελαιώνες του Κόλπου της Καλλονής, που αποτελούν ένα ιδιαίτερο οικοσύστημα, που δρα συμπληρωματικά με τους υγρότοπους όσον αφορά την προσέλκυση των πουλιών. Ιδιαίτερα οι εγκατελειμένοι ελαιώνες των αναβαθμίδων φιλοξενούν έναν μεγάλο αριθμό ειδών πουλιών που αγγίζει τα 100.

Πιστή σε μια μακράιωνη εκπαιδευτική παράδοση εξακολουθεί να είναι το πιο σημαντικό εκπαιδευτικό κέντρο της Βόρειας και Δυτικής Περιφέρειας του νησιού με τα νηπιαγωγεία, τα δημοτικά, το Γυμνάσιο, το Γενικό και Τεχνικο-Επαγγελματικό Λύκειο, την Τεχνική-Επαγγελματική Σχολή και το Ενιαίο Πολυκλαδικό Λύκειο.

Τέλος υπάρχει ένα αξιόλογο πνευματικό κέντρο το οποίο διοργανώνει σημαντικές εκδηλώσεις και συνέδρια ενδιαφέροντος, το χρησιμοποιούν και σαν Δημοτικό Κινηματογράφο πάντα χειμερινό, καθώς επίσης και σε όλες τις γιορτές που οργανώνει ο Δήμος. Τέλος συνεργάζεται με τα πνευματικά κέντρα της Αθήνας εκφράζοντας απόψεις για τα θέματα που τους απασχολούν.

B. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ

Πόλη ουδέτερη στα πολιτικά πάθη και τους πολιτικούς αγώνες ανάμεσα στους Ευγενείς της Μυτιλήνης (7ος - 6ος π.χ. αι), ήταν κώρος υποδοχής των πολιτικών εξόριστων, όπως ο ποιητής Αλκαίος, που κατέφυγαν στο ιερό του "Μέσσου" όπου λατρευόταν ανάμεσα σε άλλες θεότητες και ο Δίας και ο Ικέσιος. Η πόλη θα υποστεί κατά την διάρκεια των διενέξεων Αθηνών και Λακεδαιμόνων τις συνέπειες του πολέμου: στα 412 π.χ. πέφτει στα χέρια των Λακωνιζόντων και το 405 π.χ. την καταλαμβάνουν οι Λακεδαιμόνιοι. Θα απελευθερωθεί τελικά μετά 389 π.χ.

Στα 373 π.χ. γίνεται μέλος της Β' Αθηναϊκής Συμμαχίας και το 368/7 π.χ. την βρίσκουμε να συμμετέχει με συνέδρους στην Αθήνα σε κάποια σύναξη, όπου συμμετείχαν και άλλες Λεσβιακές πόλεις.

Στα Βυζαντινά χρόνια η Καλλονή είναι απ' τις πλουσιότερες περιοχές της αυτοκρατορίας, σημαντικότατο κέντρο πολιτισμού και εμπορίου.

Η Καλλονή εξακολουθεί να είναι μια ευημερούσα πόλη και κατά τη διάρκεια της αυθεντίας των Γατελούζων (1355-1462). Οι Γατελούζοι βασίζονται πολύ στους ντόπιους για τη διοίκηση του νησιού και τη διαχείριση των οικονομικών τους χωρίς να υιοθετούν την επικρατούσα εποικιστική λογική των άλλων κατακτητών. Αυτός ο τρόπος διοίκησης οδηγεί στη δημιουργία των πρώτων αστικών κέντρων της εποχής στη Λέσβο, της Μυτιλήνης και της Καλλονής. Λίγο πριν απ' την ολοκληρωτική κατάκτηση του νησιού απ' τους Τούρκους (1462) η Καλλονή θα δεχτεί στα 1445 την τρομερή επιδρομή του διοικητή της Καλλιπόλης Πάλδα.

Ήδη από τις τελευταίες δεκαετίες του 19ου αιώνα οι ελιές, που είχαν καεί στη μεγάλη παγωνιά, μπολιάζονται και φυτεύονται καινούργιες. Το συνάλλαγμα των μεταναστών συμβάλλει σημαντικά στην οικονομία του τόπου, που παύει να στηρίζεται αποκλειστικά στην εκμετάλλευση της γης και στρέφεται παράλληλα στο εμπόριο και στη βιομηχανία.

Στα 1874 αποξηραίνεται μέρος της αλυκής και μοιράζονται χωράφια στους ακτήμονες. Ταυτόχρονα αυξάνεται η παραγωγή αλατιού και στις αλυκές βρίσκουν δουλειά 100-160 εργάτες, ανάλογα με την εποχή. Στα 1889 παραδίδεται στη κυκλοφορία η μεγάλη οδική αρτηρία Μυτιλήνης-Καλλονής-Μολύβου, που θα διευκολύνει κατά πολύ τη διακίνηση ανθρώπων και αγαθών.

Η Καλλονή απελευθερώνεται απ' τον Τουρκικό ζυγό ένα μήνα μετά τη Μυτιλήνη, με την υπογραφή της συνθήκης παράδοσης του Τουρκικού στρατού στις 8 Δεκεμβρίου του 1912. Με την απελευθέρωση αρχίζει η ραγδαία οικονομική άνοδος του τόπου. Η πόλη εγκαταλείπει μαζί με τον προηγούμενο αιώνα και τα δεινά του το όνομα της Αχυρώνας και υιοθετεί το όνομα της Μεσαιωνικής Καλλονής.

Με τη Μικρασιατική καταστροφή η Καλλονή θα γίνει τόπος συγκέντρωσης προσφύγων. Πολλοί απ' αυτούς εγκαθίστανται στον πλούσιο κάμφο της, που τους παρέχει την ελπίδα για ένα νέο ξεκίνημα. Ο Άγκοσμος που με την ανταλλαγή των πληθυσμών αδειάζει από τους Τούρκους, θα κατοικηθεί από πρόσφυγες και θα μετονομαστεί σε Αρίσβη υιοθετώντας το όνομα της αρχαίας πόλης. Οι πρόσφυγες με την ευφυΐα και το δυναμισμό τους θα συμβάλλουν σημαντικά στον οικονομικό, κοινωνικό και πολιτιστικό εκσυγχρονισμό του τόπου.

Η Καλλονή εξάγει, εκτός από το κρασί και το λάδι, κουκιά, ρεβίθια, λαχανικά, πεπονοειδή, σουσάμι, βαμβάκι, σιτηρά και εξαιρετικά σύκα. Οι αλυκές της παράγουν τόνους αλατιού, που στο διάστημα 1923-1928 φτάνουν τους 46.061 τόνους. Μαζί με τις αλυκές του Πολίχνιτου καλύπτουν το 20% της Πανελληνίας παραγωγής αλατιού. Γύρω στα 1940 αρχίζει στον κάμφο η καλλιέργεια της πατάτας, που θα εξελιχθεί στη συνέχεια σε μια από τις πιο δυναμικές αγροτικές καλλιέργειες.

Εκτός απ' τη γεωργία αναπτύσσεται η βιοτεχνία. Λειτουργούν έξι αλευρόμυλοι στην περιοχή καθώς και 5 βυρσοδεψεία που παράγουν δέρματα σε τέτοιες ποσότητες που επιτρέπουν την εξαγωγή.

Ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος, η κατοχή, η πείνα και ο εμφύλιος που ακολουθεί, η άτακτη, απρογραμμάτιστη εκβιομηχάνηση της χώρας και ο εκσυγχρονισμός των παραγωγικών μέσων, αλλάζουν σημαντικά τη μορφή της οικονομίας στην περιοχή και ευνοούν την αστυφιλία. Αρκετοί Καλλονιάτες θα πάρουν το δρόμο για την τρίτη μεγάλη μετανάστευση στην Αθήνα και κυρίως στο εξωτερικό: Αυστραλία, ΗΠΑ, Καναδά και Γερμανία.

Γ. ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ

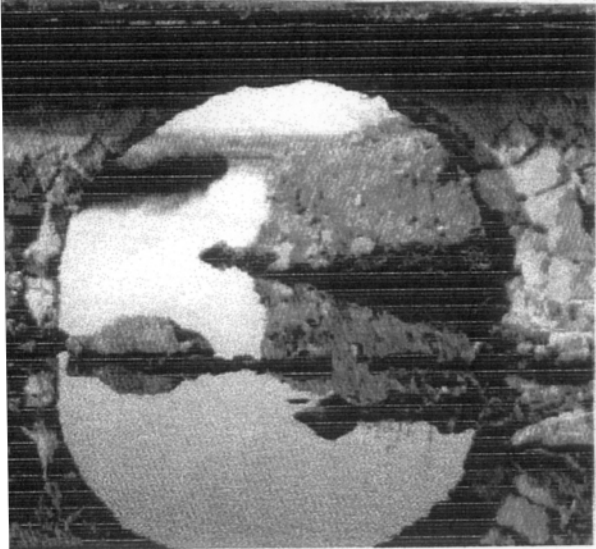
Η Καλλονή, ωστόσο, παρ' όλη τη μεταπολεμική δυσπραγία και τη μετανάστευση δεν ανήκει στις περιοχές της χώρας που ενημερώθηκαν. Αντίθετα, σύντομα ανακτά τις δυνάμεις της. Από τα μέσα της δεκαετίας του 1970 η μετανάστευση σταματά και παρατηρείται μια σταδιακή επιστροφή πολλών μεταναστών. Πολλοί νέοι, άλλωστε, αφού περατώσουν τις σπουδές τους, επιλέγουν τον τόπο τους για να αναπτύξουν την επιστημονική ή επαγγελματική τους δραστηριότητα.

Κέντρο εκκλησιαστικό, διοικητικό και οικονομικό της Επαρχίας Μηθύμνης συγκεντρώνει μεγάλη εμπορική κίνηση, η αγορά της είναι η σημαντικότερη μετά της Μυτιλήνης, καθώς το ίδιο συμβαίνει και στον πληθυσμό, δηλαδή είναι η δεύτερη κατά σειρά, μετά τη Μυτιλήνη, πόλη που αγγίζει 12.000 κατοίκους.

Αποτελεί μια από τις πιο δυναμικά αναπτυσσόμενες περιοχές του Νησιού στον τομέα του Τουρισμού με τη Σκάλα Καλλονής και τα Παράκοιλα²².

22: Τα στοιχεία τα πήραμε από το Δήμο, με συζητήσεις μας με τον Δήμαρχο και από διαφημιστικά φυλλάδια.

Αρχαιοτήτες - Βυζαντινά και μεταβυζαντινά μνημεία

Μια Συνέντευξη από το Δήμαρχο του Δήμου Καλλονής του κ.Α Ελευθερίου στις εξής ερωτήσεις:

1. Υπάρχει ή αν υπάρχει, το έργο με εστίαση σε θέματα πολιτισμού;

Α- Όχι μέχρι στιγμής ο Δήμος απλώς βοηθάει τους άλλους συλλόγους που υπάρχουν με άλλους τρόπους όπως ηθική στήριξη ή με χρηματικές ενισχύσεις. Ο λόγος που δεν έχει ο Δήμος μας είναι ότι έχουμε έλλειψη στελεχιακού δυναμικού και εξοπλισμού, πάντως ο Δήμος Καλλονής έχει μια πλούσια πολιτιστική κληρονομιά που μένει αναξιοποίητη δυστυχώς.

2. Ποιοί είναι οι κύριοι φορείς πολιτιστικής ανάπτυξης της Καλλονής; Ποιες είναι οι κύριες πολιτιστικές τους δραστηριότητες;

Απ: Είναι το Πνευματικό Κέντρο, η Ένωση Μικρασιατών. Οι σύλλογοι αυτοί συμβάλλουν σε μεγάλο βαθμό στην πολιτιστική ανάπτυξη του Δήμου μας, ωστόσο βοηθάει και ο Δήμος όσο μπορεί, οι σύλλογοι αυτοί αναλαμβάνουν εις πέρας αρκετές δραστηριότητες όπως καρναβάλι, χορό, εκδηλώσεις με άλογα, με ταύρους, γιορτή της σαρδέλας. Στις εκδηλώσεις αυτές πέρνουν μέρος οι κάτοικοι του Δήμου, από τις πιο μικρές ηλικίες ως τις πιο μεγάλες.

3. Πως εξασφαλίζεται η χρηματοδότηση πολιτιστικών δραστηριοτήτων; Από που προέρχονται τα χρήματα και πως διανέμονται;

Απ: Το να εξασφαλιστεί η χρηματοδότηση δεν είναι και εύκολο πράγμα. Είναι μια πολύπλοκη διαδικασία. Οι σύλλογοι που έχουμε είναι αρκετοί και χρειάζονται πολλά χρήματα για να επιτευχθούν όλοι οι στόχοι που έχουν το ποσό χρηματοδότησης ανέρχεται στα 2,5 εκατομμύρια δρχ. ύστερα από κάποιες διαδικασίες - ελέγχους που πρέπει να γίνουν, βέβαια τα χρήματα δεν είναι αρκετά γιατί οι σύλλογοί μας έχουν μεγάλες ελλείψεις.

4. Αξιολογήστε το μέγεθος, τη σημασία και την ποιότητα των δραστηριοτήτων, των πολιτιστικών φορέων καθώς και αν είναι σημαντικός ο ρόλος της πολιτιστικής ανάπτυξης του τόπου;

Απ: Οι φορείς που έχουν παίζουν σημαντικό ρόλο στο Δήμο μας, έτσι άλλωστε αυξάνεται και ο Τουρισμός μας. Ακόμη υπάρχουν άτομα καταρτισμένα σ' αυτόν τον τομέα σε κάθε σύλλογο και αυτό βοηθάει στην ανάπτυξη, εκτός απ' αυτά βοηθάει και η τεχνολογία που όλο και περισσότερο αυξάνεται, και έτσι αναβαθμίζεται και η πολιτιστική ανάπτυξη, βέβαια τις παραδόσεις τις κρατούν χωρίς να τις διαμορφώνουν γιατί αν τις τροποποιήσουν, θα πάψουμε να μεταδίδουμε την ιστορία.

5. Υπάρχει κτιριακή υποδομή για την πραγματοποίηση πολιτιστικών εκδηλώσεων;

Απ: Οι πολιτιστικές εκδηλώσεις συνήθως γίνονται στην ύπαιθρο, σε πάρκα, γήπεδα ποδοσφαίρου και στο Πνευματικό Κέντρο, συνήθως οι εκδηλώσεις γίνονται καλοκαίρι γιατί έτσι προσελκύουμε και τους Τουρίστες.

5. Πείτε ο λόγος σας για ...

Απ: Το πρόγραμμα είναι ένα από τα καλύτερα προγράμματα, αλλά είναι δύσκολο να εφαρμοστεί από τη μια στιγμή στην άλλη, ο εξοπλισμός δεν είναι επαρκής, τα στελέχη δεν είναι ειδικευμένα της Τ.Α, για μια τέτοια μεγάλη αλλαγή.

Όσο καλό θα ήταν να εφαρμοστούν πρώτα Πολιτικά και ύστερα να γινόταν σε πράξεις, βεβαίως αφού αποφασίστηκε έτσι ο κόσμος του ΟΤΑ θα δυσκολευτεί λίγο στην αρχή αλλά αφού γνωρίσουν τις δυσκολίες θα το ξεπεράσουν και θα εκτελούν κάθε δραστηριότητα με επιτυχία και οι πολίτες θα δυσκολευτούν ώσπου να μπορέσουν να καταλάβουν ότι τελικά ήταν για το δικό τους καλό.

6.2 ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ

A) Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της πόλης

Η Αγία Παρασκευή ήταν και είναι ισχυρό οικονομικό και πολιτιστικό κέντρο στο νησί και διατηρεί ανέπαφα τα χαρακτηριστικά, τις παραδόσεις και τα έθιμά της. Ονομαστό γιαυτό το λόγο είναι το πανηγύρι του Ταύρου, γιατί πρόκειται για πολύ παλιό έθιμο που χρονολογείται από τα χρόνια της τουρκοκρατίας και θεωρείται κατάλοιπο αρχαίων τελετών. Την παραμονή της γιορτής το ζώο, που είναι προσφορά ευσεβούς ή ευσεβών Μανταμαδωτών, αφού το ευλογήσει ο ιερέας, στολισμένο με χρυσά αναθήματα και άνθη, σφάζεται και από το κρέας του παρασκευάζεται φαγητό σε μεγάλα καζάνια που βράζουν σε υπαίθριες φωτιές. Το κρέας μαγειρεύεται με σιτάρι και προσφέρεται στους προσκυνητές.

Πανηγύρι με έντονα λαογραφικά και πανάρχαια στοιχεία, είναι και το πανηγύρι του Ταύρου, στο Δήμο της Αγίας Παρασκευής. Γίνεται την τελευταία Κυριακή του Μαΐου και χρονολογείται από το 1774. Το ζώο που πρόκειται να θυσιαστεί είναι και εδώ προσφορά των πιστών, πλούσιων ομογενών. Στολισμένο περιφέρεται στους δρόμους με μεγάλη Πομπή. Προηγούνται τα λαϊκά μουσικά όργανα. Τα μέλη του αγροτικού σωματείου που διοργανώνει την εκδήλωση, περιφέρουν δίσκους και οι πιστοί προσφέρουν χρήματα, συχνά για κάποιο τάμα που έκαναν. Συνηθίζει να ακουμπούν το ζώο, γιατί πιστεύεται ότι η επαφή αυτή φέρνει καλό.

Το πανηγύρι λοιπόν αρχίζει από την Πέμπτη με την περιφορά του ζώου που προαναφέραμε. Την Παρασκευή ξεκινά για την μακρινή θέση

"Ταύρος", η διοίκηση του σωματείου με μερικούς άλλους "ισκαφλίδες" με τις γυναίκες τους, καθάρα σε αλογο με λιγα στολίοια.

Ο πρωτοζευγάς κρατά την σημαία και η κυρά του την εικόνα του Αγίου. Λαϊκοί οργανοπαίχτες τους κάνουν βόλτα στην αγορά και τους συνοδεύουν ως τη θέση "Καυκόρας" όπου περιμένουν ο παπάς, το συνεργείο με τα σκεύη και το ζώο που θα γίνει κουρμπάοι. Από εκεί ξεκινούν για τον "Ταύρο", όπου έχουν ήδη φτάσει οι μικροπωλητές με την πανηγυριώτικηπραμάτεια τους και οι μουσικές για το γλέντι. Το πρωί του Σαββάτου έξω από κάθε σπίτι περιμένουν καλοστολισμένα ζώα με γυαλιστερές σέλες, ασημοπλουμιστά στηθούρια, πολύχρωμες χάντρες και μπουφωτά μπρισκούλια. Οι χωρικοί ιππεύουν, κερνιούνται στους καφενέδες και σαν έρθουν στο κέφι ξεκινούν για την "Καυκαρά" και από κει παίρνουν το μονοπάτι που φέρνει στον "Ταύρο". Στο γραφικό εκκλησάκι του Αγίου περιμένει ο παπάς με τα χρυσοποικιλτά του άμφια. Οι πανηγυριώτες φτάνουν παρέες-παρέες, ανεβαίνουν με τα άλογα τα σκαλοπάτια του βράχου, που οδηγούν στο ξωκλήσι και παίρνουν την ευχή και την ευλογία του. Η θυσία γίνεται το απόγευμα. Ο παπάς διαβάζει την ευχή και ύστερα ακολουθεί δημοπρασία για το ποιός θα γίνει θύτης του ζώου. Πολλοί προσφέρουν μεγάλα ποσά για κάποιο τάμα που έχουν κάνει. Ο τελευταίος πληροδότης χαράζει με το μαχαίρι σταυρό στο λαιμό του ζώου και ύστερα η σφαγή γίνεται από επαγγελματία σφαγέα.

Οι προσκυνητές με το αίμα του κάνουν σταυρό στα μέτωπα και στις παλάμες τους, σύμφωνα με το παλιό έθιμο. Όλο το βράδυ του Σαββάτου ανάβει το γλέντι μέσα στο πευκοδάσος ενώ ολονυχτίς μαγειρεύεται το "κεσέκι", με το κρέας του ζώου, σιτάρι, κρεμμύδια και μυρωδικά. Το δάσος αντιλαλεί από τα τραγούδια και τις μουσικές.

Το πρωί της Κυριακής, ύστερα από την πανηγυρική λειτουργία στο ξωκλήσι, μοιράζεται το "κεσέκι" και στρώνεται το μεσημεριάτικο φαγοπότι.

Μετά οι παρέες παίρνουν το δρόμο της επιστροφής. Στη θέση "Σταλός", λίγο έξω από το χωριό, έχουν μαζευτεί οι χωριανοί και περιμένουν τους πανηγυριστές. Εκεί το απομεσήμερο γίνονται θεαματικές υποδρομίες. Στις υποδρομίες αυτές δεν επιτρέπεται να πάρουν μέρος οι επαγγελματίες ιππείς. Στους νικητές δίνονται πλούσια δώρα, ενώ επίσης χαρακτηριστικό είναι το Καρναβάλι της Καθαρής Δευτέρας.

Στον Δήμο υπάρχει πολιτιστικό κέντρο, ιδρύθηκε το 1983, σε ανακαινισμένο κτίριο παλαιού ελαιτριβείου, που φιλοξενεί αξιόλογη λαογραφική συλλογή καθώς επίσης την βιβλιοθήκη, το μουσείο βιομηχανικών μηχανημάτων, τέλος διαθέτει ανοικτό θέατρο - και σύλλογο κυριών και δεσποινιδών όπου ο Δήμος παρέχει 500.000 δρχ για να βοηθήσει τις πολιτιστικές εκδηλώσεις, εκτός την χρηματοδότηση που δίνει ο Δήμος Αγίας Παρασκευής δίνει και το Υπουργείο Εσωτερικών.

Στην περιοχή, εκτός από τον οικισμό Νάπη 3 χλμ μετά, όπου βρίσκεται ο εντυπωσιακός ναός του Αγίου Ιωάννη του Θεολόγου. Τέλος στο Δήμο Αγίας Παρασκευής βρίσκονται σήμερα σημαντικά ερείπια αρχαιοτήτων (κλωπεδής, ναός Μεσών, Πύργα κ.α.).

Σαν κύρια ασχολία οι κάτοικοι του Δήμου έχουν τον πρωτογενή τομέα (την γεωργία), γιατί βρίσκεται σε περιοχή που της δίνει τη δυνατότητα να έχει μεγάλες εκτάσεις γης για καλλιέργεια και κυρίως λόγω του ότι το έδαφός της είναι γόνιμο και με πολύ πόσιμο νερό, για να ποτίζουν τα χωράφια τους. Κύριο δέντρο παραγωγής τους είναι η ελιά. Μεγάλο ποσοστό στον τουρισμό παρατηρείται γιατί διαθέτει αξιόλογα ενδιαφέροντα καθώς επίσης τα παραδοσιακά σπίτια, με μεγάλη λαογραφική σημασία καθώς και τα έντανα δείγματα αρχαιολατρικής και χρονολογείται από το 1774.

B) Ιστορία της πόλης Αγίας Παρασκευής

Η ιστορία της Αγίας Παρασκευής δεν έχει εκδοθεί ακόμη, είναι το άμεσο σχέδιο του Δημάρχου που πρόκειται να εκδόσει 1760 βιβλία για την ιστορία της.

Γ) Πληθυσμιακή Σύθεση της πόλης

Οι κάτοικοι του Δήμου Αγίας Παρασκευής ανέρχεται στον αριθμό του 2788, σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία του '91, αν και τόσο λίγοι τα καταφέρνουν περίφημα στις πολιτιστικές τους δραστηριότητες και αναπτύσσεται σε τάχυστους ρυθμούς που δεν μπορούν να τη φτάσουν και άλλοι Δήμοι μεγαλύτεροι σε έκταση και πληθυσμό.

Συνέντευξη με το Δήμαρχο της Αγίας Παρασκευής από τον κ.Χ. Χαντζηγιάννη από τις ερωτήσεις που του έγιναν.

1. Υπάρχουν υπηρεσίες στο Δήμο με ειδικότητα σε πολιτισμό.

Απ: Όχι μέχρι αυτή τη στιγμή που μιλάμε, δεν υπάρχει υπηρεσία στο Δήμο με ειδικότητα σε θέματα πολιτισμού μιας και ακόμη δεν είμαστε πλήρης από πλευράς στελεχιακού δυναμικού όσο και τεχνικού εξοπλισμού, είναι όμως στα άμεσα σχέδια του Δήμου η δημιουργία τέτοιας υπηρεσίας μιας και έχουμε πλούσια πολιτιστική κληρονομιά.

2. Ποιοί είναι οι κύριοι φορείς πολιτιστικής ανάπτυξης της πόλης; Ποιές είναι οι κύριες πολιτιστικές τους δραστηριότητες;

Απ: Υπάρχουν πάρα πολλές πολιτιστικές εκδηλώσεις όπως το Καρναβάλι, το Λαογραφικό μουσείο που έρχονται οι τουρίστες και το απολαμβάνουν, ανοικτό θέατρο που γίνονται μικρές εκδηλώσεις, πολλά πανηγύρια όπως και το περίφημο πανηγύρι του Ταύρου, καθώς και βιβλιοθήκες,

Μουσεία βιομηχανικών μηχανημάτων, το παλιό ελαιοτριβείο που αργότερα θα γίνει πολιτιστικό κέντρο και πολλά άλλα.

3. Πώς εξασφαλίζεται η χρηματοδότηση πολιτιστικών δραστηριοτήτων; Από πού προέρχονται τα χρήματα και πώς διανέμονται;

Απ: Δεν υπάρχει κάποιος ιδιαίτερος τρόπος για την εξασφάλιση χρηματοδότησης των πολιτιστικών δραστηριοτήτων, μιας και οι πολιτιστικές δραστηριότητες είναι λίγες, κι αυτές γίνονται κατά τη θερινή περίοδο.

Τα χρήματα προέρχονται κυρίως από τη συνεισφορά των δημοτών και ένα μικρό μέρος χρημάτων προέρχεται απ' το Υπουργείο Εσωτερικών με τη μορφή έκτακτης επιχορήγησης που ανέρχεται στο ύψος των 500.000 δρχ.

4. Υπάρχει κτιριακή υποδομή για την οργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων;

Απ: Βρίσκομαι στην ευχάριστη θέση, να σας πληροφορήσω ότι υπάρχει κτιριακή υποδομή στον τόπο μας. Συγκεκριμένα έχουμε προχωρήσει στην αναπαλαίωση ενός παλαιού ελαιοτριβείου το οποίο λειτουργεί ως πολύκεντρο. Ακόμη σ' ένα σύγχρονο κτίριο το οποίο ανακαινίστηκε, στεγάζεται αίθουσα πολλαπλών χρήσεων. Επίσης υπάρχει Λαογραφικό Μουσείο, Δημοτική Βιβλιοθήκη καθώς και Μουσείο παλαιών βιομηχανικών μηχανημάτων. Στη Δημοτική βιβλιοθήκη φιλοξενούνται 4.000 βιβλία παντός είδους, καθώς 5.500 τόμους σχολικών βιβλίων.

5. Υπάρχουν μελλοντικά σχέδια για βελτίωση και συνάμα αύξηση της κτιριακής υποδομής του τόπου;

Απ: Βεβαίως υπάρχουν σχέδια. Συγκεκριμένα φιλοδοξούμε να κατασκευάσουμε και εν συνεχεία να λειτουργήσουν Δημοτικό ωδείο, φιλαρμονική, σχολή παραδοσιακών χορών, τμήματα ρυθμικής-γυμναστικής καθώς και ανοικτό θέατρο. Είναι αυτονόητο ότι για να υλοποιηθούν όλα τα παραπάνω, πρέπει να έχουμε την υλική και ηθική συμπαράσταση τόσο της πολιτείας τόσο και της Ε.Ε., τόσο όμως και των ιδίων των κατοίκων της Αγίας Παρασκευής.

6. Υπάρχει συνεργασία του Δήμου με τους ερασιτεχνικούς πολιτικούς φορείς; Αν ναι με ποιούς: Τους ενισχύει οικονομικά ο Δήμος ή με άλλα μέσα (π.χ. ηθική στήριξη κλπ);

Απ: Και βέβαια υπάρχει συνεργασία με τους πολιτικούς Συλλογούς, με τη συνογένεια με το Λαογραφικό σύλλογο που έχει μεγάλη ποικιλία εθίμων που δεν έχουν αξιοποιηθεί ακόμη. Το Γεωργικό σωματείο που

ασχολείται με θέματα στον τομέα της γεωργίας. Τους βοηθάει όσο μπορεί στα οικονομικά, γιατί ο Δήμος Αγίας Παρασκευής από ότι ξέρουμε είναι ένας μικρός Δήμος, αλλά ηθικά τους στηρίζουμε όσο δυνατόν περισσότερο.

7. Πιστεύετε ότι είναι σημαντικός ο ρόλος των ερασιτεχνικών πολιτιστικών συλλόγων στην πολιτιστική ανάπτυξη της πόλης;

Απ: Ναι, πιστεύω ότι είναι πολύ σημαντικός ο ρόλος των ερασιτεχνικών πολιτιστικών συλλόγων, μιας και δίνει τη δυνατότητα στους δημότες να ασχοληθούν και να προσφέρουν άμεσα στον πολιτισμό της χώρας μας γενικότερα. Ακόμη βοηθάει στο να ανακαλύψουμε και να διατηρήσουμε την πολιτιστική μας ταυτότητα.

8. Πιστεύετε ότι θα επιτύχει, το υπό υλοποίηση πρόγραμμα "Ιωάννης Καποδίστριας";

Απ: Ναι, πιστεύω ότι τελικά θα επιτύχει, αλλά όπως είναι φυσικό απαιτείται πίστωση χρόνου, υπομονή αλλά και έντονο ενδιαφέρον από μεριάς των στελεχών της Τ.Α. ώστε να υλοποιηθεί το πρόγραμμα όσο το δυνατόν συντομότερα. Ακόμη πρέπει και η πολιτεία να δείξει το ανάλογο ενδιαφέρον και την απαιτούμενη "θαλπωρή" προς τους Ο.Τ.Α. μιας και ακόμη το πρόγραμμα βρίσκεται στο προκαταρκτικό και πιο κρίσιμο στάδιο.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ ΜΕ ΘΕΜΑ:

**"ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ"**

ΔΙΑΔΗΜΟΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Ο Πολιτισμός αποτελεί για το Δήμο Αγίας Παρασκευής έναν από τους σημαντικότερους τομείς για τον προγραμματισμό και την υλοποίηση αναπτυξιακών έργων. Είναι σαφές ότι η ανάδειξη της ιδιαίτερης πολιτισμικής κληρονομιάς αποτελεί συστατικό στοιχείο για την πνευματική αλλά και την οικονομική ανάπτυξη του τόπου.

Πρόκειται για μία περιοχή με ιδιαίτερη πολιτισμική αξία καθώς, σημαντικότερα είναι τα ευρήματα αρχαιολογικού ενδιαφέροντος. Ενδεικτικά αναφέρουμε τον μοναδικό αρχαίο αιολικό Ναό της Κλοπεδής, το Ιερό των "Μέσσων" τα ερείπια της αρχαίας πόλης της και της Παλαιοχριστιανικής Βασιλικής, την Παλαιοχριστιανική Βασιλική "Χαλινάδου", την Τρουλωτή Νάπη, το περίφημο Γατελούζικο γεφύρι της Κρεμαστής με την παρακείμενη Παλαιοχριστιανική, και πολλά άλλα.

Έχουν προβλεφθεί από το Δήμο έργα προστασίας ανάδειξης των αρχαιολογικών μας χώρων στις προτάσεις μας για ένταξη στο ΣΠΑ και στο ΕΠΤΑ.

Σημαντικό, ωστόσο, πολιτισμικό ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα μεταγενέστερα και τα σύγχρονα μνημεία τα έθιμα και οι παραδόσεις, ο τρόπος οργάνωσης και οι νοοτροπίες της κοινότητας.

Σε αυτή την εικόνα, η οποία θα αποτελέσει και το αντικείμενο των προτάσεών μας στη παρούσα μελέτη, μπορούμε να δούμε ειδικότερα τις εξής θεματικές:

Τα βιομηχανικά κτίρια της περιοχής:

Η διάσωση και αξιοποίηση των ελαιοτριβείων και σαπωνοποιείων του νησιού, πρόγραμμα μέσα από το οποίο αποκαταστάθηκε και το Παλιό Κοινοτικό Ελαιοτριβείο που μας φιλοξενεί σήμερα, μας δίνει την ευκαιρία να αναφερθούμε στο ζήτημα της βιομηχανικής κληρονομιάς. Εδώ και πολλές δεκαετίες έχει αναπτυχθεί σε πολλές χώρες του δυτικού κόσμου το έμπρακτο ενδιαφέρον για την βιομηχανική αρχαιολογία, και γενικότερα την βιομηχανική κληρονομιά. Αποτελεί πλέον συνείδηση, ότι τα πάσης φύσεως μνημεία και τεκμήρια του τεχνικού πολιτισμού αποτελούν και αυτά σημαντικό μέρος του πολιτισμικού παρελθόντος, τόσο των κατ' ιδίαν τοπικών κοινωνιών, όσο και των σύγχρονων (μετα) βιομηχανικών κρατών, αλλά και της ανθρωπότητας ευρύτερα. Η καταγραφή και διάσωση του υλικού αυτού και η περαιτέρω ένταξη του στον πολιτιστικό βίο με νέες χρήσεις, συνιστά ένα δέον, μια επένδυση πολιτισμικού κεφαλαίου, μέσα από την οποία εμπλουτίζεται η γνώση μας για την οικονομική ιστορία, την ιστορία των τεχνικών, αλλά και γενικότερα την κοινωνική ιστορία των τελευταίων τουλάχιστον δύο αιώνων.

Τα μνημεία αυτά μελετώνται όχι μόνο από απόψεως κτιριακών εγκαταστάσεων, μηχανικού εξοπλισμού, εφαρμοζόμενων τεχνικών, εργαλείων, χώρων κατοικίας εργαζόμενων, αλλά και περαιτέρω καταβάλλεται προσπάθεια να ειπωθούν εντεταγμένα στα ευρύτερα κοινωνικά και πολιτισμικά συμφραζόμενα της κάθε εποχής και (τοπικής ή ευρύτερης) κοινωνίας. Για το λόγο αυτό, το εγχείρημα διάσωσης της βιομηχανικής κληρονομιάς είναι πολύτιμο, στο βαθμό που συνιστά κατ' ουσίαν αγώνα ιστοριογράφησης ενός παρελθόντος το οποίο αν και εκπνέει και χάνεται σήμερα, εξακολουθεί ωστόσο να πλαισιώνει τη μεταβιομηχανική κοινωνία μας. Στη βάση αυτής της λογικής αξιοποιούνται ερευνητικά υλικό και τεκμήρια, όπως αρχεία εγγράφων, η προφορική μαρτυρία, υλικό αλληλογραφίας, διαφημίσεις κλπ.

Τα βιομηχανικά κτίρια και οι κατοικίες της Αγίας Παρασκευής παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον και από απόψεως αρχιτεκτονικής. Ειδικότερα οι κατοικίες απολαμβάνουν ένα ιδιαίτερο κοινωνιολογικό ανθρωπολογικό ενδιαφέρον όχι μόνο γιατί αποτυπώνουν τις κοινωνικές οικονομικές στρωματώσεις της περιοχής, εικόνα που ήταν εμφανής στα αρχοντικά εμπειρικής λαϊκής αρχιτεκτονικής του περασμένου αιώνα τα πλείστα των οποίων δυστυχώς κατεδαφίστηκαν και τα ελάχιστα που

απομένουν είτε έχουν βάνουσα κακοποιηθεί, είτε κινδυνεύουν να καταρρυσουν, αλλά και γιατί σχετίζονται άμεσα με τους μετανάστες οι οποίοι και αποτελούν κυρίως τους ιδιοκτήτες των τωρινών αρχοντικών που χαρακτηρίζουν τον οικιστικό μας χώρο.

Η Αγία Παρασκευή και η Νάπη, τέλος είναι πλούσιες σε έθιμα και παραδόσεις εκ των οποίων ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν "Το Πανηγύρι του Ταύρου" και τα έθιμα της "Αποκριάς". Ειδικότερα, "Το Πανηγύρι του Ταύρου" θεωρούμε ότι αποτελεί κομβικό σημείο επαφής σε τοπικό επίπεδο, καθώς δύναται να συνδέσει τα επιμέρους στοιχεία της ιδιαίτερης τοπικής κουλτούρας.

Η πρότασή μας σε αυτό το πρόγραμμα για τη χρήση της Νέας Τεχνολογίας στον Πολιτισμό και την Ανάπτυξη που θα επιχειρήσουμε οι Δήμοι σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Αιγαίου, θα δομηθεί γύρω από αυτή τη βασική ιδέα. Θεωρούμε ότι θα είναι πολλαπλά τα οφέλη από τη δημιουργία ενός μουσειακού χώρου ο οποίος μέσα από το συσχετισμό της αγροτικής-λαογραφικής παράδοσης με τη βιομηχανική κληρονομιά, θα προβάλλει μία κατά το δυνατόν ολοκληρωμένη εικόνα των στοιχείων που αφορούν την ιδιαίτερη τοπική ταυτότητα.

Μια τέτοια δράση είναι ύψιστης σημασίας διότι:

- ☞ Ο Πολιτισμός και η διατήρηση της Παράδοσης αποτελούν τρόπους θωράκισης και μέσα διατήρησης ενός υψηλού επιπέδου αυτογνωσίας και συνειδητοποίησης της Κοινωνίας.
- ☞ Αποσκοπεί στη διάσωση υλικού και πληροφοριών σχετικών με τον τοπικό πολιτισμό, που χάνονται και τα οποία αποτελούν βασικά στοιχεία για την Επιστημονική Έρευνα.
- ☞ Θα συμβάλλει θετικά στην ανάπτυξη του Δήμου καθώς θα προσελκύσει τουρίστες με ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τον πολιτισμό, θα αναπτύξει δηλαδή τον πολιτισμικό τουρισμό.
- ☞ Θα δημιουργήσει δίκτυα σχέσεων με άλλους Δήμους της Λέσβου, καθώς θα επικεντρωθεί σε ερευνητικές ενότητες κοινού ενδιαφέροντος π.χ., "Το Πανηγύρι του Ταύρου", σε συνεργασία με το Δήμο Θερμής και το Δήμο Μανταμάδου, τα Βιομηχανικά κτίρια σε συνεργασία με το Δήμο Γέρας κ.ο.κ.¹⁷

Η μελέτη του "Πανηγυριού του Ταύρου" μπορεί να επικεντρωθεί στη συγκέντρωση στοιχείων που αφορούν διαχρονικά:

- ☞ Τη σχέση του πανηγυριού με την αγροτική-κτηνοτροφική δομή του Δήμου.
- ☞ Τα ενδυματολογικά στοιχεία των αναβατών και των πανηγυράδων.
- ☞ Την εξάρτηση των αλόγων και τους ιππικούς αγώνες.
- ☞ Τις παραλλαγές του Γκιόρογλου.
- ☞ Τις παραλλαγές του ιδρυτικού μύθου του πανηγυριού.
- ☞ Τις μαρτυρίες τις σχετικές με τα θαύματα.
- ☞ Τη σύνδεση του εθίμου με τους μετανάστες και νενικότερα την κουλτούρα του πανηγυριού όπως διαμορφώθηκε σήμερα.

Η μελέτη των Αποκριάτικων «Αθίμων» μπορεί να επικεντρωθεί στη συγκέντρωση στοιχείων που αφορούν διαχρονικά:

- ⊕ Τη σχέση του με την οργάνωση της κοινωνίας.
- ⊕ Την εξέλιξη του εθίμου (επιρροές μετασχηματισμοί).
- ⊕ Το τελετουργικό του.
- ⊕ Τα βωμολοχικά αποκριάτικα τραγούδια, αλλά και τα υπέροχα δημώδη τοπικά τραγούδια και τους χορούς.
- ⊕ Τις μεταμφιέσεις κ.α.

Οι πληροφορίες αυτές θα αντληθούν από τη συγκέντρωση και μελέτη:

- ⊕ Των συγγραμμάτων των σχετικών με τα παραπάνω έθιμα (όσον αφορά το "Το Πανηγύρι του Ταύρου" έχει ολοκληρωθεί Διδακτορική Διατριβή από τον κ.Χρήστο Ιωαννίδη).
- ⊕ Των προφορικών μαρτυριών.
- ⊕ Του αρχειακού υλικού φωτογραφιών.
- ⊕ Των παλιών βιντεοσκοπήσεων, συμπεριλαμβανομένων κι αυτών που αφορούν το πανηγύρι των μεταναστών της Μελβούρνης και της Αθήνας.

Τα στοιχεία που θα καταγραφούν, και η όποια επεξεργασία αυτών, θα ψηφιοποιηθούν και θα αποτελέσουν υλικό για τη δημιουργία CD-ROM, και σελίδων στο INTERNET.

Επίσης, θα αποτελούν τρόπο παρουσίασης της έρευνας στο χώρο του μουσείου διαθέσιμου για την ενημέρωση των επισκεπτών.

Η συγκέντρωση, επεξεργασία και παρουσίαση του παραπάνω υλικού σε ένα κοινό χώρο "Μουσείο του Τοπικού Πολιτισμού" θα μας επιτρέψει έναν πολύ ενδιαφέρον συσχετισμό: το συσχετισμό της Λαογραφικής Παράδοσης όπως αυτή εκφράζεται με το "Πανηγύρι του Ταύρου" και την Αποκριά με τη Βιομηχανική Κληρονομιά (ελαιοτριβείο), την Αγροτική Παραγωγή, την αφορώσα στην ελαία, την Κτηνοτροφική Οργάνωση, την Αρχιτεκτονική, την Μετανάστευση και τις Γαστρονομικές Συνήθειες.

Αναλυτικά οι διαφορές αυτές θεματικές συνδέονται μεταξύ τους με τον εξής τρόπο:

- ⊕ Το "Πανηγύρι του Ταύρου" ως έκφραση της τοπικής ταυτότητας καθώς και της κυρίαρχα αγροτικής οργάνωσης της κοινότητας μπορεί να ειδωθεί σε συνάρτηση με την αγροτική παραγωγή την αφορώσα στην ελαία και τη βιομηχανική κληρονομιά (ελαιοτριβείο).
- ⊕ Η βιομηχανική κληρονομιά ενδιαφέρει επίσης και από απόψεως Αρχιτεκτονικής. Μια λοιπόν ακόμα ενότητα θα αποτελέσει η μελέτη της Αρχιτεκτονικής της κοινότητας η οποία άλλωστε και την χαρακτηρίζει και η οποία μπορεί να συνδεθεί και με το "Πανηγύρι του Ταύρου" μέσω της μελέτης της μετανάστευσης η

οποία αποτελεί κυρίαρχο δομικό στοιχείο και στις δύο περιπτώσεις.'

- ☛ Οι γαστρονομικές συνήθειες, τέλος, σχετίζονται άμεσα με την αγροτική-κτηνοτροφική παραγωγή αφενός και το Πανηγύρι αφετέρου με χαρακτηριστικό παράδειγμα το παραδοσιακό "κεσκέκι".

Τελειώνοντας θέλουμε να επισημάνουμε ότι:

- ☛ Ο Δήμος μας θέτοντας σε προτεραιότητα τα θέματα του Πολιτισμού έχει συστήσει ομάδα Επιστημόνων Συνεργατών για την προώθηση και ανάπτυξη των σχετικών με τον Πολιτισμό θεμάτων.
- ☛ Έχει εντάξει πρόταση για Καταγραφή και Ανάδειξη του Τοπικού Πολιτισμού με χρήση της Νέας Τεχνολογίας στις προτάσεις του στο ΕΠΤΑ.
- ☛ Είναι θετικά διακείμενος στην ιδέα της Διακοινωνικής Συνεργασίας με σκοπό την ανάπτυξη δικτύων για την προβολή του Λεσβιακού Πολιτισμού.
- ☛ Λειτουργεί ήδη στο Πολύκεντρο Έκθεση για την Αγροτική, Βιομηχανική και Λαογραφική Παράδοση του χώρου η οποία επιχειρεί το συσχετισμό της βιομηχανικής κληρονομιάς (ελαιοτριβείο), αφενός με την αγροτική παραγωγή την αφορώσα στην ελαία, αφετέρου με την εμπορία του προϊόντος της ελαιοποίησης, υπακούοντας στο εξής μοντέλο:

ΠΑΡΑΓΩΓΗ < > ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ < > ΕΜΠΟΡΙΑ

Καθιστάμενης τοιούτοτρόπως της έκθεσης πλήρους "Μουσείου Ελαίας"²³.

6.3 ΔΗΜΟΣ ΣΙΓΡΙΟΥ

A. Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του Δήμου

Κατηφορίζοντας στο Σιγρί, λιμάνι από τα παλιά χρόνια, που προστατεύονταν τόσο από τα νησάκια στα Δυτικά του, με μεγαλύτερο τη Νησιώπη, όσο και από το μικρό φρούριο που στέκεται δίπλα στη θάλασσα. Πολυσύχναστο παραθεριστικό κέντρο σήμερα, με καλή τουριστική υποδομή και όμορφες αμμουδιές. Το ηλιοβασίλεμα στο Σιγρί είναι μαγευτικό, με τον ήλιο να κάνεται μέσα στα νερά του Αιγαίου, ένα θέαμα που μένει αξέχαστο. Το κάστρο στο λιμάνι, είναι ένα καλοδιατηρημένο τουρκικό κτίσμα του 1757, επάνω στα ερείπια του ενετικού Φρουρίου των Γατελούζων. Στη περιοχή υπάρχουν και άλλα μεσαιωνικά αλλά και βυζαντινά κτίσματα, στη θέση "Παλαιόκαστρο". Στο δρόμο για το Σιγρί, βρίσκεται η Μονή Υψηλού στην κορυφή του βουνού, χτισμένη το 1101 είχε 3.000 σκαλιά που αντικαταστάθηκαν από δρόμο. Ο παλιός ναός της Μονής αποτεφρώθηκε το 1834, ενώ ο σημερινός χτίστηκε το 1967. Το Καθολικό της Μονής είναι αφιερωμένο στο Άγιο Ιωάννη το Θεολόγο, η μνήμη του οποίου τιμάται με πανηγύρι στις 8 Μαΐου. Στη Μονή λειτουργεί και Μουσείο με παλιά και πολλά κειμήλια.

Απολιθωμένο Δάσος

Βρισκόμαστε πλέον μέσα στο περίφημο Απολιθωμένο Δάσος της Λέσβου. Η φύση δώρισε στο νησί ένα μοναδικό γεωλογικό φαινόμενο, ένα αξιοθέατο που προκαλεί δέος στον επισκέπτη. Πριν από 15 με 20 εκατομμύρια χρόνια, την περιοχή κάλυπτε πυκνή υποτροπική βλάστηση από γιγαντιαία δέντρα που έφταναν σε απίστευτο ύψος, όπως αυτά της οικογένειας των sequoia, που συναντώνται σήμερα στην Αμερικανική ήπειρο και φτάνουν τα 160 μέτρα, αλλά και κωνοφόρα πεύκα, δρυς, κανέλλες και άλλα είδη. Αυτή η βλάστηση, σκεπάστηκε ξαφνικά από λάβα, ηφαιστειακή στάχτη και τόννους χωμάτων, λόγω κάποιας έντονης ηφαιστειακής δραστηριότητας. Το άφθονο νερό που ακόμα και σήμερα υπάρχει στο νησί, σε συνδυασμό με τις πυριτιούχες ενώσεις της ηφαιστειακής λάβας και στάχτης που βγήκε από τα ηφαίστεια του νησιού, η θέση των οποίων μας είναι ακόμη άγνωστη, απολίθωσε τους κορμούς των δέντρων. Αργότερα οι βροχοπτώσεις και ίσως και η σεισμική δραστηριότητα της περιοχής, έφεραν ξανά στην επιφάνεια το πανάρχαιο αυτό το δάσος στη νέα του μορφή. Πέτρινοι κορμοί σώζονται ακόμα, όρθιοι με περίμετρο που φτάνει τα 8 μέτρα και ύψος μέχρι τα 6,5 μ. όγκοι πολύχρωμοι και στιλπνοί, αιώνεια μνημεία της δύναμης της φύσης.

Το Απολιθωμένο Δάσος απλώνεται σε όλο το δυτικό άκρο του νησιού και από τα μέσα του 20ου αιώνα έγινε γνωστό παγκοσμίως, αυτό είχε σαν αποτέλεσμα να το επισκέπτονται χιλιάδες τουρίστες κάθε χρόνο, αλλά και να απειλείται η μορφή του χώρου.

B. Ιστορία της Πόλης

Το Σιγρί όπως και οι υπόλοιπες πόλεις κατακτήθηκε από Τούρκους και Γατελούζους Σταυροφόρους και με μεγάλες προσπάθειες από δυναμικούς ανθρώπους κατάφεραν απελευθερώθηκαν, και με τη βοήθεια των φιλικών με την ίδρυση των επαναστατικών κινημάτων το 1817-1912, ωστόσο όμως τα κατάφεραν και το 1944 απελευθερώθηκαν.

Γ. Πληθυσμιακή Σύθεση του Δήμου

Ο Δήμος Σιγρίου εδώ και πολλά χρόνια αν και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του είναι τόσα πολλά ο κόσμος που κατοικούν είναι λιγοστοί και ανέρχονται στους 300 κατοίκους, ο κόσμος έχει φύγει και έχει εγκατασταθεί στις μεγάλες πόλεις λόγω ότι οι κάτοικοι δεν μπορούν να καλύπτουν τις υλικές και άυλες ανάγκες του, τα επαγγέλματα των κατοίκων του Δήμου κατά κύριο λόγο είναι ψαράδες, κτηνοτρόφοι, καθώς επίσης από καταστήματα, νοσοκομεία δεν υπάρχουν θα πρέπει να καταφύγουν 20 χιλιόμετρα πιο πέρα στην Άντισσα²⁴.

Δ. Συνέντευξη με τον Δήμαρχο

Ο Πρόεδρος Σιγρίου κ.Α Αθανασιάδης ήταν πολύ πρόθυμος να μας δώσει λίγες πληροφορίες σχετικά με το Δήμο.

1. Υπάρχουν υπηρεσίες στον Δήμο με ειδικευση σε θέματα Πολιτισμού;

Απ: Όχι, γιατί ο Δήμος μας είναι πολύ μικρός και δεν έχει την οικονομική δυνατότητα αλλά ούτε και το χώρο υποδομής.

2. Υπάρχει κτιριακή υποδομή για την οργάνωση πολιτιστικών οργανώσεων;

Απ: Κτιριακή υποδομή δεν υπάρχει αλλά οι κάτοικοι του Δήμου και με την βοήθεια του Δήμου διοργανώνουμε μικρές εκδηλώσεις μικρού κόστους, όπως Καρναβάλι, Πανηγύρια και χορευτικές εκδηλώσεις των μαθητών του Γυμνασίου που έχει ο Δήμος.

3. Υπάρχει πολιτιστικός σύλλογος στην πόλη; Πρασιτεχνικούς πολιτιστικούς συλλόγους και πιστεύεται στην ανάπτυξη της πόλης με τη συνεργασία αυτή;

Απ: Πολιτιστικός σύλλογος είναι μόνο ένας και όσο μπορούμε τον ενισχύουμε και οικονομικά και ηθικά. Ο σύλλογος λέγεται *Θεοφάνης Σιγριάνης* και πιστεύω ότι η συνεργασία αυτή κάνει ξεχωριστή την πόλη αν και με τόσους λίγους κατοίκους έχουμε και έναν έστω σύλλογο και δείχνουμε την προσπάθειά μας στο να αναπτύξουμε έτσι την πόλη μας και στο να προσελκύουμε του τουρίστες να επισκέπτονται το νησί και κυρίως την πόλη μας, τώρα τελευταία *Ο.Α.* λειτουργήσει και το Μουσείο

μας, Φυσική ιστορία, Απολιθωμένο δάσος, που εκεί θα μπορείτε να δείτε κειμήλια και υπέροχα αρχαία από την εποχή των Γατελουζών και της Τουρκοκρατίας καθώς και δέντρα από το Απολιθωμένο δάσος.

4. Πιστεύετε ότι έχει επιτευχθεί η συμμετοχή των κατοίκων στα πολιτιστικά δρώμενα της πόλης;

Απ: Και βέβαια η πόλη μας το επιτυγχάνει, οι κάτοικοι του Δήμου μου συμμετέχουν ενεργά και βοηθούν όσο μπορούν για να αναπτυχθεί πολιτιστικά ο Δήμος αν και είμαστε λιγостоί και είναι αρκετά δύσκολο.

5. Θεωρείτε ότι ο πολιτισμός είναι κοινωνικό αγαθό και κατά συνέπεια πρέπει να προσφέρεται δωρεάν η οι χρήστες των πολιτιστικών αγαθών πρέπει να συμμετέχει στο κόστος,

Απ: Ο πολιτισμός είναι κοινωνικό αγαθό και θα πρέπει να προσφέρεται δωρεάν στους πολίτες αλλά συνήθως υπάρχει μια μικρή εισφορά γιατί το να γίνει μια εκδήλωση απαιτεί και κάποια έξοδα που πολλές φορές όταν ο Δήμος δεν έχει το ποσό συνυσφένουν με ένα μικρό ποσό οι κάτοικοι και έτσι να επιτύχουμε αυτές τις μικρές εκδηλώσεις μας.

6. Ποιά είναι η γνώμη σας για την εφαρμογή του Προγράμματος Καποδίστρια;

Απ: Το πρόγραμμα είναι ένα από τα καλύτερα. Βέβαια είναι πολύ νωρίς για να εκτελεστεί, θα έπρεπε πρώτα απ' όλα να εφαρμοστεί πιλοτικά, γιατί ο κόσμος χρειάζεται ενημέρωση και σαν πρόγραμμα έχει πολλές ελλείψεις, εάν γινόταν αυτό πιστεύω ότι θα είχε φοβερά αποτελέσματα στους Δήμους από πλευράς ανάπτυξης.

24: Τα στοιχεία τα πήραμε από το Δήμο Σιγρίου προφορικά και από διαφημιστικά φυλλάδια.

A. Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της πόλης

Η πόλη της Μήθυμνας - ο σημερινός Μόλυβος - βρίσκεται στο βορειοδυτικό άκρο του νησιού. Η ύπαρξη φυσικού λιμανιού στο σημείο ακριβώς αυτό πρέπει οπωσδήποτε να είχε ιδιαίτερη σημασία ως προς την εκλογή της θέσης για την ίδρυσή της.

Ο ορεινός όγκος του Λεπέτυμνου (968 μ.) καλύπτει το σύνολο της βόρειας χερσονήσου της Λέσβου. Στην πλούσια βλάστηση της περιοχής κυριαρχεί η ελιά.

Το κλίμα του Μολύβου είναι το εύκρατο κλίμα του Αιγαίου με τους ήπιους γενικά χειμώνες. Μέση μηνιαία θερμοκρασία το χειμώνα 8^ο έως 12^ο και το καλοκαίρι 23^ο έως 27^οC. Το χειμώνα επικρατούν οι νότιοι άνεμοι, ενώ το καλοκαίρι κυρίως οι βόρειοι. Η ετήσια ηλιοφάνεια πολλές φορές τις 3.000 ώρες.

Έδρα της ομώνυμης επαρχίας, η Μήθυμνα, αποτελεί σήμερα διοικητικά, μαζί με το μικρό ορεινό χωριό Βαμειός και την παραθαλάσσια περιοχή της Εφταλούς το Δήμο Μήθυμνας.

Σημαντικός παράγοντας της τοπικής οικονομίας είναι η ελαιοκαλλιέργεια, ενώ τελευταία παρατηρείται επίσης και ανάπτυξη της προβατοτροφίας. Σημαντική επίσης πηγή εσόδων των κατοίκων είναι και η αλιεία.

Η απασχόληση των κατοίκων είναι μικρή και αλλάζει εποχιακά. Έτσι παράλληλα με τις γεωργικές και άλλες απασχολήσεις οι περισσότεροι από τους Μολυβιάτες ασχολούνται, κατά τους καλοκαιρινούς ιδιαίτερα μήνες και με τον τουρισμό, ο οποίος σημείωσε μέσα στην τελευταία εικοσαετία αλματώδη ανάπτυξη. Στο Μόλυβο ο παραδοσιακός χαρακτήρας του οικισμού, η οργανωμένη κοινωνική ζωή, η αυθόρμητη φιλοξενία των κατοίκων ασκούν ιδιαίτερη έλξη στον οποιοδήποτε επισκέπτη, έτσι που να αποτελεί σήμερα η πόλη ένα από τα σημαντικότερα θέρετρα της Ελλάδας.

Σε απόσταση 4 χλμ. Βορειοανατολικά από το Μόλυβο βρίσκεται η Εφταλού, με τις όμορφες ακρογιαλιές και την απέραντη θέα προς τη Μ.Ασία. Εκεί είναι και η οικία του Ηλία Βενέζη, όπως επίσης και ο τάφος του Αργύρη Εφταλιώτη. Στην Εφταλού υπάρχει χλωριούχος ραδιενεργός πηγή με δυνατότητες για αναπτυξη και θεραπευτικού επίσης τουρισμού.

Με αφετηρία το Μόλυβο μπορεί κανείς να επισκεφτεί και άλλα κοντινά μέρη του νησιού όπως την Πέτρα με την περίφημη εκκλησία της Παναγίας, την Αναξο με την ωραία αμμουδία, την Αγία Παρασκευή, τη Συκαμινιά, όπου αφθονεί το φρέσκο ψάρι ή ακόμα και να πραγματοποιήσει το γύρο της Λέσβου με ημερίσιες εκδρομές.

B. Ιστορικό Περιγραμμά (Ιστορία της Πόλης)

Η ανθρώπινη παρουσία στη Μήθυμνα ανάγεται στην Προϊστορία. Κατά τη μυθολογία σαν πρώτοι επικοινωνήσαντες της Λέσβου αναφέρονται οι Πελασγοί.

Ο Όμηρος ονομάζει το νησί Μάκαρος Έδος, δηλαδή βασιλείο του Μάκαρα. Παιδιά του μυθικού εκείνου βασιλιά ήταν η Μυτιλήνη, η Μήθυμνα, η Άντισσα, η Αρίσβη και ο Έρεσος. Απ' αυτούς πήραν αντίστοιχα τα ονόματά τους και οι πόλεις του νησιού. Η Μήθυμνα παντρεύτηκε το Θεσσαλό ήρωα Λέσβο, που είχε κάποτε φτάσει στο νησί, ενώ σύμφωνα με άλλη παράδοση, ήταν γυναίκα του Λεπέτυμνου άλλου μυθικού επίσης ήρωα που έδωσε το όνομά του στο ομώνυμο βουνό του νησιού.

Κατά τον Τουρκικό Πόλεμο, η πόλη της Μήθυμνας είχε υποστεί συχνές επιθέσεις των Αχαιών. Σε μια από τις επιχειρήσεις ο Αχιλλέας την είχε πολιορκήσει και την κυριέυσε ύστερα από προδοσία της κόρης του βασιλιά Πεισιδίκης, η οποία του μύνησε με την τροφό της, ότι θα του παρέδιδε την πόλη, αν της υποσχόταν ότι θα την έπαιρνε γυναίκα του. Μετά την κατάληψη της πόλης όμως, ο Αχιλλέας σκότωσε την Πεισιδίκη, τιμωρώντας την για την προδοσία της πατρίδας της.

Κατά την αρχαιότητα η πόλη υπήρξε σπουδαίο στρατιωτικό, εμπορικό και βιοτεχνικό κέντρο με διασυνδέσεις με την Θράκη, τον Ελλήσποντο και τη Μικρά Ασία, όπου από το 770 π.χ. είχε ιδρύσει αποικίες.

Στη βυζαντινή περίοδο (312-1355) είχε γίνει στόχος συχνών ληστρικών επιδρομών ή καταφύγιο εμπολέμων. Από τους βυζαντινούς χρόνους μέχρι και τις μέρες μας ο Μόλυβος παραμένει και εξελίσσεται στην ίδια γεωγραφική θέση.

Τον Μεσαίωνα για την αντιμετώπιση των εκθρικών επιδρομών από τη θάλασσα αλλά και εξαιτίας της σημαντικής μείωσης του πληθυσμού ο οικισμός συμπύκνωσε σταδιακά σε ένα μόνο μέρος της αρχικής του έκτασης και συσπειρώθηκε αναγκαστικά στη θέση του Κάστρου.

Από τον 11^ο αιώνα η διακίνηση του εμπορίου στο Αιγαίο περιήλθε στους Γενοβέζους και τους Βενετούς. Για τους πρώτους με ειρηνική εγκαθίδρυση της αυθεντίας των Γατελούζων (1355-1462) στη Λέσβο, η Μήθυμνα ήταν σημαντικό εμπορικό λιμάνι. Έχοντας μάλιστα εξασφαλίσει την κυριαρχία τους με οχυρωματικά έργα, ενθάρρυναν την καλλιέργεια της ελιάς και την ανάπτυξη του εμπορίου του λαδιού.

Με την οθωμανική κατάκτηση (1462-1912), ύστερα από την εξουδετέρωση της τοπικής αντίστασης του νησιού και τις λεηλασίες, τις σφαγές και τις καταστροφές, στο Μόλυβο εγκαταστάθηκαν πάρα πολλοί Τούρκοι και η πόλη έγινε έτσι το διοικητικό και στρατιωτικό κέντρο της βόρειας Λέσβου. Για τους Τούρκους η περιοχή της Μήθυμνας ήταν μια πλούσια επαρχία, η οποία έπρεπε να εξασφαλίζει σημαντικούς πόρους στην Υψηλή Πύλη. Έτσι οι κτηματικές περιουσίες κατασχέθηκαν, επιβλήθηκαν φόροι και η εκμετάλευση του λαδιού αποτελούσε πια μονοπώλιο του πασά της Μυτιλήνης. Πολλοί Μολυβιάτες αναγκάστηκαν να μεταναστεύσουν τότε στα αστικά κέντρα της Μικράς Ασίας.

Από το 18^ο αιώνα η εμπορική κίνηση του τόπου περνάει σταδιακά στα χέρια των Ελλήνων. Οι συνθήκες ζωής αρχίζουν πια να αλλάζουν για τον υπόδουλο πληθυσμό και με την άνοδο της Ελληνικής αστικής τάξης το 19^ο αιώνα αντιστρέφονται οριστικά οι όροι της οικονομικής ζωής. Η επιρροή των Μολυβιατών επεκτείνεται και στις απέναντι ακτές της

Μικράς Ασίας, όπου μεγαλοκτηματίες εκμεταλλεύονται καλλιεργήσιμες εκτάσεις.

Από τα μέσα του 19^{ου} αιώνα, κοινωνική και οικονομική απελευθέρωση έχει ήδη προηγηθεί της εθνικής που τελικά πραγματοποιήθηκε το 1912.

Στις αρχές του 20^{ου} αιώνα ο Μόλυβος είναι ένα σημαντικό εμπορικό και μεταποιητικό κέντρο και η οικονομία στηρίζεται κυρίως στην εκμετάλλευση της ελιάς.

Η μικρασιατική καταστροφή του 1922 φυσικό ήταν να επιφέρει σοβαρό πλήγμα στην όλη εξέλιξη του τόπου. Και αυτό γιατί ο Μόλυβος έχασε τότε σημαντικές εκμεταλλεύσιμες εκτάσεις αλλά και τα μεγάλα καταναλωτικά κέντρα των εμπορικών και βιοτεχνικών του προϊόντων, καθώς επίσης και τους χώρους προμήθειας των πρώτων υλών για τις βιοτεχνίες του.

Οι τελευταίοι Τούρκοι έφυγαν από το Μόλυβο το 1923, με τη συνθήκη της Λωζάνης περί Ανταλλαγής Πληθυσμών και Περιουσιών μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας. Η οικονομική και κοινωνική αναζωογόνηση, που επέφερε η εγκατάσταση στο Μόλυβο μεγάλου αριθμού προσφύγων από τη Μ.Ασία, ήταν πρόσκαιρη και δεν αντιστάθμισε ποτέ τις απώλειες από τη μικρασιατική καταστροφή.

Από τις αρχές τις δεκαετίας του '60, η τουριστική αξιοποίηση αποτελεί πια καθοριστικό παράγοντα για την όλη ζωή και εξέλιξη του Μολύβου.

Ο Παραδοσιακός Οικισμός

Η αρχιτεκτονική φυσιογνωμία της Μήθυμνας είναι η ζωντανή μαρτυρία μιας πολυκύμαντης και πολυτάραχης ιστορικής συνέχειας. Η πολιτεία, ριζωμένη πάνω στο βράχο όπου δεσπόζει το μεσαιωνικό κάστρο και απλωμένη προς τη θάλασσα διατηρεί μέχρι σήμερα τον ιδιόμορφο χαρακτήρα της όπως είχε ανασυγκροτηθεί τους δύο τελευταίους αιώνες της Τουρκοκρατίας και κυρίως το 19^ο.

Τα στερεά παραδοσιακά κτίρια, πέτρινα ή από έντονα βαμμένο ξύλο, κατανέμονται σε ένα δίκτυο καλντεριμιών συνθέτοντας ένα πυκνοδομημένο σύνολο. Στο Μόλυβο σώζονται πολλά αρχοντικά που χρονολογούνται από το τέλος του 18^{ου} αιώνα, όπως το αρχοντικό Γιαννάκου και το οικημα της Ανώτατης Σχολής Καλών Τεχνών (παλαιό αρχοντικό Κράλλη) με διακόσμηση περίτεχνων τοιχογραφιών. Πολλά από τα κτίρια του τόπου παρουσιάζουν νεοκλασική μορφολογία. Στο άκρο του οικισμού το γραφικό λιμάνι ολοκληρώνει τη μοναδική εικόνα της Μήθυμνας.

Χαρακτηριστικά κτίσματα είναι οι ενοριακές εκκλησίες. Η βασιλική του Ταξιάρχη, που κτίστηκε το 1795, είναι ένα από τα σημαντικότερα αρχιτεκτονικά μνημεία του Μολύβου. Ο Άγιος Παντελεήμονας κτίστηκε το 1844 και παρουσιάζει αρκετά νεοκλασικά στοιχεία. Αξιόλογο δείγμα εκκλησιαστικής αρχιτεκτονικής είναι και η Αγία Κυριακή.

Στο Μόλυβο σώζονται πολλές δημόσιες βρύσες της περιόδου της Τουρκοκρατίας με ανάγλυφες επιγραφές και διακοσμήσεις. Αρχιτεκτονικό μνημείο του περασμένου αιώνα είναι και τι οίκημα των παλαιών λουτρών.

Το 1981 ιδρύθηκε στη Μήθυμνα Δημοτική Πινακοθήκη, με αξιόλογη συλλογή καλλιτεχνικών έργων.

Στο Δημαρχείο στεγάζεται Αρχαιολογική Συλλογή και Δημόσια Βιβλιοθήκη.

Ο Μόλυβος, παρέχοντας αστείρευτες πηγές έμπνευσης ήταν πάντα πόλος έλξης καλλιτεχνικών ντόπιων και ξένων. Πολλές πολιτιστικές εκδηλώσεις οργανώνονται κάθε χρόνο στη Μήθυμνα: συνέδρια, διαλέξεις, εκθέσεις ζωγραφικής και λαϊκής τέχνης, θεατρικές και λαογραφικές παραστάσεις.

Γ. Πληθυσμιακή Σύθεση

Ο Δήμος του Μολύβου έχει πληθυσμό 9.500 κατοίκους περίπου από την απογραφή του 1991 και παρουσιάζει σταθερή πληθυσμιακή σύθεση και ο Δήμος τον χειμώνα είναι ερημικός λόγω ότι ο περισσότερος πληθυσμός ζει στη Μυτιλήνη λόγω εργασίας του ή στην Αθήνα, όπου έρχονται το καλοκαίρι μόνο για διακοπές²⁵.

25: Τα στοιχεία τα πήραμε από το Δήμαρχο Μολύβου κατά την ώρα της συνέντευξης.

Δ. Συνέντευξη με το Δήμαρχο

Ο κ.Βαττής Δήμαρχος του Δήμου Μολύβου προημεροποιήθηκε να μας δώσει μια συνέντευξη για την πόλη του και την ανάπτυξή της,

1. Υπάρχουν υπηρεσίες στο Δήμο με ειδίκευση σε θέματα πολιτισμού;

Απ: Αυτή τη στιγμή δεν υπάρχει αμιγώς μια υπηρεσία που να ασχολείται αποκλειστικά με τον πολιτισμό, αντιθέτως κάποια στελέχη του Δήμου μας, περιστασιακά πρέπει να τονισθεί, ασχολούνται με θέματα πολιτισμού. Γι' αυτό το λόγο, άλλωστε έχουμε εντατικοποιήσει τις προσπάθειές μας για ίδρυση και λειτουργία τέτοιας υπηρεσίας, συγκεκριμένα ήδη θα προκυρηχθούν δύο θέσεις στο Δήμο μας, οι οποίες θα καλύψουν το κενό σε ότι αφορά τον πολιτισμό, απαιτείται οι υποψήφιοι να είναι ειδικευμένοι (πτυχιούχοι) σε θέματα πολιτισμού. Ακόμη έχουμε εισηγηθεί και στο Υπουργείο Πολιτισμού, σε ότι αφορά το πλούσιο πολιτισμό της Μήθυμνας και ελπίζω ότι θα έχουμε τη θετική στάση του Υπουργείου, η οποία μεταφράζεται σε υλική, είτε σε ηθική βοήθεια.

4. ποιοι είναι οι κυριοι φορεις πολιτιστικης αναπτυξης του Δήμου Μήθυμνας;

Είναι σκόπιμο σ' αυτό το σημείο να γίνει ένας διαχωρισμός σε ότι αφορά τους φορείς Πολιτιστικής ανάπτυξης του τόπου μας, υπάρχουν δύο ειδών φορείς ο Δημοτικός και ο Ερασιτεχνικός.

Ο Δημοτικός φορέας πολιτιστικής ανάπτυξης περιλαμβάνει:

A) Το Δημοτικό κέντρο Νεότητας.

B) Τη Δημοτική Πινακοθήκη, όπου κατά την εποχή του καλοκαιριού κορυφώνονται οι πολιτιστικές εκδηλώσεις.

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ ΜΗΘΥΜΝΑΣ

1) 26/6/99-5/7/99

έκθεση ζωγραφικής - γλυπτικής

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΛΑΜΠΡΟΥ

2) 6/7/99-14/7/99

έκθεση ζωγραφικής - φωτογραφίας

ΛΑΖΑΡΟΥ ΠΑΝΤΟΥ

3) 15/7/99-24/7/99

έκθεση κεντήματος Συλλόγου Κυριών & Δεσποινίδων

"Η ΑΓΑΠΗ"

4) 25/7/99-3/8/99

έκθεση ζωγραφικής

ΜΑΡΙΤΣΑΣ ΚΑΖΙΑΝΗ

5) 4/8/99-13/8/99

έκθεση ζωγραφικής

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥ ΚΑΠΤΖΗ

- 6) 14/8/99-22/8/99
έκθεση ζωγραφικής
ΙΡΙΣ ΞΑΝΑΛΑΤΟΥ
- 7) 23/8/99-1/9/99
έκθεση ζωγραφικής
ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗΣ ΜΠΑΓΑΚΗ
- 8) 2/9/99-11/9/99
έκθεση αγιογραφίας
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑΣ ΤΣΑΚΙΡΗ
- 9) 12/9/99-21/9/99
έκθεση ζωγραφικής
WILHELM BLEIKET

Γ) Τη Δημοτική Βιβλιοθήκη, όπου εδώ "σώζονται" αρχαία συγγράμματα, λογοτεχνικά, ιστορικά, επιστημονικά, ιατρικά κ.α. βιβλία. Πρέπει να γίνει ιδιαίτερη μνεία στο λογοτεχνικό και συγγραφικό έργο, των αξέχαστων συμπατριωτών Αργύρη Εφταλιώτη και Στρατή Μυριβήλη. Αξιοσημείωτο δε, είναι ότι η Δημοτική Βιβλιοθήκη στεγάζεται στο πατρικό σπίτι του Αργύρη Εφταλιώτη.

Δ) Δύο άλλοι Δημοτικοί φορείς, κοινωνικο-πολιτιστικής ανάπτυξης είναι το Δημοτικό γραφείο εξυπηρέτησης παραθεριστικών και το Δημοτικό Κάμπινγκ.

Τελειώνοντας θα πρέπει να αναφέρουμε και τις πολιτιστικές εκδηλώσεις που διοργανώνει ο Δήμος Μήθυμνας το καλοκαίρι, και συγκεκριμένα τις πολιτιστικές εκδηλώσεις που πραγματοποιήθηκαν το καλοκαίρι του 1999.

ΔΗΜΟΣ ΜΗΘΥΜΝΑΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ
ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ 1999

ΙΟΥΝΙΟΣ

Σάββατο 5 Ιουνίου

"Κωνσταντίνος Παλαιολόγος, ο τελευταίος αυτοκράτορας του Βυζαντίου".
Θρησκευτικό μνημόσυνο - χρονικό της άλωσης της Κωνσταντινούπολης από την κ.Ντόρα Πολίτη. Συμμετέχει με παραδοσιακή μουσική το "Μουσικό Γυμνάσιο Μυτιλήνης".

Τετάρτη 9 Ιουνίου - Πέμπτη 10 Ιουνίου

Θεατρικό αφιέρωμα στις αλησιμόνητες πατρίδες, επιδείξεις ενόργανης, ρυθμικής γυμναστικής και παραδοσιακών χορών στο Δημοτικό Σχολείο Μήθυμνας.

Τρίτη 15 Ιουνίου

Θέατρο, γυμναστικές επιδείξεις και παραδοσιακοί χοροί στο Δημ. Σχολείου Λεπετύμνου.

Παρασκευή 25 Ιουνίου

Ιστιοπλοϊκοί αγώνες από το ΛΟΓΑΘ: "Περίπλους της Λέσβου". Λιμάνι της Μήθυμνας.

ΙΟΥΛΙΟΣ

Σάββατο 17 Ιουλίου

Συναυλία με τον Βαγγέλη Γερμανό και τους Aroma Caribe στο κάστρο της Μήθυμνας.

Κυριακή 18 Ιουλίου

Πανηγύρι της Αγίας Θεόκτιστης με παραδοσιακή μουσική και χορούς από το χορευτικό συγκρότημα του Δημοτικού Κέντρου Νεότητας.

Τετάρτη 21 Ιουλίου

Τραγούδια της Μικράς Ασίας από το Κρητικό μουσικό σχήμα "Ιωνία Αηδών" στο κάστρο Μήθυμνας. Διευθύνει η κ.Καγιάβα.

Τετάρτη 18 Αυγούστου

Βραδιά χορωδιακού τραγουδιού από τη χορωδία "Νίκος Μυρογιάννης" στο κάστρο Μήθυμνας. Διευθύνει η κ.Λία Κεφαλά.

Σάββατο 21 Αυγούστου

Εντεκνο ελληνικό τραγούδι από τη χορωδία Καλλονής στο κάστρο της Μήθυμνας.

Κυριακή 22 Αυγούστου

Αρχαίο δράμα: "Αντιγόνη" του Σοφοκλή από τη θεατρική ομάδα του Δήμου Νέας Φιλαδέλφειας στο κάστρο Μήθυμνας.
Σκηνοθεσία: κ.Τσαλδάρη.

Δευτέρα 23 Αυγούστου

Παραδοσιακή μουσική και χοροί από το συγκρότημα "Νομάδες" Καλαμάτας στο κάστρο Μήθυμνας.

Τρίτη 24 Αυγούστου

Παραδοσιακή μουσική και χοροί από το συγκρότημα "Νομάδες" Καλαμάτας στη Σκάλα Σκαμιάς.

☞ Μουσική βραδιά με τη συμμετοχή τοπικών μουσικών συγκροτημάτων και εκθέσεις πολιτισμού και δημιουργίας στο Λεπέτυμνο. Διαγωνισμός παιδικής ζωγραφικής, εκθέσεις υφαντικής, κεντήματος, κεραμικής χειροποίητων τοπικών προϊόντων και αναπαράσταση χώρων παλαιάς παραδοσιακής οικίας.

☞ Μουσική βραδιά με τη συμμετοχή τοπικών μουσικών συγκροτημάτων στη Σκαμνιά. Διαγωνισμός παιδικής ζωγραφικής και εκθέσεις παλαιών χειροτεκνημάτων και εξοπλισμού παραδοσιακής οικίας, κερραμικής και παραδοσιακών προϊόντων.

Είναι μερικές εκδηλώσεις από το καλοκαίρι του 1999. Ο Δήμος Μολύβου προσπαθεί όσο μπορεί να πραγματοποιεί εκδηλώσεις και να ευχαριστεί και τους πολίτες και τους τουρίστες που επισκέπτονται το Δήμο.

Πρέπει να τονίσουμε ότι ο Δήμος Μήθυμνας οργανώνει και πολλά συνέδρια (ιστορικά, φιλοσοφικά, οικολογικά κ.α.) και έρχονται επιστήμονες από όλο τον κόσμο όπου γίνονται σοβαρές με μεγάλο προβληματισμό συζητήσεις.

Είναι ένας Δήμος με μεγάλη πολιτιστική ανάπτυξη και με αρκετά σημαντικές εκδηλώσεις.

Μερικές από αυτές είναι:

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΔΗΜΟΥ ΜΗΘΥΜΝΑΣ

ΙΟΥΝΙΟΣ

Σάββατο 19 Ιουνίου

Ιατρική Ημερίδα με θέμα "Διαγνωστικά και Θεραπευτικά διλήμματα" από τη 2η Παθολογική Κλινική της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών και του Ιατρικού Συλλόγου Λέσβου υπό την αιγίδα του Μηθυμναίου Καθηγητή Πανεπιστημίου Αθηνών κ.Στεφάνου Χατζηγιάννη.

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

Παρασκευή 20 Αυγούστου - Πέμπτη 26 Αυγούστου

Παγκόσμιο συνέδριο Φιλοσοφίας από την Ελληνική Εταιρεία Φιλοσοφίας (πρόεδρος κ. Κ. Βουδούρης) υπό την αιγίδα του Προέδρου της Δημοκρατίας κ. Κ. Στεφανόπουλου.

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

Κυριακή 5 Σεπτεμβρίου - Τρίτη 7 Σεπτεμβρίου

"Οικολογικά σχολεία" από την "Ελληνική Προστασία της Φύσης".

Σάββατο 11 Σεπτεμβρίου

Ημερίδα Πνευμονολογίας υπό της αιγίδα της Φαρμακευτικής Εταιρείας Jngeiheim Boeringer.

Παρασκευή 17 Σεπτεμβρίου

Φιλολογικό Μνημόσυνο για το μεγάλο συγγραφέα Στρατή Μυριβήλη στην ιδιαίτερη πατρίδα του Σκαμνιά.

Ο Δήμος Μήθυμνας σας εύχεται Καλό Καλοκαίρι!

Μληροφορίες: Παναγιώτα Θηβαίου (Δημ. Συμβούλος)

Υπεύθυνη Πολιτιστικών Δήμου Μήθυμνας

Τηλ: 0253 - 71313

3. Πως εξασφαλίζεται η χρηματοδότηση Πολιτιστικών δραστηριοτήτων; Από που προέρχονται τα χρήματα που τους δίνονται;

Απ: Η χρηματοδότηση πολιτιστικών δραστηριοτήτων, γίνεται αφού οι πολιτιστικοί φορείς μας υποβάλλουν τις προγραμματιζόμενες πολιτιστικές δραστηριότητες καθώς και τις προβλεπόμενες δαπάνες που χρειάζονται για να γίνουν αυτές.

Εν συνεχεία συζητήται στο Δημοτικό Συμβούλιο και παίρνεται η τελική απόφαση, αν θα εγκριθούν για χρηματοδότηση ή όχι. Αφού συζητηθούν και μελετηθούν όλες οι προτάσεις, τότε γίνεται το άθροισμα όλων αυτών ώστε να γνωρίσουμε το τελικό ποσό χρηματοδότησης.

Πρέπει να ληφθεί ότι ο Δήμος έχει μεριμνήσει και έτσι κάθε χρόνο προβλέπεται στον προϋπολογισμό του Δήμου ένα σημαντικό ποσό που δίνεται ως χρηματοδότηση. Αν το ποσό όλων των προτάσεων των πολιτιστικών φορέων είναι μικρότερο απ' το ποσό που προβλέπεται στον προϋπολογισμό, τότε ο Δήμος καλύπτει εξ' ολοκλήρου την χρηματοδότηση των φορέων, αν στην περίπτωση όμως που το ποσό των προτάσεων είναι μεγαλύτερο απ' το ποσό του προϋπολογισμού του Δήμου που προβλέπεται, τότε απευθυνόμαστε στο Υπουργείο Αιγαίου και στο Υπουργείο Πολιτισμού για συγχρηματοδότηση.

4. Υπάρχει κτιριακή υποδομή για την οργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων;

Απ: Ναι, μπορώ να πω ότι υπάρχει κτιριακή υποδομή για την οργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων. Φυσικά βοηθάει στο ότι οι πολιτιστικές εκδηλώσεις πραγματοποιούνται κατά τη θερινή περίοδο, όπου οι καιρικές συνθήκες είναι καλές και έτσι μας δίνεται η δυνατότητα να χρησιμοποιήσουμε ανοικτούς χώρους.

Οι πολιτιστικές εκδηλώσεις πραγματοποιούνται στους εξής χώρους:

- i. Δημοτικό σχολείο Μήθυμνας
- ii. Κάστρο Μήθυμνας
- iii. Δημοτικό κέντρο Νεότητας
- iv. Δημοτική Πινακοθήκη

5. Πιστεύεται ότι έχει συνταχθεί: α) η συμμετοχή των κατοίκων στα πολιτιστικά δρώμενα; β) Η ανύψωση του πολιτιστικού επιπέδου των κατοίκων;

Απ: Ναι, πιστεύω ότι έχει γίνει μια πρόοδος σε ότι αφορά τη συμμετοχή των κατοίκων στα πολιτιστικά δρώμενα, αλλά ακόμη έχουμε πιστεύω μεγάλο περιθώριο αύξησης συμμετοχής των κατοίκων.

Όσο αφορά το δεύτερο σκέλος της ερώτησης, νομίζω ότι και εδώ υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης σε ότι αφορά την ανύψωση του πολιτιστικού επιπέδου των κατοίκων.

Κλείνοντας, έχω τη βεβαιότητα ότι αυτοί οι δύο στόχοι θα πραγματοποιηθούν πλήρως, όταν η υπηρεσία με ειδίκευση σε θέματα πολιτισμού γίνει πραγματικότητα.

6. Ποιά είναι η τοποθέτησή σας σε ότι αφορά τα τεκτονόμενα στην Τ.Α. και ειδικότερα του "Προγράμματος Ι. Καποδίστριας";

Απ: Κοιτάζτε να δείτε, έχουν λεχθεί πολλά από πολλούς. Η γνώμη μου είναι ότι θα ήταν σωστότερη αυτή η μεταρρύθμιση, γιατί ουσιαστικά αυτό είναι το "Ι. Καποδίστρια", να γίνονται πιλοτικά, ώστε να υπάρχει περιθώριο μελέτης και βελτίωσης, και όχι αντιδράσεις από τους πολίτες²⁶.

26: Τα στοιχεία δόθηκαν από το Δήμαρχο Μηθύμνης προφορικά και από διαφημιστικά φυλλάδια, κατά την περίοδο του τουρισμού.

6.4 ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΑΣΟΥ

A. Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του Δήμου

Το όνομα του Δήμου προέρχεται από την επιγραφή της Ιερής Εικόνας της Παναγίας που έφερε ο Αγάθων από τα Ιεροσόλημα ΜΗΤΗΡ ΘΕΟΥ ΑΓΙΟΥ ΣΙΩΝ. Αγία Σιών η εικόνα, Αγία Σιών το μοναστήρι. Οι πιστοί που θα πήγαιναν για προσκύνημα έλεγαν: "πάμε στην Αγία Σιών" ή πάμε στην ΑγιάΣιών" και η αιτιατική ηχητικά "Αγιάσων" και έγινε η ονομαστή "Αγιάσος". Έτσι η Παναγιά είναι η αιτία όχι μόνο της δημιουργίας του χωριού αλλά και της ονομασίας του. Κι γιαυτό οι Αγιασώτες το έχουν συνειδητοποιήσει και τρέφουν απεριόριστο σεβασμό προς τη Θεομήτορα, πολύ μεγαλύτερο απ' αυτόν που τρέφει οποιοσδήποτε πιστός.

Στην Αγιάσος υπάρχουν να δείτε έναν υπέροχο ναό από την Αγίας Τριάδας όπου βρίσκεται στη περιοχή "Καμπούδ", στη πάνω Είσοδο του χωριού, είναι ο δεύτερος μεγάλος ναός της Αγιάσου. Χτίστηκε το 1870 και είναι, πιστό αντίγραφο της εκκλησίας της Παναγίας και των άλλων βασιλικών του 18ου αιώνα που επικρατούν στη Λέσβο.

Έχει πολλές αξιόλογες εικόνες, μερικές από τις οποίες χρονολογούνται από τον 17ο αιώνα. Άξιο μνείας είναι και το καμπαναριό της εκκλησίας, μικρό και κομψό.

Στη γιορτή του Αγίου Πνεύματος που είναι το πανηγύρι της εκκλησίας, αρχίζει ουσιαστικά η καλοκαιρινή περίοδος για τις δραστηριότητες του χωριού.

Η επίσκεψη στην εκκλησία είναι πολύ εύκολη αν μπειτε στο χωριό απ' την πάνω είσοδο του, που θα τη βρείτε στρίβοντας τη διασταύρωση αριστερά, προς Μεγαλοχώρι. Ακόμη θα δείτε και τη δεύτερη μεγάλη εκκλησία της Παναγίας, μια τρίκλινη βασιλική, περιτριγυρισμένη από ψηλούς τοίχους, αφού παλιά ήταν μοναστήρι. Στο τέμπλο μπροστά, σε μια επικλινή βάση, βρίσκεις τη θαυματουργή εικόνα του 4ου αιώνα μ.χ. που έφερε ο Αγαθών ο Εφέσιος από τα Ιεροσόλυμα. Από πάνω ακριβώς πιστό αντίγραφο του 12ου αιώνα, καλυμμένο με ασημένιο επίχρυσο φύλλο. Ένα μεγάλο πλήθος παλιών βυζαντινών εικόνων είναι τοποθετημένο σε προθήκες.

Παράλληλα θα δούμε το Βυζαντινό Μουσείο, στον περίβολο του ναού, εκεί ανάμεσα στα άλλα κειμήλια, φυλλάσσεται και ο ζωγραφιστός με το Τιμίο Ξύλο που έφερε ο Αγαθών Εφέσιος καθώς και χειρόγραφα Ευαγγέλια του 5ου αιώνα, ιστορικά χρυσοκέντητα άμφια και κυρίως ένα επιτραχήλιο του 16ου αιώνα με 55 χρυσοκέντητες εικόνες. Στον ίδιο χώρο βρίσκεται και το Λαογραφικό Μουσείο όπου υπάρχει μια εξομοίωση με δωμάτιο Αγιασώτικου Σπιτιού. Εκεί θα δούμε χρηστικά αντικείμενα γνήσια υφαντά, καθώς και πολλά από τα αφιερώματα των πιστών στην Παναγία (κοσμήματα, νομίσματα, ομοιώματα).

Όσο θα δούμε και το Αναγνωστήριο η "Ανάπτυξη" στην κάτω είσοδο του χωριού. Ιδρύθηκε το 1894 όταν ακόμη το νησί, το κατείχαν οι Τούρκοι. Υπήρξε έκφραση της ανάγκης κάποιων πνευματικά ανήσυχων ανθρώπων για μόρφωση και ενημέρωση, μέσα από βιβλία και εφημερίδες. Από τότε δημιούργησε νυχτερινή σχολή, ερασιτεχνικό όμιλο

για θεατρικές παραστάσεις και χορωδία για μουσικοφιλολογικές βραδιές.
Μουσείο - Γκαλερί - Βιβλιοθήκη - ανακτορές και ροιζόμενα σημαντικά το
Μακεδονικό Αγώνα.

Η δραστηριότητά του και η παρουσία του στα πνευματικά και καλλιτεχνικά δρώμενα της Αγιάσου είναι έντονη ως τις μέρες μας. Σήμερα στεγάζεται σε ιδιοκτητο κτιριακό συγκροτημα και περιλαμβάνει: βιβλιοθήκες με περισσότερους από 20.000 τόμους παλιών και σύγχρονων βιβλίων που αναφέρονται σε όλους τους τομείς του επιστητού, μεγάλη αίθουσα αναγνωστηρίου, αίθουσα θεάτρου και κινηματογραφικών τριφορών, λαογραφικό μουσειο με το σωματιο του Αγιασωτικού σπιτιού, παραδοσιακές στολές, χρηστικά αντικείμενα, αγγειοπλαστικά και τέλος αίθουσα εκθέσεων που στεγάζει πίνακες ζωγραφικής.

Τέλος μπορείς να δεις το Μουσείο του κ. Στρατή Τζίνη όπου εκεί είναι συγκεντρωμένα χειροποίητα προϊόντα της Αγιασωτικής βιοτεχνίας, εργαστήρια εκθέσεις ξυλογλυπτικής-αγγειοπλαστικής, τον κήπο της Παναγιάς με το υπεραιωνόβιο πλατάνι και την πλατεία της αγοράς με το νεοκλασσικό καφενείο καφετερία, όπως επίσης και πολλά μικρά εκκλησάκια μέσα σε πλακόστρωτα γραφικά στενά του χωριού.

Β. Ιστορία της Πόλης

Γυρίζουμε πίσω τις σελίδες της ιστορίας κατά 1.200 χρόνια Βυζάντιο. Στα τέλη του 8ου αιώνα, περίοδος εικονομαχιών. Στη Κωνσταντινούπολη, ο ιερέας του παρεκκλησίου των ανακτόρων Αγάθων ο Εφέσιος εικονόφιλος στη δυσμένεια του αυτοκράτορα Λέοντος του Α' και αυτοεξορίζεται στα Ιεροσόλυμα. Στις αρχές του 802 μ.χ. πληροφορείται στη Λέσβο ήταν εξόριστη η Αυτοκράτειρα Ειρήνη η Αθηναία, κι αυτή εικονόφιλη. Θέλοντας να τη συναντήσει, μια και είναι πιο κοντά στην Κωνσταντινούπολη, φεύγει για τη Λέσβο παίρνοντας μαζί του μια εικόνα της Παναγίας Βεσφοκρατοίσσας (που η παράδοση την ήθελε ζωγραφισμένη από τον Ευαγγελιστή Λουκά), έναν Ασημένιο Σταυρό με Τίμιο Ξύλο, ένα χειρόγραφο Ευαγγέλιο και άλλα κειμήλια.

Φτάνει στο νησί. Η Ειρήνη η Αθηναία εν τω μεταξύ έχει πεθάνει και ο Αγάθων ακολουθώντας ρεύματα κειμάρων βρίσκει ένα δασωμένο και έρημο μέρος για να μείνει και να γνωρίσει με ασφάλεια το περιβάλλον. Στο μέρος αυτό, που είναι στη Καρυά εκεί ακριβώς όπου υπάρχει σήμερα το εκκλησάκι της ζωοδόχου Πηγής με το Αγίασμα, έκρυψε τα Ιερά Κειμήλια και έφτιαξε σκήτη.

Ήρθε σε επαφή με τους κατοίκους των κοντινών χωριών Καρύνη και Πενθίλη, απέκτησε την εμπιστοσύνη και το σεβασμό τους και τους αποκάλυψε το μυστικό του. Σιγά-σιγά λοιπόν άρχισαν να έρχονται στη σκήτη πιστοί, για να προσκυνήσουν, και μερικοί από αυτούς έμειναν μόνιμα κοντά στον Αγάθωνα. Έτσι στις αρχές του 9ου αιώνα δημιουργείται ένα μικρό μοναστήρι. Αυτό ήταν η απαρχή η ρίζα του σημερινού χωριού. Η φήμη του μοναστηριού μεγάλωσε και πιστοί ακόμη και από τα απέναντι Μικρασιάτικα παράλια συνέρεαν για να αποθέσουν την ευλάβειά τους στην Εικόνα της Παναγιάς.

Ο Ανάθων πεθαίνει το 830 μ.χ. Στο χώρο που είχε ταφεί κτίζεται στα 1170 η πρώτη Εκκλησία και μεταφέρεται εκεί το μοναστήρι. Είναι ο χώρος που υπάρχει και η σημερινή εκκλησία. Γύρω από το μοναστήρι άρχισαν να κτίζονται σπίτια, γιατί οι κάτοικοι των γύρω χωριών, κυρίως της Πενθίλης (που οι δραστηριότητές τους ήταν ορατές από τη θάλασσα και είχαν κάποιες επιδρομές πειρατών) για μεγαλύτερη ασφάλεια μετοικούσαν σε μέρος καμηλό, όπου ήταν το μοναστήρι.

Λίγο πριν το 1700 μ.χ. δημιουργείται οικισμός με 40 σπίτια. Ραγδαία ήταν η ανάπτυξη του χωριού από τις αρχές του 1700 και μετά γιατί:

Στα 1701 ο Τούρκος Διοικητής της περιοχής αρρώστησε βαρεια και την σωτηρία του την απέδωσε σε θαύμα της Παναγιάς, αφού ανάρρωσε μετά από επίσκεψη που του έκαναν οι δημογέροντες του χωριού, που του μετέφεραν τα σχετικά "ξαρρωστικά" από την εκκλησία. Για να δείξει την ευγνωμοσύνη, απέσπασε από το Σουλτάνο Φιρμάνι με το οποίο οι κάτοικοι πήραν το δικαίωμα να μην πληρώνουν φόρους. Φυσικό ήταν οι κάτοικοι όλων των γυρω χωριων να συγκεντρωσουν στην Αγιασο. Ιδιαίτερη σημασία έχει το γεγονός ότι οι περισσότεροι Λέσβιοι τεχνίτες, για να κυκλοφορούν ελεύθερα και να πωλούν αφορολόγητα τα προϊόντα της χειροτεχνίας τους μετοίκησαν στην Αγιασο.

Έτσι η Αγιασος έγινε το φημισμένο κέντρο χειροτεχνίας. Στα 1729 οι οικογένειες του χωριού είχαν φτάσει τις 500. Στα 1806 η πρώτη παλιά εκκλησία κατεδαφίστηκε για να χτιστεί μεγαλύτερη. Όταν τελείωνε και είχε αρχίσει η διακόσμηση το 1812 την κατέστρεψε πυρκαγιά, που έκαψε και ένα μέρος του χωριού, αλλά ευτυχώς διασώθηκαν το Ιερά Κειμήλια. Έτσι το 1815 χτίστηκε ξανά για τρίτη φορά και είναι η εκκλησία που υπάρχει και σήμερα. Η δεύτερη πυρκαγιά στα 1877, έκαψε σχεδόν ολόκληρο το χωριό, όχι όμως και την εκκλησία. Τα σπίτια, που μέχρι τότε ήταν από τη μέση και πάνω ξύλινα και προεξείχαν στους στενούς δρόμους, χτίστηκαν ξανά και οι δρόμοι μεγάλωσαν. Το χωριό πήρε τη σημερινή μορφή του.

Γ. Η Πληθυσμιακή Σύνθεση της Πόλης

Σήμερα η Αγιασος έχει περίπου 3.000 μόνιμους κατοίκους 2.500 σπίτια, ενώ την δεκαετία του '60 είχε περίπου 8.000 μόνιμους κατοίκους.

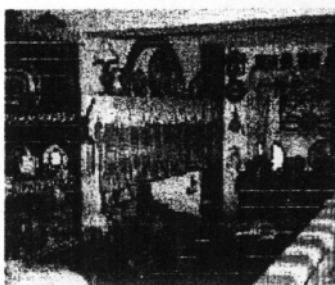
Η μετακίνηση μεγάλου πλήθους ανθρώπων στις αρχές του 18ου αιώνα στην Αγιασο, και μαλιστα πολλων καλων τεχνιτων καθε ειδους και η αντιμετώπιση των αναγκών, που δημιουργήθηκαν για την εξυπηρέτηση ενός χωριού, είχε σαν αποτέλεσμα τη δημιουργία πολλών βιοτεχνιών (βυρσοδέψες, σακκοποιοί, μαχαιράδες, σιδεράδες, πεταλωτήδες, μαραγκοί, αγγειοπλάστες, σαμαράδες, τουλουμιτζήδες, υλοτόμοι, κεραμοποιοί, ασβεστάδες κλπ) ήταν απαραίτητοι για τη λειτουργία της γεωργικής οικονομίας της πόλης, μα και πολλών πόλεων του νησιού, αφού τα προϊόντα των βιοτεχνιών τους ήταν άριστα ποιοτικά και έγιναν γρήγορα γνωστά και περιζήτητα σε όλο το νησί.

ΑΠΟ τα τέλη του περασμένου αιώνα μάλιστα η δημιουργία πεντε ατμοκίνητων ελαιοτριβείων δημιούργησε νέες βιοτεχνίες κατασκευής ειδικών σάκκων για τον πολτό της ελιάς.

Σήμερα η ραγδαία εξάπλωση της νέας τεχνολογίας είχε σαν αποτέλεσμα να εξαφανιστεί το μεγαλύτερο ποσοστό αυτής της δραστηριότητας. Και είναι ένας από τους λόγους για τους οποίους από το 1952 και για αρκετά χρόνια μετά η Αγιάσος αιμορράγησε, χάνοντας με τη μετανάστευση, εσωτερική και εξωτερική μεγάλο μέρος μέρος από το ανθρώπινο δυναμικό της, και από μόνιμους κατοίκους²⁷.

Ένα από τα σπίτια που γλύτωσε στη μεγάλη πυρκαγιά το 1877
Τέτοια σπίτια οι Αγιασώτες τα λένε "σασκουαίνια"

Δ. Συνέντευξη με τον Δήμαρχο

Ο Δήμαρχος του Δήμου Αγιάσου κ. Ψυρούμης ο οποίος προθυμοποιήθηκε να μας απαντήσει στις ερωτήσεις.

... βρισκομαι στη δυσχερή θέση να σας πω ότι δυστυχώς δεν υπάρχουν υπηρεσίες στο Δήμο με ειδικευση σε θέματα πολιτισμού, παρόλο που ο τόπος μας έχει πλούσια πολιτιστική παράδοση. Πιστεύω ότι η μη ύπαρξη τέτοιας υπηρεσίας στον Δήμο οφείλεται στην έλλειψη ειδικευμένων στελεχών στον τομέα του πολιτισμού, στην έλλειψη εξοπλισμού σε ότι αφορά τον πολιτισμό καθώς και πιστεύω και το σημαντικότερο είναι η έλλειψη χρηματικών εσόδων των Ο.Τ.Α. που θα επιτρέψει την οικονομική ενίσχυση και αυτοτέλεια των Ο.Τ.Α. απ' την κεντρική διοίκηση.

2. Ποιοί είναι οι κύριοι φορείς πολιτιστικής ανάπτυξης της Αγιάσου;
Ποιες είναι οι κύριες πολιτιστικές τους δραστηριότητες;

Απ: Οι κύριοι φορείς πολιτιστικής ανάπτυξης του τόπου μας είναι ο Καρναβαλικός σύλλογος και το Αναγνωστήριο Αγιάσου εν ονόματι "Η ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ". Είναι παρήγορο το γεγονός ότι και στους δύο προαναφερόμενους φορείς συμμετέχουν ενεργά υπάλληλοι του Δήμου μας, πράγμα στο οποίο ελπίζω ότι θα βοηθήσει στη μελλοντική δημιουργία υπηρεσίας που θα ασχολείται με τον πολιτισμό.

Οι κύριες πολιτιστικές δραστηριότητες είναι: Σε ότι αφορά το Καρναβαλικό Σύλλογο, πραγματοποιεί εκδηλώσεις, π.χ. θεατρικές παραστάσεις, χορευτικές παραστάσεις, κατά την περίοδο των Αποκριών. Σ' αυτές τις εκδηλώσεις παίρνουν μέρος κυρίως "ντόπιοι, γέννημα θρόγμα Αγιασώτες" αφού όπως γνωρίζετε τα κείμενα αυτών των θεατρικών-σατυρικών παραστάσεων είναι στην περίφημη Αγιασώτικη διάλεκτο.

Σε ότι αφορά το Αναγνωστήριο της Αγιάσου "Η ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ" σαν σκοπό έχει να προσφέρει γνώσεις στον κόσμο του Δήμου και γενικότερα σε όλο το νησί υπάρχουν βιβλία που μπορείς να δανειστείς καθώς επίσης να παρακολουθήσεις κάποιες θεατρικές εκδηλώσεις και γενικότερα γνώσεις γενικότερου ενδιαφέροντος, συνδιαλέξεις και πολλά που θα ψυχαγωγηθείς και θα αποκτήσεις μια ευρεία μόρφωση.

3. Πως εξασφαλίζεται η χρηματοδότηση πολιτιστικών δραστηριοτήτων;
Από που προέρχονται τα χρήματα και πως διανέμονται; (τι διαδικασίες:)

Απ: Η εξασφάλιση χρηματοδότησης των δραστηριοτήτων των πολιτιστικών φορέων θα μπορούσα να την χαρακτηρίσω ως μια πολύπλοκη διαδικασία και εν συνεχεία θα εξηγήσω, το γιατί.

Εξαιρετικής οι δύο πολιτιστικοί φορείς υποβάλλουν στο Δήμο μας, το πρόγραμμα καθώς και το ύψος των χρημάτων που θα χρειαστούν για τις πολιτιστικές εκδηλώσεις. Εν συνεχεία περνάει απ' την έγκριση του Δημοτικού Συμβουλίου και αμέσως μετά αυτό το "πακέτο" των πολιτιστικών δραστηριοτήτων των φορέων το υποβάλλουμε στο Υπουργείο Αιγαίου προς έγκριση. Τα τελευταία χρόνια το ποσό που χορηγείται στους δύο πολιτιστικούς φορείς είναι περίπου της τάξης του 1,5 εκατομμυρίου δρχ. ποσό όμως που δεν επαρκεί για την κάλυψη όλων των αναγκών.

Ο Δήμος μας πρέπει να τονισθεί ότι συμπαρίσταται ηθικά και υλικό σ' αυτούς τους φορείς, όσο πιθανό του επιτρέπουν οι οικονομικές δυνατότητες του Δήμου και το ύψος της οικονομικής ενίσχυσης αγγίζει το ποσό των 500.000 δρχ. ενώ το υπολοιπό 1 εκατομμυριο δρχ. χορηγείται από το Υπουργείο Αιγαίου.

4. ~~Εξαιρετικής~~ το μέγεθος, τη σημασία και την ποιότητα των δραστηριοτήτων των πολιτιστικών φορέων, καθώς και αν είναι σημαντικό ο ρόλος στην πολιτιστική ανάπτυξη του τόπου:

Απ: Πιστεύω ότι οι δύο πολιτιστικοί φορείς έχουν κάνει καθοριστική παρέμβαση μέσα στο τόπο μας και αυτό διακρίνεται απ' το μεγάλο αριθμό ανθρώπων οι οποίοι είναι μέλη αυτών των πολιτιστικών φορέων.

Ακόμη έχουν βοηθήσει στο έπακρο ώστε τα ήθη και έθιμα του χωριού μας να μείνουν αναλλοίωτα μέσα στο πέρασμα των χρόνων αλλά και συνάμα στην ανάπτυξη της τεχνολογίας καθώς έχουν καταφέρει να μεταδώσουν και να "μπολιάσουν" την παράδοση ετών σε νέα παιδιά.

Ακόμη κρίνεται σημαντικός ο ρόλος στην πολιτιστική ανάπτυξη του τόπου, αφού ας μην ξεχνάμε ότι χωρίς παρελθόν (πολιτιστικά), δεν υπάρχει παρόν αλλά ούτε μέλλον και ευτυχώς οι πολιτιστικοί φορείς φροντίζουν να κρατούν τις παραδόσεις αλλά και τα ήθη και έθιμα που παράγουν απ' το παρελθόν.

5. Υπάρχει κτιριακή υποδομή για την οργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων;

Απ: Για κάθε πολιτιστική εκδήλωση υπάρχει και ο ανάλογος χώρος π.χ. για το Καρναβάλι γίνεται στους δρόμους του Δήμου, για χορευτικά σε πάρκα, πλατείες όταν πρόκειται για συνδιαλάξεις, εκθέσεις πινάκων τότε γίνονται σε χώρους κλειστούς όπως οι σύλλογοι και χώρους διαμορφωμένους για να στεγαστούν τέτοιου είδους εκδηλώσεις.

Βέβαια καταβάλλουμε υπεράνθρωπες προσπάθειες για να πετύχουμε όσο το δυνατόν καλύτερα τους σκοπούς μας.

6. Ποια η γνώμη σας για το Πρόγραμμα Ιωάννης Καποδιστριας που ήδη υλοποιείται;

Όπως είναι φυσικό, κάθε αρχή και δύσκολη. Σίγουρα θα υπάρξουν δυσκολίες προσαρμογής και προβλήματα, καθώς ακόμη τα στελέχη της Τ.Α. δεν είναι γνώστες του προγράμματος αλλά και ο εξοπλισμός δεν είναι επαρκής, το παρήγορο όμως είναι ότι από πλευράς Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου γίνονται προσπάθειες για την μηχανοργάνωση των Δήμων καθώς και την κατάρτιση των στελεχών της Τ.Α. Με το πέρασμα του χρόνου όμως πιστεύω ότι το Πρόγραμμα θα έχει θετική συνεισφορά στις κατά τόπους κοινωνίες.

Είναι θετικό, το ότι επιτέλους οι πολίτες στις προηγούμενες δημοτικές εκλογές, ψήφισαν με καθαρά αξιοκρατικά κριτήρια, δηλαδή βάση προγραμμάτων του κάθε υποψήφιου συνδυασμού και όχι με κομματικά κριτήρια, όπως γινόταν κατά το παρελθόν. Πιστεύω ότι αυτό είναι και το σωστό μιας και τα τοπικά προβλήματα δεν "χρωματίζονται" αλλά αφορούν όλους τους πολίτες ανεξαρτήτως "χρώματος" (πολιτικής πεποιθήσεως).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

7. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ Ν.Α. ΛΕΣΒΟΥ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΛΕΣΒΟΥ

7.1 Γενικά

Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, σύμφωνα με τον Εσωτερικό Οργανισμό Οργάνωσης και Λειτουργίας της λειτουργεί η Νομαρχιακή Επιτροπή Λαϊκής Επιμόρφωσης που σαν σκοπό έχει:

- Α) Την αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου των νέων με Η\Υ.
- Β) Την αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων των ατόμων με ειδικές ανάγκες.
- Γ) Η ανάπτυξη των σχέσεων με τους απόδημους.
- Δ) Την επιμόρφωση σε άτομα που είναι αγράμματοι και αναλφάβητοι.
- Ε) Πάσης φύσεως πολιτιστικές εκδηλώσεις και την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Την διεύθυνση συγκροτούν τα εξής τμήματα:

1. Τμήμα Αλφαριθμητισμού
2. Τμήμα Κοινωνικό
3. Τμήμα Πολιτιστικό
4. Τμήμα Πληροφορικής
5. Τμήμα Ανάπτυξης

Τα τμήματα αυτά λειτουργούν από το 1985 και στην πορεία θα εισαχθούν και άλλα, οι εκδηλώσεις που πραγματοποιούνται καλύπτονται από το Δήμο και από χορηγίες. Το τμήμα που λειτουργεί στο Δήμο Μυτιλήνης είναι το παρακάτω μαζί με τα άλλα που υπολειτουργούν.

7.2 Νομαρχιακή Επιτροπή Λαϊκής Επιμόρφωσης (Ν.Ε.Λ.Ε)

Λαϊκή Επιμόρφωση σύμφωνα με το άρθρο 1 του κανονισμού της Ν.Ε.Λ.Ε. είναι η κάθε μορφής οργανωμένη εκπαίδευση έξω απ' το σχολικό σύστημα, που έχει στόχο την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας του καθένα, ανεξάρτητα από εκπαιδευτικό επίπεδο, φύλο και ηλικία, καθώς και την ενεργητική συμμετοχή του στην κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ζωή του τόπου. Ο θεσμός της Λαϊκής Επιμόρφωσης, ξεκίνησε ως μια μικρή υπηρεσία του Υπουργείου Παιδείας, που ύστερα με το πέρασμα των χρόνων εξελίχθηκε σε Διεύθυνση και αργότερα σε Γενική Γραμματεία, πάντα του Υπουργείου Παιδείας. Από το 1985 είναι αυτοτελής Γενική Γραμματεία, που μαζί με τις Γενικές Γραμματείες Νέας Γενιάς και Απόδημου Ελληνισμού, καλύπτουν τις δραστηριότητες του Υπουργείου Παιδείας.

Η Λαϊκή Επιμόρφωση διέπεται απ' τις ακόλουθες αρχές:

1. Την ανάγκη για συνεχή μόρφωση του λαού.
2. Την αναγνώριση ότι η σχολική εκπαίδευση και η Λαϊκή Επιμόρφωση είναι αλληλοσυμπληρώνόμενα μέρη της συνεχιζόμενης εκπαίδευσης.

3. Την συλλογικότητα, ισότητα, αλληλεγγύη, μεταξύ όλων εκείνων που συμμετέχουν στη διαδικασία μάθησης.
4. Την αναγνώριση ότι όλοι οι συμμετέχοντες είναι φορείς ανακτιμήτης εμπειρίας, που πρέπει να αξιοποιείται στην πορεία προς τη γνώση.
5. Την καταπολέμηση των μορφωτικών ανισοτήτων, που είναι αιτία αλλά και αποτέλεσμα των κοινωνικών και οικονομικών ανισοτήτων.
6. Την βεβαιότητα ότι η γνώση είναι προϋπόθεση για την ενεργητική συμμετοχή κάθε πολίτη στην οικονομική, κοινωνική, πολιτιστική και πολιτική ζωή.

Εν συνεχεία κρίνεται σκόπιμο να γίνει μια αναφορά στους βασικούς στόχους της Ν.Ε.Λ.Ε. που είναι οι εξής:

1. Η ολόπλευρη ανάπτυξη της ανθρώπινης προσωπικότητας, μέσα στις ραγδαίες οικονομικές, κοινωνικές, επιστημονικές και τεχνικές αλλαγές.
2. Η πολιτιστική και κοινωνικο-οικονομική ανάπτυξη.
3. Η δημιουργία πνεύματος κατανόησης και σεβασμού προς τα διαφορετικά έθιμα και πολιτισμούς, σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.
4. Η συμβολή στην προσπάθεια αναχαίτησης της τάσης για αστυφιλία και μετανάστευση, στην ανάπτυξη των υποβαθμισμένων περιοχών και στο ξαναζωντάνεμα της υπαίθρου.
5. Η προσφορά εναλλακτικών ευκαιριών απασχόλησης με πρόθεση εκπαίδευση-κατάρτιση, ιδίως σε όσους βρίσκονται σε κίνδυνο ανεργείας λόγω της αλλαγής των συνθηκών αγοράς εργασίας.
6. Η καταπολέμηση του αναλφαβητισμού και ημιαναλφαβητισμού.
7. Η συμβολή στην επίλυση των ατομικών, οικογενειακών και κοινωνικών προβλημάτων.
8. Η προοδευτική εξασφάλιση ισότητας ευκαιριών και ισόρροπης κοινωνικής προόδου.
9. Η συμβολή στη μείωση των αντιθέσεων ανάμεσα σε πνευματική και χειρωνακτική εργασία και στην καταπολέμηση των σχετικών αναχρονιστικών αντιλήψεων.
10. Η ενεργητική λαϊκή συμμετοχή σε όλα τα επίπεδα λήψης αποφάσεων καθώς και στην υλοποίησή τους.

7.2.1 ΔΙΟΙΚΗΣΗ (ΔΟΜΗ)

Η Ν.Ε.Λ.Ε. είναι αυτοτελής δημόσια υπηρεσία, που υπάγεται στο Νομάρχη και εποπτεύεται απ' τη Γενική Γραμματεία Λαϊκής Επιμόρφωσης του Υπουργείου Πολιτισμού. Η Ν.Ε.Λ.Ε. αποτελείται από:

- Α. Τον οικείο Νομάρχη ως πρόεδρο, ή τον αναπληρωτή του που ορίζει ο ίδιος.
- Β. Τρεις εκπροσώπους της Τ.Ε.Δ.Κ.
- Γ. Έναν εκπρόσωπο της Ένωσης Αγροτικών ή Γεωργικών συνεταιρισμών.
- Δ. Έναν εκπρόσωπο του Εργατικού Κέντρου της έδρας της Νομαρχίας.
- Ε. Έναν εκπρόσωπο της Νομαρχιακής Επιτροπής Ισότητας.
- ΣΤ. Έναν εκπρόσωπο των Επιμελητηρίων ή ομοσπονδιών Ε.Β.Ε.

Ζ. Έναν εκπρόσωπο της Νομαρχιακής Πολιτιστικής επιτροπής ή όπου δεν υπάρχει, έναν εκπρόσωπο Πολιτισμικού συλλόγου που ορίζει ο Νομάρχης.

Η. Έναν εκπρόσωπο του Ο.Α.Ε.Δ.

Θ. Έναν εκπρόσωπο της Νομαρχιακής Επιτροπής Παιδείας.

Ι. Έναν εκπρόσωπο του Υπουργείου Γεωργίας.

Η θητεία των μελών της Ν.Ε.Λ.Ε. είναι διετής και οι εκπρόσωποι, όπως και οι αναπληρωτές τους ορίζονται απ' τις οργανώσεις, τους φορείς ή τις υπηρεσίες ανάλογα με την ιδιότητα του εκπροσώπου.

Κατά τη διάρκεια της θητείας ο φορέας μπορεί να αντικαταστήσει τον εκπρόσωπό του στη Ν.Ε.Λ.Ε. Η θητεία του νέου εκπροσώπου διαρκεί μέχρι το τέλος της αρχικής διετίας.

7.2.2 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

Η Ν.Ε.Λ.Ε. συνεδριάζει ύστερα από έγγραφη πρόσκληση του Προέδρου της τακτικά μια φορά το μήνα κι έκτακτα όπου υπάρχει ανάγκη. Έκτακτη συνεδρίαση μπορεί να ζητηθεί και από τα μισά μέλη της Ν.Ε.Λ.Ε. που ήδη οριστεί. Η έγκριση των προγραμμάτων γίνεται στις συνεδριάσεις των μηνών Μαρτίου και Σεπτεμβρίου εκτός από τις μεμονωμένες εκδηλώσεις που μπορεί να εγκρίνονται σε κάθε τακτική ή έκτακτη συνεδρίαση.

Τα αναπληρωματικά μέλη αντικαθιστούν τα τακτικά που κωλύονται, απουσιάζουν ή λείπουν, μέχρι του διορισμού νέων τακτικών μελών. Εφόσον ένα μέλος απουσιάζει σε περισσότερες από τρεις συνεχείς τακτικές συνεδριάσεις εκπίπτει της θέσης του.

Απαρτία υπάρχει όταν παρευρίσκονται τουλάχιστον τα μισά συν ένα μέλη, από αυτά που έχουν οριστεί.

Στις συνεδριάσεις μπορούν να κληθούν συμβουλευτικά και άλλα πρόσωπα και μπορούν πάντοτε να παρευρίσκονται χωρίς δικαίωμα ψήφου τα μέλη του συμβουλίου Λαϊκής Επιμόρφωσης και οι υπεύθυνοι των κέντρων Επιμόρφωσης.

Οι αποφάσεις λαμβάνονται με φανερή ψηφοφορία και με πλειοψηφία των μελών της Ν.Ε.Λ.Ε. που παρευρίσκονται. Σε περίπτωση ισοψηφίας η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται άλλη μία φορά. Σε περίπτωση νέας ισοψηφίας επικρατεί η ψήφος του προέδρου.

Σε κάθε συνεδρίαση τηρούνται πρακτικά στα όποια διατυπώνονται οι απόψεις και οι αποφάσεις και υπογράφονται από όλα τα παρόντα μέλη.

Στα μέλη της Ν.Ε.Λ.Ε. καταβάλλεται αποζημίωση για 4 το πολύ κατά μήνα συνεδριάσεις, σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά.

Οι υπάλληλοι του Δημοσίου Τομέα αμείβονται εφόσον συνεδριάζουν εκτός του κανονικού ωραρίου εργασίας.

7.2.3 ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ

Η Ν.Ε.Λ.Ε έχει τις εξής αρμοδιότητες:

1. Συντονίζει τις προσπάθειες στον τομέα της επιμόρφωσης μεταξύ των φορέων που εκπροσωπούνται σ' αυτήν καθώς και την ανάπτυξη συνεργασίας με άλλους επιμορφωτικούς φορείς δημοσίους ή ιδιωτικούς.
2. Προσλαμβάνει και παύει το προσωπικό των κέντρων και σχολείων μετά από εισήγηση του συμβουλίου Λαϊκής Επιμόρφωσης.
3. Επιβλέπει την εύρυθμη και αποδοτική λειτουργία των κέντρων και σχολείων.
4. Οργανώνει απευθείας και συμπληρωματικά προς τη δράση των κέντρων Επιμόρφωσης διάφορες επιμορφωτικές εκδηλώσεις κοινωνικού ή πολιτιστικού χαρακτήρα.
5. Μερικώς για την κατάρτιση προγραμμάτων μετεκπαίδευσης του προσωπικού επιμόρφωσης και τη διοργάνωση σεμιναρίου.
6. Διαχειρίζεται το λογαριασμό της, που τηρείται στην Τράπεζα της Ελλάδος.

7.2.4 Δραστηριότητες

Η Νήσος Λέσβος έχει μόνο ένα κέντρο Λαϊκής Επιμόρφωσης όπου λειτουργούν μόνο στην πόλη της Μυτιλήνης.

Α) 77 τμήματα επαγγελματικής κατάρτισης με 528 επιμορφωνόμενους.

Β) 7 τμήματα Αλφαριθμητισμού με 47 επιμορφωνόμενους και

Γ) 33 τμήματα Πολιτιστικά με 518 επιμορφωνόμενους.

Ωστόσο, όμως πραγματοποιούνται και μεμονωμένες εκδηλώσεις στη Λέσβο και στη Λήμνο όπως επιμορφωτικές επισκέψεις στρατευμάτων, πολιτιστικές εκδηλώσεις, κινητή βιβλιοθήκη στα στρατόπεδα, ημερίδες-διαλέξεις για εθνικά θέματα και τέλος παραγωγές-προβολές με ισάριθμες ομιλίες του ηχοράματος, καθώς επίσης κοινωνικά, πολιτιστικά κ.α. θέματα ειδικότερα στην Ν.Ε.Λ.Ε. λειτουργούν:

1. Τμήμα Αλφαριθμητισμός

- α. Αλφαριθμητισμός
- β. Λογοθεραπεία
- γ. Αλλοδαπούς

2. Κοινωνικό Τμήμα

Α. Αγωγή Υγείας (σε Τσιγγάνους)

Β. Αγωγή Υγείας (Σεξουαλική αγωγή, πρόληψη καρκίνου, αλκοόλ κ.α) σε χωριό του Ν.Λέσβου.

3. Τμήμα Πολιτιστικό

- α. Μουσική

- δ. Χοροί (παραδοσιακοί)
- ε. Φωτογραφία
- ζ. Χαλκογραφία
- η. Χορωδία
- θ. Ζωγραφική σε γυαλί
- ι. Υφαντική
- κ. Θέατρο
- λ. Λαϊκή Τέχνη

4. Τμήμα Πληροφορικής

- α. Η/Υ χειριστές
- β. Δακτυλογραφία
- γ. Αυτοματισμός Ηλεκτρικ. Εγκαταστάσεων
- δ. Ξένες Γλώσσες

5. Τμήματα Ανάπτυξης

- α. Αγγειοπλαστική
- β. Κεραμική
- γ. Πλακοστρώσεις
- δ. Μηχανολογία Γεωργ. Μηχαν.
- Ε. Δεντροκαλλιέργειες (κλάδεμα)
- Ζ. Τουριστικά
- Η. Κοπτική - Ραπτική

Η ΝΕΛΕ έχει συμβάλλει σε μεγάλο βαθμό στην ανάπτυξη του νησιού και ειδικά σε αυτούς που δεν είχαν την δυνατότητα να μορφωθούν και φυσικά για όλες τις ηλικίες.

7.3 Οικονομικά στοιχεία ή οικονομικός προγραμματισμός- απολογισμός της ΝΕΛΕ

Με απόφαση της ΝΕΛΕ, που εκδίδεται στην αρχή του επιμορφωτικού έτους (το πρώτο 15ήμερο Ιανουαρίου), εγκρίνονται, οι πιστώσεις για τις πάγιες δαπάνες που αφορούν μισθοδοσία μελών Σ.Π.Ε., αμοιβές Υπευθύνων Κ.Ε. ή άλλου προσωπικού, που απασχολείται πάγια στην Ν.Ε.Λ.Ε.

Οι πληρωμές των δαπανών αυτών γίνονται, βάσει της παραπάνω απόφασης από το Πρόγραμμα της Ν.Ε.Λ.Ε. στο τέλος κάθε μήνα. Με παρόμοια απόφαση, που εκδίδεται στην αρχή κάθε εξαμήνου, εγκρίνονται οι πιστώσεις για αμοιβές επιμορφωτών. Οι πληρωμές των επιμορφωτών γίνονται βάσει της παραπάνω απόφασης, από την γραμματεία της Ν.Ε.Λ.Ε. στο τέλος κάθε μήνα ή κάθε τριμήνου.

Τα ετήσια έξοδα λειτουργίας για το κέντρο επιμόρφωσης καθορίζεται από τη Ν.Ε.Λ.Ε. ανάλογα με τις ανάγκες και μέσα στα πλαίσια του προγραμματισμού. Το σχετικό αυτό ποσό προκαταβάλλεται στον υπεύθυνο του κέντρου Επιμόρφωσης <<Επί απόδοσης λογαριασμού στη Ν.Ε.Λ.Ε. δια του διαχειριστή της>>.

Για κάθε έγκριση της πάγιας δαπάνης η Ν.Ε.Λ.Ε. λαμβάνει υπόψη τα οικονομικά πλαίσια κατ' είδος δαπάνης η Ν.Ε.Λ.Ε. που καθορίζονται από τη Γενική Γραμματεία Λαϊκής Επιμόρφωσης (Γ.Γ.Λ.Ε) όλες οι παραπάνω εγκριτικές αποφάσεις κοινοποιούνται και στη (Γ.Γ.Λ.Ε). Στο τέλος του επιμορφωτικού έτους η Ν.Ε.Λ.Ε. υποβάλλει στη Γ.Γ.Λ.Ε. στοιχεία οικονομικού απολογισμού της δράσης της. Ως επιμορφωτικό έτος στην προσκείμενη περίπτωση θεωρείται το Οικονομικό.

Σύμφωνα με το οικονομικό έτος 1996 το ποσό που χορηγήθηκε στη ΝΕΛΕ ανέρχεται του ποσού των 9540000 δρχ όπου μέσα σ'αυτά τα έξοδα βρίσκεται και η επιχορήγηση με τις δραστηριότητες της ΝΕΛΕ σε συνεργασία με τη Γ.Γ.Λ.Ε.

- Πολιτιστικά 1.740.000 δρχ.
- Ανάπτυξη 340.000 δρχ.

Τέλος τα συνολικά έξοδα της ΝΕΛΕ εκτιμούνται στις 1020000 δρχ για το έτος 1996-1997.

7.4. Συμπεράσματα

Ο β' βαθμός Αυτοδιοίκησης δηλαδή η Ν.Α. έχει σαν σκοπό να βοηθήσει το νησί στα πολιτιστικά δρώμενα και αυτό το βλέπουμε από το ότι ίδρυσε την ΝΕΛΕ, θεώρησε απαραίτητο να τονισθεί ότι η Ν.Α. την ίδρυση αυτής της Διεύθυνσης γιατί συμβάλλει ενεργά στην πολιτιστική ανάπτυξη της πόλης και γενικότερα του Νησιού. Γνωρίζουμε βέβαια ότι το Υπ. Οικονομικών δεν συμβάλλει στην οικονομική ενίσχυση της Διεύθυνσης.

Το προσωπικό είναι κυρίως από αποσπάσεις εκπαιδευτικών του Δημοσίου Τομέα έτσι ώστε να είναι στελεχωμένη σωστά. Αποτελείται μόνο από τέσσερα άτομα, μόνιμα στη ΝΕΛΕ ένας ένας και τα άλλα έρχονται παροδικά για διδασκαλία.

Οι χορηγίες έγιναν από το Δήμο και από τους ίδιους τους κατοίκους του νησιού και συνεχίζουν όσο μπορούν καθώς και ο εξοπλισμός χορηγήθηκαν από το ΓΓΛΕ.

Η ΝΕΛΕ προσφέρει σημαντική δράση και θα προσπαθήσει να συνεχίσει και μελλοντικά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

ΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ ΤΗΣ Τ.Α. ΛΕΣΒΟΥ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ

8.1 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ

Τα τελευταία 15 χρόνια παρατηρούμε στο νησί σημαντική ανάπτυξη των εκδηλώσεων και μια αύξηση των σωματείων και των συλλογών στο θέμα για τον Πολιτισμό.

Ωστόσο οι δαπάνες για της πολιτιστικές δραστηριότητες είναι πολύ μικρές γιατί το ΥΠ.ΠΟ. δεν έχει μεγάλη δυνατότητα να δαπανήσει ποσά για τις ακριτικές περιοχές οι Δήμοι καταβάλλουν υπεράνθρωπες προσπάθειες με δικά τους έξοδα και δημιουργούν μικρές αλλά σημαντικές εκδηλώσεις. Βέβαια το ΥΠ.ΠΟ. δε φταίει σε τίποτα γιατί δεν μπορεί να καλύπτει όλη την Ελλάδα λόγω ότι τα έσοδά του είναι μικρά και αυτό φαίνεται από τα στατιστικά στοιχεία ότι το έτος 1999 στο ΥΠ.ΠΟ. έδωσαν από τον κρατικό προϋπολογισμό 65 δις για όλη την Ελλάδα το οποίον ποσό σε ποιόν από όλους τους Δήμους να δαπανήσουν.

Για το έτος 1999 το Υπ. Αιγαίου έδωσε 1.000.000 δρχ για συνέδρια, εκθέσεις, εκδρομές, παραγωγή ταινιών κλπ και 10.000.000 δρχ για εκδηλώσεις ευρύτερης εμβέλειας, ωστόσο τα χρήματα αυτά δεν αρκούν γιατί η Νήσος έχει μεγάλες ανάγκες με αποτέλεσμα να συνεισφέρουν όλοι οι Δήμοι όσο μπορούν. Φέτος μόνο ο Δήμος Μυτιλήνης εισέφερε 15.000.000 δρχ για εκδηλώσεις όπως είναι το Λεσβιακό Καρναβάλι, η Απόκριες κλπ.

Τελειώνοντας πρέπει να αναφέρει ότι οι Δήμοι του Νησιού καταβάλλουν μεγάλες προσπάθειες για να αναπτύξουν τον Πολιτισμό τους γι' αυτό άλλωστε συνεισφέρουν οι ίδιοι ποσά για την ανάπτυξή τους. Πρέπει να τονιστεί ότι το ΥΠ.ΠΟ. έτος 1999 δεν μπόρεσε να προσφέρει κάποιο χρηματικό ποσό²⁷.

27: Στοιχεία από τους προϊστάμενους της Νομαρχίας (Ασλάνης-Καμηναρδέλλης, Πετρελλής κ.α.).

8.2 Χορηγίες

Η χορηγία εμφανίζεται στην Αρχαία Ελλάδα, και ο ορισμός είναι Ελληνική εφεύρεση, ως όρος έχει δοθεί στη χορηγία εκ μέρους των επιχειρήσεων για την ιδιωτική χορηγία, είναι ως εξής:

Χορηγία είναι η οικονομική ή άλλης μορφής ενίσχυση μη κερδοσκοπικού οργανισμού ή και δραστηριοτήτων κοινωνικού ή πολιτιστικού περιεχομένου από επιχειρήσεις με μοναδικό προσδοκώμενο αντιστάθμισμα την ευρύτερη διάδοση του ονόματος του χορηγού και την πίσωσή του με κοινωνικής ευαισθησίας, εμπιστοσύνη και κύρος. Η χορηγία με αυτή την έννοια είναι κοινωνική επένδυση στην εταιρική προσωπικότητα.

Σημαντικό ρόλο έπαιξε ο Ο.Μ.Ε.Π.Ο. (Όμιλος Ενίσχυσης Πολιτιστικής Δραστηριότητας) που ιδρύθηκε το 1986 καθώς και η ΣΕΡΕΚ που διαδραματίζει σπουδαίο ρόλο στην εδραίωση και εξάπλωση του θεσμού της χορηγίας σε Πανευρωπαϊκό επίπεδο, είναι η φημη όλων των εθνικών οργανώσεων στην ΕΕ.

Όσο αφορά όμως τους Δήμους δεν έχουν και μεγάλα ποσά από χορηγίες, όμως μελλοντικά θα υπάρξουν μεγάλες συνεργασίες με την ΕΕ όπου θα καλύπτουν αρκετά έξοδα των ΟΤΑ για τα μεγάλα έργα.

Συνήθως οι ΟΤΑ αναλαμβάνουν όλες τις πολιτιστικές δραστηριότητες με δικά τους έξοδα με δυσκολία όμως. Σημαντικό θεωρείται ότι κανένας Δήμος όσο καλό μηχανισμό και εάν έχει σε σχέση με τον Πολιτισμό, εάν δεν αναπτύξει νέες συλλογικότητες, νέες μορφές επικοινωνίας και δράσης στη πόλη του, μέρος κοινωνικών ομάδων, πολιτισμού δεν μπορεί να υπάρξει.¹⁸

Στη Νήσο οι μόνοι χορηγοί ως προς τον πολιτισμό είναι η Ναυτιλιακή Εταιρεία και η Ολυμπιακή Εταιρεία και αυτές όχι με χρηματική ενίσχυση αλλά μόνο υλική, όπως τα εισιτήρια, δηλαδή τα έξοδα μετακίνησης των διαφόρων συλλόγων όταν πρόκειται να ανεβάσουν κάποια παράσταση ή κάποια είδη εξοπλισμού όπως φορεσιές, μουσικά όργανα κλπ.

Και οι δύο εταιρείες δεν συμμετέχουν πάντα, σπάνια και ανάλογα με τις εκδηλώσεις. Τα περισσότερα χρήματα τα προσφέρει ο ίδιος ο Δήμος, βάση κάποιων ποσών που τα έχει για να μπορεί να εκτελεί τις εκδηλώσεις που έχει ως στόχο κάθε χρόνο.

8.3 Συμπεράσματα

Συμπεράσματα μπορούμε να πούμε ότι η νήσος Λέσβος υστερεί σημαντικά στους χρηματικούς πόρους, γιατί ο πολιτισμός που έχει έως σήμερα το στηρίζει όσο μπορούν οι Δήμοι του Νησιού και όχι τα Υπουργεία Πολιτισμού και Αιγαίου, βέβαια και τα Υπουργεία εισφέρουν σε κάποια ποσά όχι όμως μεγάλα, γιατί ούτε αυτά έχουν την δυνατότητα λόγω των μεγάλων εξόδων για όλη την Ελλάδα.

Τελειώνοντας οι Δήμοι σ' αυτήν την περίπτωση φαίνεται στο πόσο συμβάλλει και πόσο στηρίζει το Νησί και κυρίως τον Πολιτισμό τους, ύστερα από τόσων ετών ιστορία και ζωής του πολιτισμού.

ΜΕΡΟΣ Γ'

ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΝΗΣΙΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

9.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το νησί αν και ένα από τα πιο φημισμένα στην Ελλάδα η πολιτιστική του ανάπτυξη δεν είναι και τόσο μεγάλη. Καταβάλλει μεγάλες προσπάθειες για να αναπτυχθεί ωστόσο βλέπουμε έναν μεγάλο αριθμό συλλόγων σύμφωνα με την έρευνα που κάναμε.

9.2 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Στην προσπάθεια εξέτασης των ερωτημάτων της έρευνας, όπως αυτές παρατίθενται υπό τη μορφή ερωτηματολογίου στο παράρτημα, διεξήχθη εξάμηνη έρευνα στο Νομό Λέσβου κατά το χρονικό διάστημα Ιούνιος 1999 - Δεκέμβριος 1999. Αρχικά πραγματοποιήθηκε συλλογή δευτερογενών πληροφοριών που αφορούσαν την πολιτιστική ανάπτυξη της περιοχής σε σύνδεση με την όλη ανάπτυξη της από άρθρα περιοδικών, εφημερίδων, Φ.Ε.Κ.

Στη συνέχεια συντάχθηκε το ερωτηματολόγιο.

Το ερωτηματολόγιο αποτελείται από εννιά (9) ενότητες ερωτήσεων, οι οποίες είναι:

1. Κλειστές, οι οποίες διακρίνονται σε:
 - Διχοτομημένες (ΝΑΙ/ΟΧΙ)
 - Πολλαπλής επιλογής
2. Μερικώς κλειστές, δηλαδή ερωτήσεις όπου, εκτός από τις επιλογές που καταγράφονται ο ερωτώμενος έχει την ευκαιρία να δώσει και δική του απάντηση.
3. Ανοιχτές

Οι κλειστές ερωτήσεις (διχοτομημένες και πολλαπλής επιλογής), αποσκοπούσαν στις όσο το δυνατό πιο συστηματοποιημένες απαντήσεις, οι οποίες θα μπορούσαν εύκολα να ομαδοποιηθούν και να επεξεργαστούν, ώστε οι συγκρίσεις μεταξύ των φορέων να γίνονται πάνω σε συγκεκριμένα θέματα/στοιχεία και κάτω από τους ίδιους όρους. Οι μερικώς κλειστές στόχευαν στη συλλογή νέων στοιχείων που δεν καταγράφονται στο ερωτηματολόγιο. Τέλος οι ανοικτές ερωτήσεις αποσκοπούσαν στη συλλογή, όσο το δυνατό περισσότερων πληροφοριών για θέματα ιδιαίτερης σημασίας.

Καθώς το μέγεθος του δείγματος, ήταν σχεικά μικρό, έγιναν προσπάθειες για αύξηση της εγκυρότητας και αξιοπιστίας των προκυπτόμενων συμπερασμάτων με τη συγκέντρωση ποιοτικών πληροφοριών μέσω προσωπικών συνεντεύξεων (όπου αυτό ήταν δυνατό), με Δημάρχους ή ανώτερα διοικητικά στελέχη Δημόσιων Οργανισμών, ως μια συμπληρωματική πηγή στα ερωτηματολόγια.

Οι συνεντεύξεις για την οικονομία της εργασίας παρουσιάζονται στο κεφ. 5.

Σε μια προσπάθεια περιορισμού των υποκειμενικών στοιχείων ερμηνείας των πληροφοριών που δίδονται κατά τη διάρκεια των συνεντεύξεων, οι συνεντευξιαζόμενοι απάντησαν σε ημι-δομημένες ερωτήσεις. Η συμπλήρωση των ερωτηματολογίων παρείχε τα δεδομένα για ποσοτική ανάλυση. Με αυτόν τον τρόπο διασφαλίζονται η πλήρης ανάλυση του κυρίου θέματος της έρευνας.

Αυτή η μορφή ποιοτικής έρευνας ήταν περισσότερο απαιτητική και λιγότερο δομημένη από πλήρως ποσοτικές έρευνες και επομένως περισσότερο διερευνητική σε συγκεκριμένα θέματα ενδιαφέροντος και σχέσης με τους συνεντευξιαζόμενους. Επομένως ο συγκερασμός χρήσης προσωπικής συνέντευξης με ερωτηματολόγια ενθάρρυνε τους συνεντευξιαζόμενους στην περιγραφή του αντικειμένου έρευνας, ακόμα και στις περιπτώσεις όπου υπήρχε δυσπιστία και επιφυλακτικότητα στη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου..

Παράλληλα με τη συλλογή πρωτογενών πληροφοριών, συνεχίστηκε η συλλογή δευτερογενών πληροφοριών από δημοσιεύματα των εντύπων μέσων ενημέρωσης καθώς και η συμμετοχική μας παρατήρηση καθ' όλη τη διάρκεια διεξαγωγής της έρευνας²⁸.

28: Ίδια πηγή τα στοιχεία

9.3 ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ

9.3.1 Εισαγωγή

Η έρευνα αυτή είχε ως στόχο να εξετάσει τους ερασιτεχνικούς φορείς της Μυτιλήνης καθώς και το βαθμό της πολιτιστικής τους δραστηριότητας και τη συμμετοχή τους στην πολιτιστική ανάπτυξη.

Από τη συγκεκριμένη έρευνα συλλεγήσαμε 5 ερασιτεχνικούς πολιτιστικούς συλλόγους της πόλης, ενώ σε σύνολο ήταν 20 σύλλογοι. Οι υπόλοιποι δεν μπορέσαμε να βρούμε τους αρμόδιους και οι υπόλοιποι 4 ήταν αρνητικοί μαζί μας.

Τα αποτελέσματα αυτής της έρευνας παρουσιάζουν:

- Την οργανωτική δομή των πολιτιστικών φορέων.
- Την υλικοτεχνική υποδομή.
- Το στελεχιακό δυναμικό.
- Τους στόχους κάθε φορέα.
- Τις δραστηριότητές του.
- Τις συνεργασίες και
- Την οικονομική κατάστασή τους.

Τα στοιχεία αυτά μας δίνουν την δυνατότητα να καταλάβουμε την μεγάλη ή μικρή συμμετοχή των πολιτών στην παραγωγή πολιτισμού και στην πολιτιστική ανάπτυξη της πόλης.

Με την έρευνα αυτή διερευνούμε: α) εάν οι ερασιτεχνικοί πολιτιστικοί σύλλογοι είναι ικανοί φορείς πολιτιστικής ανάπτυξης, β) το επίπεδο πολιτιστικής ανάπτυξης του Ν. Λέσβου.

9.3.2 Αποτελέσματα έρευνας

9.3.2.1 Γενικά στοιχεία

Σημαντικό κρίνεται πριν γίνει επεξεργασία των ερωτηματολογίων να αναφέρουμε όλους τους πολιτιστικούς φορείς για τους οποίους είχαμε απευθυνθεί, οι οποίοι μας δέχθηκαν και γενικά τα στοιχεία που χαρακτηρίζουν τον κάθε φορέα.

Π Ι Ν Α Κ Α Σ 1
Γενικά στοιχεία πολιτιστικών φορέων

Α\Α	Πολιτιστικοί Φορείς	Έτος Ίδρυσης	Εγγεγραμμένα Μέλη	Αριθμός Μελών
1	ΦΙΛΟΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΕΣΒΟΥ	1994	212	7
2	ΧΟΡΩΔΙΑ	1948	130	7
3	ΕΚΠΟΛΙΣΤΙΚΟΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ "Ο ΑΡΙΩΝ"	1985	150	9
4	Θ.Ο.Μ. "ΟΙ ΑΣΤΕΓΟΙ"	1985	43	5

5	ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΗΤΙΛΗΝΗΣ	1980	100	7
5	ΕΞΩΡΑΪΣΤΙΚΟΣ-ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ "Η ΕΠΙΛΩ ΣΚΑΛΑ"	1981	250	7
7	Φ.Ο.Μ. "Ο ΘΕΟΦΙΛΟΣ"	1989	80	7
8	Θ.Ο. "ΜΠΟΥΡΙΝΙ"	1981	110	9
9	ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ "ΚΑΜΑΡΕΣ"	1984	150	7

ΠΗΓΗ: Ιδία Έρευνα

9.3.2.2 Οργανωτική Δομή

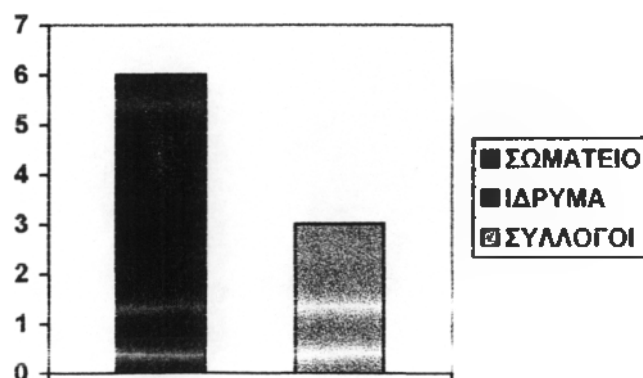
Το νομικό καθεστώς που χαρακτηρίζει τους 9 ερασιτεχνικούς πολιτιστικούς φορείς, αναφέρονται στον παρακάτω πίνακα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 2
Νομικό Καθεστώς Φορέων

ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΟΡΕΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΑ %
Σωματείο	6	66,6%
Ίδρυμα	0	0%
Σύλλογος	3	33,4%
Σύνολο	9	100%

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1ο

Νομικό Καθεστώς Φορέων

ΠΗΓΗ: Ιδία Έρευνα

Σύμφωνα με τους 9 ερωτηθείς φορείς είναι τα 6 σωμάτεια, και τα 3 σύλλογοι.

Τις θέσεις που κατέχουν στους συγκεκριμένους φορείς φαίνονται στον παρακάτω πίνακα όπου παρατηρούμε ότι τι 31,5% των φορέων είναι Υπεύθυνοι Τμημάτων το 18,8 φορέων έχουν Υπεύθυνος Οικονομικών και Υπεύθυνος δημοσίων σχέσεων αντιστοίχως.

Π Ι Ν Α Κ Α Σ 2
Υπεύθυνες θέσεις Φορέων

ΘΕΣΕΙΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΟΡΕΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΑ %
Γενικός Διευθυντής		
Υπεύθυνος Οικονομικών	3	19%
Υπεύθυνος Συντήρησης Εξοπλισμού	2	12,5%
Υπεύθυνος Τμημάτων	5	31,5%
Υπεύθυνος Δημοσίων Σχέσεων	3	18,8%
Υπεύθυνος Εκπαίδευσης (π.χ μαέστρος, χοροδιδασκ. κ.α.)	1	5,3%
Υπεύθυνος Θεατρικής Ομάδας	2	11,9%
Υπεύθυνος Έκδοσης Περιοδικού		
Υπεύθυνος Συντήρησης Ιματιοθήκης		
Επιτροπή Ρεπερτορίου		

Επιτροπή Προγραμματισμού		
Επιτροπή Παράλληλων Εκδηλώσεων		
Σκηνοθέτης-Μουσικός		
ΣΥΝΟΛΟ	16	100%

ΠΗΓΗ: Ιδία Έρευνα

9.3.2.3 Υλικοτεχνική Υποδομή

Στον πιο κάτω πίνακα βλέπουμε την υλικοτεχνική υποδομή των πολιτιστικών συλλόγων σύμφωνα με την έρευνα που κάναμε.

Π Ι Ν Α Κ Α Σ 1
ΥΛΙΚΟΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ ΦΟΡΕΩΝ

ΥΛΙΚΟΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΟΡΕΩΝ
Αίθουσα Διδασκαλίας	3
Οπτικοακουστικά Μέσα	2
Φορεσιές/Κουστούμια	4
Χώρος Παραστάσεων	3
Χώρος Στέγασης Γραφείων	5
Βιβλιοθήκη	3
Ηλεκτρονικός Εξοπλισμός	1
Μουσικά Όργανα	1
Έπιπλα-Σκεύη-Εργαλεία	
Σκοτεινός Θάλαμος	
Αποθήκη Σκηνικών	
Φροντιστήριο Θεάτρου	
Ηχητικές & Φωνητικές Εγκαταστ.	
Γκαλερί	1

ΠΗΓΗ: Ιδία Έρευνα

9.3.2.4 Στελεχιακό Δυναμικό

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα του Στελεχιακού Δυναμικού των ερασιτεχνικών πολιτιστικών φορέων στους οποίους είχαμε δώσει τα ερωτηματολόγια.

Στελεχιακό δυναμικό εννοούμε το έμμισθο και άμισθο προσωπικό, που προσφέρει την εργασία του με όλη την αγάπη και στοργή στον φορέα, εκτός βέβαια από τους συνεργάτες των φορέων που συμβάλλουν πιο άμεσα.

Π Ι Ν Α Κ Α Σ 1
Στελεχιακό Δυναμικό Φορέων

ΕΙΔΟΣ ΣΤΕΛΕΧΙΑΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΤΟΜΩΝ ΣΕ ΚΑΘΕ ΕΙΔΟΣ ΣΤΕΛΕΧΙΑΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ			
	ΑΜΙΣΘΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ%	ΕΜΜΙΣΘΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ%
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ	11	23%	2	18,2%
ΤΕΧΝΙΚΟ	20	42%	6	54,6%
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ	16	35%	3	27,3%
ΣΥΝΟΛΟ	47	100%	11	100%

ΠΗΓΗ: Ιδία Έρευνα

9.3.2.5. Στόχοι Φορέων

Από τα ερωτηματολόγια που απαντήθηκαν οι βασικότεροι στόχοι των φορέων, βλέπουμε πιο κάτω στον πίνακα 1.

Π Ι Ν Α Κ Α Σ 1
Στόχοι Φορέων

ΣΤΟΧΟΙ	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ			
	ΠΟΛΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΣ	ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΣ	ΜΕΤΡΙΟΣ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΣ	ΛΙΓΟΤΕΡΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΣ
Διάσωση Πολιτιστικής Κληρονομιάς	8	1	0	0
Διάδοση Πολιτιστικής Κληρονομιάς	5	3	1	0

Προβολή Πολιτιστικής Κληρονομιάς	8	1	0	0
Ανάπτυξη Κοινωνικών Σχέσεων	4	1	3	1
Ψυχαγωγία	4	2	3	0
Ανάπτυξη-Διατήρηση Φυσικών Ικανοτήτων	2	2	2	3
Γνωριμία με άλλους Πολιτισμούς - Παραδόσεις	3			
Προβολή της Φωτογραφικής Τέχνης				
Καλλιέργεια της Θεατρικής Παιδείας στους νέους				

ΠΗΓΗ: Ιδία Έρευνα

9.3.2.6 Δραστηριότητες

Από την επεξεργασία των ερωτηματολογίων συμπεραίνουμε τα ακόλουθα:

1. Δύο ερασιτεχνικοί φορείς έχουν προχωρήσει στην υλοποίηση ερευνητικών προγραμμάτων (Φωτογραφική Εταιρεία και Φιλοτελική Εταιρεία). Το αποτέλεσμα των ερευνητικών προγραμμάτων ήταν καλό.
2. Τρεις από δεκατρείς ερασιτεχνικούς φορείς έχουν πραγματοποιήσει καταγραφή λαϊκών δρώμενων. Τα αποτελέσματα από τις καταγραφές των δρώμενων αξιολογήθηκαν καλά, ενώ ο συνολικός αριθμός καταγραφών λαϊκών δρώμενων φτάνει τις 18.
3. Δύο ερασιτεχνικοί φορείς έχουν προσχωρήσει σε εκδοτικές δραστηριότητες. Ο πρώτος ερασιτεχνικός φορέας είναι η Φωτογραφική Εταιρεία Μυτιλήνης, η οποία την εκδοτική δραστηριότητα την έχει ξεκινήσει στις αρχές της δεκαετίας του '90, και ο δεύτερος ερασιτεχνικός φορέας είναι η Φιλοτελική Εταιρεία Λέσβου, που απ' τις αρχές της δεκαετίας του '90 εκδίδει το διμηνιαίο Φιλοτελικό Περιοδικό.
4. Έξι ερασιτεχνικοί φορείς έχουν οργανώσει συμπόσια, συνέδρια, σεμινάρια και ημερίδες. Τη δεκαετία του '80 πραγματοποιήθηκαν 7 συνέδρια-ημερίδες-σεμινάρια και τη δεκαετία του '90 είκοσι.
5. Τη δεκαετία του '80 τρεις ερασιτεχνικοί φορείς πραγματοποίησαν 20 εμφανίσεις στο εσωτερικό και 7 εμφανίσεις στο εξωτερικό. Τη δεκαετία του '90 τέσσερις ερασιτεχνικοί φορείς πραγματοποίησαν 27

εμφανίσεις στο εσωτερικό και 12 εμφανίσεις στο εξωτερικό. Ακόμη πρέπει να αναφερθεί ότι ο Εκπολιτιστικός Λαογραφικός σύλλογος "Ο ΑΡΙΩΝ" συμβουλευτηκε 6 φορές επαγγελματίες managers για τη συμμετοχή του σε εμφανίσεις στο εξωτερικό και στη δεκαετία του '80 και στη δεκαετία του '90.

Π Ι Ν Α Κ Α Σ 1
Εμφανίσεις των Φορέων στο εσωτερικό & εξωτερικό

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΟΡΕΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΜΦΑΝΙΣΕΩΝ	ΕΤΗ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ	3	20	ΔΕΚΑΕΤΙΑ '80
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ	3	7	
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ	4	27	ΔΕΚΑΕΤΙΑ '90
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ	4	12	

Στη συνέχεια θα επισημάνουμε άλλες δραστηριότητες που ανέπτυξαν οι φορείς και συγκεκριμένα:

1. Ο εξωραϊστικός - εκπολιτιστικός σύλλογος "Η ΕΠΑΝΩ ΣΚΑΛΑ", ανέπτυξε κοινωνική δράση και παρέμβαση στην τοπική κοινωνία και στη Δημόσια Διοίκηση για την διατήρηση της Πολιτιστικής Κληρονομιάς όσο και τη προστασία και φύλαξη του Περιβάλλοντος.
2. Ο Εκπολιτιστικός και Λαογραφικός σύλλογος "Ο ΑΡΙΩΝ" πραγματοποίησε επιδείξεις ρυθμικής Αερόμπικ και Στεπ.
3. Η Φωτογραφική Εταιρεία Μυτιλήνης ανέπτυξε τις εξής δράσεις:
 - Α) Μαθήματα Φωτογραφίας
 - Β) Συμμετοχή σε Πολιτιστικές εκδηλώσεις, εκθέσεις, εκδόσεις, προβολή και καταγραφή των πολιτιστικών δρώμενων.
 - Γ) Ανάδειξη του πολιτισμού μας και ταυτόχρονα τουριστική προβολή του νησιού.
 - Δ) Συζητήσεις για προβλήματα του νησιού.

Πέντε από τους εννέα φορείς έχουν προγραμματίσει τις δραστηριότητες που θα αναπτύξουν στην επόμενη διετία και αυτές είναι οι εξής:

1. Διάδοση της Φιλοτελικής ιδέας.
2. Ο εκπολιτιστικός και λαογραφικός σύλλογος "ΑΡΙΩΝ" θα συμμετάσχει στις επετειακές γιορτές, στο Λεσβιακό καλοκαίρι, στη Γιορτή του Ούζου που πραγματοποιείται από τον εξωραϊστικό - εκπολιτιστικό σύλλογο "Η ΕΠΑΝΩ ΣΚΑΛΑ", επίσης θα λαμβάνει μέρος και στη Ναυτική Εβδομάδα.
3. Ο εξωραϊστικός - εκπολιτιστικός σύλλογος "Η ΕΠΑΝΩ ΣΚΑΛΑ" θα δημιουργήσει τμήμα παραδοσιακού χορού.
4. Ο Θ.Ο.Μ. "ΟΙ ΑΣΤΕΓΟΙ" θα αρχίσει να λαμβάνει μέρος σε θεατρικά φεστιβάλ.
5. Ο Εκπολιτιστικός σύλλογος "ΚΑΜΑΡΕΣ" θα εκδώσει λευκώματα με Ελληνικές Φορεσιές καθώς και τοπικά παραδοσιακά κοσμήματα.

Οι εκδηλώσεις και οι προτάσεις των ερασιτεχνικών πολιτιστικών φορέων πραγματοποιούνται στους παρακάτω χώρους:

1. Γενί Τζαμί Επάνω Σκάλα (Παλιά Πόλη).

2. Στην Πλατεία Σαπφούς.
3. Σε αίθουσες των ιδίων των ερασιτεχνικών-πολιτιστικών φορέων.
4. Στο Αμφιθέατρο του Κάστρου της Μυτιλήνης.
5. Στο Δημοτικό Θέατρο.

9.3.2.7 Συνεργασίες

Η Φωτογραφική Εταιρεία Μυτιλήνης συμμετείχε κατά τη δεκαετία του '80 μια φορά σε πολιτιστικό πρόγραμμα διεθνούς οργανισμού και η αιτία ήταν ο Παγκόσμιος Εορτασμός για τα 150 χρόνια από την ανακάλυψη της φωτογραφίας.

Ο εκπολιτιστικός-λαογραφικός σύλλογος "ΑΡΙΩΝ" έχει συμμετάσχει σε Πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ελληνικών Παραδοσιακών Χορών).

Δυο πολιτιστικοί φορείς έχουν συνεργαστεί κατά το παρελθόν με φορείς των απόδημων, συνολικά 9 συνεργασίες.

Ακόμη, τέσσερις πολιτιστικοί φορείς, έχουν συνεργαστεί με την εκκλησία (Φιλοτελική Εταιρεία Λέσβου, Ε.Λ.Σ. "Ο ΑΡΙΩΝ", Ε.Ε.Σ. "Η ΕΠΙΛΩ ΣΚΑΛΑ", Ε.Σ. "ΚΑΜΑΡΕΣ".

Π Ι Ν Α Κ Α Σ 1
Συνεργασίες φορέων με την Τ.Α.

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΟΡΕΩΝ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΤΕΙ ΜΕ ΤΗΝ Τ.Α.	ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΟΡΕΩΝ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΤΕΙ ΜΕ ΤΗΝ Τ.Α.
ΔΕΚΑΕΤΙΑ '80	6	1
ΔΕΚΑΕΤΙΑ '90	7	1

ΠΗΓΗ: Ιδία Έρευνα

Π Ι Ν Α Κ Α Σ 2
Αξιολόγηση Συνεργασιών Φορέων με Τ.Α.

	ΟΧΙ	ΜΑΛΛΟΝ ΟΧΙ	ΕΤΣΙ ΚΑΙ ΕΤΣΙ	ΜΑΛΛΟΝ ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΣΥΝΟΛΟ
ΔΕΚΑΕΤΙΑ '80	1			1	4	6
ΔΕΚΑΕΤΙΑ '90	1		2		4	7

ΠΗΓΗ: Ιδία Έρευνα

Π Ι Ν Α Κ Α Σ 3
Συνεργασίες Φορέων με Κρατικούς Φορείς

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΟΡΕΩΝ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΤΕΙ ΜΕ ΚΡ. ΦΟΡΕΙΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΟΡΕΩΝ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΤΕΙ ΜΕ ΚΡ. ΦΟΡΕΙΣ
ΔΕΚΑΕΤΙΑ '80	5	2
ΔΕΚΑΕΤΙΑ '90	6	2

ΠΗΓΗ: Ιδία Έρευνα

Π Ι Ν Α Κ Α Σ 4
Αξιολόγηση Συνεργασιών Φορέων με Κρατικούς Φορείς

	ΟΧΙ	ΜΑΛΛΟΝ ΟΧΙ	ΕΤΣΙ ΚΑΙ ΕΤΣΙ	ΜΑΛΛΟΝ ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΣΥΝΟΛΟ
ΔΕΚΑΕΤΙΑ '80	1	-	1	1	2	5
ΔΕΚΑΕΤΙΑ '90	1	1	-	1	3	6

ΠΗΓΗ: Ιδία Έρευνα

Ο Θ.Ο.Μ. "ΟΙ ΑΣΤΕΓΟΙ" είναι μέλος Δευτεροβάθμιας Οργάνωσης.
Ο Εξωραϊστικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος "Η ΕΠΑΝΩ ΣΚΑΛΑ" έχει αναπτύξει συνεργασίες με άλλους πολιτιστικούς συλλόγους του νησιού.

Κλείνοντας, σε ότι αφορά τις συνεργασίες, ο εκπολιτιστικός-λαογραφικός σύλλογος "ΑΡΙΩΝ" έχει προγραμματίσει να συνεργαστεί με:

1. Δήμο Καλαμάτας.
2. Σύλλογο Λεσβίων μεταναστών Αμερικής.
3. Δήμο Αϊβαλί (Μικρασιατικά Παράλια).

9.3.2.8 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

Υποθέτουμε ότι το συνολικό ποσό των εσόδων όλων των ερασιτεχνικών πολιτιστικών φορέων είναι 100 δρχ, οι οποίες προέρχονται από:

Π Ι Ν Α Κ Α Σ 1
Καταμερισμός ποσού 100 δρχ.

	1995	1990
Ιδίου Πόρου	75	80
Άλλες Πηγές	25	20

ΠΗΓΗ: Ιδία Έρευνα

- ♦ Ιδίοι Πόροι είναι τα έσοδα που προέρχονται από το φορέα π.χ. συνδρομές μελών, εκμετάλλευση περιουσιακών στοιχείων, εκδηλώσεις κλπ.
- ♦ Άλλες πηγές είναι τα έσοδα που προέρχονται από τρίτες πηγές π.χ. χορηγούς, νομαρχίες κλπ.

Υποθέτουμε ότι το ποσό που λαμβάνεται από άλλες πηγές είναι 100 δρχ, οι οποίες προέρχονται από:

Π Ι Ν Α Κ Α Σ 2
Καταμερισμός Ποσού 100 δρχ.

	1995	1990
Το Ιδιωτικό Τομέα	60	49
Το Δημόσιο Τομέα	40	51

ΠΗΓΗ: Ιδία Έρευνα

Π Ι Ν Α Κ Α Σ 3
Προέλευση Εσόδων Ερασιτεχνικών Φορέων

	1995
Εκμετάλλευση Περιουσιακών Στοιχείων	3
Συνδρομή μελών - διδακτρα μαθητών	35
Κοινωνικές δραστηριότητες (εκδηλώσεις)	17
Εκδοτικές δραστηριότητες	5
Οικονομικές Ενισχύσεις	40

ΠΗΓΗ: Ιδία Έρευνα

Υποθέτουμε ότι το ποσό που λαμβάνεται από το δημόσιο τομέα είναι 100 δρχ, οι οποίες προέρχονται από:

Π Ι Ν Α Κ Α Σ 3
Προέλευση Εσόδων Ερασιτεχνικών Φορέων

	1995
Τοπική Αυτοδιοίκηση	30
Υπουργεία	20
Νομαρχίες	10
Δημόσιους Οργανισμούς - ΥΠ.ΠΟ.	2
Ευρωπαϊκά Προγράμματα	38

ΠΗΓΗ: Ιδία Έρευνα

Έξι ερασιτεχνικοί φορείς αξιοποιούν και έχουν αξιοποιήσει το θεσμό της χορηγίας. Σε ότι αφορά τις εκδηλώσεις που έχουν πραγματοποιήσει οι ερασιτεχνικοί φορείς έχουν χρησιμοποιήσει κυρίως ερασιτέχνες και επαγγελματίες.

9.4 Δημοτική Επιχείρηση Πολιτιστικής Ανάπτυξης Μυτιλήνης.

9.4.1 Γενικά Στοιχεία

Η υλικοτεχνική υποδομή της Δ.Ε.Π.Α.Μ. ανήκει:

- ◆ Αίθουσα Διδασκαλίας.
- ◆ Φορεσιές, κουστούμια.
- ◆ Χώρος στέγασης των γραφείων.
- ◆ Ηλεκτρολογικός Εξοπλισμός Γραφείου.
- ◆ Μουσικά Όργανα.

9.4.2 Οργανωτική Δομή

Όσο η οργανωτική δομή της επιχείρησης, αποτελείται από 11 μέλη Δ.Σ. εκλέγονται κάθε 4 έτη, οι θέσεις των Συλλόγων που υπάρχουν σε κάθε τμήμα είναι ο Γενικός Διευθυντής, Υπεύθυνος Συντήρησης Εξοπλισμού, Υπεύθυνος Τμημάτων, Υπεύθυνος Δημοσίων Σχέσεων και τέλος Υπεύθυνος Εκπαίδευσης, ενώ η δραστηριότητές του σε πολιτιστικό επίπεδο περιορίζονται μόνο σε πόλεις του Νομού (Χορευτικές Μουσικές).

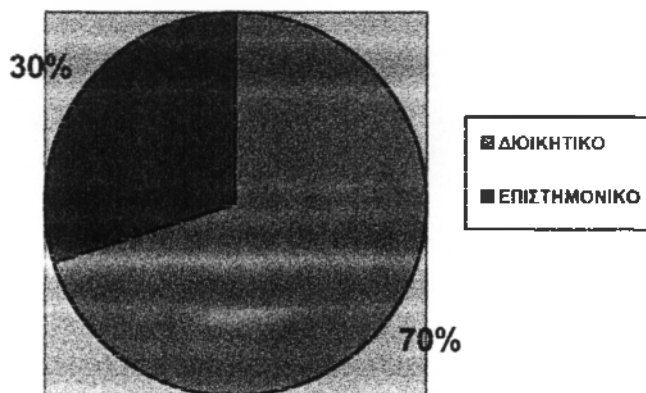
Π Ι Ν Α Κ Α Σ 1
Στελεχιακό Δυναμικό Δ.Ε.Π.Α.Μ.

ΕΙΔΟΣ ΣΤΕΛΕΧΙΑΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΤΟΜΩΝ ΣΕ ΚΑΘΕ ΕΙΔΟΣ ΣΤΕΛΕΧΙΑΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ			
	ΑΜΙΣΘΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ%	ΕΜΜΙΣΘΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ%
<i>ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ</i>	-	-	1	10%
<i>ΤΕΧΝΙΚΟ</i>	-	-	-	-
<i>ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ</i>	-	-	3	90%
<i>ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ</i>	-	-	-	-
ΣΥΝΟΛΟ:	0	0%	4	100%

ΠΗΓΗ: Ιδία Έρευνα

Δ Ι Α Γ Ρ Α Μ Μ Α 1

Στελεχιακό Δυναμικό Δ.Ε.Π.Α.Μ.

9.4.3 Στόχοι

Οι στόχοι της επιχείρησης είναι πολύ σημαντικοί και κυρίως για τους στόχους:

- ◆ Διάσωση της Πολιτιστικής Κληρονομιάς
- ◆ Διάδοση της Πολιτιστικής Κληρονομιάς
- ◆ Προβολή της Πολιτιστικής Κληρονομιάς
- ◆ Στην ανάπτυξη των Κοινωνικών σχέσεων
- ◆ Και την γνωριμία με άλλους πολιτισμούς - παράδοσης

Ενώ αντίθετα σημαντικοί στόχοι είναι δύο, η ψυχαγωγία και η ανάπτυξη - διατήρηση των φυσικών ικανοτήτων.

9.4.4 Δραστηριότητες

Η Δ.Ε.Π.Α.Μ. τις δεκαετίες '80 και '90 έχει διατηρήσει τους παραδοσιακούς χορούς, την ανάπτυξη των εικαστικών τεχνών, την ενασχόληση της μουσικής και την διοργάνωση θεατρικών παραστάσεων. Ενώ τα υλοποιημένα ερευνητικά προγράμματα είναι τέσσερα.

Ενώ έχει πετύχει και η καταγραφή λαϊκών δρώμενων που ο συνολικός αριθμός ανέρχεται σε τέσσερα προγράμματα (ερευνητικά).

Όσο και την δεκαετία του '80 και '90 έχουν γίνει εκδοτικές δραστηριότητες (βιβλία, περιοδικά, εφημερίδες κλπ) και ο συνολικός αριθμός ερευνητικών προγραμμάτων είναι 12 στον αριθμό.

Παράλληλα και η οργάνωση συμποσίων, συνεδρίων, σεμιναρίων και ημερίδων είχαν πραγματοποιηθεί στις δεκαετίες '80 και '90 και ο συνολικός αριθμός των ερασιτεχνικών προγραμμάτων ανέρχεται σε 6.

Τέλος πρέπει να σημειωθεί ότι ο φορέας πραγματοποίησε εμφανίσεις τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό, στην δεκαετία του '80 40 και 1 αντίστοιχα και στην δεκαετία του '90 60 και 4 αντίστοιχα. Αξιοσημείωτο είναι ότι η Δ.Ε.Π.Α.Μ. ανέπτυξε και άλλες δραστηριότητες όπως λαϊκή τέχνη, θέατρο σκιών, Αγιογραφία κλπ.

9.4.5 Συνεργασίες

Η Δ.Ε.Π.Α.Μ. της Μυτιλήνης έχει συμμετάσχει σε πολιτιστικά προγράμματα διεθνών οργανισμών τόσο στην δεκαετία του '80 όσο και του '90 και ανέρχεται στο συνολικό αριθμό των 8, τέτοια προγράμματα είναι της ορχήστρας, χορωδίας, χορευτικό. Ακόμη και προγράμματα της Ερωπαϊκής Ένωσης έχει συμμετάσχει η Δ.Ε.Π.Α.Μ. της Μυτιλήνης 5 συνολικά στον αριθμό της δεκαετίας '80 και '90, τέτοια προγράμματα είναι το Μουσικό Διεθνές Φεστιβάλ Γαλλίας, Πανελλήνιας Χορωδίας και Φεστιβάλ.

Οι συνεργασίες δεν σταματούν εδώ, συνεργάστηκα με φορείς αποδήμων και ο συνολικός αριθμός είναι 1 την δεκαετία του '90, ενώ την ίδια δεκαετία υπήρξε συνεργασία με την εκκλησία, σε συνολικό αριθμό 2, ενώ με την Τ.Α. έχει συμμετάσχει έως και 300 φορές

Υποθέτουμε ότι το ποσοστό εσόδων της Δ.Ε.Π.Α.Μ. είναι 100 δρχ. οι οποίες προέρχονται από:

ΠΙΝΑΚΑΣ 1
Καταμερισμός Ποσού 100 δρχ

ΕΤΗ	1980	1985	1990	1995
Ιδίου Πόρους	-	-	-	-
Άλλες Πηγές	100	100	100	100
ΣΥΝΟΛΟ	100	100	100	100

ΠΗΓΗ: Ιδία Έρευνα

Υποθέτουμε ότι το ποσό που λαμβάνεται από άλλες πηγές είναι 100 δρχ. οι οποίες προέρχονται από:

ΠΙΝΑΚΑΣ 2
Καταμερισμός Ποσού 100 δρχ.

ΕΤΗ	1980	1985	1990	1995
Τον Ιδιωτικό Τομέα	20	20	20	30
Τον Δημόσιο Τομέα	80	80	80	70
ΣΥΝΟΛΟ:	100	100	100	100

ΠΗΓΗ: Ιδία Έρευνα

Υποθέτουμε ότι το ποσό που λαμβάνεται από τον ιδιωτικό τομέα και το δημόσιο τομέα είναι 100 δρχ. οι οποίες προέρχονται από:

ΠΙΝΑΚΑΣ 3
Προέλευση Εσόδων Δ.Ε.Π.Α.Μ.

	1980	1985	1990	1995
Τοπική Αυτοδιοίκηση	45	50	65	60
Υπουργεία (λοιπά)	10	10	10	10
Νομαρχίες	15	15	0	0
Δημόσιους Οργανισμούς	0	0	0	0
Υπ. Πολιτισμού	15	10	10	10
Ευρωπαϊκά Προγράμματα	5	10	5	5
Χορηγίες	10	5	10	15
ΣΥΝΟΛΟ:	100	100	100	100

ΠΗΓΗ: Ιδία Έρευνα

Τις δεκαετίες '80 και '90 και μς κρατικούς φορείς ανέρχεται στις 20 φορές για τις ίδιες δεκαετίες. Ενώ ο φορέας δεν είναι μέλος αντιστοικων οργανώσεων. Τέλος άλλες συνεργασίες που ανέπτυξε η Δ.Ε.Π.Α.Μ. είναι οι αδελφοποιήσεις Δήμων και μελλοντικά σκέφτεται να συμμετάσχει σε Ευρωπαϊκά Προγράμματα με άλλους φορείς (Σεμινάρια).

9.4.6 Οικονομικά

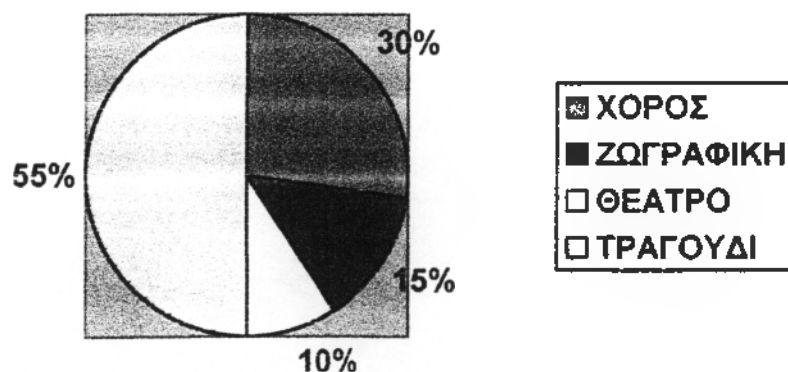
Υποθέτουμε ότι το συνολικό ποσό των εσόδων της Δ.Ε.Π.Α.Μ. είναι 100 δρχ. και διατίθεται κατά δραστηριότητες ως εξής:

Π Ι Ν Α Κ Α Σ 1
Καταμερισμός Ποσού 100 δρχ ανά Δραστηριότητα

	1980	1985	1990	1995
Χορού	30	35	35	20
Τραγούδι	45	40	40	50
Θέατρο	10	10	10	15
Ζωγραφική	15	15	15	15
ΣΥΝΟΛΟ:	100	100	100	100

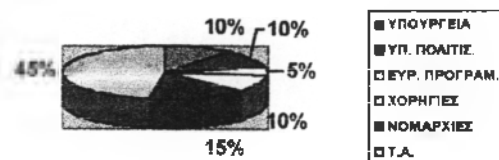
ΠΗΓΗ: Ιδία Έρευνα

Δ Ι Α Γ Ρ Α Μ Μ Α 1
Καταμερισμός Ποσού 100 δρχ ανά Δραστηριότητα

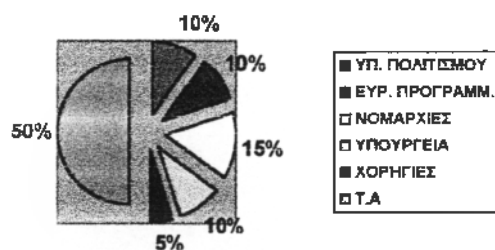

ΠΗΓΗ: Ιδία Έρευνα

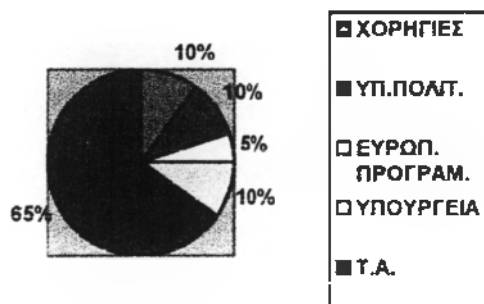
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2
Προέλευση Εσόδων Δ.Ε.Π.Α.Μ. 1980

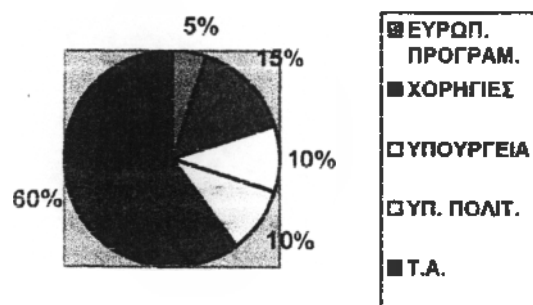
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3
Προέλευση Εσόδων Δ.Ε.Π.Α.Μ. 1985

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4
Προέλευση Εσόδων Δ.Ε.Π.Α.Μ. 1990

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5
Προέλευση Εσόδων Δ.Ε.Π.Α.Μ. 1995

Τελειώνοντας να αναφέρουμε ότι η Δ.Ε.Π.Α.Μ. για τις εκδηλώσεις που πραγματοποιήθηκαν, χρησιμοποίησε ερασιτέχνες και επαγγελματίες 50%-50% αντίστοιχα.

9.5 Ερασιτεχνικοί Φορείς Πολιτιστικής, Δημιουργίας υπόλοιπων δήμων της Νήσου Λέσβου.
(Μόλυβος, Σίγρι, Αγιάσου, Αγία Παρασκευή, Καλλονής).

9.5.1 Αποτελέσματα Έρευνας

9.5.1.1 Γενικά Στοιχεία

Σαν πρώτη κίνηση για την Επεξεργασία των Ερωτηματολογίων θεωρούμε απαραίτητο να αναφέρουμε τους ερασιτεχνικούς, πολιτιστικούς φορείς στους οποίους απευθυνθήκαμε και δέχτηκαν να μας απαντήσουν σε ερωτήσεις που αφορούν τον κάθε φορέα.

Π Ι Ν Α Κ Α Σ 1
Γενικά Στοιχεία Πολιτιστικών Φορέων

Α/Α	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ	ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΑ ΜΕΛΗ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΕΛΩΝ Δ.Σ.
1	ΑΓΙΑΣΟΣ Αναγνωστήριο Πνευματικό Κέντρο "Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ"	1894	250	7
2	Πολιτιστικός Καρναβαλικός Σύλλογος Αγιάσου "Ο ΣΑΤΥΡΟΣ"	1984	155	7
3	ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ Λέσχη Ομονοίας	1908	60	7
4	Λαογραφικός Σύλλογος	1975	150	7
5	Γεωργικό Σωματείο	1774	105	7
6	Ένωση Μικρασιατών (Καλλονής)	1998	150	5

7	Πολιτιστικός Όμιλος "Η ΜΗΘΥΜΝΑ"	1994	60	7
8	"ΘΕΟΦΑΝΗΣ ΣΥΓΡΙΑΝΗΣ" (Σίγρι)	1994	150	7

ΠΗΓΗ: Ιδία Έρευνα

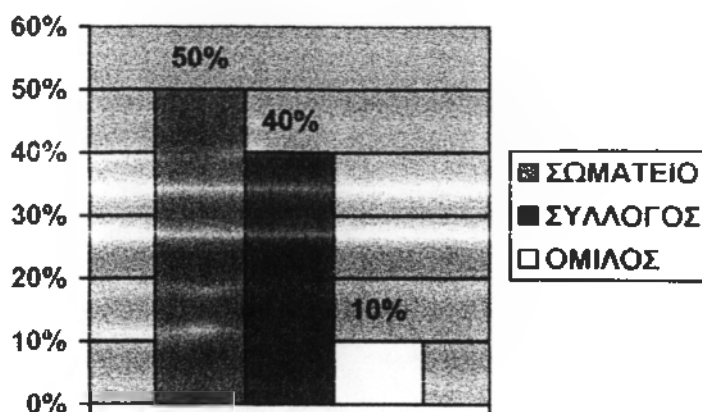
9.5.1.2 Οργανωτική Δομή

Οι 8 ερασιτεχνικοί Φορείς απεικονίζουν το Νομικό Καθεστώς τους ως εξής:

Π Ι Ν Α Κ Α Σ 1
Νομικό Καθεστώς Φορέων

ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΟΡΕΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ %
Σωματείο	4	50%
Ίδρυμα	-	0%
Σύλλογος	3	40%
Εταιρεία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα	-	0%
Όμιλος	1	10%

Δ Ι Α Γ Ρ Α Μ Μ Α 1
Νομικό Καθεστώς Φορέων

Από την έρευνά μας διαπιστώνουμε τελικά ότι το 50% είναι Λωματαία, το 40% Σύλλογοι και το 10% Ομίλοι, ενώ δεν υπάρχουν καθόλου Ιδρύματα και Εταιρίες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

Όσο αφορά τις θέσεις που έχουν οι συγκεκριμένοι ερασιτεχνικοί φορείς παρατηρούμε ότι το 56% φορέων είναι Υπεύθυνοι Δημοσίων Σχέσεων και το 30% είναι Υπεύθυνοι Οικονομικών.

Π Ι Ν Α Κ Α Σ 2
Υπεύθυνες θέσεις Φορέων

ΘΕΣΕΙΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΟΡΕΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΑ %
Γενικός Διευθυντής	1	2%
Υπεύθυνος Οικονομικών	4	30%
Υπεύθυνος Συντήρησης Εξοπλισμού	2	4%
Υπεύθυνος Τμημάτων	2	4%
Υπεύθυνος Δημοσίων Σχέσεων	5	56%
Υπεύθυνος Εκπαίδευσης (πχ μαέστρος, χοροδιδάσκαλος)	1	2%
Υπεύθυνος Θεατρικής Ομάδας		
Υπεύθυνος Έκδοσης Περιοδικού		
Υπεύθυνος Ιματιοθήκης		
Επιτροπή Ρεπερτορίου		
Επιτροπή Προγραμματισμού		
Επιτροπή Παράλληλων Εκδηλώσεων		
Σκηνοθέτης - Μουσικός	1	2%

ΠΗΓΗ: Ιδία Έρευνα

9.5.1.3 Υλικοτεχνική Υποδομή

Στη συνέχεια κάνουμε μια καταγραφή στην Υλικοτεχνική Υποδομή των Πολιτιστικών Συλλόγων ο πιο κάτω πίνακας.

Π Ι Ν Α Κ Α Σ 1
Υλικοτεχνική Υποδομή Φορέων

ΥΛΙΚΟΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΟΡΕΩΝ
Αίθουσα Διδασκαλίας	2
Οπτικοακουστικά Μέσα	3
Φορεσιές/Κουστούμια	4
Χώρος Παραστάσεων	3
Βιβλιοθήκη	4
Χώρος Στέγασης των Γραφείων	4
Ηλεκτρονικός Εξοπλισμός	2
Μουσικά Όργανα	3
Έπιπλα - Σκεύη - Εργαλεία	2
Σκοτεινός Θάλαμος	2
Αποθήκη Σκηνικών	1
Φροντιστήριο Θεάτρου	2
Ηχητικές και Φωτιστικές Εγκαταστάσεις	1
Πινακοθήκη	1
Λαογραφικό Μουσείο	1
Έκθεση Παιδικών Παιχνιδιών	1
Καρναβαλικές Εκδηλώσεις	1

ΠΗΓΗ: Ιδία Έρευνα

9.5.1.4 Στελεχιακό Δυναμικό

Στον πίνακα που βλέπουμε μας δείχνει το στελεχιακό δυναμικό των ερασιτεχνικών πολιτιστικών φορέων. Με τον όρο στελεχιακό δυναμικό εννοούμε το έμμισθο και άμισθο προσωπικό του κάθε φορέα, το οποίο προσφέρει τις υπηρεσίες του για να εκπληρώνουν τους στόχους επιστήμονες, χορευτές, οπερατέρ, σκηνοθέτες κλπ.

Π Ι Ν Α Κ Α Σ 1
Στελεχιακό Δυναμικό Φορέων

ΕΙΔΟΣ ΣΤΕΛΕΧΙΑΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΤΟΜΩΝ ΣΕ ΚΑΘΕ ΕΙΔΟΣ ΣΤΕΛΕΧΙΑΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ			
	ΑΜΙΣΘΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ %	ΕΜΜΙΣΘΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ %

ΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ	4	25%	1	16%
ΕΧΝΙΚΟ	8	30%	2	34%
ΟΙΚΗΤΙΚΟ	16	45%	4	50%
ΣΥΝΟΛΟ	28	100%	7	100%

ΠΗΓΗ: Ιδία Έρευνα

9.5.1.5 Στόχοι Φορέων

ΠΙΝΑΚΑΣ 1
Στόχοι Φορέων

ΣΤΟΧΟΙ	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ					ΣΥΝΟΛΟ
	ΚΑΘΟΛΟΥ	ΠΟΛΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΣ	ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΣ	ΜΕΤΡΙΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΣ	ΛΙΓΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΣ	
Διάσωση ολιτ. Κληρον.	0	6	0	2	0	8
άδοση Πολιτ. Ξηρονομιάς	0	5	1	0	2	8
Προβολή ολιτ. Κληρον.	0	3	4	0	1	8
Ανάπτυξη οιν. Σχέσεων	0	2	5	1	0	8
Ψυχαγωγία	0	4	3	1	0	8
Ανάπτυξη Διατήρηση Φυσικών Ικανοτήτων	0	2	1	1	4	8
Ύψιστοι με άλλους ολιτισμούς - Παραδόσεις	0	2	1	3	2	8
Προβολή της ετογραφικής Τέχνης	1	4	1	1	1	8

Καλλιέργεια της Θεατρικής Παιδείας στους Νέους	2	1	2	2	1	8
---	---	---	---	---	---	---

ΠΗΓΗ: Ιδία Έρευνα

9.5.1.6 Δραστηριότητες

- Υστερα από την επεξεργασία των ερωτηματολογίων βλέπουμε ότι 2 από τους 8 ερασιτεχνικούς φορείς έχουν εκδόσει βιβλία και περιοδικά, κασέτες, εικαστική μουσική, έκδοση δίσκου.
- Καθώς επίσης 2 από τους 6 φορείς κάνουν καταγραφή των πολιτιστικών δρώμενων.
- Παράλληλα και οι 8 ερασιτεχνικοί σύλλογοι έχουν οργανώσει συμπόσια, συνέδρια, σεμινάρια και ημερίδες γύρω στα 50 πραγματοποιήθηκαν το έτος 1990.
- Θα πρέπει να τονίσουμε επίσης ότι οι 5 από τους ερασιτεχνικούς φορείς του Νησιού, εκτός από τις συνηθισμένες δραστηριότητες εκπληρώνουν κι άλλες όπως: Θεατρικές παταστάσεις μικρού περιεχομένου ερασιτεχνικών θιάσων, χορευτικές εμφανίσεις, έκθεση φωτογραφίας, συγκέντρωση χρημάτων για βοήθεια ανθρώπων που αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα υγείας, ή πολέμων έκδοση λευκώματος με Ελληνικές Φορεσιές, οργάνωση συνεδρίων και λαογραφικών ερευνών, εκδρομές, παραδοσιακά πανηγύρια, επισκέψεις σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους. Ωστόσο επισημαίνουμε ότι οι χώροι στους οποίους γίνονται οι εκδηλώσεις είτε είναι πάρκα των πόλεων, είτε πλατείες, είτε χώροι που διαμορφώνονται εκείνη τη στιγμή.
- Τέλος 3 ερασιτεχνικοί φορείς συνεργάζονται με χώρες του εξωτερικού, βλέπουμε ότι 12 εμφανίσεις έγιναν τα έτη 1990 και 1980 υπάρχει συνεργασία με managers εάν είναι απαραίτητο.

Π Ι Ν Α Κ Α Σ 1
Εμφανίσεις στο Εξωτερικό των Φορέων

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΟΡΕΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΜΦΑΝΙΣΕΩΣ
ΔΕΚΑΕΤΙΑ '80	2	10
ΔΕΚΑΕΤΙΑ '90	1	2

ΠΗΓΗ: Ιδία Έρευνα

9.5.1.7 Συνεργασίες

Οι συνεργασίες των ερασιτεχνικών φορέων με άλλους τόπους του εξωτερικού δεν είναι πολλές, γιατί η Νήσος Λέσβος δεν είναι και σε μεγάλη πολιτιστική ανάπτυξη και οικονομική δυνατότητα.

Οι συνεργασίες είναι μόνο δύο όπως γιορτές λαδιών, και σαρδέλλας σε χώρους του εξωτερικού στην Ιταλία κυρίως.

Π Ι Ν Α Κ Α Σ 1
Συνεργασίες Φορέων με την Τ.Α.

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΟΡΕΩΝ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΤΕΙ ΜΕ ΤΗΝ Τ.Α.	ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΟΡΕΩΝ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΤΕΙ ΜΕ ΤΗΝ Τ.Α.
ΔΕΚΑΕΤΙΑ '80	1	1
ΔΕΚΑΕΤΙΑ '90	5	0

ΠΗΓΗ: Ιδία Έρευνα

Π Ι Ν Α Κ Α Σ 2
Αξιολόγηση Συνεργασιών Φορέων με την Τ.Α.

	ΟΧΙ	ΜΑΛΛΟΝ ΟΧΙ	ΕΤΣΙ & ΕΤΣΙ	ΜΑΛΛΟΝ ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΣΥΝΟΛΟ
ΔΕΚΑΕΤΙΑ '80	1	-	-	-	-	1
ΔΕΚΑΕΤΙΑ '90	3	-	2	-	-	5

ΠΗΓΗ: Ιδία Έρευνα

Π Ι Ν Α Κ Α Σ 3
Συνεργασίες Φορέων με Κρατικούς Φορείς

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΟΡΕΩΝ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΤΕΙ ΜΕ ΚΡΑΤΙΚΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΟΡΕΩΝ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΤΕΙ ΜΕ ΚΡΑΤΙΚΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ
ΔΕΚΑΕΤΙΑ '80	1	1
ΔΕΚΑΕΤΙΑ '90	2	0

ΠΗΓΗ: Ιδία Έρευνα

Π Ι Ν Α Κ Α Σ 4
Αξιολόγηση Συνεργασιών Φορέων με Κρατικούς Φορείς

	ΟΧΙ	ΜΑΛΛΟΝ ΟΧΙ	ΕΤΣΙ & ΕΤΣΙ	ΜΑΛΛΟΝ ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΣΥΝΟΛΟ
ΔΕΚΑΕΤΙΑ '80	-	-	1	-	-	1
ΔΕΚΑΕΤΙΑ '90	1	-	-	-	1	2

ΠΗΓΗ: Ιδία Έρευνα

9.5.1.8 Οικονομικά

Ας υποθέσουμε ότι το σύνολο των εσόδων των 6 ερασιτεχνικών πολιτιστικών φορέων είναι 100 δρχ που προέρχονται από:

Π Ι Ν Α Κ Α Σ 1
Καταμερισμός Ποσού 100 δρχ

	1995	1990
Ιδίους Πόρους	40	35
Άλλες Πηγές	60	65

ΠΗΓΗ: Ιδία Έρευνα

Επίσης και το ποσό που εισπράττουν από άλλες πηγές είναι υποθετικά 100 δρχ και προέρχονται από:

Π Ι Ν Α Κ Α Σ 2
Καταμερισμός Ποσού 100 δρχ

	1995	1990
Τον Ιδιωτικό Τομέα	15	25
Τον Δημόσιο Τομέα	85	65

ΠΗΓΗ: Ιδία Έρευνα

Ιδίοι Πόροι είναι έσοδα που προέρχονται από τον φορέα πχ εκδηλώσεις. Άλλες πηγές είναι έσοδα που προέρχονται από τρίτες πηγές πχ Νομαρχίες κλπ.

9.6 Συνολικά - Αποτελέσματα

Υστερα από την έρευνά μας διαπιστώσαμε ότι η Μυτιλήνη υστερεί σε μεγάλο βαθμό στην Πολιτιστική Ανάπτυξη και στα Πολιτιστικά της Δρώμενα.

Ενώ έχει πλούσιους πολιτιστικούς πόρους μένουν αναξιοποιήτα ο κόσμος του Νησιού δεν ενδιαφέρεται τόσο για την Πολιτιστική Ανάπτυξη ακόμα και μέσω αυτής της αύξησης του τουρισμού του Νησιού. Γιατί έχουν άλλους πόρους οικονομικούς π.χ. ελιά, λάδι, ψάρια, μένοντας στους παραδοσιακούς τρόπους παραγωγής κυρίως γιατί δεν έχουν ενημερωθεί.

Έχει τόσους πολλούς Πολιτιστικούς Φορείς που παραμένουν ανεκμετάλλευτοι, αδιαφορούν για την παρουσίαση των προϊόντων τους, καθώς επίσης, έχει πολλούς χώρους για παραστάσεις και εκδηλώσεις αλλά είναι αναξιοποίητα, το μόνο που επιδιορθώνεται εδώ και 1,5 χρόνο είναι το Δημοτικό Θέατρο, όσο για Κινηματογράφο μόνο ένα Θερινό που το έχει ιδιώτης και σπάνια κι αυτός φέρνει ταινίες. Τα πιο εντυπωσιακά σε εκδηλώσεις, είναι το Καρναβάλι, το Λεσβιακό Καλοκαίρι, το Πανηγύρι του Ταύρου της Αγίας Παρασκευής και τα Πανηγύρια μεγάλων Αγίων όπως ο Άγιος Ταξιάρχης, ο Άγιος Ραφαήλ, τα οποία αποφέρουν μεγάλη απήχηση στον κόσμο και εντυπωσιακά αποτελέσματα. Ο κόσμος μένει ευχαριστημένος και περνά ευχάριστα τις ημέρες εκείνες των εκδηλώσεων και επισκέπτονται το νησί κάθε χρόνο από όλο τον κόσμο. Βέβαια θα έπρεπε να έχουν γίνει περισσότερα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10

10. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Από όλη την έρευνά μας κατά την συγκέντρωση υλικού και συγκέντρωση υλικού και συγγραφή της παρούσας εργασίας οδηγούμεθα στη διατύπωση του παρακάτω συμπεράσματος - πρότασης:

10.1 ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ-ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Οι πολίτες – κάτοικοι στην Νήσο Λέσβο δεν συμβάλλουν σε μεγάλο βαθμό, δηλαδή δεν ενδιαφέρονται τόσο για την πολιτιστική ανάπτυξη όσο ενδιαφέρονται για την οικογενειακή τους ζωή και για το πως θα κερδίσουν περισσότερα χρήματα με παραδοσιακούς τρόπους. Υπάρχουν βέβαια οι λίγοι που θα προσπαθούν όσο μπορούν, δεν αρκούν μόνο αυτοί όμως πρέπει όλοι οι πολίτες να καταλάβουν ότι αυτά είναι κάποια χαρακτηριστικά στοιχεία που τους κάνουν να ξεχωρίζουν και ότι δεν μπορούν να έχουν όλοι μια τέτοια Ιστορική Πολιτιστική Κληρονομιά που τους χάρισε το παρελθόν, θα πρέπει να το εκμεταλλευτούν και να το αξιοποιήσουν όσο το δυνατόν καλύτερα και με πιο αποτελεσματικό τρόπο.

Η συμβολή στα οικονομικά προβλήματα που αντιμετωπίζει η πολιτιστική κληρονομιά είναι πολλή μικρή από τους πολίτες βέβαια σε κανένα δεν μπορεί να επιβάλλει η Τ.Α. να προσφέρει οικονομική ενίσχυση γιατί και κανένας δεν είναι υποχρεωμένος, απλώς θα πρέπει ο ίδιος να ευαισθητοποιηθεί και να καταλάβει ότι έχει κάτι πολύτιμο το οποίο θα πρέπει να το προστατεύσει και να το αξιοποιήσει σε μεγαλύτερο βαθμό.

10.2 ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΝΗΣΙΟΥ

Το νησί υστερεί σε μεγάλο βαθμό, έτσι σαν πρώτος στόχος είναι να κατασκευαστεί το Δημοτικό Θέατρο για να μπορούν οι υπάρχοντες σύλλογοι και γενικά οι φορείς να ανεβάζουν παραστάσεις και εκδηλώσεις. Ένας δεύτερος στόχος είναι το Λεσβιακό Καλοκαίρι να το οργανώνουν και το χειμώνα σαν Λεσβιακό χειμώνα, δηλαδή να παρουσιάζουν κάποιες εκδηλώσεις. Το νησί βέβαια έχει ένα σημαντικό μειονέκτημα. Του λείπουν οι επιχορηγήσεις στον πολιτισμό. Οι μόνοι που προσφέρουν μικρά ποσά είναι το ΛΟΤΤΟ και το ΥΠ.ΠΟ. Βέβαια από τον κρατικό φορέα. Ενώ αντίθετα από ιδιωτικό φορέα γίνονται μικρές χορηγίες από την Ναυτιλιακή Εταιρεία και από ασφαλιστικές εταιρείες απλά για διαφημιστικούς λόγους. Γενικά η πολιτιστική ανάπτυξη έχει πέσει σε ένα μεγάλο λήθαργο μακράς διάρκειας. Παράλληλα σαν σκοπό έχουν να προσλάβουν προσωπικό ειδικευμένο στον πολιτιστικό τομέα, ένα ακόμη πρόβλημα που έχουν είναι το οικονομικό και το

συγκοινωνιακό πως θα έρχονται από την Αθήνα το προσωπικό που θα προσλάβουν για τους φορείς και συλλόγους.

Τελειώνοντας πρέπει να τονισθεί ότι όλοι οι Δήμοι καταβάλλουν υπέρογκες προσπάθειες για να βελτιώσουν τις συνθήκες του πολιτισμού επειδή ο κόσμος του νησιού είχαν σοβαρά προβλήματα οικονομικά και δεν μπορούν να βοηθήσουν. Ωστόσο διαπιστώνουμε ότι μια φορά το χρόνο διοργανώνουν πολλές πολιτιστικές δραστηριότητες-εκδηλώσεις και σε το συνεχίζουν με μεγαλύτερο ρυθμό και σε πιο σύντομο χρονικό διάστημα.

10.3 ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΟΥ ΜΑΖΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΝΕΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΜΕ ΣΤΟΧΟ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΛΕΣΒΟΥ.

Η σταδιακή μεταβολή του τουριστικού προτύπου από το μαζικό τουρισμό παραλίας που βασίζεται στις υπηρεσίες εστίασης και διανυκτέρευσης σε πιο σύνθετα και εξειδικευμένα προϊόντα που καλύπτουν τις όλο και περισσότερο διαφοροποιούμενες ανάγκες της αγοράς μπορούν να αξιοποιηθούν έτσι ώστε να διαφοροποιηθεί το προσφερόμενο τουριστικό προϊόν από τα νησιά της Περιφέρειας. Το φυσικό περιβάλλον της Λέσβου, το Πανεπιστήμιο Αιγαίου κλπ μπορούν να αποτελέσουν τη βάση για την ανάπτυξη νέων μορφών ενεργού και επιλεκτικού τουρισμού (πολιτιστικού, εκπαιδευτικού, συνεδριακού, περιβαλλοντικού, ιαματικού, ναυταθλητικού,.....) διατηρώντας και αξιοποιώντας όλους τους τοπικούς πόρους. Τα τοπικά προϊόντα του πρωτογενούς και του δευτερογενούς τομέα καθώς και οι νέες σύγχρονες υπηρεσίες που θα αναπτυχθούν θα στηρίξουν καθοριστικά την νέα μορφή τουριστικής ανάπτυξης, ενώ παράλληλα θα βρουν σ' αυτήν μια νέα αγορά για τα προϊόντα τους.

Η υλοποίηση των παραπάνω χρειάζεται διατομικές παρεμβάσεις με αιχμή του δόρατος το περιβάλλον και τον πολιτισμό. Οι επεμβάσεις σε μνημεία και σε κτίρια που καοακτηρίζουν την τοπική ιστορία - όπως είναι τα επιβλητικά αλλά και συχνά εγκαταλειμμένα βιομηχανικά κτίρια, τα μεσαιωνικά μνημεία αλλά και τα αγροτικά κτίρια, η δημιουργία θεματικών μουσείων και εκθεσιακών χώρων με τις σύγχρονες αντιλήψεις, η προβολή της πολιτιστικής δημιουργίας παλαιότερης και πρόσφατης στις τέχνες και στα γράμματα (πχ. με πολιτιστικές διαδρομές από τη Σαπφώ ως τον Ελύτη), η ανάδειξη περιοχών ιδιαίτερου φυσικού κάλους με τη δημιουργία των κατάλληλων υποδομών (εκθεσιακών χώρων, παρατηρητηρίων, διαδρομών) αλλά και υπηρεσιών (video, εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε υπολογιστές κλπ), η ανάδειξη των θερμών-ιαματικών πηγών σε κέντρα φυσικής ζωής, αποτελούν μερικές από τις δυνατότητες που παρέχει ο ανεκμετάλλετος μέχρι σήμερα πλούτος του Νησιού.

Οι παρεμβάσεις αυτές θα παραμείνουν αποσπασματικές και αναποτελεσματικές αν δεν συνοδευτούν από τις απαραίτητες οργανωτικές παρεμβάσεις που σχετίζονται με την οργάνωση και την προώθηση των νέων πολιτιστικών τουριστικών προϊόντων. Η θεσμοθέτηση μόνιμων οργάνων σε δημοτικό και νομαρχιακό επίπεδο, των οποίων η συνεχής

δράση να στηρίζεται σε επιστημονική βάση, είναι απαραίτητη. Όπως απαραίτητα είναι η εκπαίδευση στελεχών που θα αναλάβουν τον συντονισμό των δράσεων, την οργάνωση πολιτιστικών και αθλητικών εκδηλώσεων, την οργάνωση συνεδρίων, την στελέχωση των τοπικών γραφείων τουρισμού και πληροφόρησης κλπ.

- **Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας με στροφή σε τυποποιημένα προϊόντα ποιότητας-διαφοροποίηση της απασχόλησης.**

Η ορθολογική οργάνωση του πρωτογενούς τομέα σε όλες τις φάσεις της παραγωγικής διαδικασίας (παραγωγή, επεξεργασία, τυποποίηση και διακίνηση) είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την επιβίωση του τομέα που κινδυνεύει όχι μόνο από χαμηλά εισοδήματα που αποθαρρύνουν την συνέχιση της συστηματικής απασχόλησης αλλά και από την γήρανση του αγροτικού πληθυσμού που δυσκολεύει να δεχθεί τις αναγκαίες καινοτομικές παρεμβάσεις.

Η ανταγωνιστικότητα του τομέα μπορεί να επιτευχθεί τόσο με δράσεις που να στοχεύουν στη μείωση του κόστους παραγωγής (με έργα γενικής υποδομής και διαθρωτικές παρεμβάσεις σε επίπεδο προϊόντων (χειρισμός πρώτης ύλης, επεξεργασία, τυποποίηση και σήμανση προϊόντων) που θα πρέπει αναλάβουν κύρια οι νέοι αγρότες, αξιοποιώντας όλα τα διαθρωτικά μέτρα που θα έχει θεσπίσει η ΕΕ (βιολογικές καλλιέργειες, αγροτο-περιβαλλοντικά μέτρα κλπ). Οι τελευταίοι θα πρέπει να αντικαταστήσουν τους μεγάλης ηλικίας αρχηγούς των αγροτικών εκμεταλλεύσεων.

Έμφαση πρέπει να δοθεί στα βασικά προϊόντα του Νησιού όπως το λάδι, το ούζο, το κρασί, τα ψάρια και τα τυροκομικά με την εκπόνηση ειδικών ολοκληρωμένων προγραμμάτων δράσης.

Η στήριξη της πολυάσχολης με την επέκταση των ευνοϊκών ρυθμίσεων από τους αγρότες στους παραγωγούς, αλλά και την προώθηση δράσεων όπως ο αγροτουρισμός συμβάλλουν ουσιαστικά στην στήριξη του εισοδήματος των μειονεκτικών περιοχών, στην διατήρηση του αγροτικού περιβάλλοντος (φυσικού και δομημένου) και στην στήριξη άλλων δραστηριοτήτων (πχ νέων μορφών τουρισμού), ενώ παράλληλα βρίσκεται μέσα στη λογική της προωθούμενης από την ΕΕ ανάπτυξης της υπαίθρου.

Η υλοποίηση των παραπάνω προϋποθέτει την συστηματική προώθηση τριών υποστηρικτικών δράσεων: α) εφαρμοσμένη έρευνα για όλο το φάσμα των δράσεων από την επιλογή των καλλιεργειών μέχρι την σχεδίαση νέων μεταποιημένων προϊόντων με βάση τις τοπικές πρώτες ύλες (πχ αρωματισμένο λάδι), β) δίκτυο συμβούλων αγροτικής ανάπτυξης που θα ασχολούνται από την διάχυση των καινοτομιών που θα προκύπτουν από την έρευνα και των πληροφοριών, μέχρι την υποβοήθηση αγροτών, ομάδων παραγωγών και συνεταιρισμών στην κατάρτιση προτάσεων και συμπλήρωση των πολλαπλών εντύπων που είναι απαραίτητα και γ) κατάρτιση αγροτών.

- **Ανάδειξη της περιοχής ως τμήματος του πολιτιστικού, περιβαλλοντικού και ερευνητικού πάρκου του Αιγαίου με την ανάπτυξη νέων υπηρεσιών προς την παγκόσμια κοινότητα.**

Η αξιοποίηση της θέσης του Νησιού στη ζώνη του ήλιου δεν είναι σκόπιμο να γίνει μόνο με βάση τον ηλιοτροπικό τουρισμό αναψυχής μικρής διάρκειας που είναι αναπόφευκτα προσανατολισμένες κυρίως στην καλοκαιρινή περίοδο. Η μοναδικότητα του Αιγαίου αποτελεί από αρχαιοτάτων χρόνων πηγή έμπνευσης και δημιουργίας τόσο στον πολιτικό τομέα όσο και στην επιστήμη και στην τεχνολογία. Η καταγωγή της πλειοψηφίας των επτά σοφών της Αρχαίας Ελλάδας αλλά και κατασκευές όπως το Ευπαλίνειο Όρυγμα το αποδεικνύουν.

Εδώ και τόσα χρόνια παρουσιάζεται μια νέα ζήτηση από την Ελληνική και παγκόσμια κοινότητα για μακράς διάρκειας παραμονή στον αιγαιοπελαγίτικο χώρο που να συνοδεύεται με παραγωγική δημιουργία κύρια στους τομείς της επιστήμης και του πολιτισισμού με άμεσες ή έμεσες διασυνδέσεις με τον τομέα της παραγωγής. Δράσεις όπως η δημιουργία "Σταθμού θαλάσσιας έρευνας, διάσωσης και προστασίας του θαλάσσιου περιβάλλοντος", "Κέντρου υποστήριξης λειτουργιών ναυτιλίας", "Ινστιτούτο Πυθαγόρειας Φιλοσοφίας", Ικάριου Ακαδημίας" η "Αξιοποίηση ήπιων μορφών ενέργειας" κλπ που αποτελούν προτάσεις των νομαρχιών, είναι ένα δείγμα των δυνατοτήτων αυτών. Η διασύνδεσή τους με όσα αναφέρονται στους άλλους τομείς είναι εύγλωττη.

- **Στήριξη των ΜΜΕ**

Αφορά τόσο τον κλάδο της μεταποίησης, όσο και τις επιχειρήσεις των άλλων κλάδων που είναι στην πλειοψηφία τους έχουν λιγότερους από 10 εργαζόμενους. Εστιάζεται στην δημιουργία των προϋποθέσεων εκείνων για αποτελεσματική παραγωγή και διακίνηση των προϊόντων και των υπηρεσιών με την παροχή κάθε είδους υπηρεσιών υποστήριξης, τόσο των υπάρχουσών μονάδων όσο και αυτών που θα ήθελαν να εγκατασταθούν.

2. Στις δράσεις εκείνες που η υλοποίησή τους θα συμβάλλει ουσιαστικά στην βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των κατοίκων. Ειδικότερα αναφέρονται:

- **Βελτίωση υποδομών και υπηρεσιών κοινής ωφέλειας και της προσπελασιμότητας των πολιτών σ' αυτές.**

Η δράση αυτή αναφέρεται κυρίως σε υπηρεσίες όπως η υγεία, η κοινωνική πρόνοια, η παιδεία (συμπεριλαμβανομένης και της προσχολικής), οι υπεραστικές συγκοινωνίες, οι τηλεπικοινωνίες, το ταχυδρομείο κλπ και γενικά σε όλες τις υπηρεσίες δημοσίου συμφέροντος. Η βελτίωση των υποδομών και των υπηρεσιών που παρέχονται από τους τομείς αυτούς εξαρτάται από την αναγκαία επανεξέταση της χωροταξικής τους οργάνωσης, την ποιοτική και ποσοτική αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού, την χρήση των

σύγχρονων τεχνολογιών και κυρίως από την υιοθέτηση των σύγχρονων standards οργάνωσης των υπηρεσιών και εξυπηρέτησης του κοινού. Παράλληλα, η ενίσχυση του Πανεπιστημίου Αιγαίου για την ολοκλήρωση των υποδομών και των λειτουργιών του έτσι ώστε να διευρύνει ακόμη περισσότερο τον αναπτυξιακό του ρόλο, θεωρείται πρώτης προτεραιότητας αναπτυξιακή επιλογή.

Οι υποδομές και δραστηριότητες πολιτισμού και αναψυχής παρουσιάζουν έλλειμμα στην Περιφέρεια και κυρίως στις αγροτικές περιοχές. Η οημιουργία και η σωστή λειτουργία τέτοιων χώρων μπορεί να συμβάλει όχι μόνο στην σύγχρονη πολιτιστική παραγωγή, αλλά και στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων των νέων.

- Βελτίωση της ποιότητας του αστικού και του φυσικού περιβάλλοντος.

Η διατήρηση των ιδιαίτερα ευαίσθητων οικοσυστημάτων του νησιωτικού χώρου αλλά και της υψηλής αισθητικής και αρμονίας δομημένου περιβάλλοντος εξυπηρετεί όχι μόνο την ποιότητα ζωής των κατοίκων μακροχρόνια, αλλά αποτελεί ταυτόχρονα το φυσικό πλαίσιο για την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων που αναφέρθηκαν προηγούμενα που αναμένεται να έχουν καταλυτικά θετικές επιπτώσεις στην οικονομική ανάπτυξη της Περιφέρειας. **Το φυσικό και δομημένο περιβάλλον υψηλής ποιότητας θα μπορούσε να αποτελέσει καθοριστικό στοιχείο της εικόνας που θα προωθούν τα νησιά προς τα έξω-αξιοποιώντας την διεθνή συγκυρία - δημιουργώντας ένα θετικό κλίμα για τα προϊόντα και τις υπηρεσίες που προσφέρουν.**

Κατά συνέπεια η προστασία, διαχείριση και ανάδειξη δασών, οικοσυστημάτων, (χερσαίων, παραθαλάσσιων και θαλάσσιων) και αγροτικών τοπίων αποτελεί δράση πρώτης προτεραιότητας που δεν μπορεί να θυσιάζεται σε εφήμερες σκοπιμότητες όπως πχ η ταχύτερη και φτηνότερη εκτέλεση έργων υποδομής ή ιδιωτικών κατασκευών. Επομένως οι Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων πρέπει να γίνουν ουσιαστικές και χρειάζεται να προβλεφθούν συνολικά πόροι γι' αυτές. Παράλληλα η εκπόνηση διαχειρηστικών σχεδίων σε όλες τις προστατευόμενες περιοχές, θα αναδείξει όχι μόνο την οικολογική αξία των περιοχών, αλλά και την οικονομική τους αξία με την δημιουργία νέων δραστηριοτήτων και επαγγελμάτων (φύλακες, οικοξεναγοί, δημιουργοί οικο-μουσείων κλπ).

Τα έργα ύδρευσης - αποχέτευσης - διαχείρισης απορριμάτων πρέπει να στηριχθούν στις νέες αντιλήψεις περί ορθολογικής διαχείρισης πόρων και αποβλήτων με στόχο την προληπτική μείωση των πιέσεων στο περιβάλλον, αντί της κατασκευής μεγάλων τεχνικών έργων αποκατάστασης - λύσης του προβλήματος. Αυτό είναι εφικτό κυρίως εξ αιτίας των μικρών συγκεντρώσεων πληθυσμού.

Η δημιουργία πολλών μικρών φραγμάτων για τον εμπλουτισμό του υδροφόρου ορίζοντα περιορίζοντας την αναγκαιότητα για όλο και βαθύτερες γεωτρήσεις αλλά και για πολυδάπνες λιμνοδεξαμενές, η ανακύκλωση - επανάχρηση των απορριμάτων, η χρήση αποκεντρωμένων

πιστηγμάτων διαχείρισης υγρών αποβλήτων όπου αυτό είναι δυνατό και αποτελεσματικό, σωστά σχεδιασμένων και συνοδευμένων από την κατάλληλη ενημέρωση και περιβαλλοντική εκπαίδευση, θα επιτρέψουν, εκεί που είναι δυνατό, την μείωση των αναγκών σε πιστώσεις, την καλύτερη κάλυψη των αναγκών αλλά και θα επιτύχουν την καλύτερη ποιότητα περιβάλλοντος.

Η αξιοποίηση των τοπικών πόρων (π.χ γεωθερμία) για την ανάπτυξη ήπιων μορφών ενέργειας όπως και τα προγράμματα εξοικονόμησης ενέργειας (πχ. προγράμματα σε δημόσια κτίρια, εφαρμογή κινήτρων στους ιδιώτες) θα πρέπει επίσης να προωθηθούν για να αντιμετωπιστούν προβλήματα που προκύπτουν από την αύξηση της κατανάλωσης, αλλά και τα τοπικά προβλήματα ατμοσφαιρικής ρύπανσης και θορύβου.

Τέλος, οι παρεμβάσεις στο υφιστάμενο πολεοδομικό ιστό, οι επεκτάσεις των οικισμών που προκύπτουν κύρια κάτω από την πίεση της τουριστικής ανάπτυξης και η εκτός οικισμών δόμηση θα πρέπει να ακολουθήσουν την ίδια λογική. Η δημιουργία χώρων αποκλειστικής κίνησης πεζών στα εμπορικά κέντρα αλλά και στις περιοχές περιπάτου-αναψυχής, η δημιουργία χώρων στάθμευσης αυτοκινήτων, η δημιουργία εμποδίων στην διαμπερή κίνηση των αυτοκινήτων με παράλληλη βελτίωση των αστικών συγκοινωνιών, η κατασκευή παρακαμπτήριων δρόμων, η αύξηση και η διαμόρφωση κοινόχρηστων χώρων, οι παρεμβάσεις στις προσόψεις των κτιρίων, η ενεργός πολιτική για την επισκευή και επανάχρηση διατηρητέων και ιστορικών κτιρίων, η υπόγεια καλώδιωση των δικτύων ΟΤΕ, ΔΕΗ, τηλεόρασης κατά προτεραιότητα σε παραδοσιακούς οικισμούς κλπ αποτελούν σχετικά μικρής κλίμακας παρεμβάσεις που όμως συμβάλλουν καθοριστικά στην αναβάθμιση της ζωής των κατοίκων.

Η ανάπτυξη πιλοτικών και πρότυπων ενεργειών στον τομέα του περιβάλλοντος εκτός από την βελτίωση της ποιότητας ζωής και την προστασία του περιβάλλοντος μπορούν να αναδείξουν τη Νήσο ως σημείο αναφοράς για περιβαλλοντικές δράσεις εθνικής ή ευρύτερης εμβέλειας με πολλαπλασιακά αποτελέσματα.

10.4 Η ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΝΗΣΙΟΥ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΗ ΓΙΑ ΤΗ ΓΕΝΙΚΟΤΕΡΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ.

Το Νησί επειδή όπως αναφέρθηκε στο προηγούμενο υπό κεφάλαιο (8) έχει σοβαρά οικονομικά προβλήματα ο κόσμος του νησιού αντιμετωπίζει οικονομικές δυσχέρειες, ανεργία σε μεγάλο βαθμό, γι' αυτό άλλωστε δεν δίνουν μεγάλο ενδιαφέρον προς τον Πολιτισμό.

Καθώς επίσης οι χορηγίες και οι επιχορηγήσεις είναι πολύ μικρές όπως είχαμε αναφερθεί από το υπο κεφάλαιο (3.1) το ποσό που χρηματοδοτούν ανάρχεται 7.000.000 δρχ το χρόνο για όλες τις εκδηλώσεις με αποτέλεσμα να μην είναι αρκετά μεγάλο για να καλύψει όλες τις ανάγκες και πολλές φορές ούτε και τις πρώτες ανάγκες. Με αποτέλεσμα να μην μπορούν να κάνουν μετακινήσεις ανταλλαγές, προσκλήσεις καλλιτεχνών και άλλες τέτοιες δραστηριότητες με

αποτέλεσμα να μην μπορούνε να συνεργαστούν με άλλους τόπους, χώρες, πόλεις και με αποτέλεσμα να μην μπορούμε να γνωρίζουμε τα ήθη – έθιμα των άλλων τόπων. Με λίγα λόγια παίζει σημαντικό ρόλο τα οικονομικά που υστερεί σε σημαντικό ρόλο τα οικονομικά που υστερούν σε μεγάλο βαθμό, άρα χρειάζεται οικονομική ποιότητα ζωής. Επίσης απόρροια όλων αυτών είναι η αδυναμία σύνδεσης της πολιτιστικής ανάπτυξης με τη γενικότερη ανάπτυξη του τόπου.

10.5 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ - ΣΧΕΔΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΝΗΣΙΟΥ

Μερικές και βασικές προτάσεις – σχέδιο πολιτιστικής ανάπτυξης στο σχεδιασμό συνολικής ανάπτυξης είναι η εξής:

1. Χρηματική ενίσχυση από τον ιδιωτικό φορέα (μεγαλύτερες χορηγίες).
2. Χρηματική ενίσχυση από τον κρατικό φορέα (επιχορηγήσεις) μεγαλύτερη.
3. Κτιριακή Υποδομή για τους ερασιτεχνικούς φορείς.
4. Τμήμα στο Πανεπιστήμιο για το θέμα της Λαογραφίας.
5. Υλικοτεχνικό εξοπλισμό (έπιπλα, όργανα, Η\Υ, στολές κ.α)
6. Μηχανικό εξοπλισμό (αυτοκίνητα, λεοφορεία) για τις μετακινήσεις των συλλόγων.
7. Διοικητικό-τεχνικό και ειδικευμένο προσωπικό για τους ερασιτεχνικούς φορείς (χορευτές, σεναριογράφοι, σκηνοθέτες κ.α.)
8. Χώροι εξωτερικοί (πάρκα, πλατείες) κατάλληλα διαμορφωμένοι.
9. Νέοι πολιτιστικοί σύλλογοι, επειδή είναι λιγστοί σε όλο το νησί ή οι περισσότεροι έχουν προσωρινά σταματήσει για διάφορους λόγους και έτσι έχουν πέσει σε λήθαργο.
10. Καλύτερο οδικό δίκτυο.
11. Να γίνουν πιο φθηνά τα εισιτήρια και της Ολυμπιακής και της Ναυτιλιακής Εταιρείας, γιατί ο κόσμος το σκέφτεται λόγω χρημάτων.
12. Προβολή και διαφήμιση του Νησιού.
13. Να κατασκευάσουν την πρέπουσα υποδομή.
14. Να αντιληφθούν την τουριστική συνείδηση του νησιού.
15. Εκθεση στο εξωτερικό και στην Ελλάδα για το νησί.

10.6 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΜΕΛΕΤΗ

Στο σημείο αυτό, όπου έχει ήδη αναλυθεί η σημερινή κατάσταση, έχουν εντοπισθεί τα πλεονεκτήματα αλλά και οι αδυναμίες της Περιφέρειας, πρέπει να εξιδικευθούν οι βασικοί στόχοι του ΣΠΑ. Οι στόχοι αυτοί θα πρέπει να εναρμονίζονται με τις ευρωπαϊκές και εθνικές προτεραιότητες που είναι:

- Η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των οικονομιών έτσι ώστε να δημιουργηθούν βιώσιμες (σταθερές) θέσεις εργασίας μέσα από την δημιουργία των αναγκαίων υποδομών.

- Η ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής του πληθυσμού και η αύξηση της απασχόλησης κυρίως μέσα από την αναβάθμιση των ανθρώπινων πόρων, δημιουργώντας προϋποθέσεις ισότιμης πρόσβασης στη γνώση και στις κοινωνικές υπηρεσίες.
- Η ισορροπημένη ανάπτυξη μεταξύ αστικού και αγροτικού χώρου (υπαίθρου) με συνετή διαχείριση και ανάπτυξη της φυσικής και της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Οι στόχοι θα πρέπει να αξιοποιούν τις ευκαιρίες που δίνουν τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της περιοχής και να αντιμετωπίζουν ουσιαστικά και αποτελεσματικά τις υπάρχουσες απειλές που μπορούν να διακυβεύσουν το μέλλον της Νήσου και να εμποδίσουν τη σύγκλιση της προς τους στόχους της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής.

«Οι διαπιστωθείσες ανεπάρκειες σχεδιασμού και επιλογής πολιτικής εντοπίζονται:

1. Στη μη διάθεση επαρκών πόρων για την προετοιμασία έργων.
2. Στην έλλειψη Master Plan σε επίπεδο Περιφέρειας, Νομού και Νησιού.
3. Στην έλλειψη κλαδικών μελετών σε όλους τους τομείς παραγωγής, προσαρμοσμένων στις ιδιαιτερότητες της Περιφέρειας.
4. Στην ανεπάρκεια στο σχεδιασμό της αγροτικής ανάπτυξης (αγροτουρισμός, αγροτοβιομηχανία, αγροτική οδοποιία).
5. Στην έλλειψη τεχνολογίας – τεχνογνωσίας των μέσων εφαρμογής.»

Η γνώμη μας είναι ότι η Περιφέρεια πρέπει άμεσα να εμπλακεί στην διαδικασία κάλυψης των πιο πάνω ελλείψεων, έστω και με την καταγραφείσα μέχρι σήμερα καθυστέρηση, διαφορετικά κινδυνεύει να ανακυκλώσει τις ίδιες ανεπάρκειες σχεδιασμού και επιλογής των μέσων πολιτικής, όπως αυτές που διαπιστώθηκαν κατά τον Σχεδιασμό.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. κ. Α. Βαγιώνα, "Πολιτισμός & Τοπική Αυτοδιοίκηση Πρακτικά Συνεδρίου Τ.Ε.Δ.Κ.ΝΑ".
2. Δαράκη Πέπη, 'Πολιτισμός & Τοπική Αυτοδιοίκηση' Εκδόσεις Πατάκη Αθήνα 1996.
3. Ελευθεριάδης Μίμης, 'Λέσβος το Νησί της Σαπφώς' Εκδόσεις Μιχάλης Τουμπής Α.Ε. Αθήνα 1997.
4. Ευρυδίκη Σιφναίου, "Λέσβος Οικονομική Κοινωνική Ιστορία" Έτος 1840-1912.
5. Ημερησία Εφημερίδα, "Τα Αιολικά Νέα - Ηχώ" Έτος 1998.
6. Κ. Ν. Παπαμικρούλης, "Πολιτισμός & Τοπική Αυτοδιοίκηση Τ.Ε.Δ.Κ.Ν.Α".
7. κ. Κ. Πογκά, "Πολιτισμός και Τοπική Αυτοδιοίκηση Πρακτικά Συνεδρίου Τ.Ε.Δ.Κ.Ν.Α".
8. κ. Γ. Πρωτοπαππάς και Κ. Νέαρχου Πρακτικά Συνεδρίου "Πολιτισμός & Τοπική Αυτοδιοίκηση Τ.Ε.Δ.Κ.Δ.Α".
9. Σύνδεσμος Φιλολόγων Ν. Λέσβου "Ιστορία της Λέσβου" Γ' Έκδοση Μυτιλήνη 1998.
10. Υπουργείο Ν. Γενιάς & Αθλητισμού, "Μία Πολιτιστική για την ανάπτυξη του ιστού των Πολιτιστικών Φορέων" 1998.
11. κ. Φουρναράκης Καθηγητής ΤΕΙ. Κ. "Σχέσεις ΟΤΑ με ΕΟΚ", Έτος 1998.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΦΟΡΕΑ

1.1. Επωνυμία του πολιτιστικού φορέα:
Έτος ίδρυσης

2. Η ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ

2.1. Το επίσημο νομικό καθεστώς χαρακτηρίζει το φορέα ως:

Σωματείο Ίδρυμα

2.2. Ο αριθμός των εγγεγραμμένων μελών του είναι

2.3. Ο αριθμός των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου είναι

2.4. Η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.) είναι:

A/A	Θέση στο Δ.Σ. (π.χ. Πρόεδρος, Ταμίας, Γραμματέας κ.τ.λ.)	Γραμματικές γνώσεις ¹ (Τίτλοι σπουδών)	Συμμετοχή σε Δ.Σ. ² (Αριθμητικά σε έτη)
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			

2.5. Το καταστατικό του φορέα προβλέπει ανάδειξη νέου Διοικητικού Συμβουλίου κάθε:

α) Ένα έτος Δύο έτη Τρία έτη

β) Με εκλογές ή με άλλο τρόπο

2.6. Ποιες από τις παρακάτω θέσεις υπάρχουν στο σύλλογό σας;

Γενικός διευθυντής Υπεύθυνος δημοσίων σχέσεων
Υπεύθυνος οικονομικών Υπεύθυνος εκπαίδευσης (χοροδιδάσκαλος)
Υπεύθυνος συντήρησης εξοπλισμού Ή άλλο
Υπεύθυνοι τμημάτων

2.6.1. Οι παραπάνω θέσεις της ερώτησης 2.6. υπάρχει και κατά τμήμα;

ΝΑΙ ΟΧΙ

Αναφέρατε τους τίτλους σπουδών που έχουν πραγματοποιήσει π.χ. απολυτήριο λυκείου, απολυτήριο δημοτικού,

3.2 Διακρίνετε την υλικοτεχνική υποδομή της ερώτησης 3.1. κατά τμήμα:

ΤΜΗΜΑ

- 3.1.1. Αίθουσα διδασκαλίας
- 3.1.2. Οπτικοακουστικά μέσα (π.χ. T.V., Video, Stereo, Camera)
- 3.1.3. Φορεσιές / κοστούμια
- 3.1.4. Χώρος παραστάσεων (π.χ. αίθουσα, θέατρο)
- 3.1.5. Χώρος στέγασης των γραφείων
- 3.1.6. Βιβλιοθήκη
- 3.1.7. Ηλεκτρονικός εξοπλισμός γραφείου
- 3.1.8. Μουσικά όργανα
- 3.1.9.
- 3.1.10.

ΤΜΗΜΑ

- 3.1.1. Αίθουσα διδασκαλίας
- 3.1.2. Οπτικοακουστικά μέσα (π.χ. T.V., Video, Stereo, Camera)
- 3.1.3. Φορεσιές / κοστούμια
- 3.1.4. Χώρος παραστάσεων (π.χ. αίθουσα, θέατρο)
- 3.1.5. Χώρος στέγασης των γραφείων
- 3.1.6. Βιβλιοθήκη
- 3.1.7. Ηλεκτρονικός εξοπλισμός γραφείου
- 3.1.8. Μουσικά όργανα
- 3.1.9.
- 3.1.10.

. ΣΤΕΛΕΧΙΑΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ

4.1. Το στελεχιακό δυναμικό³ του φορέα:(Στην 1^η στήλη αν δεν σας καλύπτει το είδος του στελεχιακού δυναμικού που υπάρχει συμπληρώστε το εσείς.Στη 2^η στήλη συμπληρώστε τον αριθμό άμισθων ατόμων.Στην 3^η στήλη συμπληρώστε τον αριθμό έμμισθων ατόμων.

Όπου δεν υπάρχουν άτομα βάλτε τον αριθμό 0).

Είδος στελεχιακού δυναμικού	Αριθμός ατόμων σε κάθε είδος στελεχιακού δυναμικού	
	Άμισθο	Έμισθο
Επιστημονικό ¹
Εκπαιδευτικό ²
Διοικητικό ⁶
.....

Με τον όρο *στελεχιακό δυναμικό* εννοείται όλο το έμισθο και άμισθο προσωπικό του φορέα το οποίο προσφέρει τις υπηρεσίες του για την υλοποίηση των στόχων του, εκτός των μελών του.

Αφορά τους επιστημονικούς συνεργάτες, χοροδιδασκάλους, κ.τ.λ.

Αφορά τους φροντιστές, κ.τ.λ.

Αφορά τους γραμματείς, τους υπαλλήλους, κ.τ.λ. (όχι τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου).

4.2. Η σύνθεση του στελεχιακού δυναμικού του φορέα:

(Στην 1^η στήλη συμπληρώστε τον αύξοντα αριθμό του κάθε ατόμου από το στελεχιακό δυναμικό.

Στη 2^η στήλη συμπληρώστε το είδος του στελεχιακού δυναμικού στο οποίο ανήκει το άτομο (επιστημονικό, διοικητικό, τεχνικό κ.τ.λ.)

Στην 3^η στήλη συμπληρώστε το επίπεδο των γραμματικών του γνώσεων, όπως στην ερώτηση 2.4.

Στην 4^η στήλη συμπληρώστε τον αριθμό ξένων γλωσσών που γνωρίζει.

Στην 5^η στήλη συμπληρώστε τον αριθμό επιμορφωτικών σεμιναρίων που έχει παρακολουθήσει και έχουν σχέση με αντικείμενο του φορέα).

Α/Α	Είδος στελεχιακού δυναμικού	Γραμματικές γνώσεις (Τίτλοι σπουδών)	Αριθμός ξένων γλωσσών	Αριθμός επιμορφωτικών σεμιναρίων ⁷

Αναφέρετε τον αριθμό των επιμορφωτικών σεμιναρίων που έχει παρακολουθήσει κάθε στέλεχος μετά την πρόσληψή του στο φορέα.

4.2.1. Σύνθεση του στελεχιακού δυναμικού του φορέα κατά τμήμα.

A/A	Είδος στελεχιακού δυναμικού	Γραμματικές γνώσεις (Τίτλοι σπουδών)	Αριθμός ξένων γλωσσών	Αριθμός επιμορφωτικών σεμιναρίων

4.3. Λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες του φορέα, έχετε προγραμματίσει το μελλοντικό στελεχιακό δυναμικό;

ΝΑΙ ΟΧΙ

4.3.1. Αν ναι, σε ποιο είδος στελεχιακού δυναμικού;

4.3.1.1. Επιστημονικό

4.3.1.2. Τεχνικό

4.3.1.3. Διοικητικό

4.3.1.4.

5. ΣΤΟΧΟΙ

5.1. Ποιοι είναι οι σημαντικότεροι στόχοι του φορέα και πως τους αξιολογείτε;

5.1.1. Διάσωση της πολιτιστικής κληρονομιάς

Πολύ σημαντικός Σημαντικός Μετρίως σημαντικός Λιγότερο σημαντικός Καθόλου

5.1.2. Διάδοση της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Πολύ σημαντικός Σημαντικός Μετρίως σημαντικός Λιγότερο σημαντικός Καθόλου

5.1.3. Προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Πολύ σημαντικός Σημαντικός Μετρίως σημαντικός Λιγότερο σημαντικός Καθόλου

5.1.4. Ανάπτυξη κοινωνικών σχέσεων.

Πολύ σημαντικός Σημαντικός Μετρίως σημαντικός Λιγότερο σημαντικός Καθόλου

5.1.5. Ψυχαγωγία

Πολύ σημαντικός Σημαντικός Μετρίως σημαντικός Λιγότερο σημαντικός Καθόλου

5.1.6. Ανάπτυξη - Διατήρηση των φυσικών ικανοτήτων.

Πολύ σημαντικός Σημαντικός Μετρίως σημαντικός Λιγότερο σημαντικός Καθόλου

5.1.7. Γνωριμία με άλλους πολιτισμούς - παραδόσεις.

Πολύ σημαντικός Σημαντικός Μετρίως σημαντικός Λιγότερο σημαντικός Καθόλου

5.1.8.

Πολύ σημαντικός Σημαντικός Μετρίως σημαντικός Λιγότερο σημαντικός Καθόλου

6. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Οι δραστηριότητες που αναπτύσσει ο φορέας σας, στο χώρο του πολιτισμού, κατά τις τελευταίες δεκαετίες περιλαμβάνουν:

6.1. Συστηματική εκμάθηση χορών (παραδοσιακών ή άλλων κρατών);

Δεκαετία '80 ΝΑΙ ΟΧΙ

Δεκαετία '90 ΝΑΙ ΟΧΙ

6.2. Συστηματική ενασχόληση με τις εικαστικές τέχνες;

Δεκαετία '80 ΝΑΙ ΟΧΙ

Δεκαετία '90 ΝΑΙ ΟΧΙ

6.3. Συστηματική ενασχόληση με τη μουσική;

Δεκαετία '80 ΝΑΙ ΟΧΙ

Δεκαετία '90 ΝΑΙ ΟΧΙ

6.4. Συστηματική διοργάνωση θεατρικών παραστάσεων;

Δεκαετία '80 ΝΑΙ ΟΧΙ

Δεκαετία '90 ΝΑΙ ΟΧΙ

6.4.1. Συστηματική διοργάνωση σεμιναρίων υποκριτικής;

Δεκαετία '80 ΝΑΙ ΟΧΙ

Δεκαετία '90 ΝΑΙ ΟΧΙ

6.4.2. Ποιο το κριτήριο επιλογής θεατρικού έργου;

.....
.....

6.4.3. Ποια η θέση του ελληνικού ρεπερτορίου,

Υψηλή Μέση Χαμηλή

6.5 Υλοποίηση ερευνητικών προγραμμάτων;

(Αν ΝΑΙ, συμπληρώστε το συνολικό αριθμό ερευνητικών προγραμμάτων που υλοποιήσατε)

Δεκαετία '80 ΝΑΙ ΟΧΙ Δεκαετία '90 ΝΑΙ ΟΧΙ

(Συνολικός αριθμός)

6.5.1. Αν υλοποιήσατε ερευνητικά προγράμματα, πως αξιολογείτε το αποτέλεσμα τους για τη δεκαετία;

Πολύ καλό Καλό Μέτριο Κακό Πολύ κακό

6.6. Καταγραφή λαϊκών δρώμενων;

(Αν ΝΑΙ, συμπληρώστε το συνολικό αριθμό ερευνητικών προγραμμάτων που υλοποιήσατε)

Δεκαετία '80 ΝΑΙ ΟΧΙ Δεκαετία '90 ΝΑΙ ΟΧΙ

(Συνολικός αριθμός)

6.6.1. Αν πραγματοποιήσατε καταγραφές δρώμενων, πως αξιολογείτε το αποτέλεσμα τους;

Πολύ καλό Καλό Μέτριο Κακό

6.7. Εκδοτικές δραστηριότητες (βιβλία, περιοδικά, εφημερίδες, κασέτες video, κ.τ.λ.);

(Αν ΝΑΙ, συμπληρώστε το συνολικό αριθμό ερευνητικών προγραμμάτων που υλοποιήσατε)

Δεκαετία '80 ΝΑΙ ΟΧΙ Δεκαετία '90 ΝΑΙ ΟΧΙ

(Συνολικός αριθμός)

6.7.1. Αν πραγματοποιήσατε εκδοτικές δραστηριότητες, πως αξιολογείτε το αποτέλεσμα τους για τη δεκαετία;

Πολύ καλό Καλό Μέτριο Κακό

6.8. Οργάνωση συμποσίων, συνεδρίων, σεμιναρίων και ημερίδων;

(Αν ΝΑΙ, συμπληρώστε το συνολικό αριθμό ερευνητικών προγραμμάτων που υλοποιήσατε)

Δεκαετία '80 ΝΑΙ ΟΧΙ Δεκαετία '90 ΝΑΙ ΟΧΙ

(Συνολικός αριθμός)

6.8.1. Αν πραγματοποιήσατε διοργανώσεις, πως αξιολογείτε το αποτέλεσμα τους για τη δεκαετία;

Πολύ καλό Καλό Μέτριο Κακό

6.12. Έχετε προγραμματίσει τις δραστηριότητες που θα αναπτύξει ο φορέας για την επόμενη διετία;

ΝΑΙ ΟΧΙ

6.12.1. Αν έχετε προγραμματίσει, ποιες είναι οι καινούργιες δραστηριότητες που θα πραγματοποιήσει ο φορέας στο μέλλον;

.....

.....

6.13. Εάν δε διαθέτει ο φορέας σας χώρο παραστάσεων, σε ποιο χώρο δίδονται οι παραστάσεις και εκδηλώσεις;

.....

.....

7. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ

Οι συνεργασίες που αναπτύσσει ο φορέας σας, στο χώρο του πολιτισμού κατά την τελευταία δεκαπενταετία, περιλαμβάνουν:

7.1. Είχατε συμμετοχή σε πολιτιστικά προγράμματα διεθνών οργανισμών;

(Αν ΝΑΙ, συμπληρώστε το συνολικό αριθμό συμμετοχών σε προγράμματα διεθνών οργανισμών)

Δεκαετία '80 ΝΑΙ ΟΧΙ

Δεκαετία '90 ΝΑΙ ΟΧΙ

(Συνολικός αριθμός)

7.1.1. Αν συμμετείχατε, αναφέρατε την ονομασία τους.

.....

.....

7.1.2. Αν συμμετείχατε, πως αξιολογείτε τη συμμετοχή σας;

Πολύ καλή Καλή Έτσι κι έτσι Μέτρια Κακή

7.2. Είχατε συμμετοχή σε προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης;

(Αν ΝΑΙ, συμπληρώστε το συνολικό αριθμό συμμετοχών σε προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης)

Δεκαετία '80 ΝΑΙ ΟΧΙ

Δεκαετία '90 ΝΑΙ ΟΧΙ

(Συνολικός αριθμός)

7.2.1. Αν συμμετείχατε, αναφέρατε την ονομασία τους.

.....

.....

7.2.2. Αν συμμετείχατε, πως αξιολογείτε τη συμμετοχή σας;

Πολύ καλή Καλή Έτσι κι έτσι Μέτρια Κακή

7.3. Είχατε συνεργασία με φορείς αποδήμων;

(Αν ΝΑΙ, συμπληρώστε το συνολικό αριθμό συνεργασιών με φορείς αποδήμων)

Δεκαετία '80 ΝΑΙ ΟΧΙ Δεκαετία '90 ΝΑΙ ΟΧΙ

(Συνολικός αριθμός)

7.3.1. Αν είχατε, πιστεύετε ότι η συνεργασία σας ήταν αποδοτική ως προς το στόχο της;
ΟΧΙ Μάλλον ΟΧΙ Έτσι κι έτσι Μάλλον ΝΑΙ ΝΑΙ

7.4. Είχατε συνεργασία με την εκκλησία;

(Αν ΝΑΙ, συμπληρώστε το συνολικό αριθμό συνεργασιών με την εκκλησία)

Δεκαετία '80 ΝΑΙ ΟΧΙ Δεκαετία '90 ΝΑΙ ΟΧΙ

(Συνολικός αριθμός)

7.4.1. Αν είχατε, πιστεύετε ότι η συνεργασία σας ήταν αποδοτική ως προς το στόχο της;
ΟΧΙ Μάλλον ΟΧΙ Έτσι κι έτσι Μάλλον ΝΑΙ ΝΑΙ

7.5. Είχατε συνεργασία με την τοπική αυτοδιοίκηση;

(Αν ΝΑΙ, συμπληρώστε το συνολικό αριθμό συνεργασιών με την τοπική αυτοδιοίκηση)

Δεκαετία '80 ΝΑΙ ΟΧΙ Δεκαετία '90 ΝΑΙ ΟΧΙ

(Συνολικός αριθμός)

7.5.1. Αν είχατε, πιστεύετε ότι η συνεργασία σας ήταν αποδοτική ως προς το στόχο της;
ΟΧΙ Μάλλον ΟΧΙ Έτσι κι έτσι Μάλλον ΝΑΙ ΝΑΙ

7.6. Είχατε συνεργασία με κρατικούς φορείς;

(Αν ΝΑΙ, συμπληρώστε το συνολικό αριθμό συνεργασιών με κρατικούς φορείς)

Δεκαετία '80 ΝΑΙ ΟΧΙ Δεκαετία '90 ΝΑΙ ΟΧΙ

(Συνολικός αριθμός)

7.6.1. Αν είχατε, πιστεύετε ότι η συνεργασία σας ήταν αποδοτική ως προς το στόχο της;
ΟΧΙ Μάλλον ΟΧΙ Έτσι κι έτσι Μάλλον ΝΑΙ ΝΑΙ

7.7. Πόσες φορές συνεργαστήκατε απευθείας με αντίστοιχους φορείς, χωρίς τη μεσολάβηση ομοσπονδιών, managers, κ.τ.λ. στο εσωτερικό και πόσες στο εξωτερικό;

(Συμπληρώστε τον αριθμό συνεργασιών. Αν δεν συνεργαστήκατε βάλτε τον αριθμό 0).

Δεκαετία '80 Εσωτερικό Εξωτερικό Δεκαετία '90 Εσωτερικό Εξωτερικό

7.8. Ο φορέας είναι μέλος:

7.8.1. Δευτεροβάθμιων οργανώσεων⁸ (ομοσπονδία)

7.8.2. Δεν είναι μέλος αντίστοιχων οργανώσεων:

7.9. Άλλες συνεργασίες που ανάπτυξε:

.....

.....

.....

7.10. Έχετε προγραμματίσει τις συνεργασίες που θα αναπτύξει ο φορέας για την επόμενη διετία;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

7.10.1. Αν έχετε προγραμματίσει, ποιες είναι οι καινούργιες συνεργασίες που θα αναπτύξει ο φορέας στο μέλλον;

.....

.....

8. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

Σας υπενθυμίζουμε ότι η εχεμύθεια και η μυστικότητα των απαντήσεων είναι εξασφαλισμένη. Οι πληροφορίες μπορούν να προέρχονται από τον προϋπολογισμό που ανακοινώσατε στη Γενική Συνέλευση την τελευταία δεκαετία.

8.1. Αν υποθέσουμε ότι το συνολικό ποσό των εσόδων του φορέα σας είναι 100 δραχμές, τότε πόσες δραχμές από τις 100 διαθέτετε κατά δραστηριότητα;

(Συμπληρώστε το ποσό από τις 100 δρχ. για κάθε έτος)

	1980	1985	1990	1995
Χορός
Τραγούδι
Θέατρο
Ζωγραφική

8.2. Αν υποθέσουμε ότι το ποσό των εσόδων σας είναι 100 δραχμές προέρχονται από:

(Συμπληρώστε το ποσό από τις 100 δρχ. για κάθε έτος)

	1980	1985	1990	1995
8.2.1. Ίδιους πόρους ⁹
8.2.2. Άλλες πηγές ⁹

⁸ Με τον όρο δευτεροβάθμιες εννοούμε τις οργανώσεις (ομοσπονδίες) που έχουν τους φορείς ως μέλη.

⁹ Ίδιοι πόροι είναι τα έσοδα που προέρχονται από το φορέα π.χ. συνδρομές μελών, εκμετάλλευση περιουσιακών στοιχείων, εκδηλώσεις κ.τ.λ.

Άλλες πηγές είναι τα έσοδα που προέρχονται από τρίτες πηγές π.χ. χορηγούς, νομαρχίες κ.τ.λ.

8.3. Αν υποθέσουμε ότι το ποσό που λαμβάνεται από ίδιους πόρους είναι 100 δραχμές, τότε πόσες δραχμές από τις 100 προέρχονται από:
(Συμπληρώστε το ποσό από τις 100 δρχ. για κάθε έτος)

	1980	1985	1990	1995
3.1. Εκμετάλλευση περιουσιακών στοιχείων
3.2. Συνδρομη μελών - διδάκτρα μαθημάτων
3.3. Κοινωνικές δραστηριότητες που αποφέρουν πόρους (εκδηλώσεις, κ.τ.λ.)
3.4. Εκδοτικές δραστηριότητες (βιβλία κ.τ.λ.)
3.5. Οικονομικές ενισχύσεις
3.6.
3.7.

8.4. Αν υποθέσουμε ότι το ποσό που λαμβάνεται από άλλες πηγές είναι 100 δραχμές, τότε πόσες δραχμές από τις 100 προέρχονται από:
(Συμπληρώστε το ποσό από τις 100 δρχ. για κάθε έτος).

	1980	1985	1990	1995
8.4.1. Τον ιδιωτικό τομέα
8.4.2. Το δημόσιο τομέα

8.5. Αν υποθέσουμε ότι το ποσό που λαμβάνεται από το δημόσιο τομέα είναι 100 δραχμές, τότε πόσες δραχμές από τις 100 προέρχονται από:
(Συμπληρώστε το ποσό από τις 100 δρχ. για κάθε έτος).

	1980	1985	1990	1995
8.5.1. Την Τοπική Αυτοδιοίκηση
8.5.2. Υπουργεία (λοιπά)
8.5.3. Νομαρχίες
8.5.4. Δημόσιους οργανισμούς
8.5.5. ΥΠ.ΠΟ.
8.5.6. Ευρωπαϊκά Προγράμματα
8.5.7.

8.6. Αξιολογείτε το θεσμό της χορηγίας:

Δεκαετία '80	ΝΑΙ	☐	ΟΧΙ	☐
Δεκαετία '90	ΝΑΙ	☐	ΟΧΙ	☐

(Συνολικός αριθμός)

8.7. Από τα ποσά που αναφέρονται στις ερωτήσεις 8.5. και 8.6. πόσο ποσοστό διατέθηκε για έξοδα παραστάσεων και τι ποσοστό απέμεινε ως καθαρό έσοδο του συλλόγου;

Δεκαετία '80	Διατέθηκε	☐	Απέμεινε	☐
Δεκαετία '90	Διατέθηκε	☐	Απέμεινε	☐

(Συνολικός αριθμός)

9. Για τις εκδηλώσεις που πραγματοποιήθηκαν ο φορέας χρησιμοποίησε:

9.1. αμιγώς ερασιτέχνες

9.3. ερασιτέχνες κι επαγγελματίες

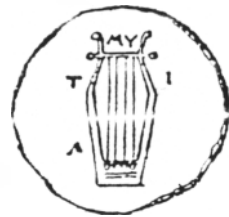
9.3.1. Αν στην προηγούμενη ερώτηση σημειώσατε την τρίτη επιλογή, 9.3., ποια είναι η αναλογία ερασιτεχνών - επαγγελματιών;

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΥ -ΗΣ

Τα παρακάτω στοιχεία χρειάζονται μόνο για τη διασφάλιση της αξιοπιστίας της έρευνας και σε κάθε περίπτωση θα παραμείνουν απόρρητα.

Όνοματεπώνυμο.....

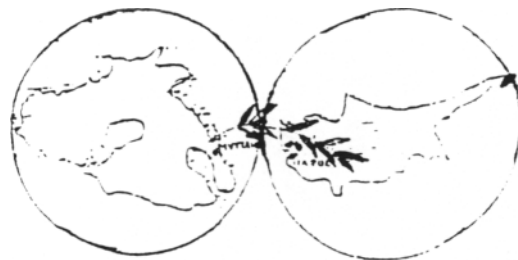
Σχέση με το φορέα

ΜΥΤΙΛΗΝΗ - ΠΑΦΟΣ

ΑΔΕΛΦΟΠΟΙΗΣΗ

(Β' ΦΑΣΗ)

Παρασκευή 19 Αυγούστου

- 11:30' Αφιξη πρώτης ομάδας καλεσμένων. Υποδοχή στο αεροδρόμιο. τακτοποίηση στο ξενοδοχείο.
13:00' Γεύμα στο εστιατόριο "Αχιβάδα" [τηλ.61571]
19:55' Αφιξη δεύτερης ομάδας καλεσμένων. Υποδοχή στο αεροδρόμιο, τακτοποίηση στο ξενοδοχείο.
21:45' Μπουφές στο ξενοδοχείο Λωριέτ. [τηλ.43111]

Σάββατο 20 Αυγούστου

- 09:00' Αναχώρηση για Πέτρα Μόλυβο.
10:30' Περιήγηση στο Μόλυβο (Κάστρο, οικισμός) συνάντηση με Δημάρχο Μολύβου.
12:00' Περιήγηση στην Πέτρα (Παναγιά-σπίτι Βαρελτζήδαινας).
14:00' Γεύμα στην Πέτρα, στο ξενοδοχείο "Μαρίνα"
16:00' Αναχώρηση απο Πέτρα.
16:40' Επίσκεψη περιήγηση Μονής Λειμώνος-Μουσειού
17:40' Αναχώρηση για σκάλα Καλλονής. Καφετέρεια "Ευσταθίου"
19:00' Αναχώρηση για Μυτιλήνη.
20:45' Αναχώρηση για Κάστρο, παρακολούθηση ρεσιτάλ πιάνου Ζγούρου.
23:30' Δείπνο στο εστιατόριο "Λιμανάκι" στα Παμφίλα [τηλ.21039]

Κυριακή 21 Αυγούστου

- 08:30' Επίσκεψη στα Μουσεία Θεοφίλου-Teriade-Καγιάνι "Ναό Ταξιαρχών" Αρχαιολογικό-(Βυζαντινό) Λαογραφικό Άγιο Θεράποντα-Κάστρο-Αρχαίο θέατρο, αρχαίο λιμάνι. Επιστροφή στο ξενοδοχείο.
13:15' Γεύμα στο εστιατόριο "Imperial" [τηλ.61163]
13:30' Αναχώρηση για Κάστρο. Παρακολούθηση τελετής αδελφοποίησης.
20:00' Δείπνο, στο εστιατόριο "Θέρμα" [τηλ.41503]
23:30'

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΗΛΕΦΩΝΩΝ

1)	ΔΗΜΟΣ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ	(0251) 41504-23661-[42323 Δημάρχου]
2)	ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ	40777-166
3)	ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ	28660-28659
4)	ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟ	61490
5)	ΤΑΞΙ	25900-23500-22064
6)	ΤΗΛΕΦΩΝΙΟ ΚΑΣΤΡΟΥ	27777
7)	ΛΙΜΕΝΑΡΧΕΙΟ	28888-20320
8)	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	20471-20651-20472
9)	ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ "ΛΩΡΙΕΤ"	43111
10)	ΛΕΟΦΩΡΕΙΑ	21357-43550-44260
11)	ΞΕΝΑΓΟΣ ΕΛΛΗΝ. ΚΡΗΤΙΚΟΣ	51357-20476
12)	ΚΩΔΙΚΟΣ ΚΛΗΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ	00357
13)	ΚΩΔΙΚΟΣ ΚΛΗΣΗΣ ΠΑΦΟΥ	003576
14)	ΚΩΔΙΚΟΣ ΚΛΗΣΗΣ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ ΑΠΟ ΚΥΠΡΟ	0030251

ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΠΙΣΗΜΗΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΠΑΦΟΥ

1)	Κώστας Γεωργαλίδης	Επαρχος Πάφου
2)	Σταυρούλα Γεωργαλίδου	
3)	Ανδρέας Αταλιώτης	Δήμαρχος Πάφου
4)	Δέσπω Αταλιώτου	
5)	Σίμος Τσέλεπος	Αντιδήμαρχος
6)	Λένια Τσέλεπου	
7)	Γιάννης Καττιμέρης	Δημοτικός Σύμβουλος
8)	Ρολάνδη Καττιμέρη	
9)	Ανδρέας Ομήρου	>> >>
10)	Ανδριανή Ομήρου	
11)	Φειδίας Σαρίκας	>> >>
12)	Γιούλα Σαρίκα	
13)	Θέμης Φιλιππίδης	Λειτουργός Πολιτιστικών & Δημ.Σχέσεων, Δήμου Πάφου.

Δευτέρα 22 Αυγούστου

- 09:00' Αναχώρηση για παλαιό Δημαρχείο, επίσκεψη-περιήγηση ελεύθερα στην αγορά της Μυτιλήνης για ψώνια.
- 12:00' Αχώρηση για Αγιο Ραφαήλ.
- 12:30' Περιήγηση Αγίου Ραφαήλ. Παράθεση γεύματος απο Ηνουμένη.
- 16:30' Αναχώρηση απο Μοναστηρι για Αγιάσο.
- 18:00' Επίσκεψη περιήγηση στην Αγιάσο (εκκλησία, μουσείο εργαστήρι Κεραμικής Κουρτζή, Λαογραφικό Μουσείο, Αναγνωστήριο. Αναψυκτικό ή καφέ ή παγωτό στον κήπο της Παναγίας.
- 20:30' Αναχώρηση απο Αγιάσο για Μυτιλήνη.
- 21:30' Επιστροφή στο ξενοδοχείο (Φρεσκάρισμα)
- 22:15' Δείπνο στο εστιατόριο "Αχιβάδα" [τηλ.61571]

Τρίτη 23 Αυγούστου

Αναχώρηση με Ολυμπιακή Αεροπορία

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

Η επίσημη αντιπροσωπεία και το Καλλιτεχνικό Συγκροτημα του Δήμου Πάφου θα μείνει στο ξενοδοχείο "ΛΩΡΙΕΤ" στη Βαρεία Μυτιλήνης.

Για τις αιτήσεις διατίθενται τα ακόλουθα έντυπα στις έντεκα επίσημες γλώσσες της Κοινότητας:

- Συναντήσεις πολιτών στο πλαίσιο αδελφοποιήσεων πόλεων (I)
- Ειδικές εκδηλώσεις και μέτρα επιμόρφωσης των υπευθύνων των αδελφοποιήσεων (II και III)

Αυτά τα έντυπα διατίθενται στη διεύθυνση:

Ευρωπαϊκή Επιτροπή
Γενική Γραμματεία
Αδελφοποιήσεις πόλεων
Rue de la Loi 200/Wetstraat 200
B-1049 Bruxelles/Brussel

Τηλ.: (32-2) 295.26.85

Τηλ.: (32-2) 295.26.89

Τα έντυπα διατίθενται επίσης:

- στις αντιπροσωπείες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στα κράτη μέλη.
- στις ευρωπαϊκές ή εθνικές οργανώσεις αδελφοποιήσεων όπως το CCRE ή το FMVI.

Υπόδειξη

Το γεγονός ότι κάποιο μέτρο, για το οποίο υποβάλλεται αίτηση επιδότησης, πληροί τα κριτήρια χρηματοδότησης δεν αποτελεί εγγύηση για τη χορήγηση της αιτούμενης επιδότησης. Η επιλεξιμότητα δεν σημαίνει έναντι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αξίωση για την πραγματική έγκριση της επιδότησης.

Ο αιτών πρέπει να λάβει υπόψη ότι το ύψος της χορηγούμενης επιδότησης δεν αντιστοιχεί οπωσδήποτε στο ποσό της αίτησής του.

Α' ΚΑΙ Β' ΦΑΣΗ

3' : ΜΥΤΙΛΗΝΗ - ΠΑΦΟΣ

Δ' : ΠΑΦΟΣ - ΜΥΤΙΛΗΝΗ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΟ

Π Ρ Ο Σ Κ Λ Η Σ Η

Ο Γενικός Πρόεδρος και το Γενικό Συμβούλιο
της Εμπορικής Επιμετελείας

Στην Β' φάση της ετήσιας Αξιολόγησης των Ετήσιων
Αποδείξεων με τον Τύπο Τύπου - Τύπου, που θα γίνει στις
21 Αρτοποιίας 1994, ημέρα Τετάρτη και ώρα 20.00, στο Γραφείο
Αποδείξεων (Πρώτο Γενικό Γραφείο).

Ο Γενικός Πρόεδρος

Νίκος Παπαγιάννης

ΜΥΤΙΛΗΝΗ

ΠΑΦΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Τμήμα ΕΘΝΙΚΩΝ & ΚΟΙΝΟΤ. ΠΡΟΓΡ.

Ταχ. Δ/ση : Μικράς Ασίας 2

Ταχ. Κώδικας : 81100 Μυτιλήνη

TELEX : 297197

FAX : 0251-47832

Πληροφορίες : Ι. Σίμος

Τηλ : 0251-46.867

Προς

Την Τράπεζα της Ελλάδος

Τμήμα Σχέσεων με το Δημόσιο

Πανεπιστημίου 21

102 50 ΑΘΗΝΑ

ΚΟΙΝ.: 1. Γραφ. Υπουργού Αιγαίου

2. Γραφ. Γεν. Γραμμ. Υπ. Αιγαίου

Θέμα: Εντολή κατανομής εξουσιοδοτήσεως πληρωμής της ΣΑΕ 033 του Υπουργείου Αιγαίου

ΣΧΕΤ.: (α) Αριθ. πρωτ. ΔΠΟ/Φ.332.4/7216/8-7-99 απόφαση Γεν. Γραμμ. Υπ. Αιγαίου
(β) Αριθ. πρωτ. ΔΠΑ/Φ.332.4/7267/9-7-99 εντολή κατανομής
(γ) Το Υπηρεσ. 2ημειωμα No 55/31-8-99 Δ/σης Πολιτισμού του ΥΠ.ΑΙ.

Παρακαλούμε να χρεώσετε τον λογαριασμό της ΣΑΕ 033 του Υπουργείου Αιγαίου με το ποσό του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) δρχ. και να πιστώσετε ισόποσα τον λογαριασμό του έργου 9433002 «Οργάνωση εκδηλώσεων που προβάλλουν το Αιγαίο στο εσωτερικό και εξωτερικό (συνέδρια, εκθέσεις, εκδόσεις, παραγωγή ταινιών, πολιτιστικές και αθλητικές εκδηλώσεις κλπ.)».

Ο λογαριασμός του έργου, κατηγορίας εξουσιοδοτήσεως πληρωμής, θα τηρηθεί στην Τράπεζα της Ελλάδος, Υποκατάστημα Μυτιλήνης, με υπόλογο διαχειριστή την Χριστίνα Αθανασέλλη, μόνιμο υπάλληλο του Υπουργείου Αιγαίου.

Η πίστωση αυτή θα διατεθεί όπως ορίζεται στην παραπάνω (α) σχετική απόφαση και ειδικότερα για κάλυψη συμπληρωματικών δαπανών των «Α' Αιγαιοπελαγίτικων Αγώνων Κωπηλασίας».

ΠΙΣΤΩΣΗ ΟΥΚ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΕΘΝΙΚ. & ΚΟΙΝΟΤ. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ
3 - ΣΕΠ. 1999
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΙΓΑΙΟΥ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΜΑΣΤΡΑΝΤΩΝΑΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ :

1. Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας
Δ/νση Δ Δημοσίων Επενδύσεων
Τμήμα Δ'-ΑΘΗΝΑ
2. Υπουργείο Οικονομικών (Γ.Λ.Κ.)
Δ/νση 1η- Τμήμα Δ- ΑΘΗΝΑ
3. Δήμο Μυτιλήνης
4. Ναυτικό Ομιλο Μυτιλήνης

Ε.Δ.:

1. Πρ/νο Δ/νσης Περιφ.Ανάπτυξης
2. Τμήμα Εθνικών & Κοινοτικών Προγρ/των
3. Δ/νση Πολιτισμού (3 φ/α)
4. ΥΔΕ στο Υπ. Αιγαίου (2 φ/α)
5. Χριστίνα Αθανασέλλη, υπέλογο του έργου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Τμήμα ΕΘΝΙΚΩΝ & ΚΟΙΝΟΤ. ΕΡΓΩΝ

Ταχ. Δ/ση : Μικράς Ασίας 2
Ταχ. Κώδικας : 81100 Μυτιλήνη
TELEX : 297197
TELEFAX : 0251-47832
Πληροφορίες: Ι. Σίμος
Τηλ : 0251- 46 867

Handwritten notes:
* με τη βοήθεια
Γραμμάτη Αντ.
Αρ. πρωτ. ΔΠΑ/Φ.321.3/11161
3/11/99
3/11/99

Μυτιλήνη, 26 Οκτωβρίου 1999
Αρ. πρωτ. ΔΠΑ/Φ.321.3/11161

Την Τράπεζα της Ελλάδος
Τμήμα Σχέσεων με το Δημόσιο
Πανεπιστημίου 21
102 50 ΑΘΗΝΑ

- ΚΟΙΝ : 1. Γραφ. Υπουργού Αιγαίου
- 2. Γραφ. Γεν. Γραμμ. Υπ. Αιγαίου

Θέμα: Εντολή κατανομής εξουσιοδοτήσεως πληρωμής της ΣΑΕ 033 του Υπουργείου Αιγαίου

ΣΧΕΤ.: Αριθ. πρωτ. ΔΠΟ/Φ.321.3/7460/20-10-99 απόφαση Γεν. Γραμμ. Υπ. Αιγαίου

Παρακαλούμε να χρεώσετε τον λογαριασμό της ΣΑΕ 033 του Υπουργείου Αιγαίου με το ποσό των δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) δρχ. και να πιστώσετε ισόποσα τον λογαριασμό του έργου 8933003 «Επιχορήγηση Ο.Τ.Α. και Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων για οργάνωση πολιτιστικών και αθλητικών εκδηλώσεων ευρύτερης εμβέλειας για την περιοχή του Αιγαίου».

Ο λογαριασμός του έργου, κατηγορίας Νομ. Προσώπων Δημοσ. Δικαίου, θα τηρηθεί στην Τράπεζα της Ελλάδος, Υποκατάστημα Μυτιλήνης, με υπόλογο διαχειριστή τον Δήμο Μυτιλήνης Ν. Λέσβου.

Η πίστωση αυτή θα διατεθεί όπως ορίζεται στην παραπάνω σχετική απόφαση.

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΑΧΑΙΡΙΔΗΣ

ΕΠΙΤΥΧΗ ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ
Μυτιλήνη 29-10-99
Ο Γενικός Γραμματέας
Α. Α.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ:

1. Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας
 - Δ/ση Δ' Δημοσίων Επενδύσεων
Τμήμα Α' - ΑΘΗΝΑ
2. Υπουργείο Οικονομικών (Γ.Λ.Κ.)
 - Δ/ση 1η- Τμήμα Δ' - ΑΘΗΝΑ
3. Δήμο Μυτιλήνης Ν.Λέσβου

Ε.Δ.:

1. Δ/ση Πολιτισμού (2 φ/α)
2. Προϊστάμενο Δ/σης Περιφ.Ανάπτυξης
3. Τμήμα Εθνικών & Κοινοτικών Προγραμμάτων
4. ΥΔΕ στο Υπ. Αιγαίου (2φ/α)

ΟΡΚΟΣ ΑΔΕΛΦΟΠΟΙΗΣΗΣ

Εμείς, οι Δημαρχοί των πόλεων της Μυτιλήνης και της Πάφου, ελεύθερα εκλεγμένοι με την ευμνηγορία των συμπολιτών μας, πεπεισμένοι ότι ανταποκοινώσαμε στις βαθιές προσδοκίες και τις πραγματικές ανάγκες των λαών μας, γνωρίζοντας ότι οι πόλεις μας λάμπρυναν τον Ελληνικό Πολιτισμό και συνέβαλαν στη διαμόρφωση του Ευρωπαϊκού Πολιτισμού, πασιέοιπας βαθύτητα στην κοινή πορεία και τύχη του Ελληνισμού, θεωρώντας ότι η πορεία της ιστορίας πρέπει να συνεχιστεί σε ένα διευρυμένο κόσμο και ότι ο κόσμος αυτός θα είναι προανυατικά ανθοώπινος μόνο στο μέτρο που οι άνθρωποι θα ζουν ελεύθερα σε ελεύθερες πόλεις.

Αναλαμβάνουμε σήμερα επίσημα την υποχρέωση να αναπτύξουμε μόνιμες σχέσεις μεταξύ των Δήμων των πολεών μας, να προωθήσουμε, σε όλους τους τομείς, τις ανταλλαγές μεταξύ των κατοίκων τους με θεμελιακό σκοπό τη σύσφιγξη των μακραιώνων εθνικών δεσμών του μητροπολιτικού και Κυπριακού χώρου, μέσω της συντήρησης, ενδυνάμωσης και προβολής της εθνικής ταυτότητας και να συμβάλουμε στην ανοικοδόμηση ενός ενιαίου μετώπου για την αντιμετώπιση των ποικιλώνυμων κινδύνων που απειλούν τον Ελληνισμό, αποδίδοντας παράλληλα μέγιστη σημασία στην εδραίωση του ζωντανού πνεύματος της ευρωπαϊκής αδελφοσύνης και να συνενώσουμε τις προσπάθειές μας προκειμένου να συμβάλουμε, στο μέτρο όλων των δυνατοτήτων μας, στην επιτυχία του σημαντικού αυτού εγχειρήματος για την ειρήνη και την ευημερία της Ευρωπαϊκής Ένοποίησης.

Δόθηκε στο Κάστρο
Στην Πόλη της Μυτιλήνης
Την Κυριακή 21 Αυγούστου 1994

Οι Δημαρχοί

Νότης Παναγιώτου
Δήμαρχος Μυτιλήνης

Ανδρέας Ν. Αταλιώτης
Δήμαρχος Πάφου

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Αδελφοποιήσεις πόλεων

ΠΑΝΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

Η ΕΠΙΔΟΤΗΣΗ ΤΩΝ ΑΔΕΛΦΟΠΟΙΗΣΕΩΝ ΠΟΛΕΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

1998

Στο Προοίμιο της Συνθήκης της Ρώμης τα κράτη μέλη της Κοινότητας δηλώνουν "την απόφασή τους να συνεχίσουν την πορεία τους προς μία ολοένα στενότερη ένωση των λαών της Ευρώπης".

Οι αδελφοποιήσεις πόλεων αποτελούν έκφραση της βούλησης των πολιτών να υπερβούν σε κοινοτικό επίπεδο το διαχωρισμό μεταξύ ευρωπαϊκών λαών. Η αμοιβαία γνώση και η κοινή δράση των εταίρων από διάφορα κράτη της Ευρώπης, όπως υλοποιείται με τις αδελφοποιήσεις πόλεων, ενώνει αναμφίβολα ακόμη στενότερα την Ευρώπη.

Το πρόγραμμα αδελφοποίησης πόλεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που εφαρμόζεται από το 1989 συμβάλλει σε αυτή τη διαδικασία προσέγγισης. Υποστηρίζει την ενθάρτυξη των υφιστάμενων αδελφοποιήσεων πόλεων και τη συναυξη νέων αδελφοποιήσεων με τη χορήγηση επιδοτήσεων. Καταβάλλεται ιδιαίτερη προσπάθεια προς εξεύρεση εταίρων εκεί όπου μέχρι τώρα οι αδελφοποιήσεις είναι περιορισμένες.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επιδοτεί στα πλαίσια των διαθέσιμων κονδυλίων του προϋπολογισμού διάφορες μορφές αδελφοποίησης: συναντήσεις πολιτών, ειδικές συναντήσεις καθώς και ενέργειες για την τόνωση της ιδέας της αδελφοποίησης και μέτρα επιμόρφωσης των υπευθύνων. Οι συναντήσεις πολιτών που διοργανώνονται από τους δήμους και κοινότητες, θα πρέπει να αφορούν συγκεκριμένα θέματα, ευρωπαϊκού περιεχομένου και να είναι πολιτισμικές. Οι ειδικές συναντήσεις και τα επιμορφωτικά μέτρα αποτελούν εμπειροστατωμένες μορφές ανταλλαγών, στις οποίες συμμετέχουν πέραν των πολιτών και επαγγελματίες. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προσοδίδει αυτό το έτος ιδιαίτερη σημασία στο θέμα της τόνωσης της ιδέας της αδελφοποίησης πόλεων μέσω μέσων μαζικής ενημέρωσης και πολιτισμικών διοργανώσεων.

Επιδοτούνται μέτρα σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ, καθώς επίσης μέτρα μεταξύ ενός κράτους μελούς της ΕΕ και υφιστάμενων κρατών της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης συμπεριλαμβανομένων των χωρών της Βαλτικής¹, της Κύπρου και της Μάλτας. Επιδοτούνται τρία είδη σχεδίων:

- I Συναντήσεις πολιτών στα πλαίσια αδελφοποιήσεων πόλεων
- II Ειδικές εκδηλώσεις και ενέργειες για την τόνωση της ιδέας της αδελφοποίησης
- III Μέτρα επιμόρφωσης των υπευθύνων σχεδίων αδελφοποίησης.

Αλβανία, Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Βουλγαρία, Εσθονία, Κροατία, Λεττονία, Λιθουανία, Πολωνία, Ρουμανία, Σλοβακία, Σλοβενία, Τσεχική Δημοκρατία, Ουγγαρία

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μπορεί να επιδοτεί συναντήσεις πολιτών, οι οποίες πραγματοποιούνται στο πλαίσιο υφιστάμενων ή προβλεπόμενων αδελφοποιήσεων πόλεων. Επιδοτούνται διοργανώσεις οι οποίες συμβάλλουν στην προσέγγιση των λαών και στην τόνωση της ευρωπαϊκής συνείδησης.

1. Βασικοί όροι

Βασικός όρος της επιδότησης είναι ένα ποιοτικά απαιτητικό περιεχόμενο της σχεδιαζόμενης συνάντησης. Είναι αναγκαίο να υπάρχει ένα πρόγραμμα, το οποίο να προωθεί την περαιτέρω εξέλιξη, από άποψη περιεχομένου, των συναντήσεων των πολιτών. Υποστηρίζονται ιδιαίτερα οι συναντήσεις που διοργανώνονται στη βάση ενός καθορισμένου και ελεύθερα επιλεγμένου θέματος. Οι συναντήσεις αυτές θα πρέπει να περιέχουν στοιχεία για τη βελτίωση των γνώσεων όσον αφορά την πολιτική, κοινωνική και πολιτιστική συνοχή στην Ευρώπη.

2. Προτεραιότητες

Το πρόγραμμα λαμβάνει προτεραιότητα επιδότηση. Γίνεται επιλογή μεταξύ των αιτήσεων που πληρούν τις απαιτούμενες από άποψη περιεχομένου προϋποθέσεις. Δίνεται προβάδισμα σε συναντήσεις που παρουσιάζουν ένα ή περισσότερα από ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- Προετοιμασία και σ έναρξη νέας αδελφοποίησης, ιδιαίτερα με κοινότητες που ανήκουν σε περιφέρειες στις οποίες οι αδελφοποιήσεις είναι περιορισμένες
- Συμμετοχή αδελφών πόλεων από πολλά κράτη (πολυμερή μέτρα ανταλλαγών)
- Συμμετοχή κοινοτήτων, οι οποίες μειονεκτούν λόγω της γεωγραφικής τους θέσης (μεγάλη απόσταση μεταξύ των κοινοτήτων, περιθωριακή θέση, νησιωτικός χαρακτήρας) ή ευρίσκονται σε περιφέρειες οι οποίες παρουσιάζουν αναπτυξιακή καθυστέρηση
- Συμμετοχή των κοινοτήτων ορισμένων κρατών της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης¹
- Συμμετοχή μικρών κοινοτήτων (κάτω των 5.000 κατοίκων)
- Υπερσιχούσα συμμετοχή νέων ατόμων ηλικίας μέχρι 25 ετών
- Συμμετοχή κοινωνικά μειονεκτούντων ομάδων πληθυσμού
- Συναντήσεις κοινοτήτων, οι οποίες οιδέποτε μέχρι σήμερα έχουν επιδοτηθεί από το συγκεκριμένο πρόγραμμα

3. Μη επιδοτούμενες συναντήσεις

Δεν δικαιούνται επιδότησης:

- Συναντήσεις κοινοτήτων που ανήκουν στο ίδιο κράτος
- Συναντήσεις κατά τις οποίες η φιλοξενούσα κοινότητα και η/οι φιλοξενούμενη/ες κοινότητα/ες απέχουν μεταξύ τους λιγότερο από 250 χλμ.
- Συναντήσεις, στις οποίες συμμετέχουν λιγότερο από 10 άτομα από μια προσκαλούμενη κοινότητα
- Ταξίδια για τουριστικούς σκοπούς καθώς και λαογραφικές εκδηλώσεις
- Συναντήσεις κερδοσκοπικού χαρακτήρα
- Συναντήσεις, οι οποίες έχουν ενισχυθεί κατά το προηγούμενο έτος με το αυτό περιεχόμενο και με τον ίδιο κύκλο προσώπων
- Συναντήσεις κοινοτήτων, οι οποίες έχουν λάβει ενίσχυση κατά το ίδιο έτος για να πραγματοποιήσουν συνάντηση με τον ίδιο εταίρο στον ίδιο τόπο
- Συναντήσεις, με εκλεγμένους κυρίως αντιπροσώπους των κοινοτήτων ή των δημοτικών αρχών
- Συναντήσεις, οι οποίες μπορούν να επιδοτηθούν στα πλαίσια άλλων ευρωπαϊκών προγραμμάτων ενίσχυσης (π.χ. Socrates, Leonardo, Νεολαία για την Ευρώπη, Eurathlon, Pacte κλπ.)²

² Πολλές πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα προγράμματα επιδότησης διατίθενται μέσω του Internet των Server Europa (<http://europa.eu.int>) και στις αντιπροσωπείες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στα κράτη μέλη.

υ. Επιδότηση

Επιδοτήσεις μπορούν να δίδονται τόσο για τα έξοδα διοργάνωσης όσο και για τα έξοδα μεταφοράς συμμετεχόντων.

Δίδονται ως συμπλήρωμα των δημοτικών ή κοινοτικών πόρων που διατίθενται σε τοπικό επίπεδο (χρηματικές και υλικές παροχές) και της ατομικής συμμετοχής των συμμετεχόντων. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δίνει σημασία στην ανάγκη να εκφραστεί από το δήμο ή την κοινότητα το ενδιαφέρον τους για τη διοργάνωση της συνάντησης μέσω της ανάληψης οικονομικής ευθύνης δεδουλευμένης.

1. Έξοδα διοργάνωσης

Στα έξοδα διοργάνωσης κατά την έννοια του προγράμματος συγκαταλέγονται τα έξοδα της φιλοξενούσας κοινότητας για καταλύματα και διατροφή, ενοικίαση χώρων, επισκέψεις, μεταφραστές και διερμηνείς, προετοιμασία του ενημερωτικού υλικού κ.ά.

Το ύψος της επιδότησης υπολογίζεται στη βάση αξιολόγησης του περιεχομένου της συνάντησης (καινοτόμο περιεχόμενο, αναφορά στην Ευρώπη) του αριθμού των συμμετεχόντων (βλέπε 1.Α) και του αριθμού των συμμετεχόντων και των συμμετεχουσών κοινοτήτων.

2. Έξοδα μεταφοράς

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή λαμβάνει υπόψη, κατά τον υπολογισμό του ύψους της επιδότησης για τα έξοδα μεταφοράς, τα έξοδα στα οποία υποβάλλονται οι προσκαλούμενες κοινότητες για να μεταβούν στην προσκαλούσα κοινότητα. Αυτά είναι ως επί το πλείστον έξοδα μεταφοράς, ασφάλειες και ενδεχόμενες διανυκτερεύσεις και γεύματα κατά τη διάρκεια του ταξιδιού. Το ύψος της επιδότησης για τα έξοδα μεταφοράς των συμμετεχόντων ανέρχεται κατ' ανώτατο όριο σε 0,03 ECU ανά χιλιόμετρο (μετάβαση μετ' επιστροφής) και ανά άτομο.

Δεν χορηγείται επιδότηση όταν η αιτούμενη ή η υπολογιζόμενη αξία για τα έξοδα διοργάνωσης και μεταφοράς δεν υπερβαίνει τα 750 ECU. Το ανώτατο ποσόν ανέρχεται 15.000 ECU και περιορίζεται στα δύο τρίτα των εξόδων.

A. Κριτήρια επιδότησης

Για την περαιτέρω ανάπτυξη του περιεχομένου, για τη βελτίωση της ποιότητας των αδελφοποιήσεων και για την εντατικοποίηση του διαλογού και της ανταλλαγής γνώσεων μεταξύ των αδελφών κοινοτήτων, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μπορεί να επιδοτεί ειδικές εκδηλώσεις και ενέργειες για την τόνωση της ιδέας της αδελφοποίησης.

Ειδικές εκδηλώσεις

Δικαιούνται επιδότησης εκδηλώσεις, οι οποίες αποσκοπούν στην ευβαθύνση συγκεκριμένου θεματός. Προκειται για συνέδρια, συνεδριάσεις εργασίας και ενημερωτικές εκδηλώσεις, για θέματα κοινού ενδιαφέροντος που έχουν σχέση με την αδελφοποίηση πόλεων, στα οποία καλλιεργείται εξίσου η γνώση για την Ευρωπαϊκή Ένωση και αναλύονται θέματα ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος.

Οι ειδικές εκδηλώσεις χαρακτηρίζονται από τη συμμετοχή ατόμων, τα οποία διαθέτουν ιδιαίτερη γνώση των αναλυόμενων θεμάτων ή επιδεικνύουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον γι' αυτά. Οι συμμετέχοντες μπορούν να ανήκουν σε όλες τις κοινωνικές ομάδες και σε όλες τις ηλικίες. Το θέμα επιλέγεται ελεύθερα.

Οι συμμετέχοντες στις ειδικές εκδηλώσεις μπορούν να προέρχονται από δήμους ή κοινότητες, οι οποίες προετοιμάζουν ή σχεδιάζουν να συνδεθούν μεταξύ τους με αδελφοποίηση. Από μία επιμερως ένωση πόλεων μπορούν οι εκδηλώσεις να απευθύνονται σε συμμετέχοντες από κοινότητες, οι οποίες έχουν ήδη προβεί σε αδελφοποίηση ή προτίθενται να το πράξουν και οι οποίες επιδεικνύουν ενδιαφέρον για τα αναλυόμενα θέματα, για παράδειγμα κοινότητες της πρώτης περιφέρειας.

Δεν χορηγείται επιδότηση σε:

- ειδικές εκδηλώσεις που δεν έχουν άμεση σχέση με την αδελφοποίηση πόλεων
- ειδικές εκδηλώσεις για κερδοσκοπικούς λόγους
- σχέδια που μπορούν να χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο άλλων κοινοτικών προγραμμάτων (π.χ. Socrates, Leonardo, Neolaία για την Ευρώπη, Eurathlon και Pacte)

Ενέργειες για την τόνωση της ιδέας της αδελφοποίησης

Μπορεί να χορηγηθεί επιδότηση σε επιμερως σχέδια, τα οποία προωθούν και αξιοποιούν την ιδέα της αδελφοποίησης πόλεων και τα οποία μπορούν να υποστηρίζουν την ανάπτυξη της ιδέας αυτής. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, προκειμένου να υποστηρίξει τη δημιουργικότητα και να προωθήσει την καινοτομία είναι διατεθειμένη να εξετάσει σχέδια οποιασδήποτε μορφής.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή υποστηρίζει μεταξύ άλλων:

- ενέργειες αδελφοποίησης πόλεων σε περιφερειακό πλαίσιο
- συναγωνισμούς για θέματα αδελφοποίησης
- ενέργειες αδελφοποίησης ειρήνης κλίμακας για ευρωπαϊκά γεγονότα ή εκστρατείες ενημέρωσης

• **ν χορηγείται επιδότηση σε:**

• ενέργειες αμιγώς τοπικού βεληνεκούς όπως η παραγωγή ταινιών βιντεο, οι δημοσιεύσεις για μια ένωση πόλεων, οι εκθέσεις τοπικών καλλιτεχνών κ.λπ.

• ενέργειες κερδοσκοπικού χαρακτήρα, όπως εκθέσεις και διοργανώσεις πωλήσεων

• επιδότηση για πρακτικές ασκήσεις

Γ Υποβολή αίτησης

1. Δικαιούμενος εις αίτηση

Ο αιτών μπορεί να είναι είτε η κοινοτική ή δημοτική διοίκηση είτε η επιτροπή αδελφοποίησης μιας κοινότητας κάτοικου εκ των κρατών που ορίζονται στη σελίδα Ι. Προς αποφυγή πολλαπλών αιτήσεων είναι σκόπιμο να υπάρξει στατιστικός διασπορισμός μεταξύ της δημοτικής ή κοινοτικής διοίκησης και της επιτροπής αδελφοποίησης. Ανά έτος μπορεί να εξετάζεται μόνο μια αίτηση ανά φιλοξενούσα κοινότητα και αδελφοποίηση.

2. Έντυπο αίτησης

Για την αίτηση επιδότησης πρέπει να χρησιμοποιούνται τα προβλεπόμενα έντυπα, τα οποία διατίθενται στις ένδεκα γλώσσες της Κοινότητας.

Το έντυπο αίτησης διατίθεται μόνον από τους δήμους και κοινότητες που διοργανώνουν τη συνάντηση. Οι προσκεκλημένες κοινότητες δε μπορούν συνεπώς να υποβάλλουν αίτηση. Η φιλοξενούσα κοινότητα είναι ως εκ τούτου υπεύθυνη να συγκεντρώνει συνολικά τις πληροφορίες για τις προσκαλούμενες κοινότητες και να τις συμπεριλαμβάνει στο έντυπο της αίτησης.

Λαμβάνονται υπόψη μόνον αιτήσεις πλήρως και ορθά συμπληρωμένες. Στην αίτηση πρέπει να επισυναπτεται λεπτομερής περιγραφή του περιεχομένου του προγράμματος και πίνακας εξόδων. Αυτά τα στοιχεία είναι απαραίτητα για την εξέταση και αξιολόγηση του σχεδίου.

Στην περίπτωση πρώτης αίτησης πρέπει να υπάρχει μνεία για την ύπαρξη ή την προετοιμασία αδελφοποίησης.

3. Πρωτόθεσμία υποβολής της αίτησης

Οι αιτήσεις πρέπει να υποβάλλονται τουλάχιστον τρεις μήνες πριν από την προγραμματιζόμενη ημερομηνία της διοργάνωσης στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή (βλέπε διεύθυνση στο παράρτημα). Ως ημερομηνία αποστολής θεωρείται η σφραγίδα του ταχυδρομείου. Εκπρόθεσμες αιτήσεις δεν εξετάζονται.

4. Εξέταση των αιτήσεων

Η Επιτροπή εξετάζει και αξιολογεί κάθε αίτηση μετά προσοχής από την άποψη της ικανότητάς της προς χρηματοδότηση και αποφασίζει ανάλογα.

Εάν η αίτηση δεν πληροί τις προϋποθέσεις χρηματοδότησης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή γνωστοποιεί γραπτά στην αιτούσα κοινότητα τους λόγους απορριψής της.

Εάν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κάνει την αίτηση δεκτή, ενημερώνει γραπτά όλες τις δικαιούμενες επιδότησης κοινότητες.

5. Πληρωμή της επιδότησης

Κάθε επιδοτούμενος δήμος ή κοινότητα λαμβάνει μαζί με την επιστολή έγκρισης ένα έντυπο (δηλωση ανάληψης υποχρεώσεων) και τους όρους πληρωμής της επιδότησης. Ο δήμος ή η κοινότητα οφείλει να αποστείλει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, για την ολοκλήρωση, τη δήλωση ανάληψης υποχρεώσεων συμπληρωμένη, υπογεγραμμένη και συνοδευόμενη από τα απαραίτητα δικαιολογητικά έγγραφα.

Πριν από την πλήρωση της επιδότησης εξετάζονται τα δικαιολογητικά έγγραφα (κατάλογος συμμετεχόντων, εκκαθάριση και έκθεση περιεχομένου). Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μπορεί σε περίπτωση διαφορών με τα στοιχεία της αίτησης να περιορίσει την ενίσχυση.

Η πληρωμή της επιδότησης γίνεται με τραπεζικό εμψασμα μετά το πέρας της διοργάνωσης και αφού διαβιβασθούν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά.

Η Επιδότηση

1. Ειδικές εκδηλώσεις

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μπορεί να χορηγήσει στο διοργανωτή επιδότηση για τα έξοδα που συνδέονται άμεσα με τη διοργάνωση της εκδήλωσης. Κατά τον υπολογισμό της ενίσχυσης λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα έξοδα:

- στέγαση και διατροφή των συμμετεχόντων
- ενοίκιαση χώρων
- παραγωγή εγγράφων εργασίας και ενημερωτικού υλικού
- χρήση τεχνικών ρυθμιστικών μέσων
- μετάφραση και διερμηνεία
- συμμετοχή εξωτερικών εισηγητών
- μεταφορά επί τόπου
- σε επιμέρους δικαιολογημένες περιπτώσεις, έξοδα ταξιδιού των αλλοδαπών συμμετεχόντων²
- διεξαγωγή των ενεργειών που είναι απαραίτητες πριν και μετά την διοργάνωση (δεν καλύπτονται τα τρέχοντα έξοδα του αιτούντος οργανισμού)
- διοικητικά έξοδα (μέχρι το 10% του συνολικού προϋπολογισμού)

Η ενίσχυση ανέχεται κατά κανόνα στο ένα τρίτο των δυνάμεων να τύχουν επιδότησης εξόδων (βλέπε ανωτέρω), μπορεί όμως να αιτηθεί στην περίπτωση εκδηλώσεων ιδιαίτερου ενδιαφέροντος, όπως για παράδειγμα:

- εκδηλώσεις με συμμετέχοντες από πολλά κράτη
- δραστηριότητες καινοτόμου χαρακτήρα
- εκδηλώσεις σε περιοχές με ελάχιστη δραστηριότητα στον τομέα των αδελφοποιήσεων
- εκδηλώσεις με μειονεκτούσες ομάδες ατόμων,

χωρίς όμως να μπορεί να υπερβεί με κανένα τρόπο τα δύο τρίτα των εξόδων. Η ενίσχυση ανέχεται τουλάχιστον σε 1000 ECU και δεν υπερβαίνει βασικά τις 20.000 ECU.

2. Ενέργειες για την τόνωση της ιδέας της αδελφοποίησης

Τα σχέδια αυτής της κατηγορίας μπορούν να έχουν πολύ διαφορετικό χαρακτήρα. Ως εκ τούτου το ύψος της επιδότησης καθορίζεται για κάθε περίπτωση χωριστά. Η επιδότηση ~~δεν μπορεί σε~~ **καμία περίπτωση να υπερβεί τα δύο τρίτα των συνολικών εξόδων.** Δε λαμβάνονται υπόψη τα έξοδα για μισθούς, προμήθειες και τα τρέχοντα έξοδα κάποιου οργανισμού.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα διαθέσει κατ' ανώτατο όριο το 10% των διαθέσιμων πόρων του προϋπολογισμού σε ενέργειες για την τόνωση της ιδέας της αδελφοποίησης.

² Τα έξοδα ταξιδιού χορηγούνται μόνον για το ποσό της πλέον εινοϊκής από ατομική κόστους μεταφοράς και μόνον στις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο διοργανωτής αναλαμβάνει την υποχρέωση και αποδεικνύει ότι θα καταβάλει την χορηγούμενη ενίσχυση στο συμμετέχοντα.

1. Δικαιούμενοι εις αίτηση

Οι αιτούντες μπορούν να είναι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης, άλλοι οργανισμοί δημοσίου δικαίου, ενώσεις και συνεταιρισμοί από τα κράτη μέλη που αναφέρονται στη σελίδα 1. Σε συνάρτηση με τους διαθέσιμους πόρους του προϋπολογισμού και κατά την έννοια της ισορροπημένης γεωγραφικής κατανομής μπορούν να χρησιμοποιηθούν ανά αιτούντα κάθε έτος ενισχύσεις μόνο με περιορισμένο αριθμό εκδηλώσεων.

2. Έντυπο της αίτησης

- Για ειδικές εκδηλώσεις (βλέπε σημείο II.A.1) πρέπει να χρησιμοποιείται το ειδικά προβλεπόμενο έντυπο. Λαμβάνονται υπόψη μόνον οι αιτήσεις που περιλαμβάνουν όλες τις απαραίτητες πληροφορίες και δικαιολογητικά κυρίως το πρόγραμμα της εκδήλωσης, λεπτομερή προϋπολογισμό εσόδων και εξόδων, αριθμό και σύνθεση των συμμετεχόντων καθώς και το σκοπό της διοργάνωσης. Αυτές οι πληροφορίες είναι απαραίτητες για την εξέταση και αξιολόγηση των αιτήσεων.

- Για ενέργειες για την τόνωση της ιδέας της αλληλεγγύης (βλέπε σημείο II.A.2) δεν προβλέπεται ειδικό έντυπο αίτησης. Η αίτηση μπορεί να διατυπωθεί ελεύθερα αλλά χρειάζεται να περιέχει τα ακόλουθα στοιχεία:

- όνομα, διεύθυνση και νομική μορφή του αιτούντος
- χρονική περίοδο της συγκεκριμένης δράσης
- ακριβή περιγραφή του σχεδίου
- λεπτομερή προϋπολογισμό των εσόδων και εξόδων (συμπεριλαμβανομένης της αιτούμενης επιδότησης)
- περιγραφή των επιδιωκόμενων στόχων και των αναμενόμενων αποτελεσμάτων
- θεμελίωση του κατά πόσον η προβλεπόμενη δράση αντιστοιχεί στους προαναφερόμενους στόχους του προγράμματος.

3. Προσθεσμία υποβολής των αιτήσεων

Οι αιτήσεις πρέπει να αποσταλούν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή τουλάχιστον τρεις μήνες πριν από την προβλεπόμενη ημερομηνία της διοργάνωσης (ως ημερομηνία αποστολής θεωρείται η σφραγίδα του ταχυδρομείου). Αιτήσεις που υποβάλλονται εκπρόθεσμα δεν λαμβάνονται υπόψη.

4. Εξέταση των αιτήσεων

Η Επιτροπή εξετάζει και αξιολογεί κάθε αίτηση προσεκτικά από την άποψη της ικανότητας της προς χρηματοδότηση και αποφασίζει ανάλογα.

Εάν η αίτηση δεν πληροί τις προϋποθέσεις χρηματοδότησης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή γνωστοποιεί γραπτά στον αιτούντα τους λόγους απόρριψής της.

Εάν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κάνει την αίτηση δεκτή, ενημερώνει γραπτά τον αιτούντα για την χορήγηση της επιδότησης.

5. Πληρωμή της επιδότησης

Κάθε δικαιούχος επιδότησης λαμβάνει μαζί με την επιστολή έγκρισης ένα έντυπο (δήλωση ανάληψης υποχρεώσεων) και τους όρους πληρωμής της επιδότησης. Ο αποδέκτης της επιδότησης οφείλει να αποστείλει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μετά την εκδήλωση τη δήλωση ανάληψης υποχρεώσεων συμπληρωμένη και συνοδευόμενη από τα απαραίτητα δικαιολογητικά.

Πριν από την πληρωμή της επιδότησης εξετάζονται τα δικαιολογητικά (κατάλογος συμμετεχόντων, εκκαθάριση και έκθεση του περιεχομένου της εκδήλωσης). Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μπορεί να περικόψει την ενίσχυση σε περίπτωση που υπάρχουν διαφορές από τα στοιχεία που αναφέρονται στην αίτηση.

Η πληρωμή της ενίσχυσης γίνεται με τραπεζικό έμβασμα μετά το πέρας της διοργάνωσης και αφού διαβιβασθούν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά.

III. Μέτρα επιμόρφωσης των υπεύθυνων των αδελφοποιήσεων

A. Κριτήρια επιδότητες

Οι επιφορτισμένοι με την αδελφοποίηση και οι υπεύθυνοι διοργανωτές των αδελφοποιήσεων κατέχουν θέση-κλειδί όσον αφορά τη δυναμική και τη διαμόρφωση μιας αδελφοποίησης πόλεων. Λόγω της ανάπτυξης των αδελφοποιήσεων και της εντατικοποίησης της συνεργασίας στους διάφορους τομείς αυξάνονται οι ανάγκες των υπεύθυνων των αδελφοποιήσεων. Για το λόγο αυτό η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προωθεί τη διεξαγωγή στοχευμένων μέτρων επιμόρφωσης υπό μορφή σεμιναρίων και διαθέτει τις απαραίτητες ενισχύσεις. Στόχος των μέτρων επιμόρφωσης είναι να εξοπλίσουν τους υπεύθυνους της αδελφοποίησης να αποκτήσουν τις σχετικές γνώσεις και ικανότητες σε ευρωπαϊκό πλαίσιο. Αυτό επιτυγχάνεται με την ενεργή και μεθοδική διδασκαλία και εκμάθηση.

Όσον αφορά τα μέτρα επιμόρφωσης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προωθεί:

- Θεωρία και πράξη των αδελφοποιήσεων πόλεων σήμερα
- Μεταφορά και μετατροπή ευρωπαϊκής θεματικής στη συγκεκριμένη εργασία αδελφοποίησης
- Σύγκριση της αδελφοποίησης πόλεων σε διάφορα κράτη
- Υπέρβαση πολιτιστικών φραγμών κατά τις αδελφοποιήσεις
- Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση και πολίτης
- Διεθνική συνεργασία μεταξύ κοινοτήτων σε ευρωπαϊκό επίπεδο
- Δυνατότητες παροχής πληροφοριών διαμέσου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Διοικητικές δομές και καθήκοντα των οργάνων τοπικής αυτοδιοίκησης στην Ευρώπη

Σε μια ενδεδειγμένη επιμόρφωση πρέπει να χρησιμοποιούνται σύγχρονες μέθοδοι παροχής πληροφοριών και διδακτικής, π.χ.

- εργασία σε μικρές ομάδες για την επίτευξη αποτελεσμάτων
- μελέτη περιπτώσεων
- ρόλοι
- μετριοπάθεια
- χρησιμοποίηση οπτικοακουστικών βοηθητικών μέσων υποστήριξης
- διδακτικό υλικό για τους συμμετέχοντες
- αξιολόγηση των αποκτηθεισών γνώσεων και ικανοτήτων

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επιλέγει μεταξύ των υποβληθεισών αιτήσεων στη βάση του επιδιωκόμενου στόχου, της αξιολόγησης της μεθόδου και της σύνθεσης του κύκλου συμμετεχόντων. Λαμβάνει προπάντων υπόψη μέτρα επιμόρφωσης, τα οποία συμβάλλουν στην ευαισθητοποίηση απέναντι σε νέες προοπτικές και θέματα των αδελφοποιήσεων πόλεων.

Δεν επιδοτούνται μέτρα,

- τα οποία έχουν κερδοσκοπικό χαρακτήρα
- στα οποία συμμετέχουν λιγότεροι από 20 υπεύθυνοι αδελφοποιήσεων
- τα οποία διαρκούν λιγότερο από μία τουλάχιστον ολόκληρη ημέρα

Σε δικαιολογημένες επί μέρους περιπτώσεις μπορεί να υπάρξει παρέκκλιση από τον κανόνα που αφορά τον αριθμό των συμμετεχόντων και τη διάρκεια των μέτρων.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μπορεί να χορηγήσει στον διοργανωτή επιδότηση για τα έξοδα που συνδέονται άμεσα με τα εν λόγω μέτρα. Κατά τον υπολογισμό της επιδότησης λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα έξοδα:

- διαμιογή και διατροφή των συμμετεχόντων
- ενοικίαση χώρων
- παραγωγή εγγράφων εργασίας και ενημερωτικού υλικού
- τεχνικά βοηθητικά μέσα
- μεταφραστές και διερμηνείς
- συμμετοχή εξωτερικών εισηγητών
- επιτόπου μεταφορά
- σε θεμελιωμένες περιπτώσεις, έξοδα ταξιδιού των αλλοδαπών συμμετεχόντων⁴
- διεξαγωγή καθώς και προπαρασκευή των μετρων επιμόρφωσης (εξαιρουμένων των τρεχόντων εξόδων του αιτούντος οργανισμού)
- διοικητικά έξοδα (ανώτατο όριο το 10% του συνολικού προϋπολογισμού)

Η επιδότηση ανέρχεται κατά κανόνα στο ήμισυ των επιλέξιμων εξόδων (βλέπε παρακάτω) ενώ μπορεί στην περίπτωση μέτρων επιμόρφωσης να ανέρχεται έως και στο 75%, όπως

προσδιορίζεται με βάση τον ακόλουθο πίνακα:

- μέτρα με πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα
- μέτρα με συμμετέχοντες από μεγάλο αριθμό κρατών
- μέτρα με συμμετέχοντες από κρατή και περιοχές που ευρίσκονται στην περιφέρεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

να υπερβαίνει αυτό το ποσό, αλλά σε καμία περίπτωση τα δύο τρίτα των εξόδων. Η ενίσχυση ανέρχεται τουλάχιστον σε 1000 ECU και κατ' ανώτατο όριο σε 20.000 ECU.

⁴ Τα έξοδα ταξιδιού μπορούν να ληφθούν υπόψη μόνο μέχρι του ποσού της πλέον οικονομικής μεταφοράς και μόνο στις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο διοργανωτής αναλαμβάνει την υποχρέωση και αποδεικνύει ότι θα διωριβάσει την ανάλογη ενίσχυση στους συμμετέχοντες.

1 Δικαιούμενοι εις αίτηση

Αιτούντες μπορεί να είναι οργανισμοί κοινικής αυτοδιοίκησης, άλλοι οργανισμοί δημοσίου δικαίου, ενώσεις και συνεταιρισμοί από τα κράτη που αναφέρονται στη σελίδα 1. Σε συνάρτηση με τους διαθέσιμους πόρους του προϋπολογισμού και στη βάση ισορροπημένης γεωγραφικής κατανομής μπορούν να χορηγούνται ανά αιτούντα κάθε έτος ενισχύσεις μόνο για περιορισμένο αριθμό διοργανώσεων.

2 Έντυπο της αίτησης

Για τα μέτρα επιμόρφωσης των υπευθύνων των αδελφοποιήσεων πρέπει να χρησιμοποιείται το ειδικά προβλεπόμενο έντυπο. Λαμβάνονται υπόψη μόνον οι αιτήσεις που περιλαμβάνουν όλες τις απαραίτητες πληροφορίες και δικαιολογητικά, κυρίως το πρόγραμμα της εκδήλωσης, της μεθοδολογική σύλληψη, λεπτομερή προϋπολογισμό των εσόδων και εξόδων, τον αριθμό και τη σύνθεση των συμμετεχόντων καθώς και το σκοπό της εκδήλωσης. Αιτές οι πληροφορίες είναι απαραίτητες για την εξέταση και αξιολόγηση των αιτήσεων.

3 Προβλεπόμενος χρόνος των αιτήσεων

Οι αιτήσεις πρέπει να αποσταλούν στην Επιτροπή τουλάχιστον τρεις μήνες πριν από την προβλεπόμενη ημερομηνία της εκδήλωσης (ως ημερομηνία αποστολής θεωρείται η σφραγίδα του ταχυδρομείου). Αιτήσεις που υποβάλλονται εκπρόθεσμα δε λαμβάνονται υπόψη.

4 Εξέταση των αιτήσεων

Η Επιτροπή εξετάζει και αξιολογεί κάθε αίτηση μετά προσοχής από την άποψη της ικανότητάς της προς χρηματοδότηση και αποφασίζει ανάλογα. Εάν η αίτηση δεν πληροί τις προϋποθέσεις χρηματοδότησης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή γνωστοποιεί γραπτά στην αιτούσα κοινότητα τους λόγους απόρριψής της. Εάν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κάνει την αίτηση δεκτή, ενημερώνει γραπτά όλες τις δικαιούμενες επιστητισής κοινότητες.

5 Πληρωμή της επιδότησης

Λαμβάνει επιδοτούμενος δήμος ή κοινότητα λαμβάνει μαζί με την επιστολή έγκρισης ένα έντυπο (δήλωση ανάληψης υποχρεώσεων) και τους όρους πληρωμής της επιδότησης. Ο δήμος ή η κοινότητα οφείλει να αποστείλει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μαζί με την έγκριση, τη συμπληρωμένη δήλωση υποχρεώσεων συμπληρωμένη, υπογεγραμμένη και σφραγισμένη από τα απαραίτητα δικαιολογητικά έγγραφα.

Πριν από την πληρωμή της επιδότησης εξετάζονται τα δικαιολογητικά έγγραφα (κατάλογος συμμετεχόντων, εγκαθάριση και έκθεση περιεχομένου). Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μπορεί σε περίπτωση διαφορών με τα στοιχεία της αίτησης να περικόψει την ενίσχυση. Η πληρωμή της επιδότησης γίνεται με τραπεζικό έμβασμα μετά το πέρας της διοργάνωσης και αφού διαβιβασθούν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά.